

Vol. X
No. 4

27th December, 1977.

(Tuesday)

6 Paus, 1899 S. E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 269
Short Notice Questions and Answers.	.. 297
Written Answers to Questions (Starred).	.. 300
Written Answers to Questions (Unstarred)	.. 301
Matters under Rule 329 :	
re : (1) Amount sanctioned by the Govt. for supply of equipments etc. and for payment of clothing allowance to the S. C. Medical students.	.. 329
re : (2) Remission of land revenue to the cyclone affected areas	.. 331
re : (3) Damage to sugar cane crop due to cyclone and need to issue directives to the Sugar factories to accept the cane	.. 333
Calling attention to matters of urgent public importance:	
(1) Non-transfer of irrigation sources of ex-inam villages in Nellore Dist. to Irrigation and Power Dept. and P.R.Dept.	.. 336
(2) Lay off by the management in the Barium Chemicals Ltd.	.. 337
Papers laid on the table :	.. 340
Presentation of the Report of the Committee on Welfare of Scheduled Tribes	.. 342
[Contd. on 3rd cover	

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri R. Dasaratharama Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen :

1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri M. Narayan Reddy
3. Sri Vanka Satyanarayana
4. Smt. N. Vijaya Laxmi
5. Smt. T.E.S. Ananda Bai
6. Sri Appanna Dora

Secretary : Sri K. Sreerama Chari

Deputy Secretaries :

1. Sri E. Sadasiva Reddy
2. Sri D. L. Narasimham

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri S. Purnananda Sastry
3. Sri R. N. Sarma
4. Sri Md. Ghouse Khan
5. Sri T. L. Balaram
6. Sri M. Viswanatham
7. Sri J. V. Ramana Murthy
8. Sri P. Bashiah
9. Sri A. V. G. Krishna Murthy

Chief Reporter : Sri Habeeb Abdur Rahman

C O N T E N T S—Contd.

PAGES

Announcement :

re : Schedule of time for the receipt of Amendments to Bills. .. 342

Discussion on Cyclone. .. 342

Announcement :

re : Expunction of certain portions from the proceedings. .. 389

Discussion on Cyclone (Contd.) .. 389

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Fourth day of the Eleventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 27th December, 1977.

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Beating of Sri Chandramouli by the Police in Parkal Police Station
31-

*10101 (N) Q. Sarvasri E. Aypapu Reddy, (Panyam) P. Janardhan Reddy, (Kamalapur) Syed Hasan, (Charminar) and Nissankar arao Venkata Ratanam (Guntur II) : -Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether one person by name Sri Chandramouli was called by the Sub-Inspector of Police of Parkal, Warangal District to the Police Station on 21-8-1976 and was beaten by the Police Constables bearing Nos. 458 and 1058 indiscriminately without any reasons or cause and wrongfully confined putting handcuffs;

(b) whether Sri Chandramouli had sent any representations to the Deputy Inspector General of Police Warangal Range, and the Superintendent of Police, Warangal; and

(c) if so, whether any action has been taken against the erring Sub-Inspector and the Police Constables?

(a) No, Sir. Sri Chandramouli was kept at Parkal Police Station on the night of 17-6-1976 when he was not prepared to give any surety in petty case No. 108 76 booked against him under section 290 of I. P. C. for his misbehaviour with Road Transport Corporation Bus conductor and the passengers of Bus No APZ 7064 He was neither beaten nor hand-cuffed and confined wrongfully.

(b) Yes, Sir. Sri Chandramouli gave representations to the Deputy Inspector General of Police, Warangal Range and the

*An Asterisk before the name indicates confirmation by the member.

Superintendent of Police, Warangal on 7-6-76 and another representation to the Superintendent of Police, Warangal on 20-6-1976.

(c) Since the allegations levelled in the representations were not true, no action was considered necessary against the Sub-Inspector and Police Constables.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—అధ్యక్షా, అతను యిచ్చినటువంటి పిటిషనులో అతనిని స్టేషనులోకి తీసుకువెళ్ళి కొట్టి, బేడీలు వేసినారని పేర్కొన్నాడు. చూచిన వారు పున్నారని పిటిషనులో వుంది. వారిని కూడ విచారించారా? ఎవరిచేత విచారణ జరిపించారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— రెండుసార్లు విచారణ జరిగింది. ఒకసారి కమాండెంటు రెండవసారి డి. వి. జి. విచారణ చేశారు. చూచినవారిని కూడ విచారణ చేశారు. వారు కూడ కొట్టారని చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— చూచినవారి పేర్లను సూచించారు, వారిని విచారించారా? వారి పేర్లు ఏమిటి?

Sri J. Vengal Rao:—“When this has happened, Police Constable No. 272 and civilian Mr. B. Rajaiah were also present. The S. I. did not talk to him in any defamatory language or insulting language.” This is the report.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట):— ఎమర్జెన్సీలో జరిగినటువంటి లక్షలాది అక్రమాలలో యిదొకటి. పక్కాలకు నేను వెళ్ళినప్పుడు వారు చెప్పినటువంటి బాధలను విన్నాను. దరఖాస్తులో పేర్కొన్న విషయాలు అన్ని వాస్తవం. రికార్డు పూర్వకంగా తప్పుడు రిపోర్టు వుండవచ్చు. ఇకముందు అయినా అటువంటి అక్రమాలు జరుగకుండా చూస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఇకముందు అంటే యిదివరకు అక్రమాలు చేయమని చెప్పామా? ఎక్కడైతే జరిగితే తప్పుకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

8.30 a.m.

శ్రీ యం. ఓంకార్:—చెప్పకుండా జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ సిహెచ్. కాళయ్య (పాల్వంచ):— నాకు తెలిసినంతవరకు అతని చేతికి బేడీలు వేసి బజార్లో త్రిప్పారు. అది వాస్తవం కాదని ముఖ్యమంత్రి గారికి నివేదిక వచ్చింది. అది వాస్తవం కాదా? సబ్-ఇన్స్పెక్టరు మీద కొంత పొరపాటు చేశారని యాక్షన్ తీసుకున్నట్లు తెలుస్తుంది. అది వాస్తవం కాదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— రెండు వాస్తవం కాదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— మనుష్యులను తీసుకువెళ్ళి పోలీసు స్టేషనులో పెట్టడమనేటటువంటిది కామన్ ఎవరైనా ఎస్. ఐ. మీద కంప్లెంటు యిస్తే సి. బి. లేక డి. ఎస్. పి. విచారణ చేస్తారు. క్రింది ఆఫీసరేగదా అని మాఫీ చేయడం జరుగుతుంది. అది మామూలైపోయింది, అది అటువంటి ఎలిగేషన్స్ వచ్చినప్పుడు పోలీసు ఆఫీసరుచేత గాకుండా ఆదర్ డ్యూన్ పోలీసు ఆఫీసరును పెట్టి

చేయి నే న్యాయం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా ఏదైనా విచారణ వచ్చినప్పుడు అదర్ డ్యూటీ పోలీసు ఆఫీసరుచేత చేయిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— వారి సుపీరియర్ ఆఫీసరు చేస్తాడు. వేరే డిపార్టుమెంటు వారు అంటే ఎట్లా ? అలాంటిదేమైనా వుంటే మెజిస్ట్రేయిట్ ఎంక్వయిరీ జరుగుతుంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (యల్లారెడ్డి) :— ఎమర్జెన్సీలో చేశారు. ఈయన ఏమీ నేరం చేశాడు ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఎమర్జెన్సీకి దీనికి సంబంధం లేదు. కాగా ప్రాగ వుండి బస్సు కండక్టరుతో మరి ప్రయాణికులతో అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడని కేసు పెట్టారు. ఎమర్జెన్సీ దీనికి సంబంధం లేదు.

Arrest of the Editor/Publisher of Rehnuma-E-Deccan

32—

* 10099 (A) Q.—Smt. J. Eshwari Bai:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Police (City) filed a complaint before the Third Metropolitan Magistrate, Hyderabad, under clause 5 (Five) of the Defence of India Rules against the Editor, Printer and Publisher of the 'Rehnuma-e-Deccan' Mr. Syed Vikharuddin and the Chief Reporter, Mr. Chandar Srivastav and whether a non-bailable arrest warrant issued in this connection after a change in the political situation; and

(b) the guilt for which a complaint was filed and a non-bailable warrant issued?

Srt J. Vengal Rao :—(a) Yes, Sir. The Police filed a charge sheet before the IV Metropolitan Magistrate, Hyderabad and not III Metropolitan Magistrate.

(b) A news item tending to cause fear and alarm in the minds of the people was published in the 'Rehnuma-e-Deccan' dated 12.6.1976. Since this was considered to be a prejudicial report and the publication was, in turn, taken to be a prejudicial act, a case was registered and a charge sheet filed in the court. As the offence was non-bailable according to Law, a non-bailable warrant was issued.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— వారిని అరెస్టు చేసింది ఎప్పుడు ? అందులో నాన్ బయిల్ వారంటు మీద ఎందుకు అరెస్టు చేశారు? చేసిన వేరం ఏమిటి?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అరెస్టు చేయలేదు. కేసు పెట్టారు. తరువాత విట్ డ్రా చేశారు. నాకు ఏటిషను యిస్తే విట్ డ్రా చేయమని చెప్పడం జరిగింది.

(శ్రీ) యం. ఓంకార్ :— ఎప్పుడు విత్ డ్రా చేశారు ?

Sri J. Vengal Rao:— It was withdrawn on 28-4-1977.

(శ్రీ) యం. ఓంకార్ :— అంటే ఎలక్షన్స్ అయిన తరువాత కేంద్రములో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓడిపోయిన తరువాతనా.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :— కేంద్రములో ఓడిపోతే యిక్కడ ఏమి అయింది?

(శ్రీ) యం. ఓంకార్ :— ఎమర్జెన్సీ పోయింది.

Sri A. Sriramulu (Eluru):— What is the substance of that news item that appeared in the Press which is taken as objection?

Sri J. Vengal Rao:— That is this.....

“That Arab who went to chose a bride for him selected a woman who is the mother of the prospective bride and also mother of 6 children and immediately that woman divorced her former husband and married the Arab and left the house leaving the children.”

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :— అనే ఐఓఎం పబ్లిష్ చేశాడు. దానివల్ల లోకల్ గా ముస్లిమ్స్ లో అలజడి వస్తుందని చేశారు.

Sri A. Sreeramulu :—It is a fact. What is exactly the objectionable matter in that news item? Facts are published in the press. Under what provision of Law, the Government held it objectionable?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :— పోలీసు కమిషనరు యాక్షన్ తీసుకున్నారు. ఆయనకు పవర్స్ ఉన్నవి. ఇలాంటి అబ్జక్షన్ ల్ న్యూస్ వచ్చినప్పుడు కమ్యూనిటీ క్లబ్ వస్తుందని చేశాడు. నా వద్దకు వచ్చి స్వయంగా రిప్రజెంటే చేస్తే విత్ డ్రా చేయడం జరిగింది.

8-40 a. m.

Sri E. Ayyapu Reddy :—On the other day also, with regard to taking of action on the Editors of the newspapers and Reporters of news papers we felt that it would amount to interference with the freedom of the press, and mis-use of the Powers vested with the Government. So, I suggest that there should be an Advisory Council consisting of Members from all parties and also the press representatives and that Committee would ensure the freedom of the press. Before any action is taken against any Member of the press that would ensure the freedom of press. Will the Govt. think of such an Advisory Council?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—ఎమర్జెన్సీలో కూడా ఒక్క కేసు పెట్టినటువంటిది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏ ప్రెస్ మీద గాని ఎవరి మీదగాని ఒక కేసు పెట్టడం జరిగలేదు.

శ్రీ జ. అయ్యప్పరెడ్డి:—అడ్వయజరి కాన్సిల్ పెట్టమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంగళరావు :— ఆలోచించి చెబుతాను.

Allegation Against The D.M.H.O. Mahaboobnagar

33—

*10100 (1)-Q. Sarvasri Nissankara Rao Venkata Ratnam, M. Nanadas (Servepalli) and A. Sreeramulu:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether any petition levelling allegations against Sri Romesh Ramchender, DMHO. of Mahaboobnagar has been received by the DMHS. and the Minister for Health;

(b) if so, the allegations levelled therein; and

(c) the action taken thereon

The Minister for Power (Sri G. Raja Ram):—(a) Yes, Sir.

(b) The allegations relate to corruption and misuse of powers.

(c) An enquiry was conducted by Anti-Corruption Bureau. The allegations were not proved. Hence no action was taken against Dr. R. Omesh Ramachander.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, ఇది ఒక గ్రంథం. ఇందులో కిరణకుమార్, ఎడిటర్, జనక్రాంతి బుచ్చయ్య, సర్పంచి విశ్వందరూ కలిసి పెట్టినటువంటి పిటిషనులో 20 గేర్స్ ఛార్జెస్ ఉన్నాయి. దాని మీద విచారిం చాము. ఏమీ పూర్వ్ కాలేదని అంటున్నారు. ఈయన 1974 లో మెరక్ లో చేస్తూఉండగా ఎ.సి.బి. ఎంక్వయిరీ స్టార్టు చేసి ఆదిలాబాద్ ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. చేస్తే ఆయన ఆఫీసులో మెనేజి చేసి కరింనగర్ వచ్చాడు. ఆయన మీద 1974 నుంచే వరుసగా ఛార్జెస్ ఉన్నాయి. ఆయనకు మాజి మంత్రి శ్రీ రాజమల్లుగారు రక్షణగా కాపాడుతూ వచ్చారు. 20 గేర్స్ ఛార్జెస్ ఉండగ్గా ఎవరెవరిని విచారిం చారు ? ఆయన మీద పూర్వ దగ్గరనుంచి గ్రేవ్ ఛార్జెస్ ఉన్నాయి.

శ్రీ జి. రాజారాం :— డైరెక్టరు ఆఫ్ ఎ.సి.బి వారు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేశారు. దానితో విజిలెన్సు కమిషనరుగారు కూడా ఒప్పుకున్నారు, కాబట్టి ఏమీ యాక్షను తీసుకోలేదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— 6-8-1977 న మన అసెంబ్లీ మెంబర్స్ తో కూడిన మెడికల్ డిపార్టుమెంటు అడ్వయజరి కమిటీ కూడా మీట్ అయింది. అందులో మెంబర్స్ వేసిన కృత్రిమముకు ఆయన కొన్ని లక్షలు దుర్వినియోగం చేసి నట్లు తేలింది. ఆ మీటింగు మినిట్సు మెంబర్సుకు కమ్యూనికేట్ చేయలేదు. అది నష్టం చేస్తే వారు నేరం చేశారని రుజువు అవుతుంది. అది కూడా సప్లై చేశారు. వారి చర్యలు బయటకు రాకుండా మంత్రి దగ్గర నుంచి డైరెక్టరువరకు రక్షణ ఇస్తున్నారు. కాబట్టి దీనిని పునర్విచారణ చేయిస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— 5-4-1977న, 3-7-1977 యాంటీ కరప్షను పిక్చర్లో ప్రాయడం జరిగింది. 5-5-77న ఒక ఎనానమస్ పిటిషనును ఎస్. ఆర్. రావు పేరున వచ్చింది. ఆ ఎస్. ఆర్. రావు అనేవారు ఎవరూలేరు, ఆయన ఎడ్యుకేషన్ లేదు. విచారణచేస్తే, అందులో వారు కొన్ని ఎలిగేషన్లు పెట్టారు. The allegations were enquired into in detail and found as not true, The Vigilance Commissioner also accepted the findings of the Anti Corruption Bureau. Therefore, no action was taken. If any further information apart from this is brought to the notice of the Government, by the Hon'ble Member, certainly further enquiry would be conducted.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— మినిస్టరుగారు కొంత మిస్ లిడింగు ఇన్ ఫర్-మేషన్ ఇస్తున్నారు. ఆయన దగ్గరలేకపోవచ్చు. ఎనామనస్ పిటిషను కాదు. కిరణ్ కుమార్ అనే ఎడిటర్, బుచ్చయ్య, సర్పంచి, చౌడూరు తాలూకా. వారు అంతా సంతకంపెట్టి పిటిషను ఇచ్చారు. అబ్ వియస్ గా వారు విచారించలేదు. అన్నమాట. వారిని పీరియ్డ్ ని విచారించకుండా కేసు లేదనడం చాలా అమానుషంగా ఉంది. ఇందులో యూత్ కాంగ్రెస్ వారు కూడా ఉన్నారు. ఈ ముగ్గురిని విచారించే ఆవశ్యకత ఇస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— కిరణ్ కుమార్ గారు కాని సర్పంచ్ గారు కాని కొత్తగా ఎలిగేషన్లు ఉంటే, ఇస్తే వాటి మీద విచారణ చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— ఇచ్చారు. వారి పిటిషను మీదే జరిగింది.

Sri G. Raja Ram :— Mr. S R. Rao gave a petition on 5-4-77 and there was publication in the Anti Corruption on 3-7-1977. ఈ రెండింటిపైన విచారణ జరపటం జరిగింది. కిరణ్ కుమార్ గారు ఇచ్చిన పిటిషను డిపార్టుమెంటుకు అందలేదు. వారు అందజేస్తే ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— నా దగ్గర ఆ పిటిషను ఉంది. ఇది గవర్నమెంటువారికి అందజేస్తాను. దాని మీద ఇంస్పెక్టివ్ ఎంక్వయిరీ హోల్డ్ చేస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— తప్పకుండా హోల్డ్ చేయిస్తాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఆ 20 ఎలిగేషన్లు ఏమిటి ?

Mr. Speaker :— Allegations of corruption and miss-use of power.

Misappropriation of Funds By Medical Officer, Narsapur

34—

*10379. Q.-Sri M. Omkar:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government have received any complaints from Valvela Ranga Rao, S.K.V. Basavalingam etc. of Narasapur,

West Godavari Dist. in the months of March, April and May, 1977 against the Medical Officer Sri Venkat Rao regarding malpractices, fraud and misappropriation to the tune of Rs. 60,000/- in connection with family planning operations during the emergency;

(b) whether it is also a fact that the said Doctor is even to-day misappropriating the money by showing fraudulent indents; and

(c) if so, the action taken against the said Doctor ?

Sri G. Rajaram:—(a) Complaints have been received against the Medical Officer, Govt. Hospital, Narasapur, West Godavari Dist. about the irregular performance of Family Planning operations and non-payment of incentive amounts.

(b) & (c):—The matter is being enquired into.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇది మే 1977లో జరిగింది. అంచేత నెలల క్రిందట జరిగింది. ఎంక్వయిరీకి ఇంకా ఎంత కాలం తీసుకుంటారు ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఇదివరకే కొంతవరకు ఎంక్వయిరీ జరిగింది. అక్కడ ఒక డాక్టరు ఎస్. కె. వి. బసవలింగం అనే ప్రవేటు ప్రాక్టీషనర్ గారు, వలవల రంగారావు అనే ఒక రెసిడెంటు, నరసాపురం—వీరిద్దరూ ఒక అప్లికేషన్ ఇచ్చారు కొన్ని నేరాలు చెబుతూ. వారిని ఎంక్వయిరీ చేస్తే డాక్టరు బసవలింగం అసలు నేను స్టేటుమెంటు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా లేను అని మొదట్లో చెప్పారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ నేను ఏ స్టేటుమెంటు అయితే ఇచ్చానో అది అడర్ కోయర్స్ ను ఇచ్చాను అన్నారు. అందుచేత మళ్ళీ ఎంక్వయిరీ చేయిస్తున్నాను.

(Question No. 35 was not put)

Earth Dam Work of Gundlavagu Project

36—

* 10105 (Z) Q.—Sri S. Jaipal Reddy (Kalvakurthy) :—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that collusive tenders were filed on 23-7-1977 for the Earth Dam work of Gundlavagu project, Nugur taluq, Khammam district ;

(b) whether it is also a fact that the tender of Mr. Jyesta Venkateshwarlu, with an excess of 40 per cent is being accepted for the same ; and

(c) whether it is also true that the tender of Mr. Jyesta Venkateswarlu was received at 3-30 P. M. on the tender date as against the dead line of 3-00 P.M.,

The Minister for Medium Irrigation (Sri V. Krishnamurthy Naidu) :—(a) Six competitive tenders from reputed firms and contractors were received with requisite deposit etc.

(b) The Tender of Sri J. Venkateswarlu at the negotiated reduced offer of (+) 24.68 % excess over sanctioned estimates (SSR 1976-77) was accepted.

(c) No, Sir.

Sri S. Jaipal Reddy :—Who were the Contractors that filed the tenders and what were the details?

శ్రీ వి.కృష్ణమూర్తినాయుడు:—కోస్తాల్ ఇంజనీరింగు ఇండ్ కాంట్రాక్టర్లు సంజీవరెడ్డి సగర్, హైదరాబాద్. వారిది 58.28 శాతం ఎక్సెస్. 2. మైసూరు బి. బాలయ్య, ఇంజనీరింగ్ ఇండ్ కాంట్రాక్టర్లు, హాస్పిటల్ రోడ్డు, బంగ్లూ. వారిది 55.14 శాతం ఎక్సెస్. 3. మైసూరు రావు కన్స్ట్రక్షన్, 61 చెంతజయ లక్ష్మీపురం, మైసూరు. వారిది 49.52 శాతం ఎక్సెస్. 4. శ్రీఘరామిరెడ్డి, కాంట్రాక్టర్లు హామ్స్ టేట్, ప్రొద్దుటూరు, కడప జిల్లా. వారిది 49.28 శాతం ఎక్సెస్. 5. పి. కె. రామయ్య అండ్ కో., సివిల్ ఇంజనీర్లు అండ్ కాంట్రాక్టర్లు కడప జిల్లా. వారిది 41.127 శాతం ఎక్సెస్. 6. జె. వెంకటేశ్వర్లు, కాంట్రాక్టర్లు, ఖమ్మం. వారిది 39.78 శాతం ఎక్సెస్. దీనిలో వెగోషియేట్ చేసి తగ్గించిన తరువాత రికమెండు చేసే ఎస్. సి పంపించాడు. ఎస్. సి రికమెండు చేసినదానికంటే కమిటీ ఇంకా తగ్గించి 24 పాయింట్ల అండ్ అడ్డు ఇచ్చారు. యాస్పెక్ట్ కు అవకాశం లేదు

Pattas Granted to the Members of Krishna District Ex-Service and Defence Personnel

37—

* 10099 (Y) Q.—Sri A. Sreeramulu:—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that pattas were granted by the Sub-Collector, Vijayawada on 15-8-72 on the eve of Bharata Rajasthavam to the members of the Krishna district Ex-service and Defence personnel;

(b) if so, the number of people given pattas ; and

(c) whether the Government now propose to cancel these pattas; and

18-50 a. m.

(d) if so, the reasons therefor?

The Minister for Revenue (Sri P. Narasa Reddy) :—(a) Yes, Sir

(b) 65 Ex-servicemen were given 'D' form pattas.

(c) and (d) :—Yes Sir. Since the land for which pattas were issued in Chandragudem was found to be required by the Forest

Department, for raising bamboo plantation the Government in G.O.Ms. No. 384 F & R D Department dt. 4-5-76 instructed the Collector to cancel these 'D' form pattas issued to the ex-military personnel in R.S. No. 10 of Chandragudem village and that they should be provided alternate land in the disreserved forest area in Jangalapalli village.

Sri A. Sreeramulu:—These are the Pattas issued to Ex-Service men, and Defence personnel who have been given so many assurances while in active service. Later, when they came out of Government service the pattas granted to them were cancelled because that land is required for raising the forest. What happened to the Government instructions that they should be provided some alternate land somewhere?

Sri P. Narasa Reddy:—To the extent of 200 acres, land was provided as alternate land in the disreserved forest area in Jangalapalli village on the representation of the defence personnel. Originally pattas were granted to 65 ex-servicemen on the eve of Bharata Rajathotsavam on August, 15, 1972 in Chandragudem. Since the land for which pattas were issued was found to be required by the Forest Department for raising bamboo plantation, the Government had instructed the Collector in May, 1976 to cancel the pattas issued to the ex-military personnel and provide alternative land to them in the dis-reserved forest area in Jangalapalli village. I have gone to that place with the revenue officers and I have instructed that 200 acres of disreserved forest area should be given to them; and pattas issued to them. Of course there is some dispute between some persons there as to whether their certificates are bonafide or not. That is under enquiry, But so far as the service personnel are concerned, there is no dispute, therefore it was also ordered that the pattas should be issued to them at an early date.

Sri A. Sriramulu:—Can we take it, Sir, that the Government would not again change their mind to cancel these pattas also because this is a land which has been disreserved? After some time the Forest Department may come up with a request that the land should be made over to them for raising something else. Is the Government quite sure now that there won't be further cancellation of these pattas. To that extent if the Government can make a firm committment, the grantees can have peaceful possession. Otherwise there will be a state of uncertainty.

Mr. Speaker:—No such commitment can be given; even if it is given it cannot be kept up.

(శ్రీ జె. వెంగళరావు:—పర్మిక్యులర్ కేసులో కేబినెట్ నిర్ణయం తీసుకొని డిస్ రిజర్వేషను చేశాము. వాళ్లు కష్టపడి చేసుకుంటున్నారు, అలాగ్దు.

Mr. Speaker:—Even then, this was granted in 1972 and the Cabinet decided in 1976; it is not fair.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— కేబినెట్ డిసైడ్ చేసింది కొత్త ల్యాండు విషయంలో కేన్సిలేషన్ కు బదులు ఆల్టర్ నేటివ్ ల్యాండు ఇవ్వడానికి.

Mr. Speaker:—Whatever it is, pattas were granted in 1972; you again cancelled in 1976.

శ్రీ జె వెంగళరావు:— 76 కేన్సిల్ చేసి వాళ్లకు కొత్తగా డిస్ రిజర్వ్ ఇచ్చాము.

Mr. Speaker:—That is true; that cancellation itself is not proper.

Sri P. Narasa Reddy:—They did not bring it under plough because it is uncultivable. They applied for loans for tractors, etc, Therefore it was cancelled and a better land was given.

Sri A. Sriramulu:—There is a state of uncertainty on account of all this. Pattas were issued in 1972 with a big fanfare and in 1976 they were cancelled.

Mr. Speaker:—Probably there were special reasons.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గ రజాల):— మొట్టమొదట ఇచ్చిన భూమిని వాళ్లు సాగులోకి తెచ్చారా? తెచ్చి ఉంచే మళ్ళీ ఆల్టర్ నేటివ్ ఇచ్చారు కాబట్టి ఆ డిస్ రిజర్వ్ చేసిన దానిని మళ్ళీ సాగులోకి తేవటానికి ఏమన్నా ఎడిషనల్ ఎమౌంటు మంజూరు చేశారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆనలు సాగులోకి తేకేదు.

శ్రీ పి. నర్సారెడ్డి :— వాళ్లు సాగులోకి తీసుకురాలేదు. సాగుకు లాయకులేదు అనేది వాళ్ల బాధ. అక్కడ ట్రాక్టర్లు, బుల్ డోజర్లు కావాలన్నప్పుడు alternatively it was given to the Forest Department. After all, the Forest Department is raising bamboo to serve the paper industry.

Mr. Speaker : —That is true ; but when the Government granted in 1972, was it blind to all these requirements.

Sri P. Narsa Reddy :— The pattas are given by the Revenue Department.

Mr. Speaker : —There are two departments—one department grants and another Cancels.

Sri P. Narsa Reddy : — Sir, the Forest Department has got a right to take even a patta land. The Forest Department can issue a notice and take over that land and give alternative land or compensation. That is the prerogative of the Forest Department where it finds that certain land is suitable for raising forest. It can also

take over private patta lands. There is not much of a difference between revenue assessed waste and private patta land when the question of preservation of forests arises or when the Forest Department wants to take it. Sir, here, we are not going to cause any loss to the defence personnel. I can assure the hon. Member that no hardship is caused to anybody.

Sri M. Omkar :—Can the Forest Department take any land without the consent of the Revenue Department.

Mr. Speaker:—Even private person's land they can take under law.

Sri M. Omkar:—In case it is a Government land, the consent of the Revenue Department must be taken.

Mr. Speaker:—No consent is necessary.

Sri P. Narasa Reddy:—Even in respect of Revenue Department, it is not necessary. Under the law, wherever the Forest Department feels, it can take over by notification.

శ్రీ సి.వి.కె రావు (కాకనాడ):— ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ఎప్పుడు పడితే ఎప్పుడు తీసుకొంటోంది. 72లో పట్టా ఇచ్చేసి వాళ్లు సేద్యం చేసుకొని తక్కువ వాళ్లు స్వాధీనంలో పెట్టుకొన్న మీదట 10 సంవత్సరాల తరువాత ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు కళ్లు తెరిచి తీసుకు టుందా? Let there be some rational approach to the whole thing. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వాళ్లు చేసేది వాళ్లు చేశారు. మధ్య ప్రజలు కొట్టుకుపోతున్నారు.

Mr. Speaker : — That is the present law.

శ్రీ పి. నర్సారెడ్డి :— రూలు అలా ఉంది.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— అలాంటి తిక్క రూల్స్ మార్చాలి గానీ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రూల్స్ మార్చాలంటే— you can get an amendment if you are interested.

Transfer of Irrigation Sources In Nellore District To P.R. Department

38—

*10100-T. Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi (Gudur):— Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether all the irrigation sources in the following ex-zamin ax-inam villages in Nellore district have been transferred to the control of either the Irrigation and Power Department or Panchayat Raj Department.

- 1) Buradagalikothampalem 2) Maddali 3) Maddali Kandriga

4) Raghavapuram hamlet of Kesavaram 5) Chitted and 6) Ponnayolu.

(b) if not, the reasons therefor ; and

(c) the names of the irrigation sources in the above villages and when they will be transferred to the control of the concerned Departments?

Sri P. Narasa Reddy:—(a) Yes Sir.

(b) Does not arise in view of the answer to clause (a) above.

(c) Does not arise in view of the answer to clause (a) above.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఈ సోర్సెస్ అన్నీ ఎప్పుడు ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు? పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఏ సోర్సెస్ ఇచ్చారు? ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ డిపార్టుమెంటుకు ఏ సోర్సెస్ ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు?

Sri P. Narasa Reddy:—Most of them have been given over to the Panchayat Raj Department. Regarding the exact number, I will give separate information to the hon. Member because there are several more than 30 to 40.

Completion of Srisaillam Hydro-Electric Project

39—

*10126 Q.—Sri B. Rama Sarma (Devarakonda)—Will the Minister for Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that additional funds have been allotted during 1977-78 for the construction of Srisaillam Hydro-Electric Project and Vijayawada Thermal Station;

(b) the amount that will be given by Saudi Arabia for these schemes as per the agreement entered into with that country; and

(c) the time by which these projects will be completed with the additional fundss

Sri G. Rajaram:—(a) Yes sir, In respect of Srisaillam Hydro-Electric Project an increased allotment of Rs. 32 crores was made against allotment of Rs.27.73 crores made for 1976-77. In view of the Agreement signed with the Government of Saudi Arabia on 2-6-77 for financial assistance, there is a possibility of getting further allotment of another 8 crores, in addition to Rs. 32 crores from Government of India. No additional funds have been provided for Vijayawada Thermal Station against the Budget allotment of Rs. 41 crores for 1977-78.

(b) According to the Agreement concluded and signed on 2-6-77 with the Saudi Fund for Development, Sriisailam Hydro-Electric

Project and N'Sagar Power Project would get an assistance of 353 Million Saudi Riyals (approximately, Rs.93 crores) for early completion.

So far as Vijayawada Thermal Station is concerned, no Saudi Arabian Assistance is offered.

(c) According to the agreement concluded with Saudi Fund for Development the Srisailem Hydro-Electric Project is scheduled to be completed by December, 1980. But according to the latest indication this may be completed only by June, 1981. Target date for completion of Vijayawada Thermal Station for Commissioning of Second unit is December, 1979 with the allotments to be made by the State Government.

శ్రీ బి. రామశర్మ :—తెలుగులో చెప్పించండి.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—తెలుగులో కావాలంటున్నారు. ఇది టేబిల్ మీద పెడితే మేము స్టడీ చేయడానికి వీలుంటుంది. 32 కోట్లు అన్నారు. 8 కోట్లు అన్నారు. టోటల్ సాదీ అరేబియా ఎగ్రిమెంటు ఎంత? అందులో శ్రీకైలం ప్రాజెక్టుకు ఎంత, నాగార్జునసాగర్ కు ఎంత అనేటవంటి వివరాలు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. రాజారాం :—శ్రీకైలం ఎంత నాగార్జునసాగర్ కు ఎంత అని కాదు. ఈ రెండింటికీ సాదీ అరేబియా డెవలప్ మెంటు ఫండును అసిస్టెన్సు అడగ వలసి వచ్చింది. దానికి భారత ప్రభుత్వం సాదీ అరేబియా ఫండు వారు 90 కోట్ల రూపాయలకు—35% మిలియన్సు సాదీరియాస్ కు ఎగ్రిమెంటు చేశారు. ఇందులోనుండి మళ్ళీ భారత ప్రభుత్వం వారు ఎంత ఇస్తారో మొన్ననే 70 శాతం ఇస్తారని ఒక సూచన వచ్చింది. 70 percent of this loan will be forwarded to the Government of Andhra Pradesh—that is what they said.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):—ఈ లోన్ సాదీ అరేబియా 9-00 a. m. స్పెసిఫిక్ పర్పస్ కోసము ఆమోదించిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వము ఆ డబ్బు వచ్చిన తరువాత ప్రాజెక్టు డెవలప్ మెంటు కోసము ఇవ్వకుండా ఇతర ప్రాజెక్టుకి డెవర్సు చేసినదా? చేస్తే దాని మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఇది ఒక స్పెసిఫిక్ పర్పస్ కి వచ్చినది కాబట్టి ఆ మొత్తము మనకే ఇవ్వాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి డిమాండు పెట్టించా లేదా? పెడితే వారి సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—అసలు దీనికి ముందుగానే నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిలు, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు ఒక తీర్మానం చేశారు. అదేమిటంటే ఏదయినా రుణము వచ్చినప్పుడు 25 శాతం మాత్రమే రాష్ట్రాలకు ఇవ్వాలని. ఆ విధంగా కేంద్రము రాష్ట్రాల ప్రాజెక్టులకు 25 శాతము మాత్రమే ఇచ్చేది. కాని ముందుగానే సాదీ అరేబియా ఎగ్రిమెంటు జరిగినప్పుడే నేను ఇది వరల్డు బ్యాంకు లోన్ కాదు, ఇది ఒక గవర్నమెంటు నుంచి ఇంకో గవర్నమెంటుకు వస్తోంది కాబట్టి ఈ రూలు దీనికి అప్లయ్ చేయకూడదని అప్పుడు

అక్కడే ఉన్న ఫైనాన్సుమినిస్టరుగారితో చెప్పడంజరిగింది. వారు దీనికి ఆ రూలు వర్తించదు అన్నారు. కాని చివరకు 25 శాతము ఇచ్చే బదులు 70 శాతము వారు రాష్ట్రానికి ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—లోన్ అని చెప్పారు. కండిషన్స్ ఆఫ్ ది లోన్ ఏమిటి? ఇంటరెస్టు ఎంత పే చేయాలి? లోన్ మనమే రీపే చేయాలా?

Mr. Speaker:—I won't admit this question because there is a communication that this question should not be asked.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు 1981 కి కంప్లీట్ అవుతుంది, అన్నారు. అంటే ఫస్టు జనరేటర్ 1981 జూన్ లో కంప్లీట్ అవుతుందా లేక అన్నీ కంప్లీట్ అవుతాయా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—జూన్ 1981 నాటికి నాలుగు యూనిట్లు కమిషను అవుతాయి.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—ఫస్టు జనరేటర్ ఎప్పుడు కమిషను అవుతుంది?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—1979 లో అవుతుంది.

Sri S. Jaipal Reddy:—As per the agreement concluded with the Government of Saudi Arabia, the project should be completed by 1980 but the Minister says it will now be completed by 1981 June. Will this not affect the terms of the agreement. Secondly, 7 generators have to be commissioned at Srisailem. So when will all the 7 generators be commissioned. The Minister says by 1981 June, only 4 generators will be commissioned.

శ్రీ జి. రాజారామ్:—శ్రీకైలము ఫస్టు స్టేజీలో నాలుగు యూనిట్లు కంప్లీట్ అవుతాయి. సెకండు స్టేజీలో మూడు యూనిట్లు కంప్లీట్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ యస్. శైవారెడ్డి:—అగ్రిమెంటులో 1980 నాటికే కంప్లీట్ కావాలని. మంత్రిగారు 1981 జూన్ వరకు పడుతుంది అంటున్నారు. దీని వల్ల అగ్రిమెంటు ఏమయినా ఎఫెక్టు అవుతుందా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—అగ్రిమెంటు ఏమి ఎఫెక్టు కాదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—1981 కి శ్రీకైలము, 1979 కి విజయవాడ థర్మల్ స్కీము పూర్తవుతాయని చెప్పారు. నాగార్జున సాగర్ ఎప్పుడు అవుతుంది? మనకు సౌత్ అరేబియా నుంచి వచ్చే డబ్బు, ఇతర రేళాలనుంచి వచ్చే డబ్బు మన రాష్ట్రానికి 25, 70 శాతమే ఇస్తున్నారన్నారు. అలాకాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు వచ్చిన లోన్స్ పూర్తిగా తీసుకున్న రాష్ట్రాలు ఏమయినా ఉన్నాయా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—ఆ వివరాలు అన్నీ నాకు తెలియవు. ఇతర రేళాలు ఏ ఏ బైరేటర్ లో అగ్రిమెంటు ఏమి చేసుకున్నారో నాకు తెలియదు.

It is not a loan from World Bank—ఇది వరల్డు బేంకు లోన్ కాదు. దీనికి ఆ రూలు వ రించ కూడదని అప్పటికప్పుడే మనవిచేయగా వారు కొంత రిలేక్సు చేసి 70 శాతము ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఇతర దేశాలనుంచి ఏమి వసుంధో నాకు తెలియదు. నాగార్జునసాగర్ జనవరి 1978 మొదటి వారములో గాని రెండవ వారములో గాని కమెన్సు అవుతుంది.

శ్రీ బి. రామశర్మ:—1981 నాటికి పూర్తిచేస్తాము అంటున్నారు. శ్రీకైలా జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టుగా రూపొందిస్తున్నారు. రాయలసీమకు నీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఏమయినా ఏర్పడుతుందా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—అది నేను చెప్పలేను.

శ్రీ మతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—సొదీ అరేబియా నుంచి మనకు 90 కోట్ల రూపాయల లోన్ వస్తుంది అన్నారు. అయితే ఈ డబ్బు మొత్తము సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు వచ్చిందా? మనకు ఎంత ఇచ్చారు? ఇది లోనేనా లేక ఏమయినా గ్రాంటులా కూడా ఇస్తున్నారా? ఎప్పటికి పూర్తి చేయాలని అనుకున్నారు? 1981 నాటికి పూర్తవుతుందా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—ఇది మొత్తము 'లోనే'. అసిస్టెన్స్ ఎవరూ ఇవ్వడం లేదు. ఇది గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా తీసుకుంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇతర దేశాల నుంచి డైరెక్టుగా తీసుకునే అధికారం లేదు. ఇది సొదీ అరేబియా మధ్య గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా మధ్య అగ్రిమెంటు. మనకు 70 శాతము మొత్తములో ఇస్తారు. 1981 కి ఫస్ట్ స్టేజి కంప్లీట్ చేస్తాము.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— కార్యక్రమాలు ప్రారంభించాక ధరలు పెరిగి పోతూ ఉంటాయి. అందుచేత అనుకున్న దానికంటే డబ్బు కూడా ఎక్కువ అవసరం అవుతుంది. 1981 నాటికి మనము నాలుగు యూనిట్లు పూర్తి చేయకపోతే ఆవశ్యకత అదనముగా డబ్బు కోసం ఏమయినా ఏగ్రిమెంటు చేసుకున్నారా?

శ్రీ జి. రాజారాం:— లేదు, అధ్యక్షా.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నం:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కనస్ట్రక్షను కార్పొరేషను వారు శ్రీకైలము వద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మాణము పూర్తి చేయాలని 8 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో రోప్ వే నిర్మాణము చేశారు. అది రోజుకు మూడు వందల యమ్.టి. యూనిట్లు చేయాలి. అది ఇప్పుడు పూర్తిగా పాడయింది. అసలు పని చేసే కరిస్టిల్లో లేదు. ఈ 8 కోట్లు కనస్ట్రక్షను కార్పొరేషన్ వారు రైటాఫ్ చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇది పనిచేయక పోవడం వల్ల 1981 నాటికి కంప్లీట్ అవుతుందా?

Sri G. Rajaram;— As far as the dam is concerned, that is going to be constructed much ahead of the schedule. Other works will be delayed.

Sri E. Ayyapu Reddy:—Can't we know the terms of the loan; we may not discuss them.

Mr. Speaker: No.

Sri E. Ayyapu Reddy: Whether the State has to repay or the Centre has to repay it?

Sri G. Rajaram: The Centre has to repay. As far as the State Government is concerned, we have to repay to the Centre.

Scheme To Combat Rat Menace

40—

* 10393 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the Government have prepared a scheme to combat Rat menace in the State:

(b) if so, the details of the said scheme:

(c) the expenditure involved;

(d) whether the said scheme is in implementation; and

(e) if so, in which district?

The Minister for P. W. D. (Sri Ch. Venkata Rao): —

(a) Yes, Sir.

(b) The object of the scheme is to take special measures to control rodent menace, which is reported to have caused serious damage to paddy nurseries in the State.

To encourage the cultivators to purchase the required quantities of pesticides, the Govt. ordered in August, 1977, that 50% of the cost of the pesticides purchased by ryots for rodent control during 1977-78 shall be treated as subsidy.

Subsequently the Govt. of India has agreed to subsidise 33-1/3% of the cost of the pesticides and suggested that the remaining cost has to be shared equally by the State Government and the beneficiaries. Accordingly orders have been issued in December, 1977, approving the following pattern of assistance.

a) 33-1/3% of the cost to be borne by the Govt. of India.

b) 33-1/33% of the cost to be borne by the state Government.

c) 33-1/3% of the cost to be borne by the beneficiaries.

Rs. 2 crores approximately

(d) Yes, Sir.

(e) The scheme has been implemented in the districts of East Godavari, West Godavari, Krishna, Guntur, Prakasam, Nellore, Chittoor, Kurmool, Nizamabad, Karimnagar, Warngal, Khammam, Nalgonda, and Mahaboobnagar.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఈ ఎలకల బెడద వలన మన రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం ఎన్ని వందల కోట్ల పంట నష్టమవుతున్నదో ప్రభుత్వానికేమైనా అంచనా వున్నదా? తరువాత, 33 1/3 పర్సెంట్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్, 33 1/3 పర్సెంట్ స్టేట్ గవర్నమెంట్, 33 1/3 పర్సెంట్ డెనిఫిసిటీ అంటున్నారు. దీనికి సంబంధించి కేటాయించిన రెండు కోట్ల రు.లలో ఏమాత్రం యిప్పటికీ ఖర్చు చేయబడింది?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకట్రావు :—గత సంవత్సరం సీజనల్ కండిషన్స్ వలన కూడ యీ యిబ్బంది కొంత ఎక్కువ అయింది. ఇది వార్ ఫుటింగ్ పద్ధతిపై పూర్తి చేయాలని సంకల్పం. పెన్సిన్లైడ్స్కు సంబంధించి 50 పర్సెంట్ సబ్సిడీగా స్టేట్ చేయడం జరుగుతుందని గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ చేయడం జరిగింది. నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ థర్టి థ్రి అండ్ వన్ థర్డు పర్సెంట్, స్టేట్ గవర్నమెంట్ థర్టి థ్రి అండ్ వన్ థర్డు పర్సెంట్ మిగతాది డెనిఫిసిటీ పెట్టుకుని చేయాలని అనుకోవడం జరిగింది. లాస్టియర్ ట్యుక్రోస్ ఎలాట్ అయింది. అది ఖర్చు అయింది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఎటా ఎంత పంట నష్టం అవుతున్నదని ప్రభుత్వానికి వున్న అంచనా? వారు ఆవిధంగా చెబుతున్నా, యీ ఎలకల బెడద చాలా ఎక్కువగా వుంది. దీనికి కేటా యించిన డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు కావడం లేదు. ఎంత పంట ప్రతి సంవత్సరం యీ ఎలకల బెడద వలన నష్టమవుతున్న దని ప్రభుత్వం యొక్క అంచనా? 9-10 a. m.

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకట్రావు :—పెన్సిన్లైడ్స్ సబ్సిడైజ్డ్ బేసిస్ పై యిస్తున్నాం. ఇదిగాక, క్వెస్టన్స్ మెథడ్స్లో కూడ రైతులు ఎలకలు పట్టించు కుంటూ వుంటారు. దానికి మనం ఏమీ యివ్వడం లేదు. నేను తెలియ జేసిన స్క్రీము గత సంవత్సరం 14 జిల్లాలలో యింప్లి మెంట్ అయింది, ఈ సంవత్సరం అన్ని జిల్లాలను కవర్ చేయాలని సంకల్పం. తుఫాను వలన పంట చాలా రాలి పోయింది. రాలి పోయినప్పుడు యీ ఎలకల బాధ చాలా ఎక్కువ అవుతూ వుంటుంది. ఈ స్క్రీమును ఎఫ్ టి వీ గా ఇంప్లి మెంట్ చేయడం కొరకు ప్రత్యేక స్టాప్ కూడా క్రియేట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నగరికటకం) :—శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో కూడా ఎలకల బెడద వలన పంట చాలా విపరీతంగా నష్టమవుతున్నది. అక్కడ కూడా యీ స్క్రీమును ఇంప్లి మెంట్ చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అక్కడ కూడా ఎలకలు వుంటే తప్పకుండా అక్కడ కూడా యీ స్క్రీమును ప్రభుత్వం ఇంప్లి మెంట్ చేస్తుంది.

శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాల) :—ఇందులో రెండు రకాలున్నాయి—పొలాల్లో నివసించే ఎలకలు, ఇళ్ళలో నివసించే ఎలకలు. మంత్రిగారి పొలాల్లో వుండే వాటి విషయమే చెప్పారు. ఇళ్ళలో వుండేవి బియ్యం, కందిపప్పు, వున్న కాలు, బట్టలు మొదలయిన వన్నీ కొట్టేస్తూ వంటాయి. ఈ పద్ధతం ఇళ్ళలో వుండేవాటికి కూడా ఎక్స్ ప్రెస్ చేస్తున్నారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :—ఈ పథకం అన్నింటికి వర్తిస్తుంది. పెస్టిసైడ్స్ పునయోగించవచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇప్పుడు యింకో రకమైన ఎలుకలు కూడా వున్నాయి. కాంగ్రెసు ఎలుకలు, జనతా ఎలుకలు, ఏ ఎలుకలు ఎక్కువ సంఖ్యలోని క్రిమిల్ చేస్తున్నాయో చెప్పగలరా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇండిపెండెంట్ ఎలుకలు లేవా?

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఇది ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్ కు సంబంధించిన ప్రశ్న. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటుకు ఎట్లా వచ్చింది? ఇండిజినస్ మెథడ్స్ ద్వారా ఎలుకలను పట్టుకోవడం సులభమని సైంటిఫిక్ గా చెబుతారు. దీనివలన యానాదులకు, ఎరుకలకు మంచి వృత్తిగా కూడా వుంటుంటే, ఈ ఇండిజినస్ మెథడ్స్ ఎడాప్టు చేసే రైతులకు సబ్సిడీ ఇచ్చేది కూడా ఆలోచిస్తారా? పెస్టిసైడ్స్ కు మాత్రమే యిస్తాము అంటున్నారు. ఇండిజినస్ మెథడ్స్ పునయోగించడం వలన ఎరుకలకు, యానాదులకు ఎంప్లాయ్ మెంట్ చేకూరుతుంది. దీనిని ఎందుకు ఎంకరేజ్ చేయరాదు?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :—బ్రిడి బేసిస్ పై దీనిని చేయడం కష్టం. డిపార్టుమెంటు అనేక విధాలుగా యీ ఎలుకల బెడదను అరిట్టడానికి ఎక్స్ పేరి మెంట్స్ చేస్తున్నది.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఎలుకలను చంపడానికి పిల్లలను పెంచే స్కీము ఏమయినా వున్నదా?

(నో ఆన్సర్)

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా. నేను రెండు సార్లు అడిగినప్పటికీ మంత్రి గారు నా ప్రశ్న పట్టించుకోలేదు. వీటివలన ఎంత పంట నష్టమవుతున్నదో ప్రభుత్వానికి ఒక అంచనా వుండాలిగదా. చిట్టెలుకలు, చుంచెలకలు, పంది కొమ్మలు యీ విధంగా అనేకం వున్నాయి. వీటివలన ఎంత పంట ప్రతి సంవత్సరం నష్టమవుతున్నదని ప్రభుత్వం యొక్క అంచనా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :—ఎగ్జాక్ట్ ఫిగర్ లేదు. కాని చాలా లాస్ జరుగుతున్నది.

శ్రీ పీటర్ పాల్. చుక్కా (ప్రతిపాదు) :—మంత్రిగారు పొలాలలో వుండే ఎలుకల గూర్చి, ఇక్కడ వుండే వాటి గూర్చి చెప్పారు. పెస్టిసైడ్స్ పునయోగించాలన్నారు. అక్కడ రేకుతో టీన్స్ తయారుజేసి పునయోగిస్తూ వుంటారు, పీకర్ సెక్షన్స్ కు—యిటువంటివి తయారుజేసేవారికి—దీనిగురించి కొంత సహాయం చేయడానికి. తద్వారా వారు వీటిని తయారుజేసుకుని, జీవన సాగించడానికి పునయోగపడే నిమిత్తం చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :—అది సేవ్ గ్రెయిన్ స్కీముకు సంబంధించినది, అది సెపరేట్ విషయం.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—ఈ ఎలుకలను పట్టుకోవడానికి రైతులే స్వయంగా బోనులు, బుట్టలు తయారుజేసుకుంటూ వుంటారు, వాటి ద్వారా

ఎక్కువ ఎలకలను చంపుతున్నారు, ఈ బుట్టలు తయారుజేయడానికిగాను సబ్సిడీ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఏదయినా స్కీము ఆలోచిస్తుందా? ఇన్ని ఎలకలకు యంత అని బి.డి.ఓ. ద్వారానో, యితరత్రానో, యీ డబ్బు డిర్వినియోగం కాకుండా, దీనికి వుపయోగపడే విధంగా సబ్సిడీ యిచ్చే విషయం ప్రభుత్వం సీరియస్ గా ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ సి.పాచ్. వెంకట్రావు:—ఆది ఆచరణ యోగ్యం కాదు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం II):— ఈ ఎ లు క ల ను చంపడానికి మందు కనిపెట్టారు, కాని, మరికొన్ని ఎలుకలు, పందికొక్కులు వున్నాయి, ఇవి ధరలు విపరీతంగా పెంచేస్తూంటాయి మార్కెటులో; వీటిని కూడా అదుపులో పెట్టి, ధరలను తగ్గించడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? ధాన్యం నష్టం కాకుండా వుండడానికి గదా ఎలుకలను చంపుతున్నారు, అలాంటప్పుడు, ధాన్యం తరుగుదలను ఆసరాగా చేసుకుని, యీ రెండుకాళ్ల ఎలుకలు, గాడెకింద, పందికొక్కులు ధరలు పెంచేస్తున్నాయి. వాటికి యీ మందు ఏమైనాపని చేస్తుందా? (నో ఆన్సర్)

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— అధ్యక్షా, చైనాలో ఎలుకలను వారు తొక్కుగా కూడ వేసుకుంటారట, అందువలన, వాటిని పెట్టుకుని అక్కడికి ఎక్స్ పోర్టు చేసే ఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వానికి వున్నదా?

శ్రీ సి.పాచ్. వెంకట్రావు:— గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నాకు తెలియదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఇటువంటి వాటకు ప్రైవేట్ వారు ఏజెన్సీ తీసుకుంటూ వుంటారు. అటువంటి ఏజెన్సీ వారు (శ్రీమతి ఈశ్వరీబాయిగారు) తీసుకుంటామంటే ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— ఈ పక్షకం ప్రకారం మందులు సప్లయ్ చేసినా అంత వుపయోగకరంగా లేదు, ప్రభుత్వం దీనికొరకు ఒక శాఖను ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసి, ప్రభుత్వమే వీటిని తొలగించే కార్యక్రమం ఎందుకు చేపట్టకూడదు?

శ్రీ సి. పాచ్. వెంకట్రావు:—దీనికి ప్రత్యేకంగా స్టాఫ్ ఉన్నారు. రెగ్యులర్ స్టాఫ్ కాకుండా సెప్టల్ స్టాఫ్ కూడ ఎప్పాయింట్ చేసి ప్రతి 9-20 a.m. జిల్లాలో అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్స్, వెటరినరీ ఆఫీసర్స్ ఉన్నారు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి:—రీసెంట్ గా నేను ఒక ఆర్టికల్ చదివాను. ఎలకతోలు లెదర్ యిండస్ట్రీస్ కు ఉపయోగిస్తుందని చెప్పారు. అందుచేత ఎలుక తోలును లెదర్ యిండస్ట్రీకి ఉపయోగించుకోనే ఆలోచన ఏమైన చేస్తారా?

శ్రీ సి. పాచ్. వెంకట్రావు:—గౌరవసభ్యులు చదివిన ఆర్టికల్ యిస్తే కన్ సరస్సు అధికారులకు చూపిస్తాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం):—ముఖ్యమంత్రిగారు చైనాకు ఎక్స్ పోర్టు చేయడానికి ఏజెన్సీ పెట్టుకుంటే చూస్తాము అన్నారు. నా కాన్ స్టిట్యూయన్స్ లో ఎలుకలను తినే జాతి వున్నది. పట్టిన ఎలుకలను వారికి సబ్సిడీ యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—మీరు వారిని జిల్లాలకు పంపించండి. చూద్దాము.

Recruitment In Girijan Co-op. Corporation

41—

*10101-(M)-Q.—Sarasri T. Chitti Naidu (Paderu) K.A.N. Bukta (Harichandra Puram) S.A.Devshah (Both) M. Ramachandraiah, (Bhadra chalam) and M.R.Deen (Visakhapatnam):—Will the Minister for Tribal Welfare and Marketing be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Girijan Co-operative Corporation recently appointed a number of people (a) through direct recruitment and (b) by way of promotion and whether it is also a fact that tribals are generally ignored in the above process, and ;

(b) The designations and scales of pay of persons thus appointed during the year 1975 and 1976 seperately.

The Minister for Tribal Welfare and Marketing (Sri K. Appadu Dora :—(a) Yes Sir. While making appointments the claims of tribals have not been ignored.

(b) A statement is placed on the table of the House.

(I) Statement showing the Particulars of appointments made during the year 1975 by Direct Recruitment and by Promotion.

(A) By Direct Recruitment.

Sl. No.	Designation	Scale of pay (Rs)	Community				Total
			ST	SC	BC	OC	
1.	2.	3.	4	5	6	7	8
1.	Commercial Manager	800-1300	—	—	—	1	1
2.	Storage Officer	400-800	—	—	—	1	1
3.	Special Officer Consolidated (Coffee)	Pay 750/-	—	—	—	1	1
4.	Sr. Assistants (UDCs)	310-560	3	—	1	—	4
5.	Jr. Assistants (LDCs)	250-430	2	—	1	—	3
6.	Supervisor (Works)	310-560	—	—	—	1	1
7.	Shandy Inspectors	250-430	—	2	—	—	2
8.	Salesmen	175-300	8	4	3	4	19
9.	Attenders	165-250	2	—	—	—	2
10.	Lorry cleaners	165-250	1	—	—	—	1
11.	Contingent staff (Watchmen, Measurers, Sweepers, etc.)	135+50%D.A.	13	11	4	7	35
TOTAL			29	17	9	15	70

(B) By promotions :—6 U.D.Cs. have been promoted as managers in the scale of pay of Rs. 480-900 (BC-1, OC-5) 28 L.D.Cs. have been promoted as U.D.Cs. in the scale of pay of Rs. 310-550 (STs-3, SC-1 BCs-4 and OCs-20). 18 Salesman have been promoted as L.D.Cs. in the scale of pay of Rs. 250-430 (STs-2, BCs-4, and OCs-12).

II. Statement showing the particulars of appointments made during the year 1976 by Director Recruitment and by Promotion.

(A) By Direct Recruitment:—

S.No.	Designation.	Scale of pay (Rs)	Community				Total
			ST	SC	BC	OC	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Senior Accounts Officer	750-1300	—	—	—	1	1
2.	Senior Manager	530-1050	—	—	—	1	1
3.	Transport Officer	Consolidated pay 600/-	—	—	—	1	1
4.	Assistant Manager (Coffee)	480-900	—	—	—	2	3
	-do-	consolidated pay 300/-	—	—	—	1	
5.	Extension Officer (Inds)	Consolidated pay 300/-	—	1	—	—	1
6.	Field Assistants (Coffee)	240-420	—	3	2	5	10
7.	Sr. Assistants (UDCs)	310-560	3	—	—	—	3
8.	Jr. Assistants (LDCs)	250-430	1	—	—	1	2
	-do-	Consolidated pay 300/-	—	—	—	1	1
9.	Supervisor	Consolidated pay 300/-	—	1	—	—	1
10.	Jr. Typists	250-430	—	3	1	—	4
11.	Jeep Drivers	240-420	1	—	—	—	1
12.	Beefieldmen	Consolidated pay 250/-	—	1	1	2	4
13.	Salesmen	175-300	78	13	—	—	91
14.	Attenders	165-250	1	—	—	—	1
15.	Contingent staff (Watchmen, Sweepers Measurers)	135+50% DA	15	1	1	—	17
TOTAL:			99	23	5	15	142

(B) By Promotion: 8 U.D.Cs have been promoted as managers in the scale of pay of Rs. 480-900 (SC-3, BCs-1, OCs-4)

4. L.D.Cs. have been promoted as U.D.Cs, in the Scale of pay of Rs. 310.560 (BC-1 OC-4)

8. Salesmen have been promoted as L. D. Cs. in the scale of Rs. 250-430 (ST-1, BC-2 and OC-5)

4. Jeep Drivers have been promoted as Lorry Drivers in the scale of Rs. 260-450 (ST-1, BC-1 and OC-2).

11 Lorry cleaners have been promoted as Jeep Drivers in the scale of Rs. 240-420 (STs-7, BC-3 and OC-1).

5 Contingent workers have been promoted as attenders in the scale of Rs. 165-250 (OC-5)

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—మాకు యిచ్చిన కాగితాలలో కమర్షియల్ మేనేజరు అని 800-1300 స్కేల్ లో వేశారు. ఆయనను ఎక్కడ నుంచి తీసుకువచ్చారు. అతని అర్హతలు ఏమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఓపెన్ కాంపెటిషన్ లో వేశారు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—ఆయన ట్రైబల్ కాదు, షెడ్యూల్డ్ కాస్టు కాదు. ఏ కులం వాడో మనకు తెలియదు. ఒ.సి.స్ ను వేశారు. ఆయన అర్హతలు ఏమిటి? అదే పనిగా ఎందుకు తీసుకువచ్చి వేశారు. వ్యాపార ధోరణిలో గాని, యితర ధోరణిలో గాని ఈయనకు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గారికి సంబంధాలు ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. అప్పదురొర (భోగాపురం):—వేసేటప్పుడు ఈ నియమాలు లేవు. ఆయన తాలూకా డిటెయిల్స్ కావలసి వస్తే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—ఆయన అర్హతలు ఏమిటి? ఆయన పేరు ఏమిటి? ఆయన గొప్ప అధికారిగా తయారై నాడు.

శ్రీ కె. అప్పదురొర:—డిటెయిల్స్ కావలసి వస్తే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—కమర్షియల్ మేనేజర్ అనే ఆయన మంత్రిగారికన్న ఎక్కువ హోదా చెలాయిస్తున్నాడు. ఆ కార్పొరేషన్ లో ఉండే బిజినెస్ అంతా కంట్రోల్ చేసేది ఆయనే. లక్షలులక్షలు నష్టం వచ్చినది. దానిని గురించి లాస్టు సెషన్ లో అనేక విధాలుగా చెప్పాను. ఆయనకు ఉండే స్పెషల్ క్వాలిఫికేషన్ ఏమిటి? ఎక్కడ నుంచి తీసుకువచ్చారు? దీనికి అర్హతలు ఏమిటి?

శ్రీ కె. అప్పదురొర:—డిటెయిల్స్ కావలసి వస్తే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—ఆయనకు కొత్త. మళ్ళీ పశ్చిమ బెంగాలం చే కష్టము. అనుభవము ఉన్నవారు ఈ మంత్రివర్గములో ఉంటే సమాధానము చెప్పించండి. విచారించండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—వారు చెప్పిన పాయింట్ నేను కనుక్కుంటాను. 800—1200 స్క్వేట్లో ఎవరకు క్రియేట్ చేశారు. అదంతా నేను కనుక్కుంటాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—అయిన డీల్స్ చాల ఉన్నాయి. సి. ఐ. డి. కి అప్పగించకపోతే లక్షలు నష్టం వస్తుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—తప్పకుండా కనుక్కుంటాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—కనుక్కుని ఆ యిన్ఫర్మేషన్ ఎమ్. ఎల్. ఎ. లకు పంపించండి.

Loans for S. C. Corporation for Construction of Cinema Halls
42—

*10098-(M)-Q.—Sri S. Papi Reddy (Kanigiri):—Will the Minister for Harijan Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Smt. Savithri Somanath applied to Scheduled Castes Corporation for Rs. 2.2 lakhs for construction of a Cinema Hall;

(b) whether it is a fact that the amount has been sanctioned;

(c) whether it is not contrary to the professed policy of the Corporation; and

(d) whether there is any proposal to make the Minister for Harijan Welfare as Chairman of the Scheduled Castes Corporation and if so, the reasons therefor?

The Minister for Harijan Welfare (Sri P. Mahendranath):—

(a) Yes.

(b) No.

(c) Does not arise.

(d) The Board is reconstituted with Minister (Harijan Welfare) as its Chairman.

ఎ. అవును.

బి: లేదు.

సి. ఉద్భవించదు.

డి. అవును. ఆ ప్రకారం ఈ సంస్థను పునర్నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. ఈ సంస్థ నిర్వహణ మరింత ప్రయోజనకరంగా రూపొందించడానికి ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—అసలు దరఖాస్తు 22 లక్షలకా, రూ. 2.2 లక్షలకా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:—రూ. 25,64,850.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఈ దరఖాస్తుదారు సావిత్రి సోమనాథ్ గారు ప్రభుత్వ ఆధికారులకి గాని, మంత్రులకు గాని సంబంధించిన వారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—ఎవరికి సంబంధించిన వారు హరిజనులు. లోన్ అడిగినారు. యివ్వలేదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—ఈ కార్పొరేషనరు హౌస్ సైట్స్ ఎలాబ్ చేసిన హరిజనులకు యింట్లు కట్టకునేదానికి సహాయం చేస్తారా? హౌస్ సైట్ కన్స్ట్రక్షన్ చేస్తే కొంత మంది డబ్బు యిచ్చేదానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. దానిని ఉపయోగించుకుంటారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఈ కార్పొరేషన్ యిట్లు కట్టడానికి కాదు. ఫైనాన్సియల్ ఎయిడ్ వృత్తులు చేసుకొనే దానికి.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—గేడె పెట్టుకోవాలన్నా. మగ్గం పెట్టుకోవాలన్నా యిట్లు లేనివాడు ఏమి చేసుకుంటాడు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది వేరే.

శ్రీ పి. జానార్దనరెడ్డి (కమలాపూర్) :—ఈ కార్పొరేషన్ లోన్స్ యివ్వడంలో మాక్సిమమ్ మినిమమ్ లిమిట్ పెట్టుకొన్నారా? 25 లక్షలు, కోటి రూపాయలు యివ్వడం సమంజసమా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—రూ. 5 వేల కంటే మార్జిన్ మని యివ్వరాదని పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ సి. పీటర్ పాల్ :—ఈ సంస్థ నుండి మార్జిన్ మని రూ. 5 వేల కన్న మించి యివ్వకూడదని పాలసి పెట్టుకొన్నారు. కొంత మంది సొసైటీగా ఫారమ్ అయి సినిమా హాల్ గాని, మరో పెద్ద సంస్థ గాని, పార్ట్ నర్స్ గా గాని, కోఆపరేటివ్ సొసైటీగా గాని పెట్టుకొంటే యింత మొత్తాలలో సహాయం చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—సహకార సంఘాలు ముందుకు వచ్చినట్లయితే దాని పెట్టుబడి లక్ష రూపాయలు మించకుండా ఉండేట్లయితే సహాయం చేయవచ్చునని గైడ్ లైన్స్ పెట్టుకొన్నాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—బ్యాంకర్స్ ముందుకు రావడం లేదు. స్టేట్ బ్యాంక్ లోన్ యివ్వడానికి ముందుకు రావడం లేదు. వారిపైన ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు? 100 మంది అప్లికేషన్ పెడితే 6 నెలలు తిరిగితే 10.20 మందికి దొరుకుతుంది. ఆ విధంగా కాకుండా నీడీ పీపుల్స్ దొరికేట్లు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—బ్యాంక్ మేనేజర్స్ మీద ఆధారపడి వున్నది. కొంత మంది బ్యాంక్ మేనేజర్స్ చేస్తారు. అప్పుడప్పుడు స్టేట్ రెవెన్యూలో మీటింగ్ పెట్టి బ్యాంక్ పీపుల్స్ పిలిచి వారు కూడా కోఆపరేట్ చేయాలని చెబుతున్నాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ఎంత మంది పెడ్యూల్డ్ కాస్టు టెంబర్స్ కు రాష్ట్రంలో సహాయం చేసినదో ఏమైనా వివరాలు మంత్రిగారి దగ్గర ఉన్నాయా? ఈ కార్పొరేషన్ కోఆపరేటివ్ అర్గన్లైజేషన్స్

ఎంకరేజ్ చేసి కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా వారు జీవనోపాధిని కలుగజేసుకోడానికి మెంబర్స్కు షేర్ కాపిటల్ అందజేసే స్కీమ్ ఏమైనా పెట్టుకొన్నదా లేదా ?

(శ్రీ) పి. మహేంద్రనాథ్:— ఈ సాటికి ఈ రాష్ట్రంలో 1,37,593 మందికి ఈ సంస్థ ద్వారా సహకారం చేయడం జరిగింది. మొత్తం రు. 18,48,95,000లు అనేక పథకాల రూపంలో వారికి అందజేయడం జరిగింది. సహకార సంఘాలలో హరిజనులు సభ్యులుగా చేరాలనేట్లుంటే ప్రత్యేకించి పెడ్యూర్డ్ కాస్టు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్లో రూపాయి 50 పైసలు కడితే బాటనని నిర్ణయం తీసుకొన్నాము.

Business turn over of APCO till 30-5-77

43—

* 10240 Q.— Sri G. Kotiah:—Will the Minister for Commerce and Handlooms be pleased to state :

(a) the business turn over of APCO till 30-5-1977 after the amalgamation of the societies of the three regions; and

(b) the profit earned by the APCO?

The Minister for Commerce and Handlooms (Sri K. V. Kesha-vulu):—

(a) The business turn over of APCO after the amalgamation of the societies of the three regions at the end of 30-5-1977 is as follows:

Sales of cloth Rs. 7.64 crores.

Yarn sold and distributed to societies. Rs. 2.15 crores.

(b) The estimated net profit of the APCO at the end of 30-5-1977 is Rs. 5.00 lakhs.

(శ్రీ) జి. కోటయ్య:—ఈ మూడు సంఘాలు విలీనీకరణ కాకముందు 9-30 a.m. విలీనీకరణ ఐన తరువాత 30-5-77 కు ఎంత వ్యవధి ఉందో ఆ వ్యవధిలో మూడు సంఘాలు విడివిడిగా సంపాదించిన లాభం ఎంత ? వాటి మొత్తానికి ఈ మొత్తం ఎక్కువా, తక్కువా?

(శ్రీ) కె. వి. కేశవులు:—1975-77 లో మూడు సంఘాలు విడివిడిగా పని చేశాయి. అప్పుడు వాటి సేల్స్ 5 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయిలు. వారికి వచ్చినట్లు చెప్పిన ప్రాఫిట్ 15 లక్షల 45 వేల రూపాయిలు. మేము 6-7-76 న ఎమర్గెంట్ చేసాము. 30-6-77 వరకు నూలెక్కల ప్రకారం 7 కోట్ల రూపాయిల పొక్యూర్మెంటు, 8 1/2 కోట్ల రూపాయిలు సేల్స్ క్లాక్ మీద, యారన్ మీద 2.15 కోట్లు, ప్రాఫిట్ మాత్రం 5 లక్షలు మాత్రమే చూపారు అని వారు చెబుతున్నారు. ఇక్కడ చెప్పవలసిన విషయం ఒకటి ఉంది. ఎమర్గెంట్ ఐన తరువాత మూడు రకాల స్టాఫ్ మనకు వచ్చింది. రాయలసీమలో స్లాఫ్ పాటరన్ ఒకటి, ఆంధ్రలో

ఒకటి, తెలంగాణాలో ఒకటి మూడు రకాలు ఉంటూ వచ్చింది. వాటిని ఒక పద్ధతిగా చేయడానికి సంవత్సరానికి 12 లక్షల రూపాయిలు స్టాఫ్ మీద ఖర్చు చేయడం జరుగుతోంది. ఈ ఆరు మాసాల కాలంలో విధంగా 6 లక్షల రూపాయిలు అదనంగా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. స్టాఫ్ మీద పెట్టిన ఈ 6 లక్షల ఖర్చు లేకపోతే 5 లక్షల ప్రాఫిట్ కు ఇంకా అదనంగా ఉండేది. ఈ ప్రశ్న సమగ్రమైనది కాదు. ఈ రోజున ఉన్న పరిస్థితి చెబితే స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. 1-7-77 నుంచి 30-11-77 వరకు అదనంగా మా నేల్స్ గురిక 7 కోట్ల రూపాయిలు. ఎమాలమేషన్ ఐన తరువాత నేటివరకు 15 కోట్ల 50 లక్షలు నేల్స్ ఐతే మూడు సవరేట్ గా పని చేసినప్పుడు 5 కోట్ల 25 లక్షలే 1975-76లో ఉంది. ఎమాలమేషన్ ఐన తరువాత 15 కోట్లు ఐనది. ఇప్పుడు నెట్ ప్రాఫిట్ 19 కోట్ల రూపాయిలు.

**Payment of Less Wages to the Workers
In Kakinada Godowns.**

44—

*10096-Y. Q—Sri C.V.K. Rao:— Will the Minister for Commerce and Handlooms be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of daily employment of hundreds of labourers in Kakinada godowns and port for loading and unloading of goods;

(b) whether it is not a fact that contractors are exploiting them by paying less wages providing no welfare measures;

(c) if so, the action taken in this regard?

Sri K. V. Keshavulu:—

(a) Yes Sir.

(b) No complaint or representation from the contract labour against any exploitation or less payment of wages or lack of welfare amenities has been received by the Government.

(c) Does not arise, in view of the answer to clause (b) above.

శ్రీ సి.వి.పి.కె. రావు:—లేబరు డిపార్టుమెంటు అజ్ఞాన దశలో ఉన్న మాట చాలాసార్లు వేల కొలది గోర్ లేబరులు ఎగుమతి దిగుమతి బరిగే సంవత్సరంలో మధ్య రకారీలు ఎక్స్ ప్లాంట్ చేస్తున్నారని చెప్పాను. పోర్ట్ డిపార్టుమెంటులో లేబర్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరు అని ఒకరు ఉంటారు. అని పని లేబర్ వెల్ఫేరు మెజిస్ట్రేట్ చూడడం. అది ఆయన చూడడం లేదని చెప్పాను. ఎఫ్.ఐ.సి చెందినవి చాలా గోడవున్స్ ఉన్నాయి. ఇండివిడ్యుయల్స్ ఎగుమతి దిగుమతి చేస్తూంటారు. వారు రకారీలను పెట్టి లేబర్ కు ఎటువంటి సదుపాయాలు లేకుండా రూపాయి రావలసిన చోట అర్థ రూపాయి ముట్టచెప్పి ఆడవారిని మగవారిని పీడిస్తున్నారు. కోట్ల కొలది ఎగుమతి అవుతుండే కాకినాడ రేవుకు సంబంధించి

వదేపదే కంప్లయింట్స్ ఉన్నాయి. ఇంటిగ్రిటీ ఉన్న స్పెషల్ ఆఫీసర్ను అక్కడకు పంపి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించి ఒక వారం రోజుల్లో అక్కడి పరిస్థితులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో తెలియజేడానికి పూనుకుంటారా? అక్కడి ట్రైడ్ యూనియన్స్ సహకారం చేస్తాయని చెబుతున్నాను. ఈ విషయమై హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—లేబరు డిపార్టుమెంటు అజ్ఞాన దశలో లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అది నెం. వన్. నేను ఇచ్చిన జవాబు యాజ్ ఆఫ్ టుడే వారు పగిళ్ళ ఇచ్చింది 7వ నెలకు సంబంధించింది. 22-7-77న కన్సిలియేషన్ జరిగింది. మా లేబరు ఆఫీసరు ఉండి మేనేజిమెంటుకు వర్క్ షర్ట్ కు ఎగ్రిమెంట్ చేయించారు. దాని ప్రకారం వారికి దొరకవలసిన వేజ్స్ కంటే అదనంగా ఏడున్నర శాతం ఎక్కువ ఇచ్చారు. రు. 15 లు ఇచ్చే వారికి రు. 25లు ఇచ్చారు. మూడు రోజుల్లో వేజ్స్ పేమెంటు చేస్తూన్నారు. ప్లాట్ రైట్—ఎగ్రిమెంట్ కాపీ నా వద్ద ఉంది. మరొక యూనియన్ కూడా ఉంది—కాకినాడ బోట్ సారంగుల కార్మిక సంఘం. దానికి సంబంధించి 1-4-77న వారికి ఆ నాడున్న వేజ్స్ కంటే 20 శాతం అదనంగా ఇవ్వడానికి అండర్ స్టాడింగ్ కుదిరింది. అదే ఈ నాడు ఫోర్స్ లో ఉంది. వారినుండి ఎటువంటి కంప్లయింట్స్ లేవు కనుక ఎవరిని పంపవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె.రావు :—ఈ లేబరుకు సంబంధించి చాలా కాంప్లెషన్స్ కృత్యం ఇది. గోడవున్స్ లోను పోర్టులోను లోడింగ్ అన్ లోడింగ్ చేసే వర్కర్లు ఎన్ని రకాల వారున్నారో మంత్రిగారు చెప్పగలరా? వారి కండిషన్స్ ప్రస్తుతం ఎట్లా ఉన్నాయో చెప్పగలరా? ఇండివిడ్యుయల్స్ తో చేసుకునే ఎగ్రిమెంటు కాదు. అదేదో తగాదా వస్తే చేసుకునేది. ఎన్ని రకాల లేబరు అక్కడ ఉందో, ప్రస్తుతం వారి కండిషన్ ఏమిటో, సంవత్సరం క్రితం ఎట్లా ఉందో చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను. ఇది వారి జ్ఞానానికి పరీక్ష అవుతుందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—ఇండివిడ్యుయల్ లేబర్ విషయంలో నేను చెప్పడానికి లేదు. ట్రైడ్ యూనియన్ క్రింద ఉన్నామే—

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కేటగిరీస్ ఆఫ్ లేబర్ ?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు :—అక్కడ రెండు సంఘాలున్నాయి. ఫర్వార్డింగ్ అండ్ హాండింగ్ కు సంబంధించినది. పోర్టుకు స్టాక్ వస్తే బండ్లనుంచి దించి ప్లాట్ పెట్టడం, బోట్స్ కు తీసుకుపోయి రవాణా చేసే కార్యక్రమం. అందుకు కావలసిన ఆన్నిరకాల లేబర్ కు రెండు రకాల సంఘాలున్నాయి. ఎగ్రిమెంట్ ఐనవి ఉన్నాయి. రిజిస్టర్ సంఘాలు లేకపోతే వాటి విషయంలో అన్యాయం జరిగితే పరిశీలించవచ్చును. అది డిపార్టుమెంటు పర్వూలోనికి రాదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—సంఘాల విషయం నేను లేవడీయలేదు. రక రకాల లేబర్ ఉన్నారు. వారి కండిషన్స్ బాగాలేవు. వారిని దళారీలు దోపిడీ

చేస్తున్నారు. ప్రేడ్ యూనియన్స్ విషయం చెబితే ఎట్లా? స్పెషల్ ఆఫీసరును సంపి విచారణ చేయిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— దానికి ఆన్సర్ చెప్పారు పంపడం లేదని.

Qualifications for the Appointment of Clerical Cadre.

45—

*10095—E. Sarvasri P. Sri Rama Murthy, M. Tulasidas (Sompeta) and S. Lokanadham Naidu:— Will the Minister for Employment be pleased to state:

(a) Whether a certificate in Secondary School Certificate Examination is sufficient for selection of candidates for appointment to the clerical cadre; and

(b) if so, why the Employment Exchanges are not sponsoring the names of such candidates who in addition to the said qualification have also other qualifications like Physical Education Diplomas etc.?

The Minister for Employment (Sri P. Venkata Rao):—

(a) Yes Sir. A certificate in S. S. C. examination is normally sufficient for selection of candidates for appointment to the clerical cadre except in cases where a degree is prescribed as the minimum qualification.

(b) Employment Exchanges would register and sponsor in order of their seniority, candidates who in addition to S. S. C. qualification possess other qualifications like physical education Diploma etc, on specific request.

-40 a. m.

శ్రీ పి. రామమూర్తి :— మనరాష్ట్రములో పి. టి కాలేజీలు రెండు ఉన్నాయి. సంవత్సరానికి 200 మంది కాండ్రిడేట్స్ ని తయారు చేస్తున్నాయి. అప్పర్ ప్రైమరీ కాలేజీలలో కూడా పి. టి. లను అప్పాయింట్ చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయము తీసుకున్నా పై నాన్సెన్ పొజిషను సరిగా లేనందున లి ఇప్పడు చేసే అవకాశము లేదన్నారు. వీరు కెక్సికల్ పీపుల్ అనే కారణముతో ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్ వీరికి క్లర్కల్ పోస్ట్స్ కి ఇంటర్వ్యూకి పంపడంలేదు. వారి క్వాలిఫికేషన్ కి సరిపోయిన క్లర్కల్ పోస్ట్స్ కి కూడా ఇంటర్వ్యూలకు పంపించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు :— క్లర్కల్ పోస్ట్స్ కి పంపడానికి మాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదు. వారు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నప్పుడు క్లర్కల్ పోస్ట్స్ కి కూడా పంపించమంటే తప్ప పంపించరు. ఫిజికల్ ట్రైనినింగ్ అయినవారు కనుక క్లర్కల్ పోస్ట్స్ కి పంపని మాట వాస్తవమే. వారు కోరితే పంపడానికి ఏమీ అటంకము ఉండదు.

Short Notice Questions and Answers
Resignation of Ministers

45-A.-

*10434-F Sri C.V K. Rao;—Will the Chief Minister be pleased to state;

(a) Whether any Ministers other than those whose resignations have been accepted, also have resigned;

(b) if so, who are those Ministers whose resignations are not accepted;

(c) whether the Chief Minister has demanded the resignation of any Minister; and

(d) if so, the reasons therefor ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఈ ప్రశ్న 22 వ తేదీన అన్సర్ చేశాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— నాకు అన్నరు ఇవ్వలేదు. ఎవరికి యిచ్చారో నాకు తెలియదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— జీరో అవర్ లో రియిజ్ చేస్తే అన్సర్ చేశాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— నేను యిదివరకే చెప్పాను. పేవరులో యిచ్చాను అంటే సరిపోతుందా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— స్పీకరుగారు చెప్పమంటే చెబుతాను. రిజిగ్నేషన్ యిచ్చిన మంత్రులవరకు ఆమోదించాను. ఒకరిని నేనే డ్రాప్ చేశాను. ఒకరి విషయంలో వారి రిజిగ్నేషన్ ని నేను ఆమోదించలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఒకరిని డ్రాప్ చేశారు. ఒకరు రిజైన్ చేస్తాను అంటే వద్దు అన్నారు. కొంతమందిని ఆమోదించారు. మూడు రకాల స్టాండర్డు పమిటి ? దీనికి కారణాలు చెబుతారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ముఖ్యమంత్రికి అ రైట్ వుంది.

శ్రీ వి. కె. రావు :— అన్ని ప్రెవిలెజెస్ అంటే ఎట్లా దానికి కారణము వుండాలి కదా.

Mr. Speaker :—He need not state the reasons.

Sri S. Jaipal Reddy :— The Chief Minister said that he has not accepted the resignation of one Minister. Does it mean that the Minister has withdrawn his resignation.

Mr. Speaker :—He said so.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నిన్నవారు చెప్పారకదా. మరల రిపెటిషన్ ఎందుకు ?

Mr. Speaker :— He has withdrawn, he said so.

Sri S. Jaipal Reddy :— The Minister did not say.

Mr. Speaker :— It is not necessary; the Minister was present here; the Chief Minister said so.

Sri S. Jaipal Reddy :— What the Chief Minister said was he did not accept the resignation. The Minister did not say that he has withdrawn the resignation; there is a difference.

Mr. Speaker :— At the request of the Chief Minister he had continued.

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య :— ఈ పత్నరాజుగా మంత్రివర్గంలో గిరిజనులకు ప్రాతినిధ్యము లేదు. కొద్దికాలములో ఈ మంత్రివర్గము కాలము ముగుస్తుంది కదా. ఇప్పుడై నా గిరిజనులకు ప్రాతినిధ్యము కల్పిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— దానివల్ల వారికేమి లాభము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు చాలా ఖాళీలు ఏర్పడ్డాయి కదా. ఎప్పుడు ఛీఫ్ చేస్తారో బుతా?

Interim Report on the Use of Urdu Language.

45—B.

*10434-Z. Q.—Sri Saman Salakuddin Owaisi (Yakutpura):— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Minister for Revenue presented the Interim Report to the Chief Minister on the use of Urdu Language in Educational Institutions and General Administration; and

(b) If so, the decision taken by the Chief Minister on the Report?

Sri J. Vengal Rao;

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— లా మినిస్టరు అసిస్టెంట్ సామాన్య ఆధ్వర్యమున కమిటీని వేశాము. ఉర్దూ తెలిసిన యం. యల్. పి. లను కూడా అసోసియేట్ చేసుకోవాలని చెబుతాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ఈ కమిటీని ఎప్పుడు వేశారు? దాని నివేదికలు ఏమిటి?

Sri J. Vengal Rao :— In the question, it is mentioned as “Report by the Revenue Minister”. It is a mistake. It is not by the Revenue Minister.

ఉర్దూ ఎక్కడ ప్రవేశపెట్టాలి, ఇప్పుడున్న సౌకర్యాలు ఏమిటి? ఇంకా ఏమి

కావాలి. ఉద్దాభాష ఎప్పుడూ గొట్టలే నోరు ప్రవేశపెట్టడానికి ఏమి చేయాలనే వాటిపైన రికమెండ్ చేయాల్సి అదిగాను. లా నిసిస్టరుగారి అధ్యక్షతన కమిటీని వేశాము. మిగతా సమస్యల విషయము లేదు.

Damage to the Thermal Power Station of Torshimpatnam
due to recent cyclone

45—C

S.N.Q. No. 10434-(U) Sri Nallaparaddi Sree Vasal Reddi:—
Will the Minister for Power be pleased to state,

(a) the estimated cost of the damage to the Thermal Power Station under construction at Torshimpatnam (Vijayawada) due to the recent cyclone;

(b) whether the inauguration of the said Thermal Power Station will be delayed due to this cyclone hazard; and

(c) whether the Central Government has accepted to locate one Super Thermal Power Station in Andhra Pradesh?

Sri G. Raja Ram:—(a) Rs. 103.00 lakhs.

(b) No, Sir.

(c) The matter is still under correspondence with the Government of India.

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—సూపర్ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ కి సంబంధించిన కరస్పాండెన్స్ ఒక్కటిలో వుంది? మంత్రిగారు దీన్ని వెళ్ళినప్పుడు ఎవరె వరిని కలిశారు? మనకు వచ్చే అవకాశము కనిపిస్తున్నదా? విజయవాడలో కన్ స్ట్రక్షన్ లో వున్న థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ చెబ్బి తిన్నది. 103 లక్షలు నష్టము అంటున్నారు. అనుకొన్న ప్రకారము దీనికి ప్రారంభోత్సవము జరుగుతుందా? ఎప్పుడు జరుగుతుంది?

శ్రీ జి. రాజారాం:—కమిషనింగ్ కి ఎప్పుడూ అడ్డం తరలేదు. కాని కొంత నష్టం జరిగింది. వైటల్ పార్ట్స్ కి నష్టము జరగలేదు. టర్ బైన్స్, టర్బో జనరేటర్స్. ఇంపాల్మెంట్స్ కాంపెనెంట్స్ ఇంటాక్ట్ గా వున్నాయి. కమిషనింగ్ లో ఏమి అలసత్వం జరగదు. సూపర్ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ కి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేస్తున్న కృషి, శాసన సభ పాస్ చేసిన తీర్మానము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందచేసిన విషయము తెలిసినదే. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్టోబరులో ఎన్ క్వి మినిస్టరుగారికి, ప్లానింగ్ కమిషన్ వైస్ చైర్మన్ కి, ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారికి ఉత్తరం వాయడం జరిగింది. డైరక్టరు, థర్మల్ పవర్ శ్రీ కపూర్ గారు అక్కడ నుంచి వచ్చి లాండ్ అక్వైర్ చేయండి, వాటర్ ఛాసిలింగ్స్ ప్రొవైడ్ చేయండి; ముందుకు వెళ్ళండి అని చెప్పారు. అది వస్తుందని మేము అశిస్తున్నాము.

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—లాండ్ అక్విజిషన్ ప్రారంభించాలని చెప్పిన తరువాత ప్రభుత్వము కాని, బోర్డు కాని లాండ్ అక్విజిషన్ ప్రారంభించారా? విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ ఎప్పుడు కమిషన్ చేస్తారు?

శ్రీ జి. రాజారాం:—1979 లో వస్తుందని చెప్పాను కదా. లాండ్ అక్విజిషన్ విషయములో ప్రొసెడ్ అవాలని రెవిన్యూ డివిజన్ లోకి బోర్డు ప్రాసెస్ చేసింది.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఇక్కడ జరిగిన నష్టమును బోర్డు భరిస్తుందా? లేక కంట్రాక్టర్స్ భరిస్తారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—కంట్రాక్టర్స్ ఎందుకు భరిస్తారు?

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—కన్స్ట్రక్షన్ స్టేజీలో కనుక వుంటే అప్లికేషన్ పెట్టుకోవాలనుకుంటాను. పి.డబ్ల్యు.డి. రూల్స్ ప్రకారం ఏదైనా ఇలాంటి ప్రమాదాలు వచ్చినప్పుడు వారు అప్లికేషన్ చెబుకుంటే గవర్నమెంట్ కన్సెషన్ యివ్వడం జరుగుతుంది కదా.

శ్రీ జి. రాజారాం :—నష్టము అయినది. దీనిలో కంట్రాక్టర్స్ ఇన్ వాల్వ్ మెంట్ లేదు. డిపార్టుమెంటు ఇన్ వాల్వ్ అయివుంది.

Written Answer to Question (Starred)

Collapse of Water Tank built at Jhaujhavathi Dam in Parvathipuram Taluk

35—

10097 (J) Q.—Sri Ch. Parasuram Naidu (Parvathipuram):—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased state :

(a) whether a 'water-tank' built at the Janjhavathi Dam site in Parvathipuram Taluq collapsed a few days after completion of construction recently;

(b) whether the cement-sand proportion of the construction was in accordance with prescribed proportion;

(c) whether this aspect will be referred to C.I.D. instead of the Engineer Department; and

(d) what is the loss caused, and from whom it will be recovered?

A,—

(a) A water tank under construction for providing Temporary water supply arrangements to Camp buildings has been damaged due to recent incidence of heavy rainfall and resultant gales during 3rd week of June 1977.

(b) The Cement Sand proportions of the above construction are in accordance with prescribed proportions.

(c) Does not arise.

(d) No monetary loss to the Irrigation Department is involved as it is reported that the contractor has not yet completed and handed over the work and that he had given an under-taking in writing to the Department to make good the damaged work at his own cost without putting forth any claims.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS (UNSTARRED)

Roof of P.H.C. at Marrigudem In Chintapally Panchayat Samithi

61—

7727 (Y) Q :—Sri B. Rama Sarma :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the sheets of the roof of P.H.C. at Marrigudem in Chintapally Panchayat Samithi of Nalgonda district have been broken due to hail-storm during 1975;

(b) whether it is also a fact that the patients in that Hospital¹ are experiencing hardship due to the heat of the Sun ;

(c) whether a representation has been received by the Government from the Legislators for the sanction of the roof of the Hospital ;and

(d) whether it is also a fact that the sanction has not been accorded till this day for the roof of the said Hospital?

A—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir. A representation, dated 22nd March, 1975 has been received from Sri B. Rama Sarma, M.L.A.

(d) This Primary Health Centre building belongs to Panchayat Raj Department. This Executive Engineer, Panchayat Raj, Nalgonda has prepared estimates for Rs. 35,000 for repairs to the building. The Collector, Nalgonda has been permitted to incur an amount of Rs. 35,000 towards repairs to Primary Health Centre Building at Marrigudem, Chintapalli Panchayat Samithi in Memo. No. 1910/Prog. IV/77-1, Panchayat Raj, dated 4th October, 1977.

Grant of Lands to the Harijans of Ambapuram Village.

62—

9876 Q :—Sri M. Nagi Reddy :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of a letter No. 474/76, dated 1st December, 1976 of Sri M. Nagi Reddy, M.L.A., along with the petition of Sri Domathoti Veeraiah and 30 other Harijans of Ambapuram village, Palnad taluk, Guntur district for grant of lands taken over by the Government under Land Ceiling Act; and

(b) if so the action taken thereon;

A—

(a) The Answer is in the affirmative.

(b) A copy of the letter together with the petition of the Harijans of Ambapuram village enclosed thereto was sent to the Collector of Guntur for necessary action. It is reported that so far only one case pertaining to Ambapuram village was decided by the Land Reforms Tribunal, Gurajala, in which an extent of Ac. 0.29 cents of dry land was determined as surplus, and that, soon after the orders of the Tribunal in all the cases pertaining to the village are received, the petition of the Harijans for assignment of surplus land will be considered.

Declaration By A Landlord in Chollamma Village of
Nalgonda taluk.

63—

10098-C Q.—Sarvasri B. Rama Sarma, M. Nagi Reddy and :
Vanka Satayanarayana :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Sri Gade Chandra Reddy, a landlord of Chollamma village in Nalgonda taluk and district had filed four declarations in the name of his family members ;

(b) whether it is also a fact that an application was submitted to the Tribunal raising objection for the above declarations;

(c) whether the said declarations have been finalised by the Land Reforms Tribunal after conducting enquiry into the matter, if so, the extent of excess land available, whether the false declarations have come to the notice of the Government ;

(d) whether it is also a fact that the landlords have caused the loss of crop to the petitioners as they submitted applications raising objections ; and

(e) the action taken against the persons responsible therefor?

A—

(a) Declarations were filed under Section 8 of the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) Act, 1973 by Sri Gade Chandra Reddy, a landlord of Chandamapalli village, Smt. Gade Seetamma, his mother ; Smt. Sunkepalli Kamalamma, his elder Sister; and Sri Katta Shanthi Sagar Reddy, his wife's brother.

(b) Objection petitions were filed by Smt. L. Sarojini Devi, another sister of Sri Chandra Reddy, before the Land Reforms Tribunal, Nalgonda.

(c) The objections were heard and orders were passed by the Tribunal in the cases of Smt. G. Seetamma and Sri K. Shantisagar Reddy, declaring them as non-surplus. In the case of Sri G. Chandra Reddy, it was found that certain lands were omitted by him in the declaration on the ground that they were either given away to his sister as 'Pasupu Kunkuma' or sold to his wife's brother. But as no documentary evidence was produced in support thereof, the Tribunal included those lands in the holding of Sri G. Chandra Reddy and declared him as surplus holder to an extent of 0-9909 S.H. The enquiry of the Tribunal into the case of Smt. G. Kamamma was completed and the same is reserved for orders.

(d) and (e) It is reported that due to family disputes, Sri Gade Chandra Reddy obstructed the labourers of Smt. Sarojini Devi, the objection petitioner, from entering into her lands in August, 1976. The Police, when they came to know about this, warned Sri Chandra Reddy against such acts. A case in Crime No. 74/76 under Section 447, I.P.C. was registered on 24th August, 1976 against him and others, and it is reported to be pending trial in the Munsif Court. Another case was also registered in C.R. No.1/77 under Section 382 of I.P.C. on 2nd January, 1977 for taking away paddy crop.

Ayurvedic College in the State

64—

10098-T Q :—Sarvasri S. V. Subba Reddy, P. Ravindra Reddy and T. Narasimha Reddy:—Will the Chief Minister be pleased to state :

- (a) the number of Ayurvedic Colleges existing in the state;
- (b) the amount spent on these Colleges;
- (c) the number of students passing the course every year and number of students employed and unemployed now; and
- (d) the steps taken to accommodate those employed?

A—

- (a) Three (3).
- (b) Amount spent on the Colleges during 1976-77.

	Non-Plan.	Plan	Centrally Sponsored Schemes (P. G. Unit)
1. Government Ayurvedic College, Hyderabad.	Rs. 5,02,599-67	..	Rs. 1,57,955-60

2. Anantha Laxmi Government Ayurvedic College, Warangal. Rs. 2,03,643-44
3. Dr. Nori Ramasastry Government Ayurvedic College, Vijayawada. Rs. 2,25,368-72 Rs. 82,909-05

Total Rs.9,31,611-83 Rs. 82,909-05 Rs1,57955-60.

GRAND TOTAL Rs. 11,72,476-48

(c) Government Ayurvedic College, Hyderabad.
Degree Course.

1. 1st Batch 1976-77	15
2. 2nd Batch 1977	28
Total	43

(2) Anantha Laxmi Government Ayurvedic College, Warangal
Degree Course.

1. 1st Batch 1976-77	8
2. Supplementary	2
Total	10

(3) Dr. Nori Ramasastry Government Ayurvedic College,
Vijayawada.

Degree Course.

1. 1st Batch 1975	13
2. 2nd Batch April/May 1976	11
3. 3rd Batch October/November 1976	11
Total	35

None of the above degree holders has been appointed in Government Service. Apart from them there are several candidates with G.C.A.M., G.C.I.M. and B.A.M. & S. Diploma awaiting employment.

As per the list furnished by the Employment Exchange, Hyderabad, 230 candidates have registered their names with the Employment Exchange, Hyderabad as on 30th November, 1976.

(d) The Government have sanctioned establishment of 60 new dispensaries, increase of bed strength in the Indian Medicine Hospitals, creation of Deputy Directors of Ayurveda, Homoeo and Unani and Drugs Inspectors with staff. With this development in the Indian Medicine and Homoeopathy Department, the unemployment problem will be solved to some extent.

Removal of Village Munsiff in Vakadu.

65—

8130 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether there is no proposal in Public interest to remove Sri N. Padmanabhareddi from the post of Village Munsiff of Vakadu in Nellore district as he has done interstate smuggling of paddy (as answered on 11th March, 1976 on the Floor of the House); and

(b) if so the action taken in this regard so far?

A—(a) No such proposal is pending.

(b) The matter is still under investigation.

Takingover of benami pattas in Gudur
taluk of Nellore district.

66—

8305 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the number of petitions received by the District Collector, Nellore Sub-Collector, Gudur and Tahsildar, Gudur from the M.L.A., Gudur since 12th March, 1972 regarding the benami pattas taken by the landlords in the name of the poor in Gudur taluk of Nellore district;

(b) the steps taken to cancel those pattas;

(c) when the said lands will be given on pattas to the poor cancelling the said benami pattas; and

(d) the reasons for the delay in the matter?

A.—(a) 64.

(b) Pattas were cancelled in 27 cases. In 12 cases of alleged benami pattas, the matter was proved otherwise. The remaining cases are under enquiry.

(c) The Tahsildar is taking action to reassign the land after cancelling the benami pattas.

(d) The Collector has reported that cancellation of benami pattas require detailed enquiry, that the alleged petitions relate to several villages, that the Tahsildar Gudur represented that unless special staff is sanctioned it is not possible to get the enquiry completed thoroughly devoting much concentration, that however, he is taking action to get all the pending petitions enquired into, and that he instructed the Tahsildar, to finalise all the pending cases expeditiously.

Pattas to the Harijans of Ganganapalem.

67—

8417 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government lands being cultivated by 40 Harijans of Ganganapalem in Puchalapalli village of Nellore district have been given on pattas to Sri Karlapudi Venkatayya and Sri Puchalapalli Polayya, Landlords by the Tahsildar of Gudur ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) whether the said pattas will be cancelled and new pattas will be given to the above forty Harijans ; and

(d) if so, when ?

A. —

(a) No, Sir.

(b), (c) and (d) Do not arise.

Encroachment in Government lands in Ippapudi of Gudur Taluk

68—

9304 Q.— Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that landed ryots have encroached into Government lands in survey number 186 of Undathavaripalem and S. Nos. 517 and 518 of Ippapudi in Gudur taluk of Nellore district:

(b) if so, the steps taken by the Government to evict the landed ryots and assign the landless poor ;

(c) the reasons for the delay in assigning the lands to the landless poor eventhough Vallipadu Panchayat has given concurrence to part with the lands ; and

(d) when will the lands be assigned to the local landless poor?

A.—

(a) There are 11 encroachers in S. No. 186 of Undathavaripalem village in an extent of Acs. 18.40 out of the 11 encroachers 2 are landed ryots and the remaining 9 are landless poor. All the encroachers are Vaddas in S. No. 518 of Ippapudi there are 33 encroachers in an extent of Acs. 39.15. Of these 2 are Harijans 7 are Arundatiyas and 24 are Vaddas. All the 33 except 3 Vaddas are reported to be poor. There are two encroachers in S. No. 517 of Ippapudi and both of them are Vaddas and poor.

(b) The Tahsildar, Gudur is taking action to evict the ineligible S. J. Dars under the provisions of L. E. Act. Soon after they are evicted the land will be assigned to the landless poor.

(c) and (d) The lands in question are classified as Grazing poramboke. The Tahsildar is taking action to change the classification from grazing poramboke to ayan. The lands will be assigned to the eligible S. J. Dars and landless poor soon after the change of classification of the lands for which action has already been initiated by the Tahsildar.

Government lands under the possession of landed ryots
in Ballavolu Firka of Gudur taluk.

69—

9223 Q.— Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the number of acres of Government lands in possession and enjoyment of landed ryots in Momidi Varagali, Lingavaram, Yeruru Chinthavaram Thamminapatnam and other villages in Ballavolu firka of Gudur taluk in Nellore district ;

(b) the number of landed ryots who have taken benami pattas in the said villages ;

(c) the action taken to distribute the said lands to the landless poor; and

(d) the reasons for the delay in distributing the surplus lands (under Land Ceiling Act.) to the landless poor in the above villages ?
A.—

(a) The following extents of Government lands are under the possession of landed ryots in Ballavolu firka :—

Name of the village.	Extent under the possession of landed ryots.
1. Momidi and Varagali.	Ac. 0-67.
2. Lingavaram and Thammina patnam.	Ac. 6-50.
3. Chinthavaram.	Ac. 3-50.
4. Ponnayolu.	Nil.
5. Ballavolu.	Ac. 18-50 (pending in settlement court).
6. Uttamnellore and Ilukorupadu.	Nil.
7. Karlapudi.	Ac. 26-85.
8. Siddavaram.	Ac. 5-73.
9. Kothapatnam.	Ac. 10-12
10. Vellapalem.	Ac. 6-20.

(b) No landed ryots are reported to have taken benami pattas in the above villages.

(c) Action is being taken to evict the landed ryots. The lands will be assigned to the landless poor soon after eviction process is completed.

(d) The Collector has reported that there is no avoidable delay in the distribution of surplus land to the landless poor in the above villages.

Encroachment of poramboke land by the Harijans of Murukondapadu village, Bapatla taluk.

70—

9468 Q.—Sri Kona Prabhakara Rao :—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Harijans of Narayanapalem Kankanapalem and Murukondapadu villages in Bapatla taluk encroached upon porambokes in the possession of land-lords ;

(b) whether it is also a fact that the District Collector, Guntur and Superintendent of Police, Guntur visited the said villages and promised the encroachers that the lands will be surveyed and if they are found to be porambokes, they will be assigned to them ;

(c) if so, whether the said lands were surveyed and the Porum bokes assigned to the encroachers ; and

(d) if not, the reasons for the delay ?

A.—

(a) It is a fact that a trouble arose in 1974 with regard to the occupation of banjar lands between the ryots and the Harijans of Narsayapalem village.

(b) The District Revenue Officer, Guntur visited the 3 villages on 24th June, 1977 and issued instructions to the Revenue Divisional Officer, Tenali to make personel enquiry and finalise the assingment. The Revenne Divisional Officer, Tenali and Assistant Superintendent of Police, Tenali, visited the village and it was agreed that the ryots should give up the poramboke land adjoining their patta lands and surveyor should survey and mark the poramboke land in each case so that the land can be assigned to the eligible Harijans.

(c) the following lands were accordingly surveyed in three villages as shown below:

1. Murukondapadu—38.19 acres.
2. Narasayapalem—75.71 acres.
3. Kanakatapalem—13.22 acres.

Temporary assginment has been in Murukondapadu and Narasayapalem.

(d) There are some disputes in encroachments. Further all the lands in question are Public Works Department. Drain Poramboke which requires personal inspection by Public Works Department and Revenue Officers. However action is being taken to finalise the matter as early as possible.

Collection of Fodder from Nallamalai Forests in Kurnool District.

71—

9506 Q.—Sarvasri D. Sankaraiah and M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government have made arrangements to collect fodder from Nallamalai Forests in Kurnool district to supply the same to the needy ryots of drought areas Anantapur, etc., districts

(b) If so, what is the cost per ton of fodder for cutting collection packing, transport, etc;

(c) the rate per ton at which it is being supplied to the needy ryots;

(d) the subsidy per ton granted by the Government to ryots; and

(e) whether it is a fact that the rate per ton at which it is being supplied to ryots higher than the fodder purchased outside.

71—A.

(a) Yes Sir.

(b) Rs. 250 per ton.

(c) Rs. 100 per ton.

(d) The subsidy per ton granted by the Government to the needy ryots in the affected areas is Rs. 150 on collection rate.

(e) The rate of fodder per ton now preavailing is Rs. 250 to 300 and it will go up more by Rs. 50 to Rs. 100 in the lean months of April and May. Hence the fodder is being arranged for sale to the needy ryots in affected areas at the subsidised rate of Rs. 100 per ton is not Higher than the fodder purchased outside.

Misappropriation of Funds of Primary Co-operative Society, Mandavalli.

72—

10370 Q.—Sarvasri G. Suryanarayana and S. Vithal Reddy:—Will the Minister for Co-operation be pleased to State:

(a) whether it is a fact that the members of the Primary Co-operative Society, Mandavalli, Krishna District have submitted petitions to the District Collector and Government on 11th November, 1974 about the misappropriation of funds to the Society.

(b) whether it is a fact that the Extension Officer of Co-operative Society, Mandavalli Block has recommended that a Special Officer, might be appointed superceding the Governing Body;

(c) whether it also a fact that the Taluk Co-operative Officer who conducted enquiry subsequently under section 51 of the Co-operative Societies Act, in his report stated that the time-barred arrears to the tune of Rs. 30 thousand, should be recovered immediately;

(d) the action taken against the officials who are negligent in this matter;

(e) whether the Government will take action to supercede the Governing body and appoint a Special Officer to recover the time barred arrears from the persons responsible ; and

(f) if so when?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The Extension Officer reported that Rs. 6834.40 only was involved in time-barred loans.

(d) No negligence of discharge of duties was noticed. Hence the question of action against officials does not arise.

(e) and (f) : If the present board fails to comply with the directions of the Divisional Co-operative Officer, Gudivada, dated 22nd July, 1977 to file surcharge applications against the concerned, further action will be taken.

Settlement of Claims of Srisailem Project Authorities.

73—

10385 Q.—Sarvasri T. Sri Krishna, Vankata S. yanarayana B. Yella Reddy, and M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Power be pleased to state;

(a) whether it is a fact that the authorities of the State Bank of India have not settled the claims of the Srisailem project authorities in respect of residential quarters allotted to the Bank employees working in the project site.

(b) if so, the extent of amount outstanding settlement; and

(c) whether it is a fact that on account of this, the Bank employees in the project site are not getting proper accommodation facilities ?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Rental charges of Bank Manager's quarters and Bank Building amounting to Rs. 71,392 and current consumption and water charges amounting to Rs. 9,945.85 are outstanding settlement.

(c) No Sir. The quarters are being allotted to all the eligible bank employees without considering the amounts due from the bank authorities and individual bank employees.

Rate of Interest on Provident Fund Accumulations.

74—

10382 Q.—Sarvasri V. Sri Krishna. Vanka Satyanarayana, B. Yella Reddy and M. Nagi Reddy :—will the Minister for Municipal Administration be pleased state:

(a) the rate of interest, being paid to the employees on their General Provident fund accumulation.

(b) whether there is any difference in the interest pattern between the Central Government and State Government and

(c) if so, whether the Government will consider to raise the rate of interest on par with the Central Government rate?

A.—

(a) The rate of interest on the accumulations at the credit of subscribers to the General Provident Fund during the year 1977-78 is:

Sums up to Rs. 25,000, 7.50% per annum.

Sums in excess of Rs. 25,000, 7.00% per annum.

(b) No, Sir.

(c) In view of (b) above this does not arise.

Government School in China Madoor Village, Jangaon
Taluk, Warangal District.

75—

4604 Q.— Sri Kasani Narayana:—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a Government school with a big compound spreading over an acre of land was in existence in China Madoor village, taluk Jangaon, districts Warangal;

(b) whether the Government are aware that the then Sarpanch of the village, Mr. Veera Reddy Narayan Reddy got the school shifted to a place, a Kilometer away from the village and occupied the land in which the school was previously located; and

(c) the action proposed to be taken by the Government in the matter?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Some 20 years ago the Deputy Collector inspected the village and requested Sri Veera Reddy Narayan Reddy to exchange the place in which the School is located to two acres of his own land which was adjacent to the school land with a view to construct the school building and the school building was accordingly constructed by the then District Board authorities.

(c) There are no records or evidence available except the Col. No. 16 of the Pahani. The exchange deed said to have been submitted

to Tahsil Office, Jangam was destroyed as per the file No. 534-51 of the Tahsildar, Jangaon as it was not a permanent record. But the two acres of land in which the present school building was constructed in which the present school building was constructed in the year 1954-55, is noted in the revenue records under S.No. 1245. The exchange of the site on which the school building was located in Chinna Maddur village to that of the site of Sri Veera Reddy Narayan Reddy was done at the request of the then Deputy Collector. As such it is not possible to initiate any action as no relevant records either original or copies therefor are available in Revenue Department.

Transfers in the Directorate of National Cadet Corps.

76—

8729Q.— Sri Peter Paul Chukka: Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether it is a fact that in the N.C.C. Directorate the rule that the officers in focal points are required to be transferred on completion of three years is violated;

(b) if so, the reasons for the same; and

(c) whether the Government will at least now take action to transfer the personnel from focal points after completion of three years and take action against the personnel who have acquired vested interests

A.—

(a) and (b) There is only one Gazetted Post (i.e., Establishment Officer) in the Directorate of National Cadet Corps on civilian side which is declared as a focal point. There are no alternative posts under the control of the Director, N. C. C. to transfer the Establishment Officer.

(c) Where the focal point is such a solitary post, the incumbent of such post is not inter transferable to any other post under the existing rules the question of transfer of a person, from such a post does not arise. Action will be taken against such Officers if any specific instances of misuse of their position come to the notice of Government.

Resignation of Sri B. Seetharami Reddy, LDC of
Agricultural University.

77—

9687 Q.—Sri M. Nagi Reddy: Will the Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the authorities of the Agricultural University has directed Sri B. Seetharami Reddy, LDC to submit resignation in Memo. No. 003889/Ser. III/77, dated 21st January, 1977;

(b) whether it is a fact that some other employees of the University were allowed to retain their lien in Andhra Pradesh Agricultural University for a period of 2 years in the event of their selection in other establishments;

(c) if so, the reasons for showing discrimination between one employee and another employee; and

(d) whether the Government will consider his appeal petition already submitted to the Andhra Pradesh Agricultural University and allow him to retain his lien in Administrative Office, Andhra Pradesh Agricultural University for a period of 2 years like others.

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) As per the decision of the Board of Management, lien for a period of two years is retained in cases of technical officers, if they are having permanent posts in the University and it is not allowed in the cases of Ministerial and other non-teaching staff. However in some cases where the Government undertakings have asked for the deputation of University personnel, it is allowed.

(c) No request was received from LIDCAP for the deputation of Sri B. Seetharami Reddy.

(d) Does not arise as the application of the individual was forwarded subject to the condition that in case of his selection by LIDCAP, he should resign the post under University and he accordingly resigned the post on selection by LIDCAP and was accepted by University.

Repairs of Major District Roads in the State.

78—

9819 Q.—Sri A. Sriramulu:—will the Minister for Public Works be pleased to State:

(a) the total expenditure incurred on the maintenance and repairs of Major District roads in the State during 1976-77;

(b) the district-wise details of expenditure; and

(c) the district-wise length of Roads covered by this expenditure?

A.—

(a) The total expenditure incurred on the maintenance and repairs of Major District Roads in the State during 1976-77 was Rs. 11,91,35,201

(b) and (c) ; The District wise details of expenditure incurred and the length of roads covered by the expenditure are as follows:—

S. No.	Name of the District.	Expr. incurred in 1976-77.	Length of Roads covered by the expenditure.
		Rs,	Length in K.Ms.
1.	Srikakulam	42,13,103	882.84
2.	Visakhapatnam	28,45,703	884.05
3.	East Godavari	1,13,25,987	1,248.30
4.	West Godavari	1,09,34,725	953.40
5.	Krishna	1,04,51,236	1,161.06
6.	Guntur	67,01,270	1,252.20
7.	Nellore	50,36,095	765.00
8.	Ongole	45,20,103	1,169.06
9.	Cuddapah	27,76,675	602.00
10.	Chittoor	40,93,449	909.70
11.	Kurnool	56,12,861	757.00
12.	Anantapur	28,00,919	666.00
13.	Warangal	50,59,867	85.00
14.	Khammam	1,37,07,582	1,223.70
15.	Karimnagar	40,28,192	716.00
16.	Adilabad	27,61,096	758.00
17.	Mahboobnagar	58,24,750	1,314.80
18.	Nalgonda	39,28,141	444.00
19.	Hyderabad	63,60,892	530.00
20.	Nizamabad	27,39,798	358.00
21.	Medak	34,12,757	311.00
Total:		Rs. 11,91,35,201	16,991.11

Transfer of Teachers in Palamaner Panchayat Samithi.

79—

6640 Q.—Sri V. Narasimha Rao:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that more than 100 teachers were transferred during the month of November, 1974 in Palamaner Panchayat samithi, Chittoor district;

(b) if so, whether these transfers are made according to the norms prescribed by the Education Department;

(c) the instructions of which Department, whether Education or Panchayat Raj Department, the Panchayat Samithi has to follow in respect of teachers transfers or appointments;

(d) Whether it is also a fact that again during the month of February, 1975 the said Samithi has transferred some more teachers without observing the norms prescribed by the Education Department; and

(e) if so, the action taken by the Government in this regard?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) These transfers were made in accordance with the norms prescribed in G.O. Ms.No. 454, Panchayat Raj (Estt-III), dated 2nd September, 1974.

(c) In The matter of transfer of teachers working in Panchayat Samithis and Zilla Parishads the matter came to be examined in Panchayat Raj Department and orders were issued by them in G.O.Ms.No.454, Panchayat Raj dated 2nd September, 1974, G.O. Ms.No. 162, Panchayat Raj (Estt-III) dated 14th March, 1975. and G.O.Ms.No. 429, Panchayat Raj. dated 13th August, 1975. (rules) In pursurance of discussions in the Legislature Council in April 1977 the rules issued on 13th August, 1975 (except rules 1, 2, 8, 13, 14 (L) and 15) have been suspended till the end of acadamic year 1977-78, in G.O.Ms.No. 524, Panchayat Raj, dated 15th June, 1977. During this period the Special Officers have been allowed to make certain transfers of teachers. As regards appointments of teachers the subject concern Education Department.

(d) The Samithi made transfers in February, 1975 in accordance with the instructions issued in G.O.Ms.No. 454, Panchayat Raj, dated 2nd September, 1974.

(e) In view of the answer to clause (c) and (d) this question does not arise.

Drinking Water Well in Viswanandhapuram Agraharam
of Kota Panchayat Samithi.

80—

8209 Q.— Sri Nallapareddi Srinivasulu Reddi:—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) Whether a drinking water well has been dug in the proposed new Girijan Colony for which house sites have recently been sanctioned in Viswanadhapuram Agraharam of Kota Panchayat Samithi in Nellore district;

(b) if not, the time by which said well will be dug;

(c) whether drinking water wells have been sanctioned in the places where house-sites have recently been given to Harijans and Girijans in Kota Panchayat Samithi;

(d) if not, the reasons for delay and the time by which well will be dug in the said places;

(e) whether drinking water facilities have been provided to all the persons who have been vacated from Sriharikota and have settled at Ellasiri Firka; and

(f) If not, when they will be provided?

A.—

(a) No, Sir.

(b) One open well have since been provided.

(c) and (d) There is no specific programme for providing drinking water facilities where new house sites are given to Harijans and Girijans. The Collector, Nellore is generally sanctioning Hand bores and Rig Bores depending upon the local needs.

(e) and (f) One RCC Ring well was constructed by the Gram Panchayat in Srinivasapuram which is the Rehabilitation Centre. There is also a proposal by the Panchayat to provide two RCC Rig wells in the above centre when sufficient funds are available.

Repairs of Minor Irrigation Sources in Ayyavaripalem
of Gudur Panchayat Samithi.

31—

8523 Q:—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy:—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether the following minor irrigation sources belonging to the panchayat Raj Department in Ayyavaripalem of Gudur Panchayat Samithi in Nellore district are in utter disrepair;

1. Pothugunta tank.
2. Ana tank.
3. Ayyavaripalem tank.
4. Thippakalua supply channel.

(b) whether it is a fact that the work of special repairs to Pothugunta has not been taken up so far even though it has breached fifteen years ago;

(c) whether the surplus weirs of Ana tank and Pothugunta are in damaged condition; and

(d) if so when will the special repair to all the above irrigation sources be taken up and completed?

A: —(a) Pothugunta tank and Ana tank are having Joint ayacut. The repairs of Pothugunta tank and Ana tank have been taken up and Pothugunta tank was completed in March, 1977.

Strengthening of bund of Ayyavaripalem tank is being taken up from Normal Maintenance grant. The sluice is in good condition.

Repairs of Thippakalva supply Channel has to be done by the ayacutdars under Kunimaramath Act.

(b) No. Sir, The work of repairs of Pothugunta tank has been taken up and it has been completed as already stated in answer to (a) above.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise in view of answer to (a) above.

Scarcity of Drinking Water in Kota Panchayat Samithi of Nellore District

82—

8528 Q.—Sri Nallapu reddy Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether there is acute scarcity of drinking water in the following places of Kota Panchayat Samithi in Nellore district;

(1) Sriharipuram (2) Srinivasapuram, (3) Mulapadava, (4) Pallamparthi, (5) Reddipalem (6) Vallimedu (7) Nidigwrthi (8) Pambali (9) Raviguntapalem (10) Monapalem (11) Nalagamula and (12) Pamulatheri;

(b) the sources of drinking water in the above places

(c) the step the Government propose to provide drinking water in the above places and;

(d) when will the drinking water problem be solved in the above villages?

A—(a) Yes, Sir.

(b) All these villages are situated mostly in the saline zone closely situated to Bay of Bengal and the general source of water is either Chalama springs in ponds or shallow open wells.

(c) and (d) The steps taken for providing drinking water facilities in 12 villages are as follows—

(1) Sriharipuram and (2) Srinivasapnram:—Open wells have been provided in these villages and have also been completed.

(4) Mulapadava and (4) Nalagamala:— These two villages have been included under L.I.C. assistance programme at an estimated cost of Rs. 0.92 lakh since revised to Rs. 1, 30 lakhs.

Pump house is completed and pumping main is also laid to a length of 1, 200 mts. This scheme is expected to be before the end of March, 1978.

(5) Reddipalem, (6) Valivedu and 7 Nidiguthi:-- Proposals for including these villages under Central Assistance Programme or under Normal Plan Programme are under examination by the Chief Engineer Panchayat Raj.

Pallamparthi:—Geophysical survey has been conducted and it is noticed that no potable water can be located in the vicinity of the village. Water can be tapped only from a place near the Mallam village tank situated at about 1 K.M. An amount of Rs.60,000 is required for providing a Mini Protected water Supply scheme. Proposals for including this under Central Assistance Programme of 1978-79 are under consideration by Chief Engineer (P.R.)

(9) Pamulathiri:—This village is situated at about 2 Kms. from Mulapadava. The adequacy of the yield of the source fixed for the Protected water supply scheme Nalagamala- Mulapadava (the L.I.C. p. W. S. Scheme) will be examined by Panchayat Raj Engineering Department and if it is sufficient proposal will be examined by Chief Engineer, Panchayat Raj for extending Protected water supply scheme to this village also under either State Plan funds or Central assistance funds as there is no other source of supply of drinking water for this village.

(10) Raviguntapalem:—This village will be covered under Protected Water Supply scheme sanctioned for Busapalem and Theepulapudi under Six Point Formula under economic support scheme. This scheme is expected to be completed before the end of March, 1979.

(11) Pambali and (12) Monapalem:—These two villages are situated between Buckingham Canal and Bay of Bengal. There are

some private shallow wells in these villages and the people are using the same for drinking water wells under Rural water Supply Programme will be examined by Chief Engineer, Panchayat Raj and if a source is located they will be considered for inclusion by Panchayat Raj Engineering Department under Rural water Supply Programme at least in 1978-79.

Sinking of Bore- wells in Nalgonda District.

83—

9182 Q.—Sri B. Rama Sarma:— Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) the number of bores (pumps sunk in the villages in the various Panchayat Samithis of Nalgonda district;

(b) the number of villages and Thandas where bores have not been sunk till now, i.e. November, 1976

(c) the number of bore wells that have gone out of order and useless from among the bore wells sunk

(d) whether it is a fact that officials have not supplied the spare parts required for repairing bore wells, in time and

(e) the number of bore-pumps that are not working from among the bore pumps in the States

A:—(a) 1,517 successful bore wells were sunk till the end of November, 1976 in Nalgonda district.

(b) As at the end of the November, 1976, 286 villages and 53 Thandas have not been provided with bore wells.

(c) 498 bore wells have gone out of order and 2 are found useless.

(d) Till 30th September, 1976, the maintenance of bore wells (hand pumps) was the responsibility of the concerned local bodies. From 1st October, 1976, the Panchayat Raj Department has taken over the responsibility from which date no specific instances of non-supply of spare parts required for repairs to bore wells have been brought to the notice.

(e) Up to the end of November, 1976, out of 16,849 bore wells fixed with hand pumps, 13,410 were in working order and the remaining 2,930 were out of order.

Construction Of Cinema Studios In Andhra Pradesh.

84—

9292 Q:—Sri Nallapareddi Srinivaslu Reddy :—Will the Minister for Commercial Taxes and Information be pleased to state :

(a) the number of cinema studios under construction in Andhra Pradesh ;

(b) when will they be completed :

(c) the number of cinema studios which have already been constructed in Andhra Pradesh ;

(d) the financial assistance given by the Film Development Corporation for each studio ;

(e) whether imported modern equipment has been installed in any of the studios ; and

(f) the number of floors functioning in each studio?

A:—(a) One.

(b) Within about six months.

(c) Four (4).

(d) The particulars of financial assistance given by the Film Development Corporation for each studio are as follows :—

S.No.	Name of the Studio	Amount Sanctioned	Amount disbursed
1.	M/s Annapurna Enterprises, Hyd.	24,70,000	24,70,000
2.	M/s Ramakrishna Cine Studios, Hyd.	25,00,000	8,04,750
3.	M/s Bhagyanagar Studios, Hyd.	21,02,000	10,15,037
4.	M/s Southern Movietone (P) Ltd. Hyd.	13,20,000	8,54,163
5.	M/s Sri Saradhi Studios, Hyd.	3,85,000	3,85,000
Total		87,77,000	55,28,950

(e) The following are the particulars of imported equipment secured by M/s. Annapurna Studio with Corporation's assistance :

Mitchell 35 MM Camera (1) and Accessories. Angenieux Zoom 20-120 MM with accessories (1) Tiffen Filters in rotating Mount Nos. 5 Tiffen split field lenses No. (3) and close-up lenses (2).

Harrison and Harrison Graduate ND Filters, One set.

(f) The number of floors functioning in each studio are :

(i) M/s. Annapurna Studios—Three floors.

(ii) Sri Saradhi Studios—Three floors.

(iii) M/s. Ramakrishna Cine Studio—Two floors.

(f) Two more floors in Southern Movietone Studios are expected to start functioning in the next few months as a loan of Rs. 13.20 lakhs has been sanctioned for the revival and expansion of their studios.

Audit Report Of The Girijan Cooperative Corporation.

85—

9520 Q :—Sarasri T. Chitti Naidu and Janni Muthyalu :—Will the Minister for Tribunal Welfare and Marketing be pleased to state :

(a) whether the Government would place on the Table of the House copies of the audit report for the years 1972-73 and 1973-74 or the relevant extracts of the report pointing out serious defects in the Girijan Co-operative Corporation ;

(b) whether it is also a fact that the Auditor's report for the year 1972-73 contained a paragraph to the effect that the funds of the Corporation to the tune of tens of thousands are suspected to have been misappropriated by the process of manipulation of accounts if so what are the amounts and by what method ; and

(c) whether any such serious defects were pointed out while auditing Gummalakshmiapuram Unit : and if so, the nature of the defects ?

A:—(a) There is no provision in the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964 and rules framed there under for placing the audit report of Co-operative Societies on the Table of the House.

(b) and (c) In the Audit Report for the year 1972-73 at special report was submitted by the auditors in respect of G.L. Puram Society in Srikakulam district pointing out certain serious irregularities

involving falsification of accounts, misappropriation etc. Therefore, an enquiry under section 51 of the Co-operative Societies Act, 1964 was ordered by the Registrar of Co-operative Societies on 10th November, 1976. The enquiry is in progress. On receipt of the enquiry report further action will be taken by the Registrar of Co-operative Societies.

The results of the Audit revealed that a huge deficit of Rs. 82,111-30p. in the following items of stocks were occurred during the year ending 30th June, 1973.

S.No.	Nature of Commodity	Value of deficit Rs.
1.	Minor Forest Produce Central Godown, Kurupam.	56,480-38
2.	Agricultural Produce.	1-44
3.	Agricultural Produce G.L. Puram, Main Godown.	2,586-70
3.	Daily Requirements Main Godown, G.L. Puram.	2,58-65
4.	D. Rs Daily Requirement Depots.	22,784-18
		82,111-35

The above deficits include the deficits that were occurred with the salesman, Domestic Requirement Depots and with the Superintendent in charge of Godowns. It is suspected that the above deficits must be partly on account of misappropriation of stocks partly on account of natural drilage and particularly due to mismanagement and improper supervision of the Manager and the staff working under his control that were handling stocks.

Grievances of Tribal Welfare Subordinate Service Association.

86—

6409 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Harijan Welfare be pleased to state:

(a) whether the Government have received a representation in the month of March, 1974 from the Andhra Pradesh Social Welfare and Tribal Welfare Subordinate Services Association regarding the grievances and demands of the Employees;

(b) if so, what are the grievances and demands mentioned in the representation; and

(c) the action taken by the Government thereon;

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) and (c) The details of grievances and demands and the action taken thereon are furnished below :—

Grievance and Demands mentioned in the representation of the Andhra Pradesh Social Welfare and Tribal Welfare Subordinate services Association.

(1)

1. To bring in the Ministerial and Field Staff working in the District Social Welfare Officers' Office in Andhra Region to the control of Director of Harijan Welfare, Hyderabad.

2. To reduce the percentage of direct recruitment to the posts of District Social Welfare Offices from 50% to 25% as recommended by the Andhra Pradesh Civil Services Joint Staff Council.

3. To dispense with the direct recruitment provision for the post of Social Welfare Organisers in Telangana Region.

4. To create posts of Social Welfare Inspectors and Social Welfare organisers in Andhra Region also to have uniform pattern of staff in both regions.

5. To make permanent the various posts in the Social Welfare Institution and to confirm the existing incumbents as per the orders of the Government and to create selection grade for various posts in these Institutions.

6. To bifurcate the existing Government Hostels with strength of 100 and more.

7. To create promotional avenues to the Grade I wardens of Government Hostels and to remove the restriction of Graduation qualification for Grade II Wardens.

8. To create promotional avenues for the Instructors of Dress-making Centres in Andhra Region and Tailoring Centre in Telangana.

9. To declare Samaj Sevaks in Telangana Regions as Government Employees for purpose of leave and pension.

10. To scrap the orders declaring the employees of Government Hostel as vacation Department employees and to declare working hours for the employees.

11. To issue Rules of Recruitment in the various posts in Tribal Welfare Institutions and to fix cadre strength for confirming the incumbents.

Action taken.

(2)

1. Orders in this regard have already been issued in G. O. Ms Mo. 479, Employment and Social Welfare, dated 28th June, 1974.

2. The proposals have been examined and rejected in Government Memo. No. 247/A1/73-3. dated 11th December, 1975.

3. Orders have been issued in G. O. Ms. No. 545, Employment and Social Welfare dated 15th July, 1974 reducing the quota of direct recruitment of Social Welfare Organisers from 50% to 25%. It is not advisable to remove this 25% direct recruitment as it is the policy of the Government to infuse young blood at all levels.

4. The proposals for Reorganisation of the Department to have an Uniform Pattern in both the Regions as far as possible are under consideration.

5. The Director of Harijan Welfare has submitted necessary proposals in the matter and the same are under consideration.

6. The Director of Harijan Welfare has submitted necessary proposals in the matter and same are under consideration.

7. The Director of Harijan Welfare has submitted certain proposals and they are under consideration.

8. In G.O. Ms. No. 708, Employment and Social Welfare dated 18th August, 1975, a Manager's post was sanctioned in the Dress-making Centre at Eluru in West Godavari district. There is no need for the creation of Manager's post in other Dress-making Centre, as no such necessity is felt.

9. Necessary Orders have already been issued in G.O. Ms. No. 283, Social Welfare, dated 12th July, 1977.

10. The matter is under consideration.

11. In G.O. Ms. No.176, Social Welfare, dated 15th November, 1976 Ad hoc Rules for the posts of Wardens/Matrons in Government Hostels of Tribal Welfare Department have been issued. In G.O. Ms. No. 696, Employment and Social Welfare, dated 16th August, 1975. Government have also issued orders making 91 posts of wardens/matrons as permanent.

Drinking water well for the public in the premises of
Silver Jubilee Club, Devarakonda.

87—

9234 Q.—Sri B. Rama Sarma:—Will the Minister for Harijan Welfare be pleased to state:

(a) whether it is fact that the management of Silver Jubilee Club, at Devarkonda town had got sunk a drinking water well for the public in the premises of the club;

(b) whether it is also a fact that the public of the town had been drinking water from that well for the past 20 to 30 years;

(c) whether it is also a fact that the management of the Silver Jubilee Club is constructing a compound wall on the northern side of the club closing the paths being used by the public in 1976;

(d) whether it is also a fact that Harijans and other poor people of Devarkonda town have submitted a Memorandum to the Hon'ble Minister for Harijan Welfare at the time of his visit to Devarakonda to issue necessary orders for construction of wall leaving two paths on the northern part;

(e) whether it is also a fact that the District Revenue Officer has inspected the above place; and

(f) whether steps will be taken to check the irregularities of the management of the club and to provide gates so that the paths being used by the public for the past 20 years are open?

A.—

(a) to (e) Yes, Sir.

(f) Necessary measures have been taken by Government to prevent inconvenience to the public. The club authorities have provided a Gate for entrance leading to the well.

Wet cultivation under Peddacheruvu of Kanithi village of
Visakhapatnam District.

88—

9640 Q.—Sri P. Sanyasi Rao:—Will the Minister for Fisheries be pleased to state:

(a) the extent of land in acres, in which wet cultivation is carried under Peddacheruvu in Kanithi village of Visakhapatnam taluk;

(b) whether it is a fact that rubber plantation has grown in Peddacheruvu as a result of which water could not be stored in the tank; and

(c) the steps taken by the Government to kill the rubber plantation?

A.—

(a) 898 acres only.

(b) Yes, Sir.

(c) The rubber plantation, i.e., Ipomea Cornea is existing in the tankbed since a state limit. It is not clearly known when the rubber plantation has grown in Peddacheruvu. Almost all the tanks both under the control of Irrigation and Power Departments in Visakhapatnam district are having the growth of the same Ipomeo Cornea. The Ipomeo Cornea (Rubber Plantation) is existing not only in the tank beds but also in river beds, channal beds, drains wherever water is flowing. Observation was made by cutting the Ipomea Cornea manually in the Kanithi big tank bed, but within a short period as soon as rains set in, it has grown again. It is therefore proposed to eradicate the Ipomea Cornea in the tank by using the formation chemicals for which experimental operations were conducted last year by the Deputy Director of Agriculture, and the results were found to be encouraging. As this plant is spread over a large extent, eradication of this Plant has to be taken up on a large scale with the aid of chemicals by the Agriculture Department in a phased manner. The matter was discussed in the District I.D.B. Meeting and brought to the notice of the Collector and the members of the I.D.B.

Allegations against the Fishermen's Co-operative Society,
Gummaladibba of Kota Samithi.

89—

10062 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Fisheries be pleased to state:

(a) whether the Chief Minister, Minister for Fisheries and the District Collector, Nellore, have received representation from M.L.A., Gudur in 1977 levelling very serious allegations against the Fishermen's Co-operative Society at Gummaladibba in Kota Panchayat Samithi of Nellore District;

(b) if so, what are those allegations; and

(c) the action taken?

A.—

(a) Representations of the M. L. A., Gudur containing certain allegations against the affairs of the Fishermen Co-operative Society, Gummaladibba in Kota Panchayati Samithi of Nellore district were received by Chief Minister, the collector of Nellore and the Assistant Director of Fisheries Nellore.

(b) The allegations (which are against Sri A. Kanakaiah one of the members of the Society) relate to:

(i) Sri Kanakaiah's becoming the President of the Society after snatching away the records of the Society from the Secretary of the Society who was also his (Kanakiah's) son-in-law and tampering with

the records of the Society and by forging signatures and thumb-impressions of the Society's members.

(ii) his unauthorised sale of the society's boat Sorrah No. 45 without the knowledge of its members and securing for himself a boat Pablo No. 34 in that deal.

(iii) production by him of manipulated vouchers regarding consumption of diesel oil for the boat.

(iv) his having become the sole beneficiary of the Society, and;

(v) to his having done all the above things at the instigation of Sri V. Ramachandra Reddy of Momiddi.

(c) Government have ordered an enquiry into the matter and necessary appropriate action will be taken.

Advisory Committee for the Andhra Co-operative
Spinning Mills, Guntakal.

90—

9825 Q.—Sri A. Sreeramulu:—Will the Minister for Commerce and Handlooms be pleased the state :

(a) whether the Government have appointed an Advisory Committee for the Andhra Co-operative Spinning Mills Limited, Guntakal ;

(b) if so, the names of the Members of this Committee ;

(c) the technical experience and other qualifications of these Members ;and

(d) the name of the Managing Director and his experience in the line ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Sri 1. V. K. Srinivasan, 2 Sri Jonna Veeraiah, 3. Sri Kunda Ramaiah.

(c) No Technical qualifications are prescribed for this Committee. While nominating the persons, their business experience and abilities were taken into consideration. The members referred to in the answer to clause (b) are from three Weavers' Co-operative Societies in Rayalaseema area.

(d) The name of the Managing Director of the Andhra Co-operative Spinning Mills Limited, Guntakal is Sri M. A. Reghava Kumar, who is a First Class Graduate in the Textile Technology with spinning as Specialisation. He is having 15 years of experience in the Textile field.

MATTERS UNDER RULE 329

re : (1) Amount sanctioned by the Govt. for supply of equipments etc. and for clothing Allowance to the S.C. Medical Students.

Sri G. Rajaram :— The Government in their G.O. Ms. No. 1042, Medical and Health, dated 17-7-1977 have accorded sanction of incurring an expenditure of Rs. 5 lakhs towards supply of books and equipment like instruments, stethoscope etc. at a cost not exceeding Rs. 300 and for payment of Rs. 200 towards the clothing allowance for each Scheduled Caste Medical Student studying in the Medical Colleges in the State. Orders have also been issued authorising the Principals of the 8 Medical Colleges in the State to purchase and supply books and equipment like instruments box and Stethoscope etc. worth not exceeding Rs. 300 for each Scheduled Caste Medical Student studying in their respective Medical Colleges and also for payment of Rs. 200 in cash for each Scheduled Caste Medical Student towards clothing allowance. Further, the Principals of the 8 Medical Colleges have also been permitted to draw sufficient amount on abstract contingent bills and purchase books and equipment like instrument box etc. at a cost not exceeding Rs. 300 for each Scheduled Caste Medical Student and Rs. 200/- towards clothing allowance and render detailed account within a month from the date of the drawal in the month for adjustment of accounts.

In pursuance of the orders issued by the Government, the Director of Medical and Health, has distributed on 19-12-1977 the budget for 1977-78 for the 8 Medical Colleges amounting to Rs. 5,12,500 as shown hereunder :

	Amount.	No. of S.Cs.	Total amount
Andhra Medical College, Viaakbapatnam.	Rs. 500	200	Rs. 1 lakh
Rangaraya Medical College, Kakinada.	Rs. 500	20	Rs. 10,000
Guntur Medical College, Guntur.	Rs. 500	98	Rs. 49,000
Kurnool Medical College, Kurnool.	Rs. 500	129	Rs. 64,500
Ram Narain Rui Medical College, Tirupathi.	Rs. 500	111	Rs. 55,500
Kakatiya Medical College, Warangal.	Rs. 500	77	Rs. 38,500

Matter under rule 329:
re: Amount sanctioned by the Government for supply of equipments etc. and for payment of clothing allowance to the S.C. Medical students.

Gandhi Medical College, Hyderabad.	Rs. 500	160	Rs. 80,000
Osmania Medical College, Hyderabad.	Rs. 500	230	Rs. 1,15,090
Total :		1,025	Rs. 5,12,500

On the basis of the distribution of the budget made by the Director of Medical and Health Services, the Principals of the respective Medical Colleges will draw the amount and supply the equipment and pay the clothing allowance to the students. The Principals have also been instructed to supply equipment and disburse the amount before 15th January 1978.

శ్రీ యం. ఓంకార్ : - అధ్యక్షా, రెండు ముఖ్య విషయాలు తమద్వారా మంత్రిగారి నృప్తికి తీసుకురాదలిచాను. ఒకటి పుస్తకాల కోసం ఇచ్చే 200 రూపాయలు చాలదు అనేది. కాకతీయ మెడికల్ కాలేజీ, వరంగల్ వారు సోపర్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వారికి వ్రాసిన లేటర్ రిఫరెన్స్ నెం. 10485 ఎ-సి 77-78 తేది 25-10-77లో ఒక లిస్టు ఇచ్చారు. ఆ పుస్తకాల పేర్లు చెబితాను,

Cunningham's Manual of Anatomy, Shana Human Anatomy; Bailay's Text of Histology; Longman's Medical Ambology; Merregore Surgical Anatomy; Grant Method of Anatomy; Physiology; Chatterji's Human Physiology-Vols I and II Base and Taylor Physiological basis of medical practice; Guiton Text Book of Physiology, Harper Review of Physiology. ఈ పుస్తకాలన్ని మూడు వందల రూపాయకు ఎలావస్తాయో ఆలోచించండి. పుస్తకాలనే ఇవ్వండి. వారు పెద్దూల్డుకాస్టు పిల్లలు, వారు పుస్తకాలు లేకుండా చదవలేరు. మీరు ఇచ్చే డబ్బుతో అన్ని పుస్తకాలు రావు కనుక పుస్తకాలను మీరే సప్లయ చేయండి. సర్క్యులర్ ఇచ్చింది 17-10-77 న. అంటే రెండు నెలలు అయినా అది వారం రోజుల క్రితం పంపారు, పరీక్షలు దగ్గర వడుతున్నవి. ఈ రోజు వరకూ పుస్తకాలు అందకపోతే కష్టం అవుతుంది. పుస్తకాలు అందించే గ్యారెంటీ కూడా కనపడటం లేదు. కనీసం మీరు నిర్ణయించిన డబ్బును వెంటనే అందేటట్లు చూడండి. సెంకడ్, థర్డ్ ఇయర్ కోర్సులను కలిపి నడుపుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాలకు సరిపోయే డబ్బు పుస్తకాలకు సంబంధించి ఒక సంవత్సరమే ఎలాట్ చేసే వద్దతి కూడా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం:—మెడికల్ స్టూడెంట్స్ కు అన్ని పుస్తకాలు సప్లయ చేయడం సాధ్యం కాదు. జేసీకు పుస్తకాలు మాత్రమే సప్లయ చేస్తారు. మిగిలిన పుస్తకాలు లైబ్రరీలో రిఫరెన్స్ కు వుంటాయి. అక్కడ తీసుకొంటారు. జేసీకు పుస్తకాలకు 200 రూపాయలు సరిపోతాయి. మిగిలిన వాటిని లైబ్రరీలో

తీసుకొని చదువుకోవాలి. బ్యాంకువో స్టూడెంట్స్ కాదు, ఫార్వర్డ్ స్టూడెంట్స్ కూడా అన్ని పుస్తకాలూ కొనరు. ఇక జనవరి 15వ తేదీలోపు ఈ పుస్తకాల డబ్బు అం దేట్టుగా కచ్చితమైన ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో జాప్యం జరగదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— వేను చదివిన లిస్ట్ కాలేజీలకు సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు పంపినదే. కనుక దానిని పునరాలోచించండి.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— పునరాలోచించినా డబ్బువచ్చేసరికి వచ్చే సంవత్సరం వస్తుంది.

re : (2) Remission of Land Revenue to the cyclone effected areas

Sri M. V. Krishna Rao :— Immediately after the cyclone 10-00 a.m
havoc, orders were issued in G.O. Ms. No. 1580, Revenue Department, dated 30-11-1977 that the areas affected by the cyclone should be divided into three Zones based on the intensity of the damage for the purpose of grant of remission of land-revenue as indicated below:

Zone I : consisting of the areas where the loss of crop is almost total. In any case, the taluks of Divi, Gadivada, Kaikalur and Bandar in Krishna District and Repalle, Bapatla, Tenali, Macherala, Phirangipuram and Guntur talukt of Guntur District and two firkas in Sathenapalli in Gutur District, Chirala and part of Addanki taluk in Prakasham District on the basis of the areal survey done personally by the Chief Minister and the Revenue Minister in the coastal district of Zone 1. Zone II—affected by the cyclone wherein the information of the Collector was that 50% of the area is affected. Zone III—areas falling outside zone I and II— the Collector should take village as unit for the purpose of recommending the average yields and notify the list of villages falling within different zones in their respective districts and give wide publicity for the affected villages. The Government also ordered the remis of land-revenue on liberalised scale in the above zones as follows :

Zone I in respect of farm crops and Zone II in respect of lands in which banana, betel, turmeric and vegetables have been grown, full remission may be given; in respect of other loans, remission may be granted in accordance with the following principles including both in respect of dry and wet lands: where the yield is 4 annas and less, full remission; where the yield is above 4 annas half remission In the case of sugar cane, where the yield is 10 tonnes or less per acre and where the yield exceeds 10 tonnes but not exceeding 15 tonnes per acre. The Collectors have been requested to send proposals to Government wherever neces ary. In the mean-

while, they are requested to stay all collections pending finalisation of the assessments of the damage. Government also directed that all arrears of the land revenue loans and cesses including drainage cess and instalments of betterment contribution or advance betterment contribution or special land tax if any, in respect of land allotment if any, shall stand postponed in all the Zones I to III. Subsequent to the issue of the above orders, the Government also requested the Collectors of all the cyclone affected districts to estimate the standing crop in their districts in the light of the above sent instructions and to submit necessary proposals for grant of remission of land revenue wherever necessary through the Commissioner of Land revenue. Suitable action will be taken to include additional areas in Zones I and II to the extent necessary after the receipt of the report from Commissioner of Land Revenue and its examination.

శ్రీ పి. పీటర్ పాల్ :—అయ్యతా, రెవిన్యూ రిమిషను యిచ్చే పరిస్థితులలో పరియల్ సర్వే అయిన తరువాత జోన్సుగా డివైడ్ చేశారు. ఈ జోన్సులో తీవ్రముగా ఎఫెక్ట్ అయినవి ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్పారు. ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలో నర్సారావుపేట తాలూకా చూస్తే దాని చుట్టూ, దక్షిణాదిన అద్దంకి తాలూకా, తూర్పు గుంటూరు, పొన్నూరు, చీరాల తాలూకాలు. ఉత్తరాన సత్తుపల్లి తాలూకా వున్నవి. అఖిల పక్ష సమావేశము జరిగినప్పుడు కలెక్టరుగారు జాగ్రీఫికల్ గా మ్యాప్ గీసి ఫస్టు రిపోర్టులో తెలిపారు. ఏమి? నర్సారావుపేట తాలూకాలో ఒక 5 గ్రామాలు తప్ప మొత్తం తాలూకా అంతా ఎఫెక్ట్ అయిందని. రెండవది, నర్సారావుపేట సత్తుపల్లి బార్డరులో పెద్ద కూరపొడు నుండి జాగ్రీఫికల్ గా ఒక లైను గీస్తే ఆ లైను ప్రకారముగా చూస్తే నాదెల్ల ఫిర్రా, చిలకలూరిపేట ఫిర్రా యీ మూడు ఫిర్రాలు తీవ్రంగా నష్టపడ్డాయని గుర్తించబడ్డాయి. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందిందో లేదో తెలియదు. ప్రజలలో అందోళన వుంది. నాలుగు బస్తాల కంటే తక్కువ రాదని నాగిరెడ్డిగారు చెప్పాడు, 4 బస్తాలు కాదుగదా, రెండు బస్తాలు కూడ రావటంవంటి ప్రాంతం మా పరియాలో వుంది. దానికి శిస్తు రిమిషను యివ్వాలి. ఈనాడు పత్తి, పొగాకు మిర్చి, ప్యాడి వేసినటువంటి రైతులందరికీ సమానమైనటువంటి లోన్సు యివ్వడం జరుగుతోంది. వారిజనులు, గిరిజనులు, పీకరు సెఉన్నకు సంబంధించిన విద్యార్థులు ఫీజులు యిచ్చుకునే పరిస్థితి లేదు. కలెక్టరుగారికి 9 వ తేదిన తాలూకా నుండి ఆర్.డి.ఓ నుండి రిపోర్టు వస్తే యితవరకు ప్రభుత్వానికి సెకండు రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయలేదు. వెంటనే చర్య తీసుకొని ఆ రిపోర్టు తెప్పించి యీ శిస్తు రిమిషను ఏర్పాటు చేయడానికి ఏమైనా పర్యాయం చేస్తారా?

శ్రీ యం.వి.కృష్ణారావు :—జోను 1 జోను 11 కలవలసిన పరియాలు ఏమైనా వుంటే రిపోర్టు అడగడం జరిగింది. కమిషనరుద్వారా రిపోర్టు వస్తుంది. వచ్చిన తర్వాత పరిశీలన చేయబడుతుంది.

re: Damage to sugar cane crop due to cyclone and need to issue directives to the sugar factories to accept the cane

శ్రీ వై. వెంకటరావు.—అధ్యక్షా, పాల్ గారు సవివరముగా మనవి చేశారు. నాదేల్లా, చిలకలూరిపేట ఫిరకాలలో పత్తి వేస్తున్న రైతులు చాలా యిబ్బందులకు గురి అయ్యారు. లాస్ట్ యియర్ పత్తి కూడ డిస్పోజ్ కాకుండా వుంది. ఉన్న బంగారం కుదువ కెట్టుకొని రిసోర్సెస్ అన్ని డ్రై ఆఫ్ అయిన పరిస్థితులో కాస్తో కూస్తో మిగుల్చుకు దామని ఆశిస్తే ఫస్ట్ ఫ్లడ్ తోనే చాలా వరకు పోయాయి. ఏరియల్ స్ప్రే వుంటుందేమోనని ఆశిచారు, అది లేకపోవడంతో వున్న పత్తి పీకి వేయడం జరిగింది. అన్ని సెక్సులతో సహా శిస్తు రిమిషను యిస్తే తప్ప రైతాంగానికి న్యాయం జరుగదు, అందుకని మంత్రిగారు పునరాలోచన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వెంకటరావు.—ఎక్కడ పోతే అక్కడ లిబరల్ గా రిమిషను యిస్తున్నారు. ఇంతవరకు యిచ్చిందే వైనలు అనుకోవలసిన పని లేదు. ఎక్కడ పోయిందనే రిపోర్టు వస్తే అక్కడ తప్పకుండా ప్రభుత్వం కనిపించు చేస్తుంది.

re: (3) Damage to the Sugar cane crop due to Cyclone and need to issue directives to the Sugar Factories to accept the cane.

Sri M. Narayana Reddy (Bedhan):—A serious situation has arisen in sugar factories of Challapalli, Pithapuram and Sihanagaram which are not crushing the cane, during this season, although season has started from October onwards. In these factories, lot of cane has been damaged in the recent cyclone and these factories are not in a position to crush during this current season, with the result that the damaged cane as well as undamgaed cane may remain and farther face a situation not being utilised at all unless immediate diversion is ordered by a directive to the nearest sugar factories. Action has also to be taken exempting the managements of those factories which have gone into losses and arrears of several lakhs payable to cane growers. Therefore unless the entire cane, particularly in Challapalli and Pithapuram area is harvested and utilised before the end of January, it may not be possible to recover any sugar from that cane and the farmers will lose all the investment that has been made. In this connection, the State Government as also the Central Government have to issue a directive as a part of the cyclone relief measures to the nearest sugar factories to accept the cane from those areas on top priority and whatever concessions by way of excise rebate and also by way of increase free sale sugar produced by these sugar factories and also passing of purchase tax in those areas may be given to the farmers as well as the sugar factories which accepted this cane so that they may have incentive to take this cane out of order in preference to the local cane supplied by the growers. Unless emergent and

Matter under rule 329 :
 re: Damage to sugar cane crop due to
 cyclone and need to issue directives
 to the sugar factories to accept the
 cane

immediate action is taken, the situation would deteriorate further. I would therefore request the hon'ble Minister to make a statement.

Sri K. B. Narasappa:—The Challapalli Sugar Factory, Challapalli started crushing on 16.12.1977, The Kirlimpudi Sugar Mills have fixed upto 25.12.1977 for fixing of Factory Boiler and proposed to commence crushing on 30.12.77.

M/s. Challapalli Sugars, Limited started crushing on 16.12.77 and crushed 3630 M.Ts. of cane upto 22.12.77. The factory could not get the full requirements of cane due to scarcity of labour required for harvesting cane. The factory is reported to have been purchasing cane at an initial price of 37/- per M.T.

The factory Zone comprises 65 villages in Divi taluk which were badly affected due to recent cyclone and tidal waves. Most of the cane crop was waterlogged and the fall in yield is estimated at 10 M.Tons per acre as against 25 M.Ts. of average yield in normal season. The fall in sugar recovery is also expected to be 2 to 3% as against the average recover of 9.30% recorded in the past four years. The present recovery in the factory is reported to be at 7.03%. There is cane area of 8700 acres in the Zone and the factory contracted 90% of the cane with an estimated production of 1,80,000 M.TS. But the factory is estimated to crush only 1,00,000 during 1977-78 season leaving a surplus of 80,000 M.Ts. The West Godavary Coop. Sugars Ltd., Bhimadole is being permitted to draw 1,50,000 M.Ts. of cane from the Challapalli Zone. The N.S.F. Ltd. is also negotiating with the growers to purchase surplus cane for its unit at Miryalaguda. negotiations are completed, necessary permission will be given to NSF Ltd. for purchasing the surplus sugar cane from Challapalli zone. The KCP Ltd. have got sufficient cane with in their Zone and as such they are not in a position to draw any surplus cane from Challapalli area.

The management of Challapalli Sugars is reported to have been making necessary arrangements with the Bank for the required finances. The factory is in arrears of cane price to Sugar cane growers amounting to 37,45,386 for the period from 1971-77. It has also to pay purchase tax arrears to Govt. to the tune of Rs. 12,66,648, besides arrears of Cane Development Council fund of Rs. 2,48,283.43. The Dist. Collector, Krishna attached the sugar stocks on 2.6.77 for recovery of arrears of cane price and purchase tax dues. There upon the Punjab National Bank one of the creditors of the sugars factory filed a writ petition to the High Court of Madras. The High Court passed interim

re : Damage to sugar cane crop due to cyclone and need to issue directives to the sugar factories to accept the cane

orders allowing the management to dispose of sugar stocks keeping 6000 bags as security for the Purchase tax. The writ petition is still pending in the High Court.

M/s. Kirlampudi Sugar Mills.

The factory stopped crushing operations on 3.3.77 in the middle of crushing operations 1976-77 as the workers struck work. The Cane Commissioner issued order in August, 1977 authorising diversion of the cane in the Zone of Kirlampudi Sugar Mills to neighbouring sugar factories at Chelluru and Samlkot.

The Management was in arrears of cane price to growers amounting to 21,84,513.02 and purchase tax arrears of Rs 16,43,556.58 to Government. When the Collector, East Godavary attached the Sugar stocks for realisation of above arrears, the management filed a writ petition in the High Court, and obtained stay orders. The matter is still pending in the court. The management approached the Govt. expressing its intention to reopen the factory and crush for the season 1977-78. The management undertook to liquidate the entire arrears of cane price to growers immediately. The cane Commission permitted the management to draw the cane from the cane growers who have not so far into agreements with neighbouring factories. There is at present a quantity of 1.00 lakhs M.Ts. of non-agreemented cane which is sufficient to Kirlampudi mills. The factory management is reported to have been negotiating with the cane growers to come to settlement with regard to payment of cane price for their season and also for the arrears and is intended to commence crushing operations on 30.12.1977.

Sri M. Narayan Reddy:—The affairs of these two Sugar Factories 10-20 a.m. were discussed during the last Session also. There is absolutely no improvement ever since with regard to payment of arrears, etc. The circumstances are worsening. On account of Cyclone, the ryots are suffering a great loss. The Hon'ble Minister has not offered any substantial suggestion. I personally visited Challapalli and saw the factory. It started on 16th and 3,000 tonnes were crushed upto 22nd. From 16th to 22nd 3,003 tonnes of cane were crushed and with this, you can know the functioning of the factory. Not a single bag of sugar was made. The recovery is said to be very low. In regard to Kirlampudi Sugar factory, it was not started at all. As a part of relief cyclone affected people, an emergent action is necessary. The neighbouring factories should take the damage cane. They are not cooperating. They should be directed under the Essential Commodities Act to take up the damage cane and intensives should be given by the Central or State Government. Appoint and advisory Council so that the problems faced by the

re : Non transfer of Irrigation source of Ex.Inam Village, Nellore dist to Irrigation Dept. and P.R. Dept

growers can be discussed and solved. Let the Special Sugar Cane Inspectors be posted to look after the problems,

శ్రీ కె. బి. నరసేప :— అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా ఈ చల్లపల్లి మగర్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో ఎవరూ ఏమీ చేసేసి లేదు. దెబ్బతిన్న ఫ్యాక్టరీలలో కెల్లా ఇది చాలా దెబ్బతిన్న ఫ్యాక్టరీ. సముద్ర ప్రాంతానికి దగ్గరలో ఉండడంవల్ల మొత్తం ఫ్యాక్టరీకి ఉన్న టాప్ అంతా లేచిపోయింది. నేను చల్లపల్లి వెళ్ళి చూసివచ్చాను. చాలా సామగ్రి దెబ్బతిన్నది. ఇంకో డ్రెక్కరైతుల ఆస్థ. చెరకు ఎండిపోయింది. వర్షంవల్ల, ఉపైన గాలుల వల్ల మగర్ లో ఉన్న ముక్రొన్ కంటెంటు 8 1/2 కు దిగిపోయింది. అందుచేత ఆ రైతులకు గిట్టడం లేదు, ఫ్యాక్టరీ వారికి గిట్టడం లేదు. రైతులు మేనేజిమెంటువారితోను ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి మాట్లాడాము. రైతులు ఉన్నచేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. క్రపింగ్ స్టాబ్లు అయింది. 16 నుంచి 22న తేదీ వరకు 3.630 టన్నులు క్రష్ చేశారని అంటున్నారు మగర్ లో ముక్రొన్ కంటెంటు తగ్గిపోవడం వల్ల వారికి డిక్యుతోవడం లేదు. కంటిన్యూటీ తగ్గిపోయింది. క్రపింగ్ లో నంబర్ ఆఫ్ టన్నులు ఎక్కువ చేస్తున్నారు. ఇర్లంపూడివాళ్ళు మొన్ననే బాయిలర్ పైరింగు జోపారు. 31వ తేదీన వారు స్టాబ్లు చేస్తున్నారు. మగర్ రిలీజ్ కావడంతోనే డబ్బు తెచ్చి కేన్ గ్రోయర్సుకు పే చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు వారితో సంప్రదించాము, ఆ రోజున వర్కర్సు కూడా వచ్చారు. ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా ఎరియర్సును కేన్ గ్రోయర్సుకు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పచ్చేజి టాక్సు కూడా కొంత రావలసి ఉంది. ఈ 2 ఫ్యాక్టరీలలో బ్యాంకులవారు రిట్ వైలు చేయడం ఆలస్యం జరిగింది, ఈ ఉపైన గురించి చెరకు పడిపోయి దెబ్బ తిన్నది. వీటికి ఆర్డర్సు ఇవ్వడం జరిగింది. భీమవోలుకు, ఛాగల్లుకు, తాడుకుకు, మిరియాలగూడకు పంపించడానికి ఏర్పాటు చేశాము. వారికి అలాట్ మెంటు జరిగింది.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Non transfer of Irrigation sources of Ex.Inam Village, Nellore dist. to Irrigation Dept. and P. R. Dept.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని ఒక ప్రకటన చేయమని కోరుతున్నాను.

Sri P. Narsa Reddy:— The Collector, Nellore has reported that the tanks situated in Inam and Ex-zamin villages including all the sources referred to by the Honourable Member were transferred to the control of PanchayatRaj Department or Irrigation and Power Department dept. ending upon the ayacut under each tank.

A few tanks in Khandrigas and Agraharams of Kavali taluk are owned by the Ex-Shortriumdars. These tanks are private tanks and the extent cultivated under them are not being charged with water cess. The matter being pursued with the owners of the tanks to relinquish

Calling attention to Matters of Urgent Public Importance : 27th December, 1977 337
re : Lay off by the management in the Barium Chemicals Ltd.

their rights over the tanks, so that Government may take action to fix up standards and improve the tanks to bring more lends under the ayacut of the tanks.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, కాలింగు అటెన్షన్ మోషనులో కనపరచిన సోర్సెస్ ను ట్రాన్స్ ఫర్ చేసారా? ఎప్పుడు చేసారు? తాలూకా వారీగా ఎన్నెన్ని సోర్సెస్ ట్రాన్స్ ఫర్ చేసారు?

Sri P. Narasa Reddy :— So far as Gudur taluk is concerned as many as 2 sources have been transferred.

గూడూరు తాలూకాకు సంబంధించి 21 సోర్సెస్ ట్రాన్స్ ఫర్ చేసాము. అందులో 2 మినహాయించి అన్నీ పంచాయతీరాజ్ కు హ్యాండ్ ఓవర్ చేయబడినాయి. కావలి తాలూకాలో 12, కొవ్వూరు తాలూకాలో 8, ఉదయగిరి తాలూకాలో 2, నెల్లూరులో 8, రావూరులో 10, ఆత్మకూరు, వెంకటగిరిలలో అసలు ఏమీ లేవు. సూర్యూరుపేట తాలూకాలో దాదాపు 17, గూడూరులో 16—ఇవన్నీ కూడా పంచాయతీ, ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు పేరుపేరుగా ఇవ్వబడినాయి. ఇది ఒక పెద్ద లిస్టు ఉంది అది అంతా చదివేకన్నా గౌరవ సభ్యులకు ఒక కాపీ, నోటు ఇస్తాను.

(2) Lay off by the management in the Barium Chemicals Ltd.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఈ జేరియం కెమికల్ ఫ్యాక్టరీ మన దేశంలో చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. అతి అరుదైనటువంటి, మహా విలువైనటువంటి పదార్థాలను ఉత్పత్తి చేసేటటువంటిది. ఇది చాలా లాభదాయకంగానూ, బాగానూ నడుస్తున్నటువంటిది. కాని దానియొక్క మేనేజిమెంటు అసమర్థతవల్ల గానీ దుర్వినియోగంవల్ల గానీ, వాళ్ళ లోపాల మూలంగా కొన్ని ఆర్థిక చిక్కులలో పడింది. ఈ ఆర్థిక చిక్కులు ముఖ్యంగా అలహాబాదు బ్యాంకువారు వీళ్ళకు సరిగ్గా డబ్బు యివ్వడం లేదని దానిమూలంగా తాము నడుపుకోలేమనే కారణం చేత నవంబరు 16వ తారీకు నాడు లేఆఫ్ చేశారు. 300 పైగా వర్కర్లు ఇప్పుడు పనిలేకుండా అయ్యాను. పైగా ఇప్పుడు వున్న చట్టాల ప్రకారం 45 రోజుల్లో, లేక 60 రోజుల్లో కనుక వరుసగా లేఆఫ్ ఉన్నట్లయితే ఆ తరువాత ఫ్యాక్టరీ క్లోజ్ అన్నా చేయాలి లేకపోతే తెరవనన్నా తెరవాలి. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిలో తెరిచే అవకాశం కనిపించడం లేదు. లేఆఫ్ స్టేజీ నుంచి క్లోజ్ చేసే పరిస్థితికి పోబోతున్నది. ప్రభుత్వం దీనిని తీసుకొని నిరవేహిస్తే తప్ప ఈ విలువైన రసాయనిక పదార్థాలు ఉత్పత్తి చేసే అవకాశం మనకు లేకుండా పోతుంది. కార్మికులు కూడా నిరుద్యోగులు అవుతారు. మంత్రిగారు ఇది దూరదృష్టితో 5, 6 రోజులలోనే దీని భవిష్యత్తు తెలబోతోంది కనుక ప్రభుత్వమే దీనిని టేకప్ చేసి ఆ ఫ్యాక్టరీ మూతపడకుండా చూడాలి. కార్మికులందరికీ వసులు ఉండేట్లు స్పష్టమైన హామీ ఇచ్చి దానికనుగుణ్యంగా చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Calling attention to Matters of Urgent
Public Importance :
re : Lay off by the management in the
Barium Chemicals Ltd.

The Minister for, Labour, Comomers and Handlooms (Sri K.V. Keshavulu):—There was no Lock out in Messrs. Barium Chemicals Limited but there was a Lay off of workers in November, 1977.

The management of Barium Chemicals Limited, Ramavapam in Khammam District issued a lay-off notice on 15-11-1977 indicating that out of 193 workmen empolyed in the establishment, 189 were laid-off with effect from 15-11-1977. According to to the notice, the lay-off was necessit-ated since M/s. Allahabad Bank, the main creditor of the Company withdrew abruptly the financial assistance to the Company with effect from the middle of October, 1977 and that that the Company's efforts with the said badk to secure financial assistance had not materialised. From a copy of the letter dated: 25-10-77 addressed to the Reserve Bank of India by the company, it is observed that the Allahabad Bank had advanced a loan Rs.55 lakhs to the Company and was charging 14½ % as intrest and further 2% as penal interest. The Company requested the Reserve Bank of India for reduction of the rate of intrest and for financial assistance to keep it going. Subsequently, the Company has not informed the Govern- uent the result of the efforts made through the Reserve Bank of India. It is al so understood that Singareni Collieries Company Limited refused to supply water to Barium Chemicals Limited on credit.

The Barium Chemicals Staff and Workers Union have also represented to the Commissioner of Labour and the Govt. for intravention and for lifting the lay-off, The Commissioner of Labour who was consulted has informed that the layoff is not the result of any indus'rial dispute or labour trouble. The Labour Department, therefore, do not come into the picture. It is for the management to take up the matter with the Allahabad Bank or the Reserve Bank of India and improve their financial position to enable the factory to run on sound lines.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మీ దృష్టికి స్పష్టంగా తీసుకువచ్చాము. మేనేజిమెంటు లోపంవల్లనే ఈ ఇబ్బందులన్నీ కూడా ఏర్పడ్డాయి వాళ్ళకు. ఉత్పత్తి లోనూ, ఉత్పత్తి అమ్మకంలోనూ వచ్చినటువంటి సమస్యల మూలంగా వాళ్ళ మిస్ మేనేజిమెంటువల్ల ఏర్పడిన ఇబ్బంది. మీరు కచ్చితంగా దానిని తీసుకొనే గ్యారంటీ ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వం తీసుకునేవరికీ ఇది కాస్తవరంగా పరిష్కారం కాదు. అసలు వాళ్ళ క్లోజ్ చేయబోతున్నారు. క్లోజ్ చేసిన తరువాత నె తిక్కొట్టుకుంటే ఏమీ లాభం. లేబర్ కమిషనర్ ఇది మేము తీసుకునేది కాదు లేట్స్ సమస్య ఇండస్ట్రియల్ డిస్యూల్ట్ క్రింద రాదు అంటారు. లిగల్ టెక్నికాలిటీస్ ఏమన్నా ఉండనియ్యండి. దయచేసి ఆ ఫాక్టరీ మూత పడకుండా ఉండడానికి, కార్మికులు నిరుద్యోగులు కాకుండా ఉండడానికి గట్టి చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా మా ప్రతినిధివర్గం

Calling attention to Matters of Urgent Public Importance: 27th December, 1977. 339
 re: Lay off by the management in the Barium Chemicals Ltd.

వచ్చి కలిసినప్పుడు స్పష్టముగా విన్నవించుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు సానుభూతితో ఆలోచిస్తామన్నారు. వారు కూడా ఈ విషయంలో కచ్చితంగా ఒక ప్రకటన చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వం తీసుకున్న విధముగా మీరు సైప్ తీసుకుంటే తప్ప దానికి పరిష్కారం లేదు. మా ప్రతినిధివర్గము కూడా వచ్చి మీకు విటిఫన్ ఇచ్చారు. దానిగురించి మీరు అప్పుడు వారితో కూడా మాట్లాడారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—మూతపడిన ఫ్యాక్టరీలన్నీ ప్రభుత్వము ఎక్కడ తీసుకుంటుంది. వాళ్ళు నడిపేట్లు చూడాలికాని.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—ఇది అన్నిటితోటి సమానం కాదుకదండి యిది అరుదైనటువంటి, విలువైనటువంటి ఫ్యాక్టరీ. చాలా ముఖ్యమైన రసాయనాలు తయారు చేసేది, దేశంలోకల్లా ముఖ్యమైనది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—నాకు తెలుసు కాని మనము తీసుకోవడము అన్నది అంత తేలికైన విషయం కాదు. దానికి ఒక ప్రాసీజరు ఉంది. ఆ ప్రాసీజరు ఎడాప్టు చేయాలి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—కానీ అది మూతపడకుండా, కార్మికులు నిరుద్యోగులు కాకుండా అన్నా చూడాలి కదా?

శ్రీ సి.హెచ్. కాశయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ జేరియం కెమికల్ ఫ్యాక్టరీలో 192 మంది కేజువల్ లేబర్ లోకలివి మొత్తం 320 మంది అక్కడపనిచేస్తున్నారు. నెలా పది రోజులుగా అది మూత పడి ఉంది. లేబర్ అన్ రెస్టు లేదని, లేబర్ బాగా కోపరేట్ చేస్తున్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని మేనేజిమెంటు మారిపోవడమువల్ల, మేనేజిమెంటు ఇన్ ఎఫిషియన్సీ అనండి, మిస్ మేనేజిమెంటు అనండి, ఫైనాన్షియల్ క్రయిసిస్ అనండి ఏ కారణంచేత అయితేనేమి మూతపడింది. అందువల్ల మంత్రిగారు చొరవ తీసుకొని 4, 5 రోజులలో మేనేజిమెంటును వర్కర్సును, అలహాబాద్ బ్యాంకువారినికూడా పిలిపించి మాట్లాడి, అవసరమైతే రిజర్వుబ్యాంకువారితో కూడా మాట్లాడి చొరవతీసుకుని చేస్తే ఒక పరిష్కారము చేయడానికి వీలవుతుంది. ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా లేదా అనే విషయము తరువాత పరిశీలన చేసినా, ముఖ్యమంత్రిగారు చొరవ తీసుకుని దానిని సెటిల్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుంది. ఇది ఒక మంచి పరిశ్రమ కాబట్టి ప్రభుత్వం తీసుకునే అవకాశం ఉండి తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—4, 5 రోజులలో మేనేజిమెంటును, వర్కర్సును, అలహాబాద్ బ్యాంకు వారిని పిలవడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇదివరకే వారికి చెప్పివున్నాను. తప్పకుండా పిలిపించి మాట్లాడుతాను, వీలై సంతవరకు నా గుడ్ ఆఫీసెస్ యూజ్ చేస్తాను. కానీ మేనేజిమెంటు కోరినటువంటి కోరిక 14 1/2 శాతం మీద 2 శాతం పీసల్ ఇంట్రెస్టు రేట్ ఆఫ్ ఇంట్రెస్టు తక్కువ

చేయాలన్న కోరిక నా అనుభవాన్నిబట్టి చూస్తే ఏ బ్యాంకు కూడా తక్కువ చేయదు. ఒక పరిశ్రమకు తక్కువచేస్తే మరో 10 పరిశ్రమలకు తక్కువ చేయవలసిన గతిపడుతుంది. రేటాఫ్ ఇంట్రెస్టు కాక మరేదన్నా ఉంటే సబ్సిడీకోసము మనం చెప్పవచ్చు. కాని రేటాఫ్ ఇంట్రెస్టు విషయంలో అదనంగా లోన్ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇవ్వడం అనే మాట ఉండదు. కాకపోతే వాళ్ళు కలిపి ఏదన్నా నడిపించే ఏర్పాటుకు ప్రయత్నం చేద్దాం. అంతవరకు నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Copy of the Annual Accounts on the working of the A.P. State Financial Corporation for the years 1975-76 and 1976-77.

Sri P. Narasa Reddy:—Sir, with your permission, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table of the House a copy of the Annual Accounts on the working of the A.P. State Financial Corporation for the yaers 1975-76 and 1976-77 along with the Auditor's Report in compliance with Section 38 (3) of the State Financial Corporation Act, 1951.

Mr. Speaker:—Paper laid.

Copy of the Amendment made to the A.P.P.S.C. Regulations, 1963.

Sri P. Narasa Reddy:—Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table a copy of the amendment made to the Andhra Pradesh Public Service Commission regulations, 1963 issued in G.O. Ms. No. 464, G.A. (Ser.A), dt. 30th June, 1977 in compliance with the requirements of clause (5) of Article 320 of the Constitution of India.

Mr. Speaker:—Paper laid.

Copy of the amendment to Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) Rules, 1974.

Sri P. Narasa Reddy:—Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table a copy of the amendment to the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) Rules, 1974 issued with G.O.Ms. No. 861, Revenue, dated 18th July, 1977 and published in the Rules supplement to Part II Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette dated 22nd July, 1977, as required under Section 27 (2) of the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holding) Act, 1973.

Mr. Speaker:—Paper laid.

Andhra Pradesh Legislators' Pension Rule, 1977.

Sri P. Narasa Reddy:—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G.O.Ms. No. 539, General Administration (Elections. A) Department, dated 6th August, 1977, published in the Andhra Pradesh Gazette Extraordinary issue No. 21, dated the 9th August, 1977 at pps. 1-8 (Supplement to Part II) making the Andhra Pradesh Legislator's Pension Rules, 1977, in accordance with sub-section (3) of Section 13 of the Andhra Pradesh payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications Act, 1953.

Mr. Speaker:—Paper laid.

Amendments to the A.P. Legislative Assembly and Legislative Council Members (Free Transit by Railway) Rules, 1975.

Sri P. Narasa Reddy:—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G.O. Ms. No. 585, General Administration (Elections—A) Department, dated 30-8-1977 published in the Andhra Pradesh Gazette issue No. 52, dated 29th September, 1977, at pages 559-560 (Supplement to Part I) making amendments to the Andhra Pradesh Legislative Assembly and Legislative Council Members (Free Transit by Railway) Rules, 1975 in accordance with sub-section (3) of section 13 of the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications Act, 1953.

Mr. Speaker:—Paper laid.

Amendment to the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Rules, 1958, issued with G.O.Ms. No. 894, Industries and Commerce, dated 7-10-1976.

Sri D. Munuswamy:— Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendment made to the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Rules, 1958, issued with G.O.Ms. No. 894, Industries and Commerce dated 7-10-1976, and published at pages 437-478 of Part-II of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 28-10-1976 as required by sub-section (4) of section 45 of the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Act, 1958.

Notification issued in G.O.Ms. No. 973, Industries & Commerce (SSI) dated 20-9-1977.

Sri Y. Narayanaswamy:— Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G. O. Ms. No. 973, Industries and Commerce (SSI) dated 20-9-1977 as required under section 6 of the Andhra Pradesh Relief Undertakings (Special Provisions) Act, 1971.

Mr. Speaker:— Papers laid.

Presentation of the Report of the Committee on
Scheduled Tribes.

Kum. T. Ratnabai:— Sir, on behalf of the Chairman, Committee on Welfare of Scheduled Tribes I beg to present the Second Report of the Committee on Welfare of Scheduled Tribes on the Welfare of Scheduled Tribes in plain areas.

Mr. Speaker:— Report presented.

Announcement

re : Schedule of time for the receipt of Amendments to Bills

Mr Speaker:— I am to announce to the House that the Amendments to the following four Bills will be received upto 5 p.m. on 27th December, 1977. They are :

- (1) The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1977.
- (2) The Andhra Pradesh Urban Areas (Surcharge of property Tax) Repeal Bill, 1977.
- (3) The Hyderabad City Water Supply (Amendment) Bill, 1977.
- (4) The Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax (Amendment) Bill, 1977.

Discussion on Cyclone.

Mr. Speaker:— Yesterday we had five hours discussion on Cyclone and only 17 speakers were accommodated. To-day I have a list of 30 Members before me. I will not be able to provide time for all of them unless you agree that I should ration time and provide a little time for every member. Unless Members agree that I should fix time and confine to it, I will not be able to provide time for all the speakers to-day.

Sri Kona Prabhakara Rao:— You give some preference to those people coming from the cyclone-affected areas, because, we will....

Mr. Speaker:— It is a matter for you in the party. You can agree. I will not be able to make serious discrimination.

Sri Kona Prabhakara Rao:— The Hon. Speaker can use his judgment.

Mr. Speaker:— If I use my discretion the House may not comply. We are sitting from 4 to 7 p. m. The Chief Minister will take about one hour to reply and I am told that Sri A. Sriramulu will take 30 minutes to wind up. Barring that we have 8 1/2 hours. In 3 1/2 hours there are 30 speakers. So, I don't think many members will get more than five to ten minutes. The leaders of the parties may not get more than 10 minutes.

Sri V. Srikrishna (Mangalagiri):— Yesterday I made a representation to you stating that I will be speaking to-day and also that I must have time, because I am coming from that area. I am leader of a group. You must have rationed yesterday. Most of the people who spoke yesterday are not from that area.

Mr. Speaker:— Lists have been supplied by the parties.

Sri V. Srikrishna:— From our party we have given names.

Mr. Speaker:— The parties have given the names and I have tried to accommodate them.

Sri Kona Prabhaker Rao (Bapatla):—The suggestion is that the winding up speech and the reply by the Chief Minister may be taken up to-morrow. The whole of the day may be devoted.

Mr. Speaker:—It is not possible. We are closing the session on 30th. Even now it is not possible.

Sri M. Omkar:—You can extend it up to 8 p.m.

Mr. Speaker:—The Leader of the House must agree. The Leader of the House is not here. He has not agreed.

Sri P. Narasa Reddy: It is left to you Sir.

Mr. Speaker:—I don't think you will be competent to say without the Chief Minister's permission. Find out from him. He may have other engagements.

Sri V. Srikrishna:— He can do it. Chief Minister also will accept

Mr. Speaker:—It is not proper for the Revenue Minister to tell me without consulting the Chief Minister. Let him consult. Even if you sit till 9 p.m., I have no objection.

శ్రీ యం. ఓంకార్:—అధ్యక్షా, 1864 లో శుభాను వచ్చింది. తిరిగి 1977 నవంబరు 19న యంకర మైన శుభాను వచ్చి చాలా భీభత్సము కలిగింది నష్టం వివరాలలోకి వెళ్లేటప్పటికీ మనకిచ్చిన రిపోర్టులో 177వ పేజీలో వివరాలు ఇచ్చారు వివరాలు ఇచ్చిన ప్రకారంగా 8,504 మంది చచ్చిపోయారని 200 మంది జాడ తెలియడం లేదని, 33,33,000 ఎకరాలలో పంటలు నష్టమైపోయాయని, 10,14,800 ఇళ్లు నష్టమైపోయాయని: 3½ లక్షల మంది ఇళ్లు పోగొట్టుకున్నారు, 2 లక్షల 50వేల పశువులు చనిపోయాయని, 4 లక్షల కోట్ల పోయాయని ప్రభుత్వం భవనాలు తదితర అస్తి నష్టం 172 కోట్లు అని ఇచ్చారు. ఇక మాకు దివి సీమ నుంచి సైకోన్ రిలీఫ్ కమిటీ వారు అందచేసిన వివరాల ప్రకారం ఒక్క దివి సీమతోనే సుమారుగా 10 వేలమంది చనిపోయారన్నారు, సుమారుగా ఒక లక్ష పైగా పశువులు చచ్చిపోయాయన్నారు. 33,624 మంది ఇళ్లు లేకుండా పోయాయని అదేరకంగా 15,529 ఇళ్లు అనలు అయివు లేకుండా కోట్లకు పోయాయని తెలిసింది. మొత్తం మీద ఇది చాలా భీభత్స

కరమైనటువంటిది. మేము ఆ గ్రామాలు అన్నీ తిరిగి చూశాము. ఈ ప్రకారానికి జాగా నష్టపోయింది పేదవారు, ఇంకా విభజన చేస్తే వృద్ధులు, పిల్లలు స్త్రీలు. పూరిగుడిసెలు, సాధారణమైన భవంతులు చాలా వరకు పేరులేకుండా రొట్టుకుపోయాయి. అందులో ఆ ప్రాంతములో ఉన్న ఇంగ్లీషు తుమ్మవల్లి ఇంకా అదనముగా నష్టమయింది. ఇప్పటికీ ఆ ప్రాంతాలకు ఎవరయినా వెళ్ళి చూస్తే ఆ తుమ్మ చెట్లలో స్త్రీల యొక్క వెంట్రుకలు, రవికలు, చీరలు చిక్కుకొని ఉన్నాయి. ఈ తుమ్మచెట్లు వీటిని అడ్డుకోకుండా ఉంటే ఇంకా ఎక్కువ మంది బ్రతికి ఉండే అవకాశం ఉండేదని అక్కడి ప్రజలు చాలా స్పష్టముగా చెబుతున్నారు. ఇంతే కాకుండా నల్లగొండ, ఖమ్మము, ప్రకాశం మొదలైన మెట్ట ప్రాంతాలనుంచి వరి కోతలకు ఇక్కడకు వచ్చినవారిలో చచ్చిపోయిన వారి సంఖ్య కూడా ఎక్కువగానే ఉంటుంది. ఇది అంతా చూస్తే, ముఖ్యంగా సార్లగుండి గ్రామములో జరిగిన భీకృతము చూస్తే నాకు ఒక శోకము జ్ఞాపకానికి వచ్చింది నేను కైలులో ఉన్న కాలంలో సంస్కృతం నేర్చుకొంటూ ఉండేవాడిని. ఆ శోకము ఏమిటంటే;

"అశ్వం నైవ గజం నైవ

వ్యాఘ్రం నైవచ నైవచ

అజా పుత్రం బలిం తధ్యాత్

దేవో దుర్బల ఘాతకం"

10-40 a.m. ఆ నేట్లుగా చివరి ఖప్రకృతి కూడా అమాంతము పేదలను, నిర్భాగ్యులను శత్రువునటువంటి వారిని మాత్రమే ఓడింప చేసినదనేటువంటిది స్పష్టమవుతోంది. ప్రకృతి నియమాలు మానవుని యిష్టా యిష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా స్వతస్సిద్ధమైన ఆస్థిత్యముతో అమలు జరుగుతుందనేది మానవుడు అర్థం చేసుకుని యిటువంటి విషప్తులను తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం, ప్రకృతిని మానవ కళ్యాణం కొరకు పునయోగించుకోవడం అవసరం. అది మానవునిచేతిలో వస్తే, అది అతనికి సాధ్యమే. మనకు యిక్కడ ఒక విషయం స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. ఏ గ్రామాల తోనయితే దేవాలయాలు, గట్టిస్కూలుబిల్డింగ్సు, పంచాయితీ ఆఫీసులు ఉన్నాయో అక్కడకుపోయి జనం తమను రక్షించుకున్నారు. అట్లాగే కరకట్టలు కూడా జనాన్ని కొంతవరకు రక్షించాయి. అందుచేత నరైన ఏర్పాట్లు గనుక వుండి వుంటే కొంతమంది తప్పకుండా రక్షింపబడివుండేవారు. ఈ భీకృత సమయంలో ప్రజలు వడిన బాధ వర్ణనాతీతం. ఎవరమూ చెప్పలేము. అదే విధముగా, ఆ ప్రజలు తాము బ్రతకటానికి సాగించిన పోరాటం మహా వీరోచితమైన పోరాటం. ఒక్కొక్క వ్యక్తిది ఒక్కో వీరోచిత గాథ. నేను కవులకు, రచయితలకు మనవి చేసేదేమిటంటే—ప్రతి వ్యక్తి, కుటుంబ గాథను తీసుకుని మీరు చరిత్రను వ్రాయండి అని, గుణ పాతాలను తీసుకున్నప్పుడు మనకు ఒక విషయం తెలుస్తుంది ప్రతి గ్రామంలోనూ విశాలమైన రెండు మూడు అంతస్తులు గలిగిన కమ్యూనిటీ హాల్స్ వుండాలి. వాటికి తప్పనిసరిగా మెట్లు వుండాలి. గ్రామాలలో కొన్నిచోట్ల స్కూలు బిల్డింగ్సుకు పంచాయితీ బోర్డు ఆఫీసులోను మెట్లు లేనందువలన, జనం పైకి ఎక్కలేకపోయారు. ఆ విధంగా వుండి వుంటే

కొంతమంది రక్షించబడివుండేవారు. అట్లాగే ఆర్థికంగా స్థోమత వున్నవారు పక్కా యిడ్లను కట్టుకోవడానికిగాను ప్రోత్సహించవలసిన అవసరమున్నది. అదేవిధంగా ప్రభుత్వం ఒక పథకం ప్రకారంగా ఎక్కడయితే యీ టైడల్ వేవ్స్ వస్తాయో, ఎక్కడయితే యిటువంటి అవకాశం వుందో అక్కడ ఎత్తయిన డాబాలు కట్టవలసి వుంటుంది. జనానికి కట్టే యిళ్ళు గట్టిగా వుండాలి. చూ. 500 లతోనో, వెయ్యి రు. లతోనో గాలికి కొట్టుకుపోయే విధంగా కట్టవలసిన వుపయోగం లేదు. గట్టి ఇళ్ళు కూడా సాధ్యమైనంతవరకు ఎత్తయిన ప్రదేశాలలో వుండవలసిన అవసరం వుంటుంది. అట్లాగే పటిమొగ నుంచి హంసలదీవి వరకు ఎత్తయిన కట్టను వేయవలసి వుంటుంది. ఈ కట్టవలన చాలా ఉపయోగం వుంటుంది. అట్లాగే మెటీరియాలాజికల్ సెంటర్సును ఎక్కువ చేయవలసి వుంది. వాటి పై పుణ్యం పెంచవలసి వుంది. అక్టోబరు-నవంబరు నెలల్లో ప్రత్యేక జాగ్రత్తలు తీసుకునే విధంగా ప్రభుత్వ యంత్రాగాన్ని, ఆయా ప్రాంతాలలో వున్న స్వచ్ఛంద సంస్థలను ప్రోత్సహించే విధంగా ఏర్పాట్లు చెయ్యాలి. అట్లాగే, ఆయా గ్రామాల చుట్టూ వున్న ఇంగ్లీ తుమ్మను తొలగించాలి. ఆపద కాలంలో అవి మహా ప్రమాద కరమైనవని రుజువైనది.

ఈ సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క వైఫల్యాలు ఏమిటి? అనేది మనం చూడవలసివుంది. మాకు యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్ లో-నేననుకున్నాను, బహుశా సహజంగా మానవులం, శాస్త్ర విజ్ఞానం కొరవడడంచేత, యితరతా ఇబ్బందులు, స్వంత అంతర్గత తగాదాలవలన, యీ సమస్యను సరిగా లక్ష్యం చేసుకుని, చేయవలసిన సహకారం చేయలేకపోయినాం, అందుకోవలసినంతా అందుకోలేకపోయినాం అనే ఆత్మవిమర్శ-మన ముందు పెడతారేమోనని నేననుకున్నాను. కాని, అందుకు విరుద్ధంగా, తాము చేసినదంతా సమర్థవంతమైనదని, అంతకంటే ఎక్కువ చేయగలిగింది ఏమీ లేదనే ఆత్మసమర్థనతో కూడిన రిపోర్టును యిచ్చారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే-ఈ ప్రభుత్వం యిదివరకే సుమారు 500 మందిని హాని చేసిన చేపాన్ని కలిగివున్నది. అట్లాగే, అనేక అవినీతి, అక్రమ సేవలను కలిగివున్నది, దానితోడు ఈ తుఫాను భీభత్సానికి సంబంధించి, నేను ఇంకా ముందు తెలిసిన సప్టాలకు, కష్టాలకు కూడా బచ్చితంగా, ప్రత్యక్షంగా ఈ ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించవలసిన అవసరమున్నది. దీనికి సంపూర్ణమైన బాధ్యత వున్నది. కాబట్టి, ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఏ న్యాయస్థానంలో విచారించినప్పటికీ, అవన్నీ రుజువు కావడం, అది శిక్షకు గురికావలసిన పరిస్థితి వున్నది. కాబట్టి, ఈ ప్రభుత్వాన్ని అక్షణమే డిస్మిస్ చేయవలసిన అవసరమున్నది. ఇప్పటి కయినా చేయాలి. నిన్న అయ్యపురెడ్డిగారు చాలా వివరంగా, తేదిలతో పహా, వాతావరణ మెచ్చరికలు రావడం, వివిధ జిల్లాలలోనున్న అధికారులు వాటిని సమర్థవంతంగా తీసుకోవడంలో ఏవిధంగా విఫలమైందో చెప్పారు. ప్రభుత్వ బాధ్యత గురించి చెప్పారు. నేను ఆ వివరాలలోకి ఇప్పుడు వెళ్ళడం లేదు. నేను ఒక విషయము చెప్పదలచుకున్నాను. 18వ తేదీన మిలిటరీ సిద్ధంగా వున్నదని వారు చెప్పడము జరిగింది. ప్రమాదం లేకపోతే మిలిటరీ వారు ఎందుకు ఆ మాట అంటారు? అనేది చూడాలి. 18వ తేదీనే వారిని డిస్ మిస్ చేస్తే వైర్ లెస్ ద్వారా తెలిపి, బోట్స్ ద్వారా, యితర అనేక సాధనాల ద్వారా వారు అనేక మందిని రక్షించడానికి అవకాశముండేది. కాని, 19వ తేదీ నరువాత, దేశమంతా గగ్గోలు పెట్టిన

తరువాత కూడా ప్రభుత్వం మిలిటరీని వుపయోగించుకునే విధంగా లేదు. ఇదే సందర్భములో ఇంకొక విషయము కూడా నేను చెప్పదలచుకున్నాను. డిసెంబరు 29-11-77 నాడు ఆ సైనికాధికారిగారు రాజీనామా చేశారే కాదుగా ఇచ్చారు. ఆ తరువాత మానే సహాయ నిరాకరణధోరణి వ్యక్తమవుతుంది. కారణమేమిటి? రాష్ట్రప్రభుత్వానికి, సైన్యానికి మధ్య ఉద్భవించిన విభేదాలేనా? లేక ఇంకా ఏమైనా ఉన్నాయి? లేక సైన్యం యొక్క అమృతా? లేక వారి యొక్క అయిష్టత? ఏదయినప్పటికీ, దీనిపై విచారణ జరిపించడం చాలా అవసరం, ఇక్కడ ఇంకొక విషయం కూడా గమనించాలి. ఇటువంటి కష్టనయంలో సైన్యం ఆదుకోకపోతే, ఇంక సైన్యం వున్నదేనికీ? జనాన్ని చావగొట్టి వాళ్ళు చావడానికా? ఇటువంటి కష్టనయంలో ప్రజలను ఆదుకోవడం శవాలను తొలగించడం. చెట్లను తొలగించడం, రహదార్లు మరమ్మత్తుచేయడం, స్కూలు అందించడం మొదలయిన పనులన్నీ చేయవలసి వుంది ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు 18, 19, 20 తెదిలలో ఉన్నారు, ఇక్కడ యంత తీవ్రమైన పరిస్థితి వుండగా, ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడ వున్నారంటే అయిన యీ సమస్యలను సరిగా అర్థం చేసుకోలేకపోయేనావుండాలి, లేక యంతకంటే పెద్ద రాజకీయకుటానులో తానే కొట్టుకుపోతానని భావించి ఉన్నావుండాలి. దానికి ఇంకొక కారణం లేదు, ఏమైనప్పటికీ, వేలాది ప్రాణాలతో చెలగాటమోడిన యీ చర్య కమిషనరీని చర్చగా నేను భావిస్తున్నాను. అంతేకాదు, పరిస్థితి యంత తీవ్రంగా వుంటే, కాబినెట్ అత్యవసర సమావేశం ఏందుకు జరిపించలేదు? ప్రైవేట్ లోనే కాదు, గుంటూరులోగాని, విజయవాడలోగాని, బండ్లలోగాని, ఎక్కడయినా సరే జరపవచ్చును గదా. మొత్తం మంత్రివర్గం న్ని, అధికారులను, అన్ని డిపార్టుమెంట్లను సమన్వయపాటి పెద్ద యెత్తున చర్యలు తీసుకోవడంలో వీరు నిష్ఫలమయ్యారు తన మంత్రివర్గాన్ని కూడగట్టుకోలేని ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇంకా వివిధ పార్టీల సమన్వయసహకారాన్ని అదుకోవడంలో కూడా విఫలమైనారని చెప్పడంలో సందేహం లేదు, 24-11-77 నాడు రాష్ట్రపతి అజీవరెడ్డిగారు పచ్చినప్పడు నూ పార్టీ నాయకులు కామేష్ సుందరయ్యగారు, మోటూరు హనుమంతరావుగారు ప్రసాదరావుగారు పార్టీకొక మొమ్మరాడం యిచ్చి యిది ఒకరితో ఆయ్యేరి కాదు ఆఖరి పక్ష కమిటీని వెయ్యమని చెప్పారు. ఆ తరువాత, 29-11-77 నాడు ముఖ్యమంత్రిగారిని సుందరయ్యగారు, మోటూరు హనుమంతరావుగారు కలిసి యీ రకంగా అయితే ప్రజలకు సహాయ పాకారాలు అందవు. అప్పుడు కమిటీని వెయ్యమని సూచించారు. అందుకే గమకు అవ్వంగల లేదని అప్పుడు వారన్నారు. మనం యింకా విషయం మరిచిపోగొడదు. ముఖ్యమంత్రిగారు అఖిల పక్ష కమిటీని ఏర్పాటు చేయడంలో, అన్ని రాజకీయపక్షాల సహకారం తీసుకోవడంలో ఏవిధంగా అయిష్టత చూపుతూ వచ్చారో; అంతవృత్తి కనబరుస్తూ వచ్చారో గమనించవలసివుంది. డిసెంబరు 22నాడు గవర్నరే ప్రత్యక్షంగా అన్ని పక్షాల సమావేశం ఏర్పాటు చేయవలసివచ్చింది. ఇది ఒక రకంగా చెప్పాలంటే ముఖ్యమంత్రిగారిపై విశ్వాసం లేక ముఖ్యమంత్రిగారితో అయ్యే పని కాదని గవర్నరు భావించి వారే యీ పని చేశారని అనుకోవడంలో వెనుకాడవలసిన అవసరం లేదు ఇంకొక అంశం కూడా గమనించవలసివుంది, 11.12.77 నాడు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు, ఇందులో తెలిపిన జి.ఓ, ప్రకారంగా, ఆ కార్యవర్గంలో అచ్చంగా

అధికార ప్రతినిధులే వున్నారితప్ప ఏ రాజకీయ పార్టీకి చెందిన ప్రతినిధులూ లేరు. అంటే కేవలం తన యంత్రాంగం ద్వారానే, వారిపై అధారపడి వారు పోదలచుకున్నారితప్ప ప్రజాప్రతినిధుల, ఇతర రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధుల తీసుకోవడానికి వారు సిద్ధంగా లేరని తెలిసిపోయింది. ఈ స్టేటుమెంటు మొత్తం చదివితే రామకృష్ణ మతం వారి పేరువుంద మరొక మతం వారి పేరు వుంది, యింకే రాజకీయ పార్టీ పేరూలేదు. దినిసీమకు పోయి చూస్తే తెలుస్తుంది. దేశంలోని అన్ని రాజకీయ పక్షాలవారు అక్కడ పని చేస్తున్నారు; అన్ని ప్రజా సంఘాల అక్కడ పని చేస్తున్నవి. ఆయా రాజకీయ పక్షాల, పాటీ అనుబంధ సంస్థల పేర్లు చెబితే బహుశా తన కిర్తి పోతుందనుకున్నారేమో. ఇందులో ముఖ్యమంత్రిగారి సంకుచిత దృష్టి స్పష్టంగా కనబడుతున్నదని చెబుతున్నాను.

అంతే కాదు. సహాయ కార్యక్రమాల విషయం వచ్చేప్పటికీ ఈ మధ్య ప్రతికూల వాస్తవాలతో చూస్తే ఢిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు ప్రధానమంత్రిగారితో మాట్లాడి ఏమి అరిగిందో చెప్పి వచ్చారు. కాని అయ్యా, మీరు యిచ్చిన డబ్బు మాకు సరిపోలేదు. ఎక్కువ డబ్బు కావాలని అడిగిన మాట లేదు. ఈ మాట ఎందుకు అడగలేదని ఒక ప్రశ్నకా విలేజిరి అడిగితే ఉన్న డబ్బు ఖర్చు పెట్టలేదు అననపు డబ్బు కావాలని ఎట్లా అడగాలి అన్నారు. దీనిని బట్టి మనకు అర్థం అవుతున్నది. బైటకు వచ్చి కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వడం లేదు అంటారు. ఢిల్లీకి పోయి నప్పుడు అడిగారు. దీనిని గురించి ప్రతికూల ప్రతినిధులు అడిగితే ఉన్న డబ్బు ఖర్చు కాలేదు అంటున్నారు. ఇవన్నీ చూసినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సమస్యను నిర్వహించడంలో ఆది నుంచి యిప్పటివరకు సుహృద్భావంగా విఫలం అయిపోయింది. ఇది అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు దీనిని పరిష్కరించే రద్దు చేయాల్సిన అవసరం వున్నది. ఇదే సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క తీరు గురించి కూడ విస్తరించరాదు. చరణ్ సింగ్ గారు 18, 19, 20 తేదీలలో హైదరాబాద్ లో ఉన్నారు. వారు ఈ ప్రభుత్వానికి యిచ్చిన సూచనలు ఏమిటి? వారికి తట్టలేదా, మన ప్రభుత్వం తీసుకోలేదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను నిర్వహించడంలో విఫలం అవుతున్నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రశ్నాత్మకంగా జోకర్లం తీసుకోలేదు. సైన్యం వున్నది రిజర్వు పోలీసు వున్నది. మండిక చావ గొట్టడానికి ఏ చట్టం లేకుండా పోవచ్చు. కాని రాజ్యాంగపరంగా ప్రత్యేక పరిస్థితి ఏర్పడప్పుడు కేంద్రం తన అధికారాలు ఉపయోగించుకొనే అవకాశాలు ఉన్నప్పుడు ఎందుకు ఉపయోగించుకొని ఈ పని చేయలేకపోయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని వర్గాల వారి సహకారం తీసుకొని ముందుకు పోవడానికి విఫలం అవుతున్నప్పుడు, ఇది పరకే తీవ్రమైన ఆరోపణలు ఉన్నప్పుడు. 350 మంది పైగా చంపబడ్డారని, అనేక ఆర్థిక పరమైన అనిశ్చితి అక్రమాలు మొదలైన ఆరోపణలతో సతమతం అవుతూ రాజకీయ సంక్షోభంలో ఉండి, మంత్రులు రాజీనామాలు యివ్వడం, తమ పార్టీ వారు రాజీనామాలు యివ్వడం గందరగోళం ఏర్పడడం యివ్వని చూసి సహాయ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం లేకనే సంగతి తెలిసి ఉండి కూడ కేంద్రం ఎందుకు నిమ్రకు నీరై తొక్కు మొదలుకుండా ఉండడంలో అర్థం ఏమిటి అనేది కూడ మనం చూడాల్సి అవసరం వున్నది. గ్రా. బ్లస్ విషయంలో ప్రణాళికా సంబంధమైన 75 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చారు. అది ఏ మూలకు సరిపోతుంది? రాష్ట్రంలో

ప్రభుత్వం మమ్మల్ని ను అడగలేదు. అన్నారు ఒకసారి. రూ. 270 కోట్లు కావాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విగింది జనతా పార్టీ వారు 300 కోట్ల రూపాయలు కావాలి అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 75 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేస్తాము, అది కూడ మార్చి 31 తోపల ఖర్చు కాకపోతే లాప్స్ అవుతుంది అన్నారు. ఇది కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ముష్య కాదు. జాతీయ సమస్య. కేంద్ర ప్రభుత్వం తన బాధ్యతలు సామూహికంగా నిర్వహించ లేదు. అది కూడ ఎవరి యిందని నేను అంటున్నాను. ఇప్పటికైనా 300 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయక గ్రాంట్ గా ఇవ్వాలి. అది కూడ ప్రణాళికేతర గ్రాంట్ గా ఇవ్వాలి. ప్రణాళికతో ముడి చెట్ట కూడదు. ఈ ప్రభుత్వమును బర్క్లఫ్ చేయాలి. సహాయక కార్యక్రమాలు తాను ప్రత్యక్షంగా నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది. అందుకు అన్ని స్థాయిలలో అఖిల

10-50 a. m. పక్ష కమిటీలు ఏర్పాటు చేసి వారి సహాయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. సహాయక కార్యక్రమాలలో వస్తున్న అవకాశాల గురించి చెప్పాలంటే మాకు యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్ లో జి. బి. అను ప్రకటించారు. మూడు జోన్స్ గా చేశారు. మొదటి జోన్ ఉప్పెనకు గురి అయిన ప్రాంతాలు. ఉప్పెనకు గురి అయిన దివి తాలూకాలో ఈదునుండి గ్రామ పంచాయితీలో ఉన్న ఏటిసెటిదిబ్బి, రాజులవారి లంక, నాచుగుంట. ఏనుపురం: ఉదురమండి, గొల్లమంద, జిలకవారి పాలెం, వీటిని చేర్చలేదు. 15వ తారీకునాడు మేము అక్కడికి వెళ్ళాము. వందల కొలది పశు కళేబరాలు పడి వున్నాయి. ఉప్పనీటి మహాత్మ్యం వల్ల కంపు తక్కువగా వున్నది. అధికారులు కొంతమంది, యిది పట్నం కాదు పల్ల. ఆవే ఎండిపోతాయి అన్నారు. దానిని బట్టి ఆర్థం చేసుకోవచ్చు. వారి పడవలు నాశనం అయిపోయాయి. వేలకొలది పశువులు స్వం అయినాయి. అటువంటి గ్రామాలను చేర్చలేదు. డిశంబరు 5వ తారీకు నుంచి రేషన్ అందడం లేదని వారు మాకు స్పష్టంగా కంప్లైంట్ చేశారు. రేషన్ కార్డు లేదు. కిరోసిన్ లేదు. తాటాకు లేదు. బొగ్గులు లేవు. ఆ దీవిలో మంచినీరు దొరకంలేదు. లేదు. బోరింగు చేస్తే రెండు రోజులలో ఉప్పునీళ్లు అయిపోతున్నాయి. ఉన్న పశువులకు మేత లేదు. రాకపోకలకు ఒక్క పడవ లేదు. ఈదురనుండి పంచాయితీలో ఉండే ఈ గ్రామాలన్నీ మొదటి జోన్ లో చేర్చాలి. ఆహారం, బట్ట, తదితర సహాయం అందించాలి. అవసరం అయితే మంచినీరు పడవలలో అందించాలి. మోటార్ బోట్స్, మిలిటరీ బోట్, లేవపోతే విదేశాల నుంచి తెప్పించి దానికి ఉపయోగించాల్సి ఉంటుంది. వారు ఒక విషయం చెప్పారు. శృష్టా నీరు వడలిపట్టయితే చేరుకొన్న ఉప్పునీరు పోతుంది. ఆ మంచినీరు చెరువులలో నిలబడితే పంప్ చేసుకొని ఆ విధంగా మంచినీటి సమస్య సగిస్కరించుకుంటాము అన్నారు. అది ఎంతవరకు సాధ్యమో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. మిగిలిన ప్రాంతాలకు రెండవవంటకు నీరు ఇవ్వాలన్న అవసరం వున్నది. ఆ దృష్ట్యా ఎంతవరకు సాధ్యమో నాకు నమ్మకం కలగడంలేదు. పశు గ్రామం తక్షణమే అందించాలి. యిది మూడు నాలుగు దీవుల మధ్య తిరగడానికి తక్షణం ఒక పడవ ప్రొవైడ్ చేయవలసి ఉంటుంది. పడవలకు, యిండ్లకు, ప్రజలకు సహాయం చేయవలసి ఉంటుంది. బందరు తాలూకాలో కళ్యాణనగరం,

కాట్లా, సర్కిల్ పేట, 28వ వార్డులో కొంత భాగం, రైల్వే స్టేషన్ భాగం, భాన్కర పురం, చిలకలపూడి దగ్గర ప్రాంతం, తాళ్ళపాలెం, జోసూరు పంచాయితీ పరియాలు మొదటి జోన్ లో చేర్చలేదు. వీటిని కూడా చేర్చవలసి ఉంటుంది. ఇవి కూడ ట్రైడల్ వేప్ కు గురి అయినాయి. పడవలన్నీ కొట్టుకు పోయినాయి. ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమంటే ఈ నెలరోజులలో మనిషికి మూడు కిలోల బియ్యం మాత్రమే ఇచ్చారు. వేరే ఏమీ సహాయం చేయలేదు. ఈ జోన్ లో చేర్చవలసిన గ్రామాల విషయంలో—జి.జి. ఎం. ఎస్. నం. 1580, 30-11-77లో 83 వ పేజీలో ఇచ్చిన దానిలో ఒక గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్ గా నిర్ణయించాలి అన్నారు. అదే పద్ధతిగాని యిందులో జాప్యం జరుగుచున్నది. గ్రామ కరణాల మీద ఆధారపడే స్థితి రానివ్వకూడదు. ఆ రకంగా ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్ల ద్వారా నిర్ణయించాలని కోరుతున్నాను. ఆహారం బట్టలు, యిళ్ళ నిర్మాణానికి ఇచ్చే సహాయం విషయంలో ఉపై వచ్చిన ప్రాంతానికి, తుఫానుకు గురి అయిన ప్రాంతానికి తేడా సూచించాల్సిన అవసరం లేదు ఒకటే జోన్. పేదలు నష్టపడ్డారు. 200 రూపాయలు ఇవ్వమంటున్నారు. కాని మీరు ఇచ్చేది 150 బొంగులు, 150 నగదు, 150 తాటాకులు ఆ రకంగా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మరొక 15 రోజులకు సరిపోయే ఆహారం ఇవ్వండి. పెద్దలకు కె. జి పిల్లలకు కె. జి. బియ్యం ఇప్పించండి. దానితో పాటు నూనె, ఉప్పు, మిరపకాయ సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఒక థోవరి, ఒక అంగీ, ఒక చద్దరు, ఒక చీర, జాకెట్ వచ్చేటట్లుగా చూడాలి. రేషన్ కార్డు విషయంలో కుటుంబానికి ఒక కార్డు చొప్పున సప్లయ చేస్తున్నారు. 8 మంది ఉన్న కుటుంబానికి ఒక కార్డు వస్తున్నది. అందుచేత ఉన్న కుటుంబానికి ఒకటే కార్డు వస్తున్నది. అందుచేత ఆ కార్డు మీద కుటుంబ సభ్యులు ఎందరో, వారి అవసరాలు ఎంతో స్పష్టంగా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. ఇండ్ల విషయంలో పేరికం నల్ల 5, 6 కుటుంబాలు ఒకే యింటిలో నివసిస్తున్న సంఘటనలు ఉన్నాయి. అందుచేత పెళ్ళి అయి స్వంత కుటుంబం కలిగిన వారికి ప్రత్యేకమైన యిళ్ళుగా తీసుకొని వారందరికీ వేరువేరుగా సహాయం ఇవ్వవలసి ఉన్నది. కొన్ని కుటుంబాలకు రేషన్ గాని చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు ఇచ్చే ఎక్స్ గ్రేషియా ఎమోంట్ వేయి రూపాయలుగాని అందడంలేదు. అవన్నీ సత్వరంగా అందేటట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పైన తెలిపిన విధంగా ఒకటి రెండు జోన్స్ లో ఫ్రీ రేషన్ ఇస్తూ, వెయ్యి జనాభాకు ఒక చౌక డిపో పెట్టండి. 1 1/4 రూపాయకు కిలో బియ్యం అమ్మించండి. ఇతర జీవితావసర వస్తువులు కూడా చౌకగా అమ్మించే ప్రయత్నం చేయండి. ఎఫ్. సి. ఐ. నుండి ఉన్న ధాన్యం బైటకు తీయండి. ఈ విషయంలో ఆ చట్టం ఈ చట్టం అడ్డం వస్తుందని చూడాల్సిన సరిలేదు. 350 మంది సెక్సలైట్ పేరుతో చావగొట్టడానికి ఏ చట్టం అడ్డంకాలేదు. ఎమర్జెన్సీలో వేల మందిని జైలులో పెట్టడానికి ఏ చట్టం అడ్డంకాలేదు. కాని తుఫానుకు గురి అయిన ప్రాంతాలలో ఏ చట్టం అడ్డం వస్తున్నది. వివిధ వర్గాల ప్రజలకు చేయవలసిన సహాయం విషయమై చెబుతాను. వారికి వలలు, పడవలు ఇవ్వాలి. మూడు వేల రూపాయలతో వారే నిర్మించుకుంటామని

అంటున్నారు. మంచిపడవ ఐతే ఐదువేలు అవుతుంది. మామూలు పడవ మూడు వేలు అవుతుంది. ఇప్పుడు వారు కట్టవలసిన వన్నులను మాఫీ చేయాలి పది సంవత్సరాల లోపల తీర్చుకునేటట్లుగా వారికి అప్పులు ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అవన్నీ మీరు ఇవ్వండి, ఇక్కడ ఎందుకు ?
1-00 a.m.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—మా పార్టీ పాలసీకి సంబంధించి చెబుతున్నాను. మేము మెమోరాండాల ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పార్టీపాలసీ కాదిక్కడ. ఇచ్చాం అంటున్నారకదా. ఇంకా ఎందుకు ? రెండు మూడు నిమిషాలకంటే టైమ్ ఇవ్వడానికి కాదు,

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—వ్యవసాయ కార్మికులకు వృత్తులు కల్పించాలి. నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వాలి. తలకు ఒక రూపాయి చొప్పున నగదు అందవకు ఇవ్వాలి. ఇండ్ల స్థలాలుగా ఐదు సెంటు ఉచితంగా ఇవ్వాలి. ఐదువేల రూ.లు అప్పు ఇవ్వాలి. అందరు చవక కిరాయికి ఉండేట్లుగా ఇండ్లు ఒక ప్లాను ప్రకారం కట్టించాలి. చేనేత వృత్తులు వారికి వెయ్యి రూపాయలు గ్రాంటుగాను రెండు వేలు అప్పుగాను ఇవ్వాలి. 10 సంవత్సరాల వాయిదాలో తీర్చుకునేట్లు ఉండాలి. ఐదేకరాలు నూగాడికాని పది ఎకరాలు మెట్టకాని ఉన్నవారికి వెయ్యి రూ.లు గ్రాంటు రెండు వేలరు తగ్గకుండా అప్పు ఇవ్వాలి. దానిపై వడ్డీ లేకుండా కాని రిజాతం వడ్డీ కాని ఉండాలి. రెండున్నర ఎకరాలు నూగాడి లేక ఐదేకరాలు మెట్ట ఉండే వారికి వడ్డీ ఉండరాదు. పశువులు నష్టపోయినవారికి ఐదు వేల వరకు నష్టపరిహారం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. పంటల భీమా పథకం చేపట్టాలి. బియ్యం మిల్లులు, జిన్నింగ్ మిల్లులు నష్టపడితే వారికి బాంకుల నుంచి అప్పులు ఇప్పించాలి. పనులు కల్పించాలి. విద్యార్థులకు ఫీజు మాఫీ ఉండాలి. నీలబసు తగ్గించడమో మరొక విధంగానో పరీక్ష విషయంలో సదుపాయం ఉండాలి. సహాయం అనేది ఒక బిడ్డకాదు. ప్రజల హక్కుగా ఉండాలి. సహాయం చేసిన వారిందరికీ కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను. సి పి ఐ, సి పి ఎమ్, ఆర్ ఎన్. ఎన్, రామకృష్ణ మిషన్, క్రిస్టియన్ మిషన్సువారు, నిజాం ట్రస్ట్ వారు పోలీసులు, వరంగల్లు జిల్లా రిలీఫ్ కమిటీ ఇటువంటి వారెందరో సహాయం చేసారు. వారందరికీ కృతజ్ఞతలు. మేము ఉన్న కొద్ది సమయముతో 22-11-77 నుంచి 19-12-77 వరకు శవాల దహనంలో మా పార్టీ కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు. 32500 మందికి సహకారం ఇచ్చారు. 3500 క్వింటాల్స్ బియ్యం పంచారు. 4330 కుటుంబాలకు పాత్ర సామగ్రి ఇచ్చారు. నాలుగువేల కుటుంబాలకు అప్పు ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—శ్రీ వేములపల్లి శ్రీకృష్ణ :-

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- అధ్యక్షా నవంబరు 19వ తేదీన ప్రకృతి విలయ తాండవం చేసింది. 113 సంవత్సరాల క్రితం ఒక మంగళవారం నాడు అరుంగళం అదే ప్రాంతంలో జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలుగా కోస్తా ప్రాంతాలలో తుపాను కంటిన్యూయన్ గా రావడం, ఈ సంవత్సరం ఎవరూ ఊహించనంత పెద్ద ఎత్తున ఊడ్రవం రావడం గమనించాలి. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం

చెప్పాలి. కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రజలు చాలా మనో నిబ్బరంతో తాకిడికి తట్టుకుని బైట పడడానికి స్వయం కృషితో వ్యవహరిస్తున్నారు. దివి సీమ వంటిచోట నిస్పృహగా ఉంది. వారి మొరేల్ ను పెంచి వారికి పునరావాసం కల్పించవలసిన బాధ్యత అన్ని పార్టీలపైన ఉంది. ఈ సంవత్సరంగా నవంబరు 30వ తేదీన ప్రధాన మంత్రి ఆ ప్రాంతాలను దర్శించినపుడు చెప్పిన మాటలు—

Vijayawada, Nov. , 30.

The Prime Minister, Mr. Morarji Desai, to-day described the devastation wrought by the cyclone in coastal Andhra as a national calamity and said it was not an issue for politics, statements and counter-statements. All parties should cooperate in the immediate task of extending relief to the victims setting aside controversies.

ఇవి ఎందుకు చెబుతానంటే తుఫాను వచ్చింది మొదలు పైదరాబాదు నుంచి ఢిల్లీనుంచి రాజకీయ కాంట్రబర్సీలు ప్రాధాన్యత పెహించి క్రింది వారి మొరేల్ చంపే కార్యక్రమానికి దారితీసే ప్రకటనలు చాలా వచ్చాయి. ఆ విధంగా కాకుండా మరొక రకంగా ప్రవర్తించి ఉంటే బాగుండే మేము కూడా వెంటనే ప్రకటన ఇచ్చాం. సహాయ కార్యక్రమాల్లో రాజకీయాలు ఇంజెక్ట్ చేయవద్దని చెప్పాం. పత్రికలు అనేక సంపాదకీయాలు వ్రాసాయి. వాటిలో కొన్ని చెబుతాను—

Monday, November, 28, 1977 THE HINDU:—

“The most urgent task in which both the Centre and the Andhra Pradesh Government should work in tandem is to provide food, clothing and shelter to the cyclone victims who have just had a traumatic experience. Now is not the time for fruitless, distracting debates and postmortems. The storm has passed but the debates over it are getting increasingly politicised and acquiring a new sound and fury. There is no doubt the forthcoming elections in Andhra Pradesh have much to do with the controversy over the preparedness of the state administration or the more unseemly one over the disposal of the bodies of those who lost their lives under the savage onslaught of nature. It will be unfortunate if such controversies are allowed to continue and foul the air.”

Wednesday November, 30, 1977 THE HINDU—

“.. Moreover interviews with residents of Machilipatnam, Nagapattinam and some other areas show that crying wolf too often over the years has seriously reduced the credibility of the warnings. The task before the weathermen is to win greater credibility by improving the accuracy of their forecasts over a reasonably long period”

Wednesday, December, 14, 1977. The Hindu.

"Between the statment of intencion and the implementation, between the tearse shed after aerial surveys and the follow-up action between the indentification of a national calamity and really making it he first charge on national exchequer, between officials words and deeds, there is a large and working gap...."

Saturday. November, 26, 1977. Patriot.

"Democracy cannot and should not permit political carrion crows to make their petty pickings from vast national calamities.

ఒక ప్రతిక గ్రేట్ డిసాస్టర్, డర్బి పాలిటిక్సు అని వ్రాసింది ఇవన్నీ చూసినప్పుడు బాధ వేస్తుంది. పీనుగల మీద మన రాజకీయ వ్యాపారం వద్దు. శవాలను ఎవరు తీయాలి. సెంటరా, రాష్ట్రమా, మిలటరీ తీయాలా. పోలీసు తీయాలా ఇదొక పెద్ద కౌంట్రీవర్సీ కావడమా? అసలు శవాలను తీసినవారు చేరే ఉన్నారు. రాజమండ్రిలోని లైఫ్ ప్రజనర్స్ ఆజూద్ నాయకత్వాన 50 మంది వెళ్ళి శవాలను పాతిపెట్టారు. కోత్తగూడెం నుంచి ఎది లారీ లోడ్స్ బొగ్గుతో 14 మంది పారా మెడికల్ టీమ్ తో వారు కూడా చేసారు. అనేక మంది చాలంటేరు 750 మంది చిత్తూరు నుంచి కడప నుంచి విశాఖపట్నం నుంచి ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చి శవాలను పూడ్చే కార్యక్రమం చేస్తుంటే ఇక్కడ మిలటరీ చేయాలా, పోలీసు చేయాలా, రాష్ట్రం చేయాలా, సెంటరు చేయాలా అని చర్చిస్తున్నాం. ఇటువంటి పాలిటికింగ్ సహించరాదనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వాతావరణ పరిశోధనవారు ఇచ్చిన సూచనలు తప్పా, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు తప్పా — ఇటువంటి చర్చ లోనికి పోతే చాలా దూరం పోతుంది. సిగ్నల్ నెంబరు 8 కెలామిటి చాలా డిసాస్టర్స్ అనీ 19 వ తేదీ ఉదయంవరకు ఇచ్చింది ఉదయం ఎనిమిదిన్నర నుంచి ముఫాసు ఐపోయేవరకు సిగ్నల్ 5 నెంబరు చేసిన కార్యక్రమం ఎవరు చేశారు? మనకు ఉన్న టెక్నికల్ వాలెడ్జిలోని డిఫెక్సు చాలావరకు సరిచేసుకొవలసి ఉంది. పార్లమెంటులో బర్నాల గారుకూడా అంగీకరించారు. ఏదో సమాధానం చెప్పుకోడానికి ఇందుతో పేజీలు నింపే బదులు నష్టపోయినవారికి చేసిన సహాయ చర్యలుగురించి కేంద్రీకరిస్తే బాగుండేది. ఏదో డిఫిడెన్సుతో ఈ విధంగా పేజీలు నింపడం నేను నిరశిస్తున్నాను.

11-10 a. m.

ముఖ్యమంత్రిగారు 20వ తేదీన ఇక్కడ వుండివుండవలసినది. ఎన్ని రాజకీయాలు వున్నప్పటికీ, ఏ పరిస్థితి వున్నప్పటికీ బాధ్యతగా ఇక్కడ వుండాలి. కాబినెట్ లో అనేక సమస్యలు ఉత్పన్నమైఉన్నాయి. కాబినెట్ లోనే ఒక సీనియర్ మంత్రి 20వ తేదీన ఒక మాట చెప్పారు. చార్ ఫుటింగ్ మీద అన్ని డిపార్టు మెంట్స్ ని అల్టర్ చేసి చాల వకడ్పందీగాచేస్తున్నామని చొక్కారావుగారు చెప్పారు వారు ఈవాడు జనతాపార్టీలో చేరారు. మరొక మంత్రిగారు విశాఖపట్టణమునుంచి స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. ఆయన మంత్రివర్గములోనే వున్నారు. ఇలాంటి వాతావరణము వున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ వుండివుండవలసినది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడకూర్చొని కోఆర్డినేషన్ తో పని చేయించవలసి ఉంటుంది. ఒక మంత్రిగారు గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలు పర్యటన చేసి అభీనర్లు చురుకుగా

సనిచేస్తున్నారు అని అభినందించారు. అట్లా చెప్పినవారు ఏమీ చేయలేదంటూ ఈ రోజున రాజీనామా చేశారు. ఇన్ని రాజకీయాలు ప్రవేశిస్తున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ వుండవలసివుంది. కాని 21వ తేదీ ఉదయానికి గుంటూరుకు చేరుకున్నారు. మరొక ఇద్దరు మంత్రులు కూడా వచ్చారు. 19 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు 100 కి. మీ. వేగముతో గాలి వేస్తున్నట్లు నాకు తెలుసు. కాని ముందు కారులో బయలుదేరి ఎలాగో బస్ లో 21 వ తేదీ సాయంత్రమునకు నేను గుంటూరుకు చేరగలిగాను. కేంద్ర హోమ్ మంత్రిగారు ఇక్కడ ప్రాదరాజాదులో పోలీసు పెరేడ్ ని తిలకిస్తూ వున్నారు. పబ్లిక్ మీటింగ్ పెట్టారు. పండిట్ నెహ్రూ పాలిటిక్స్ మీద పాలిమిక్స్ ఉపన్యాసాలు ఇస్తూ ప్రాదరాజాదులో కూర్చున్నారు కాని నైక్లోన్ గురించి ఒక్క మాట చెప్పలేదు. ప్రతికా విలేఖరులు వెళ్ళి ఏమి అంటారని హోమ్ మినిష్టరుగారు అడిగితే వస్తూ వుంటాయి, పోతూ వుంటాయి, ఇదంతా రాష్ట్రప్రభుత్వమే చూసుకోవాలి అనడము అది బాధ్యతతో కూడిన స్టేటుమెంటేనా? ఎంత కేలస్ నెస్ గా వుందో చూడండి. తర్వాత అయినా హోమ్ మినిష్టరు విజిట్ చేశారా? అవసరమైతే మిలిటరీ సహాయం ఎందుకు తీసుకోలేదని హోమ్ మినిష్టరు రాష్ట్రప్రభుత్వం మీద వత్తిడి చేయవలసిన సమయములో ఇలాంటి స్టేటుమెంటు చేయడము, పబ్లిక్ మీటింగులలో ఉపన్యాసాలు చేయడము, వారి కేలస్ నెస్ గురించి ఎవరు సమాధానము చెబుతారు? ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ వుండి వుండవలసినది. అన్ని చోట్ల వస్తుంది, పోతుంది. రాష్ట్రప్రభుత్వము చూసుకోవాలి అదే యాటిట్యూడ్ ని డిప్రీకేట్ చేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ లేని లోపాన్ని చూపించినవారు అది కూడా చెప్పివుంటే బాగుండేది. చీఫ్ మినిష్టరుగారు ఇక్కడ వుండవుండవలసినదే. ఇలాంటి పాలిటిక్స్ కాబినెట్ లో జరుగుతున్నప్పుడు కో-ర్డినేట్ చేసుకోవలసిన మనిషి ఇక్కడ వుండవలసినదే. కాని 21కి అయినా వచ్చినందుకు సంతోషము. వారు రావడముతోచే ఇల్లు పడిపోయినవారికి 150 రూపాయలు, చనిపోయినవారికి 1000 రూపాయలు రిలీఫ్ ప్రకటించినందుకు చాల సంతోషము. "All political parties must help in these affairs". అని ప్రకటన చేశారు. అన్ని పక్షాలవారు సహాయము చేయాలన్నపుడు అన్ని పార్టీల కమిటీని ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలస్యము చేయడము వల్ల పొరబాటు జరిగింది. అట్లా చేసి వుండవలసినదే. 4, 5 రోజులలో ఇన్ స్పెక్ డ్స్ యిచ్చి జిల్లా లెవెల్ లో ఇటువంటి అఖిలపక్ష కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి వుంటే బాగుండేది. కాని డిలే జరిగింది.

X X X

Sri S. Jaipal Reddy:—On a point of Order, Sir Mr. Srikrishna was refering to the conduct of the Governor. The Rules do not permit such a reference unless there is a special motion. Therefore what he has stated regarding the conduct of the Governor must be expunged from the records.

Mr. Speaker:—I will look into it. (To Sri Srikrishna) I think you should not speak about the Governor.

X X X

Expunged as ordered by the Chair.

Sri V. Srikrishna:—That is not a remark. I have received an invitation in which the Chief Minister is only said to be attending the meeting.

Sri V. Srikrishna:—I am not commenting at all. I want to say only one thing. I have raised a Constitutional point. When there is a constitutionally elected Government, if the President's rule has not been introduced, then, it is not the responsibility of the Cabinet to work out that.

Sri J. Vengal Rao:—It is better to avoid this controversy.

X
X
X

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :- అధ్యక్షా, మాకు రిటన్ గా ఒక ఇన్విటేషన్ వచ్చింది. లెజిస్లేటరుకు ఒక రిటెన్ ఇన్విటేషన్ వచ్చిన తరువాత, అది పెన్సిలో ప్రకటన చేసిన తరువాత దానిమీద ఈ హౌస్ లో తన ఓపీనియన్ చెప్పే అధికారము లెజిస్లేడుకు రాజ్యాంగ రీత్యా వుంది. అంతే కాని ఇంకొక రకమైన రిమార్క్ గాని విమర్శ గాని దానిమీద ఏమీ లేదు. గవర్నరుగారి మాటే ఉదహరించకూడదని రాజ్యాంగములో ఏకాదా లేదు. గవర్నరు చర్యలు గురించి కాని, గవర్నరుమీద విమర్శలు కాని చేయకూడదు,

Sri A. Sriramulu:—I have to make a small submission. A statement of facts can certainly be made. But the statement must contain the full facts. The Chief Minister agreed for this meeting and it is the Chief Minister who arranged publication of this advertisement about this meeting and it is the Chief Minister that will have to explain, not the Governor.

Sri A. Sriramulu:—An allegation against the Governor cannot be made without taking into account the background and facts that led to that particular meeting.

x x

Expunged as ordered to the Chair.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:- ఆల్ పార్టీ సమావేశం పిలిచారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తప్పున నన్ను మార్క్సిస్ట్ పార్టీ తరిపున సుందరయ్యగారిని, జనతాపార్టీ తరిపున తెన్నేటి విశ్వనాథగారిని పిలిచారు. పార్టీ ప్రకారం పిలిచారో, తమకు ఇష్టమైన వారిని పిలిచారో మాకు తెలియదు. మేము దైలమాలో పడ్డాము. నన్ను పిలిచారని నేను సంతోషపడలేదు.

Mr. Speaker:—You have been invited.

Sri V. Srikrishna:— True; but I am not happy over it. There should be a principle; we did not know whether it was decided that all the leaders of the political parties should be invited.

Mr. Speaker:— What ever it is, she has convened the meeting she has chosen to invite.

Sri V. Sri Krishna: We have protested on that and it was postponed also.

మనకు వచ్చిన సహాయాన్ని చూడండి. బీహారులోని గని కార్మికులు 8 లక్షలు క్యాష్ తీసుకువచ్చి ఇచ్చారు. ఆర్. టి. సి కార్మికులు ఒక రోజు వేతనం ఇచ్చారు. ఏలూరులో జ్యూబ్ మిల్లు కార్మికులు 5 లక్షలు ఇచ్చారు. అన్ని చోట్ల నుండి కార్మికులు సహాయం చేశారు. కాని జరిగిన షరిఫ్టి ఏమిటి? మొట్టమొదట గవర్న మెంటు షాక్ తిన్నది నేను ఉప్పలపాడు వెళ్ళాను. అక్కడ 27 మంది చనిపోయారు. గంటూరుకు 5 మైళ్ళ దూరంలో వుంది. మెరక మీద వుంది. రోడ్డు ప్రక్క ఇండ్ల స్థలాలు నేనే కప్పించాను. మెరక ప్రాంతం అక్కడ జనం చనిపోతారని ఎవరూ అనుకోలేదు వరద వచ్చింది. అక్కడనుంచి వెడదాము అని బయటకు వస్తే రోడ్డు మార్జిన్ లో వున్న వాగులో కొట్టుకుపోయారు. నల్ల చెరుకు స్థలం విషయంలో తగాదా వస్తే పార్టీ మీదకు స్త్రీలుపట్టాము. నల్ల చెరువు మునుగుతుందని ఎవరూ వూహించలేదు. అక్కడ 70, 80 మంది చనిపోయారు. చర్చి కూలుతు దని ఎవరైనా వూహిస్తారా? అది కూలి 90 మంది చనిపోయారు. పోన్నూరు దగ్గర చింతలపూడిలో ఇండ్లు కూలి 90 మంది చనిపోయారు. ఫ్యాబ్రిక్రి క్రింద దాక్కుంటే అది కూలి 20 మంది చనిపోయారు. ఇటువంటి ఘోరాలు చాలా చోట్ల చాలా జరిగాయి. రేపల్లెకు వెళ్ళటానికి ఆర్. అండ్ బి. వారితో రంపాలు తీసుకొని అడ్డంగా పడి వున్న చెట్లను కోసుకొంటూ సాయంత్రానికి అక్కడకు చేరాము. అప్పటివరకూ సెప్టెంబర్ అఫీనర్ గాని, మినిష్టరుగాని అక్కడకు వెళ్ళలేదు. ఏటికి అవతల వున్న గ్రామాలు పూర్తిగా ధ్వంసం అయ్యాయి. ఇవతల దెబ్బతినలేదు ఎవరూ ఊహించని పద్ధతిలో నష్టాలు జరిగాయి కనుక నష్టపడినవారిని రక్షించ వలసివుంది. మనకు చాలా చోట్ల నుండి సహాయం అందుతున్నది. మహారాష్ట్ర 15 లక్షలు ఇచ్చింది. వెస్ట్ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి వచ్చి చూసివెళ్ళారు. ఏవో కండిషన్స్ పెడితే సరిపోదు, బెట్ వైడ్ ది ప్లాన్ ఇవ్వండి అని చెబుతున్నారు. ఇతర దేశాల నుండి 10 కోట్లు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారి సహాయనిధికి 5 కోట్లు వైగా వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చింది 5 కోట్లు. మొట్టమొదట భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ it said like this :

“The help of Rs. 5 crores which the Central Government has announced is totally inadequate to meet the stupendous demands of the situation. The Central Government must therefore rush massive assistance in money and material to give succour to the afflicted people”.

ఇప్పటికి 15 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. రు. 150,00,000 చొప్పున సహాయం చేశాము. ఇంకా పదికోట్లకు పైగా ఇవ్వవలసివుంది. కడవలతో కన్నీళ్ళు కారిస్తే చాలదు. ధన సహాయం చేయాలి ఏది కావాలంటే అది ఇవ్వండి. కేంద్రం నుండి వచ్చే సహాయం ఏమిటో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి. నేను తుఫాను రోజు కారులో పెడుతుంటే కోదాడ వద్ద కారాపేకారు. తుఫాను తీవ్రదశలో వుంది. వెళ్ళటానికి ఓలులేదన్నారు. ప్రయాణం ఎలాగైనా సాగించు, భయం లేదు అని ప్రయాణికులు ధైర్యపడి వత్తిడి చేశారు. వారి ఆందోళన వారిది. నేను కలుగ చేసుకొని తుఫాను సంగతి మీకు తెలియదు, చెట్లు పడిపోయి వుంటాయి, ప్రమాదం అని చెప్పి ఆపు చేయించాను మొట్టమొదట సహాయంగా బియ్యం అందించారు. మంగళగిరిలో 90 బస్తాలు బియ్యం ఇచ్చారు. నేను వెళ్ళేటప్పటికి రేపల్లెలో ఆల్ పార్టీ కమిటీ ఏర్పడింది. సబ్ కలెక్టర్ సరిగా మాట్లాడగా ముందు మెట్టు దిగండి అంటే మేము కలుగచేసుకొని అక్కడ నిల్వవున్న 2 వేల బస్తాలను సప్లయ చేయించండి అని చెబితే అలా నాకు ఆర్డర్స్ లేవని ఆయన అన్నారు. నేను వచ్చి చెబు తున్నాను, మీరు ఇవ్వండి అని చెప్పాను. చేబోగిలు హనుమయ్యగారు, కమల నాథ్ గారు అంతా మంగళగిరి వచ్చారు. పశువులు రోడ్ల మీద పడి వున్నాయి. వెంటనే లారీలు పంపి వాటిని పూడ్చిపెట్టే వ్యతి చూడండి అని చెప్పాము. బియ్యం పంపించండి. మెడికల్ ఎయిడ్ పంపించండి అని చెప్పాము. అంటురోగాలు వ్యాపించకుండా ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చినవారు, వలంటరీగా సేవచేయటానికి వచ్చిన వారు చాలా కృషి చేశారు. మెడికల్ టీమ్ యొక్క కృషి వల్ల అంటు వ్యాధులు వ్యాపించకుండా అరికట్టబడ్డాయి. కొంత సహాయం చేస్తున్నా కొంత నుండి అన్యాయం జరుగుతున్నదని చెబుతున్నారు. అన్యాయాలు జరిగితే వాటిని సవరించాలి. ఇంకా ఎన్నో పనులు చేయవలసివుంది. చేనేత పాత్రామికులు, ఇతర వృత్తుల వారు ఎంతో నష్ట పడ్డారు. ఎన్నో మగ్గాలు పోయాయి. మగ్గాలు పోయి, ఇండ్లుపోయి, నూలు పోయిన వారు వున్నారు. ప్రతి వీవర్స్ కు కనీసం 250 రూపాయలు ఇస్తే సాపైటిలో మెంబర్ అయి ఎలాగో తిరిగి మగ్గం కొనుక్కొని నేతవనిచేసు కుంటాడు. వారి రీహబిలిటేషనుకు 1.169 కోట్లు గ్రాంటుచేశారు, అది సరిపోతుందా? ఇంకా అసిస్టెన్సు యివ్వాలి 50 లక్షలు కేంద్రము నుండి యిచ్చారు, ఖాదీ బోధు వారు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయబోతున్నారు. కనీసం కోటి రెండు కోట్లు అయినా ఇస్తే ప్రతి ఆర్టిజన్ కు యితరవృత్తులవారికి సహాయంచేయడానికి వీలుంటుంది. తాటిచెట్లు పడిపోయినని, పడిపోయిన వాటి మీద బ్రీ టాక్స్ పనులు చేయకూడదు, ఆక్స్ ప్లెట్టవద్దు, పడిపోకుండా చెడిపోయిన చెట్లు వున్నాయి. వాటి మీద కూడ పన్నును వాయిదా వేయండి, వాటికి బదులు వారికి చెట్లు అయినా యిచ్చి లేక వేరే విధంగా అయినా అన్ని విధాల రిలీఫ్ యివ్వాలి. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది. వ్యవసాయ

పనులు ప్రారంభం అయినాయి. నేల ఆరింది, యీ నెలొఖరు తప్పితే యింకా వేసు 11-30 a. m. కోడానికి ఏమీ వుండదు, యీ లోపల నేచేస్తే ఎర్రే నాచేయాలి. 10 కోట్లు ల్యాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంకులు, 13 కోట్లు మెడ్యూల్ట్ బ్యాంకులు యిస్తాయన్నారు. టుబాకో బోర్డు పది కోట్లు ఇవ్వాలంటే నాలుగున్నరకోట్లు అంటున్నారు. ఇవాళ టుబాకో ప్లాంట్లను జరగకపోతే లాభం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి 150 కోట్లు సెంట్రల్ ఎక్స్‌యిజ్‌గా పోతున్నది. 60 కోట్లు ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్ దాని ద్వారా వస్తున్నది. పొగాకు పండితే రెండు రూపాయలు రైతుకు, రూపాయి వ్యాపారికి ఏడున్నర రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పోతున్నాయి. అందుకని కేంద్ర ప్రభుత్వం 150 కోట్లు ఆ పంటకు సబ్సిడీగా యిచ్చి రైతులకు ఆదుకోవాలి. లాంగ్ స్టేట్ కాటన్ మూడు లక్షల ఎకరాలలో వేయడం జరిగింది. పత్తి రైతులను ఆదుకుంటే ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజి వస్తుంది. సెంటరునుండి సహాయం రావాలి. ఎండిపోయిన పొదుగు నుండి ఎంత పిడికినా ఏమీ రాదు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సోర్సెస్ లిమిటెడు. అందువల్ల ఆ డబ్బు సెంటరునుండి రావాలి. రిజర్వుబ్యాంకుకు ఇదివరకు వ్రాసి కేబినెట్‌కు ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటుకు ఇచ్చాను. రిజర్వుబ్యాంకుమీ పత్తిడితునుకువచ్చి యిదివరకున్నటువంటి లోన్సును లాంగ్ టర్మ్ లోన్సుగా ట్రీట్ చేస్తే నవంబరు 19 వ తేదీ నుండి వాటి మీద యింటరెస్టు డిబిట్ గాకుండా చేస్తూ ప్రెస్ లోన్సు యిచ్చేట్లు చేయాలి. రిజర్వు బ్యాంకుకు డిఫరెన్షియల్ రేటు ఆఫ్ యింటరెస్టు మీద లాంగ్ టర్మ్ లోన్సు యివ్వడానికి వీలుంది. గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియా, ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు, రిజర్వు బ్యాంకు ఆదుకోవాలి. మెడ్యూల్ట్ బ్యాంకు యివ్వాలి, ల్యాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంకులకు రిజర్వు బ్యాంకు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వాలి. రిజర్వు బ్యాంకులో మాట్లాడి ల్యాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంకు టుబాకో రైతులకు లిబరల్ గా సహాయం చేస్తే చూడాలి. వారికి కావలసిన, 500, వేయి రూపాయల సబ్సిడీ లోన్సు యిచ్చేట్లు చూడాలి. అవసరమైతే స్టేటు గవర్నమెంటు హామీగా యీ పని చేయించాలి. చేనేత పారిశ్రామికాల విషయంలో వ్రాశాను, వారికి కావలసిన అసిస్టెన్సు విషయములో వ్రాశాను, తెలిఫోనులో మాట్లాడిన విషయాలు వున్నవి. అలాగే జిన్నింగ్ ఫ్యాక్టరీస్, డైయింగ్ ఫ్యాక్టరీస్, స్పాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్ అనేకము వున్నవి. డైరక్టరు ఆఫ్ హ్యాండ్లమ్స్ ద్వారా మగ్నాల షెడ్స్‌కు రేకులు పుచితంగా యిప్పించి బ్యాంకుల ద్వారా లోన్సు యిప్పించే కార్మికమాలకు పూనుకుంటే తప్ప లాభము లేదు. ఆ ఫ్యాక్టరీస్‌ను ఆ విధంగా రెస్టార్ చేస్తే పండించే కొద్ది ప్రతి అయినా పువయోగ ములోకి వచ్చి వ్యవసాయ పనులు, ఫ్యాక్టరీ పనులు ఏర్పడి అసెంబ్లయిడ్ గా వున్న కార్మికులకు లేబరుకు కొంత ఎంప్లాయిమెంటు దొరుకుతుంది. ఆ పని చేయాలి. ఇంత పెద్ద కెలామిటి వచ్చింది గాబట్టి నేషనల్ ఎక్స్‌చేంజర్ నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం 500 కోట్లు పడి కిక్కింద యివ్వాలి. అలాగాకుండా ప్లాను క్రింద 75 కోట్లు యివ్వడం సరైనది కాదు. వెంటనే రోడ్సు, స్కూల్స్, రివేర్సు, కాలవల మరమ్మత్తులు, యివి అన్ని సైక్లోను వరున్న క్రింద ప్రారంభం చేస్తే పనులు జరుగుతాయి. అయితే వీటి అన్నింటిని కోఆర్డినేట్ చేయాలి ఓవర్ ల్యాపింగ్ జరుగుతుంది. యీ మధ్యన అగ్రికల్చర్ మినిష్టరుగారితో మీటింగులో

యీ విషయం వచ్చింది. అందరు ఆఫీసర్లు కూర్చుని ఆలోచించి ఓవర్ ల్యాప్ గా కుండా కోఆర్డినేటెడ్ గా అసిస్టెన్సును ఎక్కువ మందికి యిప్పించేట్లుగా చేస్తే వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక పనులు ఎక్కువగా జరగడానికి వీలుంటుంది. దీనితో రాజకీయాలకు తావు యివ్వకూడదని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకర రావు:—అధ్యక్షా, నిన్నటి నుండి, 19 వ తేదీన జరిగినటువంటి తుఫాను భీభత్సమీద రాజకీయ భీభత్సం వింటూ వున్నాం. అది అనేక ముఖాల వ్యక్తం అవుతూ వచ్చింది. మాట్లాడినవారందరు యిది నేషనల్ డిసాస్టరు, దీనిని రాజకీయాలతో ముడిపెట్టవద్దు అని చెప్పేవారే గాని ముడిపెట్టినవారు లేరు. నేను డిటెయిల్స్ లోకి వెళ్ళే ముందు తమ పర్మిషనుతో చాలా మంది మరిచిపోయిన విషయం చెబుతాను. మన ప్రభుత్వోద్యోగులు ఛీఫ్ సెక్రటరీ దగ్గర నుండి రెవిన్యూ యినస్పెక్టరుదాకా అన్ని డిపార్టుమెంట్స్ లో వున్నటువంటి వ్యక్తులు డైరెక్టుగా యీ తుఫానుతో సంబంధం వున్న లేకపోయినా అందరు కూడా రాత్రింబగళ్లు శ్రమించి కష్టములో వున్నవారికి చాలా సహాయం చేశారు. ముఖ్యంగా లోలెవెల్ లో వున్నటువంటి ఆఫీసర్లు జిల్లా జిల్లాలో వారు స్వయంగా విజ్ఞప్తిగా వున్నా కూడా వారి కష్టాలను మరిచిపోయి ప్రజలకు సేవ చేయడానికి ముందుకు వచ్చి సహాయం చేశారు. వారందరికీ ఎంతో రుణపడి ఉన్నాము. కనీసం వారికి థ్యాంక్స్ చెప్పకుండా విమర్శించడం చాలా అన్యాయమైనటువంటి విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మీద అనేక మైనటువంటి నేరారోపణలు చేశారు. అందులో ముఖ్యంగా, సెక్లోను గురించి ముందుగా మూడు నాలుగు రోజుల ముందు వార్నింగు యిచ్చినప్పటికీ సరైనటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు, తీసుకొని వుంటే వేలాది సంఖ్యలో జనము చచ్చిపోయేవారు కాదని చెబుతున్నారు అలాగే ముఖ్యమంత్రిగారు 20 వ తేదీన హైదరాబాదు వచ్చి వుండవలసిందనిచెబుతున్నారు. వాటి అన్నింటికీ ముఖ్యమంత్రిగారు లేని కారణముగా 21 వ తేదీ వరకు ఆఫీసర్లు కూడా ముందుకు నడవ లేదని చెప్పడము సరైనటువంటి విషయము కాదు. ఎందువల్లనంటే మనకు మిటియోరోలాజికల్ డిపార్టుమెంటు 18 వ తేదీ నుంచి 19వ తేదీ సాయంకాలం వరకు ఇచ్చినటువంటి వార్నింగు చూస్తే ఒక టైములో తమిళనాడుకు ఇది పరిమితం అయిందని అన్నారు. ఒక సారి చితూరు జిల్లాకు, నెలూరు జిల్లాకు వస్తుందని అన్నారు. ఒక గంట అయిన తరువాత శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం పోతుందని అన్నారు. ఇంకోసారి ఒంగోలు, మచిలీపట్నం మధ్యలో ఉంటుందని అన్నారు. ఉన్నప్పటికీ కూడా దాని ప్రభావం పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల మీద ఉంటుందని కాని ప్రకాశం జిల్లాలో కాని గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలో ఉంటుందని అవలేదు. ఇలాగ వారు ఇచ్చినటువంటి వాగ్దాతే సరైనటువంటి పద్ధతులలో లేవు. ఖచ్చితంగా ఈ ప్లేనులో ఈ టైముకు రాబోతుందని చెప్పడం జరుగలేదు. 19వ తేదీ సాయంకాలం గం. 4-30 ని.లకు వచ్చినటువంటి వార్నింగులో మధ్యాహ్నం గం. 2-30 ని.లకు వేటపాలెం క్రాస్ అయిందని ప్రప్రథమంగా చెప్పడం తప్ప వారు చేసినది కనిపించలేదు. స

వార్నింగు చూసి ఎవరు ముందుగా ప్రవేశము చేయడానికి వీలు ఉంటుంది. 11-40 a.m. అప్పటికి వారు ఇచ్చినటువంటి ప్రతి వార్నింగుగా ఉన్నటువంటి కలెక్టర్ కు పంపించారు. కలెక్టర్ నుంచి తహశీల్దార్ కు ఆ ఇన్ఫర్మేషను పంపించడం జరిగింది. బందరు ఇన్ ఛార్జ్ ఆర్. డి. ఒ. ఒక గ్రామానికి రెండు లారీలు తీసుకొని వెళ్ళి ఇక్కడ మీకు పెద్దప్రమాదం జరుగబోతున్నది, మీరందరూ ఇక్కడి నుంచి వెళ్ళాలి అంటే ఒక్కరూ వెళ్ళలేదు. ప్రతివాడికి 100 సంవత్సరాల క్రితం ఎప్పుడో జరిగింది అన్నారు, అది విన్నాము తప్ప ఎవరూ చూడలేదు. ఎవరూ ఇటువంటి పరిస్థితి వస్తుందని ఊహించలేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో వేల సంఖ్యలో జనాన్ని ఇక్కడంచి తరలించడం అనేది సాధ్యం అయ్యేదికాదు. 18వ తేదీ సాయంత్రం నుంచి రౌండ్ ది కాక్ ఒక సెల్ పెట్టారు. సెక్రటేరియట్ లో. జాయింట్ సెక్రటరీ, పోలిటీకల్ వచ్చేటటువంటి మిటియోరాలజికల్ ఇన్ఫర్మేషను జిల్లా కలెక్టర్ కు పంపించడం, వారి నుంచి వచ్చే వార్తలను తీసుకొనడం జరిగింది. 19వ తేదీన జరిగిన దుర్ఘటనను 20వ తేదీ ఉదయం 5 గంటలకు అలా ఒక వర్కింగు పేపరు తయారు చేసి చీఫ్ సెక్రటరీ గారికి ఇవ్వడం జరిగింది. చీఫ్ సెక్రటరీ గారు వెంటనే అక్కడున్నటువంటి సీనియర్ ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్ ను నలుగురిని నాలుగు జిల్లాలకు విస్తృతమైన అధికారాలతో వెళ్ళమని ఆర్డర్లు 20 తేదీ సాయంత్రానికి వారు అక్కడికి వెళ్ళిపోయారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీలో ఉన్నా ఇక్కడున్నటువంటి మంత్రులను కాటాట్లు చేసి వెంటనే వారివారి జిల్లాలకు వెళ్ళి సహాయక కార్యక్రమాలతో పొల్గొనాలని ఆర్డరు వేశారు. 20వ తేదీ సాయంకాలానికి మంత్రులు కాని, ఆఫీసర్లు కాని వారివారి జిల్లాలకు వెళ్ళడం జరిగింది. 20 తేదీన చీఫ్ సెక్రటరీ గారు విమానం మీద సర్వే చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే ఎయిర్ ఫోర్సువారు ఎలికాప్టరును అడగడానికి సావకాశం లేదని చెప్పారు. 01వ తేదీ సాయంత్రం ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీ నుంచి రావడం తోనే 21వ తేదీన బయలుదేరి మొత్తం అంతా తిరిగివచ్చి వెంటనే వారికి సహాయం ఏమిచేయాలో రానిని వారు డిక్లెర్ చేయడం తటస్థించింది. ఇలాగ ప్రతి ఆఫీసరు ప్రతి నాన్ అఫీషియల్ వారివారి విద్యుత్ ధర్మాన్ని నిర్వహించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే దీనిని రాజకీయంగా ఉపయోగించుకుని వారు ఏమీ చేయలేదు, వెంగళరావు గవర్నమెంటును సాక్ చేయాలి, డిస్ మిస్ చేయాలి అనడం తప్ప అన్నవారు ఏమీ చేసారో నాకు ఆర్థం కావటంలేదు. బాపట్లలో జనతా పార్టీ ప్రెసిడెంటుగారు ఒక పెద్ద ఉపన్యాసం చెప్పారు. వెంగళరావుగారి ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చేయవలసినంత కృషి చేయలేక ఫెయిల్ అయి పోతున్నది. మీరు ఏమీ భయపడనక్కరలేదు. మేము ఎన్ని కోట్ల అయినా తరలించబోతున్నాము. నేను ఢిల్లీ వెళ్ళిపోతున్నాను. అన్నాడు. వారు ఏమీ తరలించారో మనకందరికి తెలుసు. మాటలు చెప్పేవారేకాని క్రియా రూపంగా సహాయం చేసినవారు ఎవరూ కనిపించలేదు. ఇంతకంటే ఎవరు ఏమీ చేస్తారో నాకు ఆర్థం కాలేదు. ఏ ప్రభుత్వ అధికారి కాని మరొకరుకాని దీని కంటే తీసుకోవలసిన చర్య ఏమీ తీసుకోగలరో చెప్పండి. 20వ తేదీ ఉదయం ఆర్. అండ్ బి. నూవరింటెండెంటింగు ఇంజనీరు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, వారివారి నిబ్బందితో లారీల మీద జనాన్ని తీసుకునివచ్చి గుంటూరు మధ్యలో

ప్రతిబంధకాలు తొలగించగలిగారు. 21వ తేదీ సాంత్రానికి గుంటూరు నుంచి పొన్నారు. చందోలుదాకా కూడా లైన్ క్లియర్ చేసుకొని వెళ్లారు, రేపల్లెని కూడా క్లియర్ చేసుకొని వెళ్లారు. వాళ్లు స్వయంగా రంపాలు పట్టుకొని కూలీలతోపాటు చెట్లు కోసుకుంటూ ముందుకు పోతూ ఉంటే, వారంతా శ్రమ పడితే వారిని గురించి ఒక్కసారి వారు ఇంత కష్టపడ్డారని చెప్పడానికి మనం నోచుకోలేకపోయామని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. శ్రీ ఎస్. వెకటరత్నం గారు మాట్లాడుతూ మంత్రులు ఇక్కడ రాజకీయంగా సంజోభంతో పడిఉన్నారు. ఎవరూ ఏమీ చేయలేదు, తిరగలేదు అని అన్నారు. వారు ఏమీ చూసారో నాకు తెలియదు. మన మంత్రులందరూ ఆయా పరియాలలో తిరిగారు. శ్రీ రాజారాంగారు 12 రోజులు విజయవాడలో ఉండి ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించిన విషయాలన్ని చూసారు. ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంప్లాయిస్ ను అనేక జిల్లాల నుంచి పిలిపించి యూనిట్లుగా ఏర్పాటు చేసారు. ఒక్కొక్క యూనిట్ కు కావలసిన స్టాఫ్ ను ఇచ్చి, టెంట్స్, ఆహార పదార్థాలు వగైరా ఇచ్చి వెంటనే ఎలక్ట్రిసిటీని రెస్టోర్ చేయించారు. వాటర్ సప్లయని రెస్టోర్ చేశారు. ఇప్పుడు దాదాపు అన్ని పట్టణాలకు విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చింది. సహాయక చర్యలు వార్ ఫుట్రిగులో జరిగాయి. నేను ప్రభుత్వం ఎంత చక్కగా పని చేసిందో ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. చనిపోయినటువంటివారి శరీరాలను పూడ్చేదానిలో అలస్యం అయినా, పశువులు వేలాది సంఖ్యలో చనిపోయి రోడ్ల ప్రక్కన ఉన్నా, కొంత మంది వాటి చర్మాలు వలసి అలాగా వదిలిపెట్టి పోయినా, కొన్నింటిని కాలవతోనికి త్రోసివేసినప్పుడు నీరు కాలుష్యం అయి ప్రజల ఆరోగ్యం చెబ్బితి నే పరిస్థితుల్లో ఒక్క కలరా చావు కూడా జరగలేదు. ఇది గమనిస్తే ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్ననో గౌరవ సభ్యులకు అర్థం అవుతుంది. మాన్ స్కేలులో హైచిరాబాద్ నుంచి టీములు వచ్చి గ్రామాలకు స్కూటర్ అయి 2, 3 రోజులలో పూర్తిగా ఇనాకుట్ట లేవన్ను చేసారు. అటువంటివారిని బాగా చేసారని మనం ఆనందా? ఇంత మాన్ స్కేలులో జరిగిన నష్టాన్ని ఒక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే అదుకోలేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి సహాయం కావాలి. వారు ఏమి సహాయం చేస్తారో తెలుసుకోకుండా చీఫ్ మినిష్టరుగారురు ఆ పరియాలను చూసి వచ్చిన తరువాత పోయిన ఇంటికి 150 రు.లు ఇమ్మని అన్నారు; చనిపోయినవారికి 100 రు.లు ఇమ్మని అన్నారు. 1969 లో ఒకసారి గాలివాన వచ్చింది. అప్పుడు జరిగిన నష్టం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఆరోజున మన డిప్టీబ్యూషను ఎలాగ జరిగింది, యంత్రాంగం ఎట్లాగ నడిచింది మనకు తెలుసు. బాపట్ల ప్రాంతానికి సుజాతారావు అనే ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసరుగారు వచ్చారు. ఆమె చిన్న వయసులో ఉన్నా చాలా చురుకుగా, చాలా తెలివితేటలుగా పని చేసింది. ఆమె ఉదయం 6 గంటల నుంచి రాత్రి 12 గంటలవరకు ఒక కప్పు కాఫీ తప్ప ఇంకొకటి తీసుకోకుండా పనిచేశారు. వారు ఒక టీములో నలుగురు చొప్పున నియమించారు. ఆ నలుగురూ నాలుగు డిపార్టుమెంటు వాళ్ళు. అలాగ మిన్ యూజ్ చేయడానికి పిలువేనటువంటి పరిస్థితిని ఏర్పాటుచేసి ఇవ్వవలసినటువంటి సహాయం చురుకుగా, తృప్తికరంగా అందజేయడం జరిగింది. తక్షణ సహాయం క్రింద బియ్యం, ఇతర వస్తు సామగ్రి చక్కటి ప్రాతిపదిక మీద ఇవ్వడం జరిగింది. నేను ఒక విషయం గర్వంగా చెప్పదలచుకున్నాను. తక్కిన సాంతాలలో ఎక్కడా ఏర్పాటు చేయకముందే మా బాపట్లలో

24వ తేదీన అన్ని పార్టీలు కలిసి ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేసుకొని మేమందరం వారికి సహాయం చేస్తూ, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని చక్కగా నడిపించడానికి దోహదం చేసాము. బయట ఉన్న రాజకీయాలవల్ల ఏమీ చేయలేనడం భావ్యం కాదు. రాజకీయం వద్దు అంటారు. ఇక్కడ మాట్లాడేది అంతా రాజకీయమే. ఎంతో మాన్ స్కేలులో వేలాది సంఖ్యలో మనుష్యులను ఉపయోగించి సహాయ కార్యక్రమాలు చేస్తూ ఉంటే ఎక్కడో ఒకటి, అర తప్పలు ఉండవని మేము ఆనడం లేదు. 75 కోట్ల రూ.లు మనకు రీవ ఫైనాన్సు కమిషన్ ప్రకారం ఇచ్చారు. వెంటట రత్నంగా మేము చైల్డ్రిష్గా మాట్లాడుతున్నాము అన్నారుగాని వారు మాట్లాడుతున్నదే చైల్డ్రిష్గా ఉంది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చక్కగా చేయలేదు. కనుక జనతా పార్టీవారు వచ్చి ఏదో పొడి చేస్తున్నారు అన్నారు. రీవ ఫైనాన్సు కమిషన్ రికమండేషన్సు ప్రకారం ఇలాంటి అవాంఛరాలు ఏమైనా వచ్చినప్పుడు కేంద్రం చేయవలసిన సహాయం ప్లాన్లో ఒక భాగంగానే ఉండాలి. మేము చేసింది అంతా తప్పు అన్నారుకదా? వారు దానిని ఎందుకు మార్చకూడదు. మేము చేసినటువంటి నిర్ణయం వారికి బైండింగు కాదు. ఎంత మంది పెద్దలు వచ్చి వెళ్లారు. సెంట్రల్ కమిటీ వచ్చి వెళ్లింది. వారు ఇచ్చిన మదింపు ప్రకారం అన్నా ఇవ్వ వచ్చుకదా. ప్రభుత్వం చేసిన అన్ని పనులు ఇంతవరకు సక్రమంగా ఉంది అని చెబుతూ కూడా రెండు, మూడు విషయాలలో కొన్ని లోట్లు ఉన్నాయి. వాటిని సరిదిద్దు కోవలసిన అవసరం ఉంది. రైతులను యీరోజువరకు చాలా చిన్నచూపు చూస్తున్నారు. మేము సెంట్రల్ కమిటీకి ఇచ్చినటువంటి మెమోరాండంలో చెప్పాము. యీ లోన్ను పవై తే ఉన్నాయో బియ్యం కానివ్వండి, ఆర్థిక సహాయం కాని చేయడం అనేది అంతా తాత్కాలికమే కానీ శాశ్వతంగా యీ దెబ్బతిన్న వ్యక్తులందరినీ సరైన పద్ధతిలో నిలబడాలి, జీవించాలి అన్నప్పుడు మనం దెబ్బతిన్న ఎన్నోమీని సరైన ధోరణిలో పెట్టుకోవాలి. రైతును ముందు పెట్టుకోని, అతని యీ ఎకానమీ డెవలప్ చేసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలోని రైతు, బాపట్ల తాలూకాలోని రైతుకి సంవత్సరాలనుంచి ప్రతి ఏడూ పంట దెబ్బతిని నష్టపోయి దెబ్బతిన్నాడు. యీ సంవత్సరం ఖరీఫ్ పంటలో పెళ్ళాం మెళ్ళో పుస్తైలో సహా తీసుకువెళ్లి బ్యాంకులో పెట్టి తీసుకువచ్చి సాగుచేసే పంట వచ్చింది అనుకున్నప్పుడు అది కాస్తా పోయింది. యీ సంవత్సరం మళ్ళీ ఏమన్నా సేద్యం చేయాలంటే 20 ఎకరాలున్న రైతు కూడా యీ రోజున అప్పు దొరికితే తప్ప చేసే పరిస్థితిలో లేడు. రూరల్ క్రెడిట్ లో నూటికి 30 వంతులే. మనం ఇన్ స్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ఫైనాన్సు ఇవ్వగలుగుతున్నాము. కోపరేటివ్ బ్యాంకునుంచిగాని, షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకును నుంచిగాని మిగతా 70 శాతం ఆ గ్రామాలలో ఉన్న వడి వ్యాపారులు స్లయి చేసేవారు. ఇప్పుడు ఆ 70 శాతం నుంచి ఒక కానీ వచ్చే పరిస్థితిలేదు. మొత్తం నూరు శాతం సహాయం మనమే చేయవలసిన పరిస్థితిలో ఉంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం రిజర్వు బ్యాంకు వారితోనూ, కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులోను షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకుతోను మాట్లాడి ఏదో ఒకటి చేస్తామంటున్నారు. కానీ వాస్తవంగా వస్తున్న సహాయం చాలా తక్కువగా ఉంది. రెండవపంట వేయడానికి దాదాపు గా. 345 లు ఎరువులు గాని. పెసిఫెడ్స్ గానీ అవసరం ఉందని

11-50 a.m.

ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ఇచ్చిన అంచనా. బాపట్ల తాలూకాలో 46 వేల ఎకరాలు సాగులో ఉంది. ఒక కోటి రూపాయలైనా ఐ. ఎమ్. ఎస్. లోన్ను ద్వారా కావాల్సివుంటే మొత్తం జిల్లాకు కోటి రూ.లు ఇచ్చారంటే ఎలా సరిపోతుంది చెప్పండి. బాపట్ల తాలూకాకు ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్ను క్రింద కోటి రూ.లు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అల్లాగే పొన్నూరు తాలూకాకు, తెనాలి తాలూకాకు, రేపల్లె తాలూకాకు కావలసిన సహాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్స్ తీసుకుంటే ఇంకో చోట టీసుకోకూడదనే రూల్ ఉంది. రైతుకు వెయ్యి రూ.లు—650 రూ.లు నగదు, రూ.లు 350 ఇన్ ఫుట్స్ కావల్సివుంది. అది ఏదో చకంగా ఇవ్వాలి. ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్ ద్వారా రూ. 350 ఇస్తే, తక్కిన రూ. 650 నగదు రూపంగా సెంట్రల్ బ్యాంకు ద్వారాగాని పెడ్యూల్డ్ బ్యాంకు ద్వారాగానీ ఇప్పించాలి. దీనికి ఒక ఇబ్బంది ఉంది. సెంట్రల్ బ్యాంకువారు ఇచ్చే రూ. 650 ఎ కాంపానెంటు బి కాంపానెంటు అని పెట్టి రూ. 350 నగదు రూ. 250 ఇన్ ఫుట్స్ ఇస్తారు. ఇన్ ఫుట్స్ వాళ్ళ దగ్గర తీసుకుంటేనే రూ. 350 నగదు వస్తుంది. వీళ్ళకు కావలసిన వెయ్యి రూ.లకు రారు. ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్నులో ఇన్ ఫుట్స్ తీసుకుని వీళ్ళ దగ్గర రూ. 650 నగదు తీసుకోవాలి. బి కాంపానెంటు ఇన్ ఫుట్స్ చేయవద్దంటే రిజర్వు బ్యాంకువారు బి కాంపానెంటు కూడా దీనికి పెట్టారు వారు రిలాక్స్ చేస్తే తప్ప మార్గం లేదు అంటారు. నేను ఫీఫ్ సెక్రటరీకి ఒక రిప్రజంటేషన్ ఇచ్చాను. దానిమీద ఎగ్రికల్చర్ సెక్రటరీ నాకు ఒక లెటర్ వ్రాసారు. దాంట్లో ఇన్ ఫుట్స్ రిలాక్స్ చేయడం రిజర్వు బ్యాంకు వారే చేయాలి గానీ మేము చేయడానికి వీలులేదు అన్నారు. వారు ఒక సలహా చెప్పారు. దీనికి రూ. 950 కి పెంచడానికి ఎగ్రికల్చర్ సెక్రటరీ కమిటీ ద్వారా చేయవచ్చు అన్నారు. నేను విచారిస్తే అలా పెంచడానికి కూడా రిజర్వు బ్యాంకు పర్మిషన్ కావాలని తెలిసింది. రిజర్వు బ్యాంకుకు నచ్చచెప్పి బి కాంపానెంటు లేకుండా అందరికీ ఐ. ఎమ్. ఎస్. లోన్ను ద్వారా రూ. 350 లు బ్యాంకుల ద్వారా రూ. 650 లు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. టైము తక్కువగా ఉంది కాబట్టి మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక రిప్రజంటేషన్ ఇచ్చాను. ఈ ఆఫీసర్లందరినీ విలిపించి దీని విషయంలో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుల్లో ఇంకో డిఫికల్టీ ఉంది. వంద రూ.లు అప్పు అడిగితే రూ 10 పేరు కేపిటల్ కట్టాలి. ముందు అది కడితేనే గానీ అతని అప్లికేషను కూడా చూడరు. అది తీసివేయమని అడిగితే ఈ పేరు కేపిటల్ మీద వారు సెంట్రల్ బ్యాంకునుంచి అప్పు తీసుకునే ఎలిజబిలిటీ ఉంది తప్పదు అన్నారు. దానికి రైతులు మాకు ఇచ్చే లోనులో ఇది మినహాయించుకుని ఇవ్వండి, ఇదివరలో అలాంటి రాయితీ ఉండేది అన్నారు. దానికి ఎగ్రికల్చర్ సెక్రటరీగారు అలాగే జరుగుతుంది అన్నారు. దానిమీద కోవరేటివ్ బ్యాంకువారిని అడిగితే ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచిగాని రిజిస్ట్రార్, కోవరేటివ్ నుంచి గాని ఆర్డరు తీసుకు వస్తేనే అలా చేయడానికి వీలుంటుందన్నారు. ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్ను ఇచ్చేప్పుడు రెండున్నర ఎకరాల లోపు వారినే కన్ సిడర్ చేస్తామని కలెక్టరు అదేశాలు ఇచ్చారు. రెండున్నర ఎకరాలవారు అంటే తక్కిన వారంతా ఏమవుతారు? 20 ఎకరాల రైతు కూడా ఇవాళ్ళ అప్పు లేనిదే చేసే వద్దతితో లేదు. డబ్బుకు ఇబ్బంది లేదు. ఎరువులకు ఇబ్బంది లేదు. పంటలు

పండించాలని పెద్దపెద్ద మాటలు చెబుతున్నాము తప్ప వాస్తవంగా రైతుకు చేసే సహాయం సరైన పద్ధతిలో జరగడం లేదు. జరిగే దుకు ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. ఖాదీ బోర్డు ద్వారా ఆర్థికస్థుకు సహాయం చేస్తాము అంటున్నారు. చేతి వృత్తుల వారిని స్థిరంగా అనడానికి అవకాశం లేకపోయినా మంగలి వృత్తి చేసేవారు. సన్నాయి డోలు వాయిచుకొని బ్రతికేవారు, చాలిపని చేసే వాళ్ళు, వీళ్ళందరికీ కూడా సహాయం చేయాలంటే ఖాదీ బోర్డు కూల్చి ప్రకారం పిలువేడు అంటున్నారు. దానిని మార్చి వీరికి కూడా సహాయం చేసే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. 69 లో ఇదే పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు అప్పుడు సైక్లోన్ రిలీఫ్ ఫండ్ క్రిందనే వీరండరింగ్. 200 కివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా వాళ్ళకు తక్కిన చేతివృత్తుల వారితో బాటు సహాయం చేయాలి ఏ సహాయం చేసేందుకు అయినా ఈ మధ్య జరిగిన పద్ధతి ఆలోచించినప్పుడు మనం అబ్జిక్టివ్ డెవలప్ చేయకపోతే సరిగ్గా ఇబ్బంది పడేవానికి సహాయం చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నావన్న విషయం నాకు కనపడుతున్నది ఎందువల్లనంటే ఒక ప్రమాదం జరిగింది. ఈ ప్రమాదం ఒక మనిషి చచ్చిపోయినప్పుడు గాని ఒక జంతువు చచ్చిపోయినప్పుడు గాని పైన వల్చర్స్ ఎట్లాగ వీటి కోసం తిరుగుతాయో అలాగే ఏదయినా ప్రమాదము వచ్చినప్పుడు దాని నుంచి మనమో, మనసంఘమో, మనపార్టీయో, మనగ్రూపో లాభం పొందడం ఎట్లాగో అనేటటువంటి ప్రయత్నము చేయడమువల్ల చాలా అసర్థాలు ఏర్పడుతున్నాయి. నిజముగా కష్టపడిన వారు బాధ పడుతున్నవారికి తగిన సహాయము చేయలేక పోతున్నాము. ఎందుకంటే మంచి ఎక్కువైతే మజ్జిగ వల్చనైపోతుంది. ఉదాహరణకు బాపట్ల తాలూకాలో ఒక గ్రామానికి ఇంకొక గ్రామానికి తేడా ఉంది. రి బస్తాలు రాలితాయి అన్న నమ్మకము ఉన్న ఏరియాలు ఉన్నాయి. అసలు నెల రోజుల నుంచి చివకి పోయి మొ తము చేసు పొడైన ప్రాంతాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటిని అన్నిటిని ఒకేవిధంగా చూస్తున్నాము. అలాగే జిల్లాలో మూడు సంవత్సరాలు వరుసగా డెబ్బతిన్న ప్రాంతాలు, రెండు సంవత్సరాలు డెబ్బతిన్న ప్రాంతాలు, ఒక సంవత్సరం డెబ్బతిన్న ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. వీటిని అన్నిటిని మనము వేరుగా చూపించలేకపోతున్నాము. అందుచేత ఏమవుతోందంటే ఒక విషయం చెబుతాను. మాదగ్గర నరసాయపాలెం అనే గ్రామంలో మొలకొలకులు వేశారు. అవి ఇంకా కోతకు రాలేదు. అవి బాగానే ఉన్నాయి. సుమారు వెయ్యి ఎకరాలుఉంది. మొలకొలకులు వేసినచోట ఆ ప్రాంతం డెబ్బతినలేదు. వారుకూడా మాకంటే పెద్ద కేకలు వేస్తున్నారు ఇందులో మనము ముందు రాజకీయాలు తగ్గించుకోవాలి. మనము తగ్గించుకోలేకపోతే నిజముగా కష్టములో ఉన్న వారికి ఎంత మోతాదులో సహాయము అందించాలి అన్నది రాజకీయాలకు అతితముగా చేసుకొని చూపించ లేకపోయినా అబ్జిక్టివ్ స్టడి చేస్తేనే తప్ప మనము ఇచ్చే ఈ సహాయం గవర్న మెంటు ఇజానా నుంచి ఖర్చు చేసి వారికి ఎంత బంధారంగా పంపిణీచేసిన లాభంలేదు. సహాయకార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నటువంటి వారింటికి స్థాయి ప్రముఖంగా సహాయం చేస్తున్నాయి. వీరందరికీ మనము రుణపడిఉన్నాము. వారితో మేము చెప్పినదేమంటే మీరు చేస్తున్న ఈ తాత్కాలిక సహాయాన్ని నిలుపుదల చేసి ఏదయినా శాశ్వత పాపితివదికపై ప్రభుత్వంతోపాటు

12-00 noon

కోస్తా జిల్లాలలో ఏ ఏ గ్రామాలు చెబ్బతిన్నాయో ఆ గ్రామాలలో సహాయము చేయమని. అలాగే ప్రభుత్వం కూడా చేస్తుందని అనుకుంటూ కెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (నర్సన్నపేట) :— అధ్యక్షా, ఒక ప్రక్కన తెలంగాణాలో దాదాపు 5, 6 జిల్లాలు నివర్తితమైన కరువు పరిస్థితులు ఉన్న సందర్భములో ఈ ప్రకృతి ప్రళయ గా మారి కోస్తా జిల్లాలలో ఘోరమైన విపత్తు కలిగించింది. దీనివల్ల అపారమైన నష్టము కలిగింది. కొన్ని లక్షల పశువులు పోయినవి. ఆ ప్రాంతములో ఇళ్లుపోయినవారిగురించి, ఆ ప్రాంతములో నష్టపోయిన వారిగురించి మాటలలో చెప్పాలంటే అది మాటలలో సాధ్యమయ్యే పనికాదు. పోయిన నెల 22, 23, 24 తేదీలలో నేను ఆ ప్రాంతములలో తిరిగి చూశాను. దాదాపు నందిగామ నుంచి ఆవినిగడ్డ వరకు ఆ ప్రాంతములో రోడ్ల ప్రక్క ఒక్క చెట్టు లేకుండా పోయింది. తాటిచెట్లు అసలు విరిగిపోవడమే కాదు, మొత్తము మధ్యకు చీలిపోయి ఉన్నాయి. అటువంటి దృశ్యములను మనము ఎక్కడా ఇంతవరకు చూసి ఉండము అవి చూస్తోంటే నాకు అపారమైన దుఃఖమును కలిగించింది. ఇంక ఎలక్ట్రిసిటీ స్తంభాలు గాలిదుమారాలు వచ్చి నప్పుడు సాధారణంగా పడిపోవడమో లేక వంగిపోవడమో జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ స్తంభాలు యీ ప్రాంతములో మొట్టమొదట అయిపోయాయి. అటువంటి అపారమైన నష్టాన్ని కలిగించిన పరిస్థితిలో ప్రజల యొక్క సాధకబాధకాలు ఏవయితే ఉన్నాయో వాటి గురించి మనము ఎంత చెప్పినా కాని మన రాష్ట్రం యావత్తును శోకములో ముంచివేసింది. ఇప్పుడే శ్రీకృష్ణగారు చెప్పినట్లుగా ఈ సందర్భములో ప్రజలు చూపించిన అపారమైన గుండె నిబ్బరము నిజముగా మనందరిని తలెత్తుకునేట్లుగా, గర్వించేట్లుగా ప్రజలు వ్యవహరించారు అన్న విషయాన్ని నేను మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. నేను గుంటూరులో నెలల చెరువు 11, 12 లేన్ లో ఉన్నటువంటి జోసఫ్ అనే వ్యక్తితో మాట్లాడడం జరిగింది. ఆ అర్థరాత్రి అతను ఆ గాడాంధకారములో న ఆరుగురు పిల్లలను భుజము మీద పెట్టుకొని నిలువెత్తు నీళ్లలో భార్యను రక్షించుకున్నటువంటి సంఘటన చెప్పినప్పుడు అది వింటూ ఉంటే ఎంత కఠినమైన గుండె కలవారికి అయినా కళ్ళవెంట నీళ్లు ధారా మానవు. ఇవి అన్నీ చెప్పిన తరువాత అతను ఒకే మాట చెప్పాడు. అతని ఇంటిలో నాది అని చెప్పకోడానికి అవగింజంతైనా ఆస్తిలేకపోయినా, అతను ఇంక నష్టము జరిగినా నా సిల్లలను, నా భార్యను రక్షించుకోకలిగాను, నా సిల్లలను చూసుకుని నేను భవిష్యత్తులో ఆశగా బ్రతుకుతాను అన్న మాటలు వింటే నిజానికి వారు ఈనాడు మనకు మార్గదర్శకులు గాని మనము ఇక్కడ ఉపన్యాసాలో చేస్తున్న విమర్శలు మనకు మార్గదర్శకము కాదనే విషయాన్ని నేను, ఎవరినీ ఒక్క మాటయినా అనకుండా, తమకు మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న ప్రతిపక్ష నాయకులు తమ ఉపన్యాసాలలో ఒక మాట చెప్పారు. ఆదేమిటంటే రాజకీయాలకు అతీతముగా మనము ప్యవహరించాలని. ఈ విషయంలో నేను మనస్ఫూర్తిగా వారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. మనమందరము నిజముగా రాజకీయాలకు అతీతముగా వ్యవహరించవలసిగట్టువంటి తరుణము ఇది. ఈ సందర్భములో

ప్రతిపక్షనాయకులు వారి ఉపన్యాసములలో వాడిన పదాలను ఒకసారి తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. వారు ముఖ్యమంత్రిని, ప్రభుత్వాన్ని, అధికారులను, అక్కడ పనిచేసిన ఉద్యోగస్తులను, ప్రతి ఒక్కరిని - కనీసం ఏ ఒకరి మీద సానుభూతిమాట చెప్పలేని పరిస్థితిని చెబుతూ వారు చెప్పిన మాటలు "Chief Minister is criminal, Chief Secretary is Criminal, entire machinery is criminal, negligent, callous, arrogant, indifferent, narrowminded, childish". నేను ఇంకా ఏమయినా వారు చెప్పిన పదాలు మరచిపోయి ఉండవచ్చు. వారు చెప్పినమాటలు రాజకీయాలకు అతీతంగా ఉన్నాయా? ముఖ్యంగా శ్రీకృష్ణగారు చాలా విషయాలు స్పష్టంగా చెప్పినారు. ఈ పదాలు అన్నీ రాజకీయాలకు అతీతము అయితే నేను వారికి రెండు చేతులు ఎత్తి నమస్కరిస్తున్నాను. మేము అంత రాజకీయాలు నేర్చుకోలేదు. మేము ఈ విషయంలో ఇంకా చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము. మాకు రాజకీయాలలో ఇమేజి నేడను తక్కువ అన్నారు. ఆ విషయంలో మేము పాక్ వర్సగానే ఉన్నామని నేను తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఈనాడు జరిగినటువంటి ఈ ఘోరమైన విపత్తు గురించి ఎవరు ఏమి చెప్పినా ఇది కనీవినీ ఎరుగనే విషత్తు, మనము ఊహించడానికి వీలులేని విధంగా వచ్చింది. ఈ సందర్భములో నేను మాటలు చాలా జాగ్రత్తగా వాడదలుచుకున్నాను. ఈ సందర్భంగా ప్రతికలలో వచ్చిన కొన్ని అంశాలు, శ్రీకృష్ణగారు చెప్పనివి తని దృష్టికి తీసుకురాదలిచాను. "సన్ డే" మాగజైనులో ఓల్ గాన్ రెగ్లర్స్ దీని గురించి చెబుతూ 200 ప్రాజెక్టులను బాంబులు పేసే అంత వివరీతమైన వివరాలు అంతకన్నా ఎక్కువ వివరాలు ఆరుగంటలలో మొత్తం ఈ 12-10 p.m. ప్రాంతాన్ని కదలించి పేసిందని చెప్పారు. అంతేకాకుండా 80 సంవత్సరాలుగా వియ్ నామ్ లో కెమికల్ వార్ ఫేర్ తో బిగ్ పవర్ తైన అమెరికా ప్రయోగం చేసిన బాంబుల కన్నా ఎక్కువ వివరాలు ఆరు గంటల కాలంలో ప్రళయం సృష్టించిందని వ్రాశారు. గవర్నరుగారు 22వ తేదీన ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ లో 19/20 వ తేదీన జరిగిన విపత్తు గురించి చెప్పిన ఒక వాక్యం మాత్రము నేను తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. "She was glad the administration had reacted with vigour and speed to deal with the situation and massive rescue operations had been organised in such a short time". ఇది గవర్నరుగారు చెప్పిన విషయం వారు ఒప్పుకుంటారో లేదో కాని నేను మాత్రము ఇది రాజకీయాలకు అతీతముగా ఉందని చెబుతున్నాను. అంతేకాదు ప్రెజిడెంటుగారు 22వ తేదీన వచ్చి నప్పుడు కుడిపూడి ప్రభాకరరావుగారు చెప్పినది కాకుండా ఒకే ఒక వాక్యం మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. "He added that it was not true to say that the State Government was not taking effective measures for rescue and relief operations in the affected areas. It was doing utmost and what was required was time". బహుశా ఇది వారు అక్కడికి పోయిన తరువాత వారు అక్కడి విషయాలు చూసి పూర్తిగా కదలి వాస్తవమైనటువంటి విషయాన్ని ఆయన చెబుతూ అక్కడ పని చేస్తున్న అధికారులలో, అనధికారులలో వారు చేస్తున్న సేవను, పనిని చూసి వారిలో మోరల్ పెంచాలని

మనము వారిని ప్రశంసించాలి అన్న మాట ఆయన మనస్ఫూర్తిగా చెప్పిన విషయాన్ని నేను తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

నేను మరొక విషయం కూడా తమదృష్టికి తీసుకువస్తాను, నందిగామ నుంచి అవనిగడ్డ వరకు ఈనాడు విమర్శలను కేంద్రీకృతం చేస్తున్నారు. నందిగామనుంచి అవనిగడ్డవరకు దాదాపు నూరుమైళ్ళవరకు వున్న ఆ బెట్టు అంతా కూడా ఎలక్ట్రిక్ పాల్స్ పోయాయి; చెట్లన్నీ పూర్తిగా రోడ్లపై పడిపోయాయి. ఆ ప్రాంతానికి కార్లలో వీరు చేరుకోగలిగారంటే, రోడ్డు అండ్ బ్రిడ్జి గుర్తింపు డిపార్టుమెంటువారు గాని, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటువారుగాని ఎంత కష్టపడి పనిచేస్తే ఎంతకృషిచేస్తే అది సాధ్యమైనదో గా. నభ్యులు గుర్తించినట్లు లేదు. అంతేకాదు 22 తేదీవరకు విజయవాడలో విద్యుచ్ఛక్తిని వారు సప్లయ్ చేయగలిగారంటే నిజంగా, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులోని హెల్పర్ నుంచి ఫీఫ్ ఇంజనీరు, చైర్మన్ వరకు, మినిస్టర్ వరకు ఎంత కృషి చేస్తే అది జరిగింది? దాని గురించి ఒక్క మాట కూడా చెప్పకుండా యీ విధంగా మాట్లాడడంవలన ఏవిధంగా మొరేల్ పెరుగుతుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. నేను విమర్శలలోకి యిప్పుడు పోవాలనుకోలేదు. ఒక విషయం మాత్రం తమ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ఇక్కడ మన దేశంలోని పత్రికలుకాదు, విదేశాలలోని పత్రికలు, వారి పత్రికా ప్రతినిధులు యిక్కడ వర్యటించి, వ్రాసిన విషయాలను తమదృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. నూంచెస్టర్ గార్డియన్ లో వారు యీ విధంగా వ్రాశారు.

JANATA CAPITALISES ON CYCLONE DISASTER

An example of the rhetorical absurdity being used in the fight is the suggestion from one of the few Andhra Pradesh Janata Party members in the Lok Sabha (M.P.) Mr. Narasimha Reddy, that after the cyclone struck the coast on November, 17th the State's Chief Minister languished in Delhi 1,000 miles away, for the following three days. It was "gross negligence", Mr. Reddy said, for the Chief, Minister Vengal Rao, to stay away.

The cyclone actually struck the town of Chirala on November 19th, not the 17th, and Mr. Rao was in Hyderabad the following day, directing relief operations. When low clouds had lifted and permitted rescue work to begin, he spent 12 hours in Air Force helicopters seeing what could be done.

And the relief effort of the State Government seems, from what little outsiders have seen, to be fairly impressive Clinics, refugees camps, food drops, water supply all have been taken reasonable care of to the extent that is possible in an area with poor communications, it does seem as though State Officials performed within limits of their abilities, quite well.

The Central Government, while sending money and authorising the use of the defence forces, has done little other than sending VIPs whose presence has merely complicated matters.

For the Janata Government's Minister for Agriculture, Mr. Bhanu Singh, to blame the State Government directly for the loss of life seems on the face of it, more than a little of the unfair. He said the State Officials had 48 hours notice of the storm, and that the Central Government had repeatedly urged Mr. Rao, to take precautionary steps—yet the Chief Minister and his fellow congressmen had paid no heed. If 25,000 people have died—a figure Reuter has quoted—then in Mr. Singh's view, it was Mr. Rao's fault.

Impartial meteorologists doubt that Mr. Rao could have been given 48 hours notice. The northward swerve of the cyclone track that took it from its earlier target of Madras to the city of Vijaywada was not noticed until late on the day before it struck land.

The State Government was expecting gales and heavy rain, but little more. According to the Bay of Bengal Pilot 41 storms above force 8, and 16 above force 10, roar through the Bay each Nov. It is hardly surprising, therefore that many of the inhabitants of the coast merely settled down to wait for the cyclone. Suggestions that a million people should have been urged to get up and walk 50 miles inland on Saturday morning people who are well used to storms, and who had been told that this storm was just another of the same Verge on the ludicrous."

This article is from The 'Guardian' dated 26th November, 1977, written by Simon Winchester from New Delhi.

'The Economist' dated 3rd December, 1977 mentioned as follows.

Sober analysis suggests that the A.P. Government did what it could

But in this case the Andhra Pradesh Government and it must be recorded that the State is still run by the Congress party, no less, and not the Janata is doing a sterling job of repairing the broken region. Clinics have been set up and tens of thousands of doses of Cholera vaccine; have been administered. ఇది నేను చెబుతున్న మాట కాదు. ఇక్కడ వున్నవారు చెప్పింది కూడా కాదు. అన్ బయాస్టుగా, అనెస్టుగా అక్కడ నుంచి వచ్చిన పత్రికాప్రతినిధులు ఆ ప్రాంత మంతా పర్యటించి చెప్పినమాట. యావత్తు ప్రపంచ ప్రజలు చదువుతున్నమాట యింకొక పత్రిక, ఎకనమిస్టు. ఆ పత్రికలలో కూడా—వారు చెప్పిన మాటలలో కూడా — యిక్కడ రాజకీయాలు సృష్టించింది ఎవరు ; ఏ విధంగా సృష్టించ బడ్డాయి అనేది చెప్పడం జరిగింది.

మరొక విషయం కూడా యీ సందర్భంలో తమ దృష్టికి తీసుకురాదలచు కున్నాను. యీ మధ్యన నేను పత్రికలలో చూచాను. సురేంద్రమోహన్ గారు జనతాలోకి కొంత మందిని ఆహ్వానిస్తూ — పోయిన మార్చి నుంచి ప్రయత్నం

చేస్తే, యీ మార్చికి అవకాశం కలిగి, వారు జనతాలోకి యిప్పుడు వస్తున్నారు అని ఒక ప్రధానమైన లీడర్ ను అభినందిస్తూ మాట్లాడారు. అంతే, వారికి జనతా పార్టీలోకి వెళ్ళడానికి సైక్లోన్ సమయంలో అవకాశం దొరికిందన్న మాట. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. యిది ఎవరూ అభినందించ వలసిన విషయం కాదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ తుఫాను వలన ప్రజల ప్రాణాలు పోయి ఆస్తులు పోయి, అన్నమో రామచంద్రా అని ఎన్నో జాథలు పెడుతున్నారు ; యీ సమయంలో ప్రభుత్వం ఎంత సహాయం చేసినా, సరిపోని పరిస్థితి వుంది, యీ పరిస్థితిలో అక్కడికిపోయి, ఆ జనంలో రాజకీయాలు ప్రబోదించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారంటే - ఆ రాజకీయ నాయకులు ఏ పార్టీ వారైనప్పటికీ - దీనివలన, ప్రజలలో రాజకీయాలంటేనే, రాజకీయ నాయకులంటేనే గౌరవం పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. తద్వారా యిది చాలా క్లిష్ట పరిస్థితికి దారి తీస్తుంది. రాజకీయాలంటేనే రాజకీయ నాయకులంటేనే ప్రజలలో ఒక అసహ్యకరమైన వాతావరణం ఏర్పడు తుంది. రాజకీయ పార్టీలలో ప్రజలకు విశ్వాసం పోతుంది. ఇది దేశంలో అసంతృప్తికి, అరాచకానికి దారితీస్తుంది. ఆతరువాత, అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పినా, నేను చెప్పినా, ఎవరు చెప్పినా ప్రయోజనమేమీ వుండదనేది తెలుసు కోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

12 20 p. m.

ఈ విధంగా ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం వల్ల వారిలో రాజకీయాల పట్ల విరక్తి కలుగజేయడం వల్ల చాల ప్రమాదం జరుగబోతోంది, జరుగుతోంది కూడ. ఈ భ ద్వారా వారికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. జరిగింది ఏదో జరిగింది. మన మందరం కలిసి ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నది. ఎవరూ చెప్పకముందే, ఎక్కడా జరగకముందే వరంగల్ లో ఆల్ పార్టీ కమిటీ వేశారు. అందులో జనతా పార్టీ వారు ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ వారు ఉన్నారు. లాయర్స్ ఉన్నారు. అంతా కలిసి చేయగలిగింది అంతా చేశారు. ఈ తీవ్రమైన పరిస్థితులలో సమకాలీన రాష్ట్రాలలో ఎక్కడ వచ్చినా యింత సక్రమంగా చేయలేదు. వరంగల్ లో ఇంజనీరింగ్ కాలే జిలో ఉన్నటువంటి టీచర్స్ అసోసియేషన్ తరపున వారు ఆ ప్రాంతాలు చూసి వారు చెప్పిన మాటలు వింటే కనువిప్పు అవుతుంది. మస్తాన్ రావు అనే టీచర్ జనార్దనరెడ్డిగారికి తెలుసు. నాకు తెలుసు. నా పిల్లలకు చదువు చెపుతున్నారు. వారికి టీచర్. నాకు టీచర్ ఆయన. ఆ ప్రాంతాలు తిరిగినాక నాకు ఉత్తరం వ్రాశాడు. దాదాపు 15,20 గ్రామాలలో తిరిగినాడు. ఆ ప్రాంతంలో ఉండే ఆ టీచర్ గురించి నేను చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. ఆయన ఎంత ఉత్తముడో, ఎంత ఫిర్యావంత్రఫిస్టో నేను చెప్పాల్సిన పని లేదు. ఈ సందర్భంలో ఆయన చెప్పిన మాటలు చెప్పి ముగిస్తాను.

Mr. Speaker:—I will not permit you to read that.

Sri T. Purushothama Rao:—Vengal Rao and his State Government have done very good work and we are really proud of him.

Sri S. Jaipal Reddy:—Mr. Speaker Sir; Nature was red in tooth and claw. It was no doubt a natural disaster of huge dimensions. I may hasten to add that it was also the most monstrous man-made tragedy that hit our people. The element of human bungling in the whole episode was as appalling and colossal as the devastating fury of the nature itself. The chief element behind this Himalayan human bungling is no other than Mr. Vengal Rao himself. There is wonder Sir that on account of his bungling Mr. Vengal has come to be known as Bungle Rao. He is known for his bungling. Mr. Purushothama Rao has quoted a convenient section of the Press. I will quote an inconvenient section of the Press to his embarrassment. I will quote India to-day. 'From the start it was a tragedy of errors. The first crucial mistake was made by the Chief Minister. He disregarded meteorological departments initial messages sent to him in Delhi on November, 19th where he was busy framing the A.P.C.C. list with his old adversary turn confidant party President Mr. Brahmananda Reddy and delayed the return to the State Capital for more than 24 hours. I may tell you the person who wrote this is not a Member of Janata Party.

Sri P. Narsa Reddy:—He is their well-wisher.

Sri S. Jaipal Reddy:—All press men who love the freedom of Press are well wishers of Janata Party. The scale of bungling that preceded the cyclone could only be matched by the scale of swindling that followed the cyclone. Let me first begin with the story of cyclone itself. It is instructive to remember that the cyclone at first hit Tamilnadu on 11th November and we were told as early as 17th morning that the cyclone had turned the direction towards Andhra Pradesh and that cyclone would be much bigger and would be much more devastating than what had hit Tamilnadu. Let us also remember the Cyclone that hit Tamilnadu was itself stupendous one. Comparisons are odious said Shakespeare, but sometimes they require to restore the perspective. I may bring to your notice that the Tamilnadu Government could evacuate thousands and thousands of people in police trucks from the low lying areas although the meteorological warnings given to the Government of Tamilnadu were much less severe. If you go through the press of the time you would come to know that Tiruchinapalli town in Tamilnadu was under nine feet deep water. People had to be transported in the town by boats. What was the difficulty for our State Government to evacuate people from the low lying areas? In fact, warnings were only sounded by I.A.R. The Chief Secretary gave telegrams to Collectors, Collectors

gave telegrams to Tahsildars Tahsildars gave telegrams to village Officers and Village Officers must have given messages to Village Watchmen. That is where ended the story. Is that the way that the warnings are carried to the people? What is most important to know in the matter is, the Chief Minister in spite of warnings given on 17th chose to leave for Delhi on 18th morning and the cyclone struck on 19th evening and he returned on 20th evening. In this connection I am reminded of that infamous Roman Emperor Nero who was fiddling while Rome was burning. I can understand the temptation of the Chief Minister as a super-imposed, nominated Chief Minister who had never had a base of his own. He had to depend upon the changing power equation in Delhi. He was more bothered about getting Pradesh Congress Committee of his choice than of attending to the problems of our people. In the last four years the only thing he came to be known for his activities was against the Naxalites. I would not be far wrong if I describe Mr. Vengal Rao as a Naxalite hero, an administrative Nero and a political Zero. I have not used this phraseology only to be guilty of rhythm. They are also in tune with times. After reaching Hyderabad did he call the army. It is very instructive to remember that Government of Tamilnadu had called in the army within 20 minutes of cyclone. The waters in most of the places were shallow. Our Chief Minister would have taken care to know and learn that the army has a category of boats called 'inflatable boats.' It is very clear from the resignation of his own colleagues that he had not taken them into confidence. How could you expect the Chief Minister who could not hold his Cabinet together in an hour of this to conduct the operations on a large scale.

Relief Measures:— The Chief Minister did not take any steps for involving all the Political parties or social organisations in mobilising the resources of the people for attending to the problems of the cyclone hit people. I am quoting from the Statesman dated 16 December, 1977.

Five days after the the Andhra Pradesh Governor Mrs. Sharada Mukherjee, convened a meeting of all Political Party leaders and Sarvodaya Organisations on December 1 to form a single citizens Committee to give succour to the victims of the November 19 cyclone, a senior Congress MLA called at Raj Bhavan with cheque Book in his pocket to contribute a month's salary for the relief fund. He was directed to the State Secretariat to make his contribution to the Chief Minister's Relief Fund as the proposed citizen committee had not yet got off the ground.

12-30 p.m. The Chief Minister, Vengal Rao, not hide his irritation of the Governor's initiative in involving all sections of the public in a single organization and this led to the delay of forming the committee. The M. L. A. returned to his quarters without writing out his cheque.

It was not an isolated case of one man not having confidence in the Chief Ministers ability to administer the relief fund impartially. Instances like this are many.

The very same paper has quoted a peculiar instance. At Penubally village, in Khammam District, which was not exactly in the path of the killer cyclone, the Tahsildar recorded that two mud huts had collapsed on the night of November, 19. This was enough for Mr. Jalagam Prasad Rao, according to the organizer to the Local Rythu Sangham to draw Rs.40,000/- from the Chief Ministers cyclone Relief Fund and distribute it to about 250 families in the village. This is the way in which the Cyclone Relief Fund was distributed.

I must also refer to the strange conduct of our Education Minister Mr. M. V. Krishana Rao. He had, of course, more intimate and powerful reasons more sorry than perhaps any one of us. But the way he created the sadness was ridiculous in the history. With his histrionic talents he turned the high tragedy of cyclone into a low comedy. He himself admitted, according to the Statesman- Leakage of relief funds was confirmed by Mr. M. V. Krishna Rao, who is the Minister in charge of Rehabilitation. He had called for the appointment of Special officers in the cyclone affected areas of the rank of District Collector to inquire in to such complaints.

I therefore, submit that administrative machinery which is headed by a person like the Chief Minister Would not able to deliver the goods. The Government claimed that all the dead bodies and crops have been cleared. I am afraid there remains one crop the Government of Andhra Pradesh. This really requires to be disposed of immediately. Unless this is done, the rehabilitation Work not be completed.

Coming to the monetary assistance, an amount of Rs.70 crores was distributed. Government should pay attention for a permanent scheme i.e., the voluntary aid coming in "should be directed for the construction of permanent security structure in various areas. Apart from this, Government of A.P. should take steps for getting modern meteorological equipment installed in the coastal areas.

Coming to the question of relief and rehabilitation, as Sri V. Srikrishna has rightly pointed out, unless we help the farmers who are already buried fathom deep under the load of debt, in a big way, we will not be able to have the peasant nor the peasant-labourer. Therefore, the Government would have to go in a bold way for similar schemes. As most of the Members pointed out, the commercial crops which called for fabulous investments, have gone, total waste. Unless

subsidy in a big scale is rushed to the farmers, this area would not be reclaimed. The area unaffected by the tidal wave is now salt affected. Our solution to the problem is artificial gypsum. It has been pointed out that artificial gypsum has its own harmful properties. I, therefore, suggest that Government of A.P. should take large scale steps for importing natural gypsum which is available in Rajasthan with that, the entire area can be reclaimed.

With these few words, I take leave.

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని) :—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన తుఫాను భీకరమైనది. ఎన్నడూ కని విని ఎరుగనంతగా అధికమైన జననష్టం, పశునష్టం, ఆస్తి నష్టం సంభవించింది. అందుకు నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియ చేస్తున్నాను. బాధితులకు అవసరమైన సహాయం గురించి కాని వునరావాస గణాంకం గురించి కాని ముఖ్యమంత్రి కానివ్వండి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కానివ్వండి, తీసుకుంటున్న శ్రద్ధ, అమలుచేస్తున్న కార్యక్రమాలు చాలా కట్టుదిట్టమైన పద్ధతిలో ఉంటున్నాయి. వీలున్నంతవరకు నిర్విరామమైన సేవ చేస్తూనే ఉన్నాను. ప్రత్యక్షంగా మనమందరం మాస్తూనే ఉన్నాము. ఇటువంటి దుస్సంఘటన జరిగినప్పుడు దీనిని జాతీయ విపత్తుగా తీసుకుని సమైక్యంగా పనిచేసి లక్షలాది ప్రజానీకాన్ని—ప్రాచీన గుప్పిట్లో పెట్టుకునివున్న ప్రజానీకానికి—క్రొత్త చైతన్యం కలిగించి వారిలో కాన్సిడెన్స్ క్రియేట్ చేసి రీహాబిలిటేడ్ చేయడానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. మానవుడు సర్వస్వాన్ని కోల్పోయి నష్టానికి ఆకాశి. వారిలో నూతన చైతన్యం, క్రొత్త చిగుళ్లు ప్రవేశింపజేసి ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించడం ఉపయోగకరం. రాష్ట్రానికి దేశానికి కూడా మంచిదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వముమీద అనేకరకాలైన ఆరోపణలు, విమర్శలు కూడ వస్తున్నాయి. దానికి ఒక విషయము మనవిచేయదలిచాను. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సకాలములో, సమృద్ధిగా, సమర్థవంతంగా సహాయ కార్యక్రమాలను నిర్వహించిందనడానికి ఒకే ఒక తార్కాణము సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. తుఫాను వచ్చిన తరువాత తుఫాను బాధితులలో ఎవరైనా ఆహార లోపమువల్ల కాని, మంచినీటి కొరతవల్ల కాని, యంకర వ్యాధులు సోకడమువల్ల కాని మరణించారనే వార్తలు ఎక్కడా రాలేదు. దీన్నిబట్టి చూస్తే ప్రజలకు అందుతున్న సహాయ కార్యక్రమాలు, ప్రభుత్వము చేస్తున్న కృషి తేటతెల్లమవుతుంది. ప్రపంచం నలుమూలలనుంచి కోట్ల రూపాయలు సహాయ కార్యక్రమాలకోసము వస్తున్నవి. స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఎంతో ముందుకువచ్చి ఇతోధికమైన సేవ చేస్తున్నాయి. ఒకే మాటమీద నిలిచి భవిష్యత్ కార్యక్రమాలను చక్కగా రూపొందించాలి. ఈ బాధ్యత ప్రతి శాసనసభ్యునిమీద వుంది. తుఫానువల్ల కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో కాకుండా, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, విశాఖ జిల్లాలు కూడ దెబ్బతిన్న విషయము ప్రభుత్వాని తెలుసు. కృష్ణా, గుంటూరు

జిల్లాలలో యిస్తున్న రాయిపీలు అన్నీ తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, విశాఖ జిల్లాలలో కూడ యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. 19 వ తేదీన డైరెక్టర్ వచ్చిన తరువాత 24, 25 తేదీలలో ఆ మూడు జిల్లాలో వివరీకమైన సర్వేలు కురిపాయి. 12 అంతకుముందు పంటలు పండజేడనే కారణముతో ప్రైవేట్ ఏరియాగా డిక్లెర్ చేయడం జరిగింది. పండిన కొద్ది పంట కూడ ఈ ఆర్థిక వర్షమువల్ల దక్కించుకొనలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. నేను మా తాలూకాలో పర్యటించినపుడు పండిన పంట నీటితో మునిగిపోయి పండగా చూశాను. గింజలు పెంజకైతాయి కుళ్ళి పోయిన కొన్ని శాంపిల్స్ ని తీసుకుని కలెక్టరుగారికి చూపించాను. అక్కడ పూర్తి రెమిషన్ ప్రకటించి పోషడము దురదృష్టకము. మరొకసారి ఆలోచించి ఆ యా ప్రాంతాలలో పూర్తి రెమిషన్ యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. పాత అప్పలు వాయిదా చేయాలి. వో ఆనరేటివ్ సెక్టారునుంచి కొత్తగా అప్పలు మంజూరు చేయించాలని చాటుమంది సోదర ఇంజనీరు కలపుయిచ్చారు. మా తాలూకాలో కోస్తా ఓడానికి దగ్గరగా వున్న ప్రాంతములో ఇసుక మేటలు వేయడమువల్ల నష్టము జరిగింది. మేసర్ ఇర్రిగేషన్ టూల్స్ సిల్ట అప్ అవడం జరిగింది. మా జిల్లాకు బుల్ డోక్స్ ని సవరించి చేయించి ఇసుక మేటపేసిన ప్రాంతాలలో వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతులకు కేవలము 25 శాతము. 88 శాతము నబ్బడి యిస్తున్నట్లు ఈ నివేదికలో చూపించారు. ఇల్లు కూలిపోయిన వారికి రు. 150 లు, పాత నష్టము జరిగితే రు. 1000 లు యిస్తున్నారు. పునరావార సౌకర్యాలు కల్పించినట్లు నే సబ్ సైన్స్ అలవెన్సును ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. కెనాల్ డెవ్లప్ మెంట్ కౌన్సిల్ రూఫింగ్ పద్ధతి అమలు చేయాలి. తుఫాను గురించి ఫిరోజ్ మన్, అర్జిజాన్స్, చిన్న రైతులు చాలమంది పోన్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో మోడల్ విలేజెసిని సూచించడం జరిగింది. ఈ కాన్ఫరెన్స్ కోస్తా 15 కిలో మీటర్ల దూరములో వున్న ప్రతి తాలూకాలోను చూచా దించాలని మనవిచేస్తున్నాను. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కూడ చాల నష్టము సంభవించింది. దానిని భర్తీ చేయడానికి ప్రభుత్వం యిచ్చిన మొత్తము చాల తక్కువ. మా జిల్లా కలెక్టరు కొత్తగా వచ్చారు. ప్రతి తాలూకా తిరిగి ఎంతో సహకారం యిస్తూ కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తున్నారు అడిషనల్ గ్రాంట్స్ యిస్తే జరిగిన నష్టాన్ని భర్తీ చేసే అవకాశము వుంటుందని సూచించారు. కాబట్టి ప్రభుత్వము. తూర్పు గోదావరి జిల్లా అడిషనల్ గ్రాంట్స్ మంజూరు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సముద్ర తీరానికి 10, 15 కిలో మీటర్ల దూరములో వున్న గ్రామాల్లో స్కూలుభవనాలు, కమ్యూనిటీ హాల్స్, పంచాయితీ ఘర్లు పెర్మనెంటు స్ట్రక్చర్స్ గా ఏర్పాటు చేస్తే ఇలాంటి ఉపద్రవాలు వచ్చినపుడు తలదాచుకొనడానికి అవకాశము వుంటుంది. 10 15 కిలోమీటర్ల దూరములోనే కాకుండా ఎక్కువగా తుఫానుకు గురి అవుతున్న ప్రాంతాలన్నింటిలో కూడా ఈ స్కీమును అమలు చేయాలి. క్రాప్ ఇన్ సూరెన్స్ ఇంటర్వ్యూస్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వా ఏరియాలో తాండవ. పంప, ఏలేరు క్రింద వచ్చే ఆయకట్టు వుంది. వేమవరం

నుంచి వికాఖ జిల్లా రాజారాం నరకు వున్న కెనాల్ ని ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు మంత్రిగా వుండగా రు. 1,64,000 ల ఖర్చుతో 1964 లో నెంకోల్పడం జరిగింది. ఆ కాలవలో సిల్టుని క్లియర్ చేయఁ పోవుటవల్ల ఇలాంటి ఉపద్రవాలు వచ్చినపుడు నీరు ప్రక్కన వున్న ప్రాంతాలను ముంచివేయక జరుగుతోంది అంటున్నారు. ఇప్పుడైనా ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఫిషర్ మన్ ఫరియాలలో అనేక స్కీములు తీసుకొంటున్నామన్నారు. నా ఫరియాలో 22 ఫిషర్ మన్ విలేజెస్ వున్నాయి. వై య్ ఫోయము కోసము ఒక హాస్పిటల్ కెట్టాలని అనేకసార్లు చెప్పాను అక్కడి ప్రజలు 10,000 రూపాయలు విరాళము. పీగ్ లాండ్ యిస్తానని అన్నాను. దీని క్రధాన మైన మన్యగా గుర్తించి ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని పెట్టాలని ఈ కార్యక్రమాలన్నింటినీ పూర్తితప్పము మరొక సారి పోచించి తప్పకుండా ఫోయము చేస్తానని ఆశ్వాశలపు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీమతి జె. శశ్వరీబాయి:—అధ్యక్షా తుఫానుపైన నిన్నటి నుంచి ఇక్కడ చర్చలు జరుగుతున్నాయి. కనీసినీవరుగునిస్థాయిలో తుఫాను ఉప్పెన వచ్చినది. అన్నపూర్ణగా వాసికెక్కిన ఆంధ్ర కోస్తా జిల్లాలో ముఖ్యముగా కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలు నవంబరు 19న ఘోరవిపత్తుకు గురి కావలసి వచ్చింది. ఉప్పెనకు గాఢమాలకు గాఢాలు తుడుచు పెట్టుకపోయాయి వేలాది మంది జనము మరణించారు. దీని సీమలోనే 20,000 మంది చచ్చిపోయినట్లు వార్తలు వున్నాయి. కాని 100 మంది చనిపోతే 10 మంది పోయినట్లు ప్రభుత్వము లెక్కలు యిస్తుంది. వేలకొద్ది చనిపోయినట్లు తెలుస్తుంది. పసికందులను అడుగునేవారు లేని పశువులు ఏర్పడ్డాయి. పడిన పంట నీళ్ల పాలు అవడము వల్ల రైతులు అన్నమో రామచంద్రా అని బాధ పడుతున్నారు. కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారములో వుండి కాబట్టి వారి ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తారు తప్ప ఇంకవరిని విమర్శిస్తారని అడుగుతున్నాను. 18వ తేదీనాడు తుఫాను వసుందని వార్నింగ్ వున్నపుడు ప్రజలను అక్కడ నుంచి తరలి వేస్తే ఇంత మంది చనిపోయి వుండేవారుకాదు. ఒకరిద్దరు చనిపోతేనే చాలా బాధగా వుంటుంది అలాంటిది ఉప్పెనలో ఇంత మంది చనిపోయారు అంటే ఎంత బాధగా వుంటుందో చెప్పలేము. మేము గుంటూరు, పొన్నూరు, నుంచి బాపట్ల పోతూ వుంటే రోడ్కి రెండు ప్రక్కలా పెద్ద పెద్ద చెట్లు పడివున్నాయి.

12-50 p.m. విద్యుచ్ఛక్తి స్థంభాలు తీసివడవేసినట్లుగా రోడ్లకు అడ్డుగా పడివున్నాయి. వైన ఆకాశం క్రింద నీరు వుండి ప్రజలు నానా బాధలూ పడ్డారు. ఇంత నష్టం జరుగుతున్నా ప్రభుత్వం ఎందుకు మిలటరీ సహాయం తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. మనుష్యుల శవాలతో, పశువుల మృత కలెబరాలతో పరిస్థితి ఎంత బీభత్సంగా వుందో మా కళ్ళతో మేము చూడలేకపోయాము. ప్రభుత్వం వద్ద రిజర్వ్ పోలీసు వుంది. వారిని అయినా వెంటనే ఎందుకు పంపలేదని అడుగుతున్నాను. కుళ్ళే వరకూ శవాలు అట్లా ఎందుకు వుంటున్నవోపట్టిందో అర్థంకాలేదు శవాలు ఉబ్బి పోయి దుర్వాసక కొడతూ ఎంతో కాలం అలా పడివున్నాయి, గుంటూరులో కలెక్టర్, ఇతర అధికారులు తాము చేయవలసినదంతా చేశారు. నేను ఒక పార్టీకి

చెందిన దానిగా మాట్లాడటం లేదు. మనమందరం రాజకీయాలను దూరంగా వుంచి వారికి సహాయ పడాలి. వైస్రం సిద్ధంగా వున్నప్పుడు వారి సహాయం తీసుకొని వుంటే ఇంత దారుణం జరిగివుండేది కాదు. బియ్యం ఇచ్చారు అని ముగిసేయినవి.

అవి కూడా కొందరికే అందాయి కాని అందరూ అందలేదు గుడిసె కొద్దిగా పోతే 50 రూపాయలు, ఇంకాస్త ఎక్కువగా పోతే 75 రూపాయలు, పూర్తిగా పోతే 150 రూపాయలు ఇచ్చారు. 150 రూపాయలతో గుడిసె ఎలా వేసుకో గలడో ఆలోచించాలి. తాటికమ్మలు రావు, బొంగులు రావు. 150 రూపాయలు ఎలా సరిపోతుందని అడుగుతున్నాను. చనిపోయిన వారిలో ఎక్కువ మంది పెద్దూర్త్ కులాలవారు, సాలె వారు, బెస్తావారు, ఇతర బహిషనపర్గాలవారు వున్నారు. ఎక్కువ మంది గుడిసెలతో వుండేవారే. చనిపోయిన వారిలో చాలా మంది పేదవారే. చనిపోగా మిగిలినవారు 150 రూపాయలతో ఎలా గుడిసె వేసుకోవాలో ఆలోచించాలి. వారి పస్తువులు ఒక్కటి దక్కలేదు. వండుకొనే పాత్రలు, కట్టుకొనే గుడ్డలు అన్నీ కొట్టుకపోయాయి. 150 రూపాయల్లో వారు ఎలా బ్రతుకుతారని నేను అడుగుతున్నాను. రిక్షాలు త్రొక్కేవారి రిక్షాలు కొట్టుకు పోయాయి. చేనేతవారి మగ్గాలు కొట్టుకపోయాయి. వారు ఈ 150 రూపాయలతో ఎట్లా బ్రతకగలరో ఆలోచించాలి ప్రభుత్వమే వారికి ఇండ్లు కట్టించి ఇవ్వాలి. ఇస్తున్న 150 రూపాయలు కూడా పూర్తిగా అంధక అంధులో కుంభ కోణం జరుగుతున్నదని చెబుతున్నాను. ఎంతో మందిని సస్పెండ్ చేసికట్లు పత్రికల్లో

వార్తలు వచ్చాయి. నష్టపడిన వారిని పూర్తిగా ఆదుకోవాల్సిన అవసరం వుంది. వారికి అవసరమైన సదుపాయాలన్నీ కలుగజేయాలి. ఫ్యాక్టరీలలో పని చేసే కార్మికులు నుండి ప్రతి ఒక్కరిలో పని చేసే ప్రతి ఉద్యోగి ఒక రోజు జీతం సహాయంగా ఇచ్చారు. కియ్యము, బట్టలు, మందులు ఎంతో మంది వసూలు చేశారు. వాటిని చెబుతన్న ప్రజలను స్వకృతిగా అందజేయాలి. ప్రతి స్త్రీకి రెండు చీరలు, ప్రతి పురుషునికీ రెండు ధోవతులు ఇవ్వాలి. అంతేకాదు. వారికి వెటనే పనులు కల్పించవలసిన అవసరం వుంది. మేము వెళ్ళినప్పుడు రోడ్ల మీద నీరు వుంది. వారికి సహాయ కార్యక్రమాలు అన్ని విధాలా అమలు జరగాలి ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పిలిచారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా చెప్పాను. ఎన్నట్టి సమావేశాలు పిలవండి అని వారిని కోరాను. గవర్నరుగారు ఒక మీటింగుకు పిలిచారు. అది రెండు నిమిషాలలో ముగిసింది. మరల ఏవో కమిటీలు వేస్తామని చెప్పారు. ఎలా వేస్తారో తెలియదు. మీ పార్టీ నుండి ఎవరినైనా పంపండి అన్నారు. పార్టీలు ఏమి చేస్తాయో తెలియదు నేను ఢిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు ప్రధానమంత్రిగారిని కలిశాను.

ఆయనకు కూడా చెప్పాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గొప్ప నష్టం జరిగింది. ప్రాచా 1.00 p.m. పాయం మనుష్యులకు పశువులకు జరిగింది అని చెప్పినప్పుడు మేము పెద్ద ఎత్తున సహాయం చేయడానికి తయారుగా వున్నాము. చక్కగా వారికి చేరేటట్లు చూడాలని చెప్పారు. మధ్యలో దుర్వినియోగము జరగకుండా చూడాలని చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వము మీద నేరం మోపుతున్నాను. ప్రభుత్వానికి సకాలములో ఏ పని ఏ విధంగా చేయాలనేది తెలిసి వుంటే మిట్టి సహాయం ఎందుకు తీసుకోలేదు. మిట్టి వచ్చి వుంటే శవాలు మురిగేవికావు,

రోడ్సును కూడా వారు కీన్ చేసేవారు. పెద్ద పెద్ద చెట్లు విరిగి పడిపోయిన అంపాలు పెట్టి కోస్తేగాని దారిలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మిట్టిని వుపయోగించి వుంటే అలాంటివి ఎన్నో పనులు వారు చేసేవారు. మిట్టి పోలిను వారి సహాయం తీసుకోలేదు. ఇ.జి.వి. లాంటి పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్లు వున్నప్పుడు ఆలోచించి సహాయం ఎందుకు తీసుకోలేదు. అందరూ యిక్కడ కూర్చున్నారు. చీఫ్ సెక్రటరీగారు హెలికాప్టరు ఒక పెళ్ళి చూచినంత మాత్రాన సరిపోదు. అయితే నేను ఏ ఆఫీసు మీద ఎలిగేషన్సు చేయడం లేదు. కాని ఆలా జరుగ కూడదు. మైములో చుట్టూ తీసుకొనిపోతే యిటువంటి ఫోరానికి గురి అయ్యే వారుకాదు. సెంటరు కనీసం 80 కోట్లు యిచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. అంతరము కలిసి కృషి చేయాలి. దివి సీమలో సముద్రపునీరు వచ్చి ఉప్పునలాగా తయారు అయింది. కొన్ని సంవత్సరాల వరకు వంటలు పండవు. గుడిసెకు 150 రూపాయలు యిస్తున్నామంటే వారి సమస్యలు పరిష్కారము కావు. ప్రభుత్వం తిరిగి ఆలోచించాలి. నేను మార్పు గోదావరి జిల్లాలోని అమలాపురము వెళ్లి చూచాను. ప్రాంత నష్టం అయితే లేదుగాని వర్షం రావడం వల్ల అరటి తోటలు పోయినవి. గుంటూరులో ఒక చోట తలదాచుకోడానికి వెళ్లిన 83 మందిలో 80 మంది షెడ్యూల్డ్ కాస్టువారు వున్నారు. యిద్దరు యానాదులు ఒక ముగ్గుం వుంటే, అలాంటి చనిపోయారు. అటువంటివి ఎన్నో సంఘటనలు జరిగినవి. పెద్దఎత్తున బలహీన వర్షాలవారికి సహాయంచేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఎంత సహాయం చేశారు? మళ్ళీ గుడిసెలో ఉండని చెబుతున్నారు. మళ్ళీ తుఫాను వస్తే చావడానికి వేరే దేశాలలో చూస్తే వెలుస్తుంది. సముద్రము ప్రక్కనే 40 ఫ్లోరీడ్ బిల్డింగులో జనం వుంటారు. ప్రజల డబ్బును దుర్వినియోగం చేయకుండా చూడాలి. తుఫానువల్ల జన నష్టం వకు నష్టం జరిగింది. అందువల్ల వారికి యిచ్చినటువంటి లోన్నును మాఫీ చేయాలి. ఇంకా ఎన్ను అంటున్నారు. ఎలాంటి టాక్సు అయినా పనులు చేయడం న్యాయంకాదు. 150 రూపాయల చొప్పున యివ్వటం వల్ల లాభంలేదు. రిక్షాలుపోయినవారి రిక్షాలుయివ్వండి. వారు అన్ని విధాల సంసారాన్ని చక్క దిద్దుకునే పరిస్థితులను కల్పించండి. పది మంది వున్నా ఒక కిలోబియ్యము యివ్వడములో అర్థంలేదు. జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకుని రేషను సప్లయ చేయాలి. ఆ విధంగా కార్డుస్ యిచ్చి చేస్తే బాగుంటుంది. అసలు దుర్వినియోగము అనేది జరగకుండా చూడాలని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట):— అధ్యక్షా, 19వ తేదీన భయంకరమైన తుఫాను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రావడం దీనిసమ అయిన కృష్ణాజిల్లాలో అనేక గ్రామాలు కొట్టుకు పోవడం జరిగింది ప్రభుత్వం అంచనా లెక్కలువేసింది, నికరంగా ఎంతమంది చనిపోయారనేది ఎన్నిపకువులు పోయాయనేది యింకాసర్వే చేయాలి. పెద్దగాసహాయం చేస్తున్నాం చేస్తున్నాంఅంటున్నారు. ఆ సహాయంఎంత వరకు అందింది అనేది సహాయం పొందుతున్న ప్రజలకు తెలుస్తుంది. ఈనాడు కుటుంబానికి 150 రూపాయలు యిస్తున్నామన్నారు. సగభాంపోతే 75 రూపాయలు యిస్తున్నామన్నారు. 150 రూపాయలతో ఎలా యిళ్లు కట్టుకుంటారో అలోచించండి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మీద ఆరోపణలు చేయడం సహజం. ఏదైనా

పైతెవలులో వుంటే అది అందలేదని ఆరోపణలు చేయడం భావ్యం కాదు. మనం చేసింది ఏమిటి? మనము అలోచించుకుంటే తెలుస్తుంది. ఏ ప్రభుత్వములో వున్నామనేది అర్థము చేసుకుంటే తెలుస్తుంది. స్టేటు గవర్నమెంటుకు చేతకాక సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మీద గోల పెడుతున్నారు. మాది పాయకరావుపేట. ప్రకాశం జిల్లా చింతలపూడి నుండి 4 వేల కుటుంబాలు వచ్చాయి. అక్కడ బ్రతుకుదెరువులేక వచ్చారు. అందులో కనీసం నాలుగైదు కుటుంబాలకు యిద్దరు పిల్లలు వచ్చారు. మిగతా వారిని గంగాభవాని తీసుకు వెళ్ళింది. 150 రూపాయలు యిస్తామంటే ఆ కుటుంబం భవిష్యత్తు ఏమిటి? ఈనాడు దేశములోని అన్ని సంస్థలు, సిబ్బంది డొనేషన్స్ యిస్తున్నాయి. సినిమా యాక్టర్లు, కళాకారులు కొన్ని లక్షలు కలెక్టు చేశారు. ఎస్.జి.ఓ.లు 1-10 p. m. మనం యిచ్చే జీతాలు పుచ్చుకుంటూ సగభాగం యిచ్చారు. రకరకాలుగా సహాయం వస్తున్నది. ప్రపంచ దేశాలు కూడ మనలను సపోర్టు చేస్తున్నాయి. రిష్యాకు వచ్చినా అమెరికాకు వచ్చినా మనము సహాయం చేస్తున్నాం. అటువంటి డబ్బు ఏమి అయిపోయింది? తీరుతెన్నును లేకుండా వుంది. విచారించవలసిన విషయం. ఇంత డబ్బు వచ్చినా మూడు కోట్లు అంటున్నారు. డబ్బు దుర్వినియోగం క్కాకుండా చూడాలి. ఎంత ప్రాణ నష్టం జరిగింది, ఎంత డబ్బు వచ్చింది స్పష్టంగా చెప్పాలి. 150 రూపాయలతో జీవనోపాధి కల్పించటానికి అవకాశం వుంటుందా? వైసుండి వరాళాలను సక్రమంగా ఖర్చు పెడితే తలకు 500 రూపాయలు యివ్వడానికి వీలుంటుంది. కొన్ని లక్షల నష్టం చనిపోయారు. ఉన్నవారికి అయినా తలకు వేయి రూపాయలు సహాయం చేస్తే జాగుంటుంది. తుఫాను దెబ్బతిన్న ప్రజలకు అందించే సహాయం క్రమంగా అందేట్లు ప్రభుత్వం చూడాలి. విశాఖ జిల్లాలో కూడా తుఫాను రావడం, ఆస్తుపాస్తులకు ఎంతో నష్టం జరగడం జరిగింది. కాని ప్రభుత్వం అక్కడ సహాయ సౌకర్యాలను సక్రమంగా అమలు చేయడంలేదు. ప్రభుత్వ దృష్టిని ఎక్కువగా అచ్చట కేంద్రీకరించడంలేదు. మా విశాఖ జిల్లాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది. ఈ విషయమై మా జిల్లాలోని మంత్రులు కూడా ప్రకటనలు చేయటం జరిగింది. ఒక సారి 25 లక్షల రూ.లు సహాయం చేస్తామని అన్నారు. ఇంకొకసారి 50 లక్షల రూ.లు సహాయం చేస్తామని అన్నారు. కాని ఇంతకు ఎంత సహాయం చేస్తారో ఎవరికి తెలియకుండా ఉంది. అందుచేత పరస్పర విరుద్ధమైన ప్రకటనలు ఇవ్వకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలు మన పరిపాలనా విధానాన్ని గుర్తిస్తున్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో కొన్ని కోట్ల రూపాయల నష్టం జరిగింది. నా పరియా అయిన పాయకరావుపేటలో 21,396 ఎకరాలలో సరి పూర్తిగా సర్వసాళనమైంది. ఆ పొలాలన్నీ మేటలు వేసినవి. ప్రస్తుతం ఆ మేటలు తీసివేస్తేనే కాని ఆ వ్యవసాయానికి పనికిరాదు. మెట్ట అంటే కంది, జొన్న, మిర్చి—48,261 ఎకరాలు పాడైపోయాయి. ఇది గాకుండా చెరకు కూడా పోయింది. నేను చెప్పిన లెక్కలు ప్రభుత్వపు లెక్కలే. మొత్తం 80 లక్షల రూపాయల నష్టం జరిగింది. భగవంతుని దయవల్ల మనుష్యుల ప్రాణాలు పోలేదు కాని పశువులు పోయాయి. అనకాపల్లి పరియా పూర్తిగా పోయింది. ఎలమంచిలి తాలూకా తుడిచిపెట్టుకొని పోయింది. 25 లక్షల రూ.లు

సహాయం చేస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పినా ప్రజలు తృప్తి పడలేదు. ప్రభుత్వం 75 రూ.లు ఇస్తుంది అంటే 35 చొప్పున అందాయి. 180 రూ.లు చొప్పున ఇస్తుంది అంటే 60, 75 చొప్పున అందాయి. ఈ రకంగా పంపకాలు జరిగాయి. అందుచేత ప్రభుత్వం పూర్తిగా సక్రమంగా వారికి ముట్టేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. అసలు ఇళ్లు పోయిన వారికి డబ్బు ముట్టలేదు. ఇళ్లు పోనటువంటి వారికి డబ్బు ముట్టింది. ఈ రకంగా జరుగుతున్నందుకు చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఇప్పుడు తుఫాను బాధితులకుని కొన్ని కోట్ల రూపాయలు విరాళాలు వచ్చాయి. వాటి మీద సరైన చెక్ వే లేకపోతే వాటిని మిస్ యూజు చేయడం జరుగుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మనం ప్రజల తెలుగు మహాసభలు జరుపుకున్నాము. దానికి ఎంతో డబ్బు వచ్చింది. అసలు దీనికి ఎంత డబ్బు వచ్చింది, ఎంత ఖర్చు అయింది అనే విషయం దేవుడికే తెలుసు. అందుచేత వచ్చినటువంటి డబ్బును బాధితులకు అందజేయుటకు అధికార్లకు అవ్వగించండి. అధికారులు ఏమీ చేయడంలేదు అని చెప్పడం భావ్యంకాదు. వారు కూడా కష్టపడుతున్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో కలెక్టరు, స్టాఫ్ అంతా చాలా బాగా పని చేశారు. వారు సంపించిన నష్టాల లెక్కలను ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఇళ్లు కోల్పోయిన వారికి వెయ్యి రూపాయలు బిడ్డి ఇచ్చి, 2, 3 వేల రూపాయలు బ్యాంకులనుంచి రుణాలు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. అని కూడా దీర్ఘకాలిక రుణాల క్రింద ఇప్పించాలి. లేకపోతే బ్యాంకులవారు మూడవరోజునే డిమాండు నోటీసులు పంపిస్తారు. నాకు 900 రూ.లు ఇచ్చి మూడు రోజులు అయింది. అది కట్టమని అప్పుడే నాకు డిమాండు నోటీసు పంపించారు. ప్రభుత్వం రైతుల గురించి పట్టించుకోవడంలేదు. రైతు ప్రాచారాబాదునస్తే ఇక దుప్పటి కూడా పైన కప్పకొనుటకు ఉండడం లేదు. వారు ఈనాడు తిండిలేక, ఇల్లు లేక మలమల మాడిపోతున్నారు. పేదప్రజలకు ఒకరోజు పని ఉంటే 10 రోజులు పని ఉండడం లేదు. మన దేశంలో నూటికి 75 మంది వ్యవసాయంమీద ఆధారపడిన వారే. కాబట్టి రైతులకు 1500 రూ.లు సబ్సిడీ క్రింద ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—ఉపాధ్యక్షా, ఈ తుఫాను, ఉష్ణేన సంభవించి సుమారు 37 రోజులు అయింది. అది కాననస్థ సమావేశంలో చర్చిస్తున్నాము. ఎందుకు ఇంత గడువు కావలసి వచ్చిందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ప్రజల నుంచి ప్రతినిధులుగా వచ్చిన శాసనసభ్యులు అది జరిగిన తక్షణం సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొని చర్చించవలసింది. ఈ అపాయానికి గురి అయినటువంటి ప్రజానీకానికి ప్రభుత్వం యంత్రాంగం ఏ విధంగా సహాయ పడాలనే విషయాల గురించి చర్చించి నిర్ణయించవలసి ఉంది. అది జరుగలేదు. బహుశా ఈ ప్రభుత్వానికి అధిపతులగువారు ఒక తద్దినం పెట్టించాలని చేసారేమోనని నేను అనుకొంటున్నాను ఏమైనప్పటికీ ఇది తీవ్రమైనటువంటి మహా విపత్తు. నైన్సు, టెక్నాలజీ అభివృద్ధి చెందినటువంటి ఈ రోజులలో ఇటువంటి ఘోరమైనవార్త వినుటకు చాలా బాధగా వుంది. నిజానికి చూస్తే తూర్పుకొనలో ఉన్న 5 జిల్లాలు—గుంటూరు, కృష్ణా

పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి వైజాగ్ లు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అన్నదాతవంటివి ఇతర ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోగలిగిన, శక్తిసామర్థాలు కలిగిన జిల్లాలు ఇవి. చరిత్రను లెఖించిన రోజులనుంచి-900 సంవత్సరాలనుబట్టి తుఫాను ఈ ప్రజానీకాన్ని వెంటాడుతూనే ఉన్నది. ఈ కోస్తాజిల్లాలలో ఈ 5 జిల్లాలలో యుద్ధాలకు మించిన యుద్ధాలు సాగుతున్నవి. ఆటంబంబులకుమించినఆటంబంబులు కురిపిస్తున్నాయని అనిపిస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ శాసనభానాయకుడుగా. ప్రభుత్వ అధిపతిగా ఒక స్టేటుమెంటు తయారుచేసారు. అది ప్రభుత్వ మంత్రాంగం తయారు చేసిన స్టేటుమెంటుగా నేను భావిస్తున్నాను. ఆయన దృక్పథాన్ని అవగాహన చేసుకుంటే సైక్లోన్, టైడల్ వేపు ఏ విధంగా వచ్చాయి, ఏవిధంగా విన్నాము అని ఉంది. సైక్లోన్, టైడల్ వేపు వస్తాయని తెలిసి ఏమి చేసాము? ఎప్పుడు ఫోను చేసాము, ఎప్పుడు తెలిగ్రాం ఇచ్చాము అని ఒక సోది క్రింద ఉంది. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు ఎవ్వరికీ నోటీసు ఇవ్వనే ఇవ్వవు. ఈ భూమి మీద ఎప్పుడు ఏ ఉపద్రవం వచ్చి మనుష్య జాతి అంతా కూడా నాశనం అయిపోతుందో

1-20 p.m.

ఎవ్వరూ చెప్పలేము. మనుష్య జాతి నాశనం కాకుండా విజ్ఞానం ఉన్నవాడు, బలం ఉన్నవాడు, శక్తి ఉన్నవాడు, బుద్ధి కళలతో ఉన్నవాడు ఏమి చేస్తాడు అనేది సమస్య అన్నమాట ప్రభుత్వం చాలా దూరదృష్టితో వ్యవహరించాలి. ఈ ఉపద్రవంఏమిటి? దీనిలోటుపాట్లు ఎవరికి సంబంధించినవి వెతకడం కష్టంగానేఉంది. నిజానికి చచ్చిపోయినవారికి తద్దినంపెట్టే వ్యవహారం క్రింద ఇది జరపడం బాగా లేదు. 77 పేజీలో Appendix 13-Particulars of loss of human life, cattle, crops, dwellings, etc., 8,504 dead bodies have actually been disposed off and about 900 missing persons are still not accounted for after village wise enumeration in the affected areas, and other particulars like loss of cattle and livestock, ఉన్నాయి 5 జిల్లాలలో ఏ ఏ ప్రాంతంలో ఎంత ఎప్పుడు శాస్త్రీయ దృక్పథం ఏమిటి? కలెక్టరుకు ఫోను చేశాము, ఆ కలెక్టరు తాసిల్దారుకు ఫోను చేశాడు, ఆ తాసిల్దారు యు.డి.సి. ని, ఎల్.డి.సి.ని పంపించాడు అనేది తప్ప వాస్తవానికి 8,504 మంది చనిపోయారు అంటే ఎవరు చనిపోయారు? చనిపోయిన బాడీస్ కనపడితే పూడ్చాము కనుక అంటున్నారు. 900 మంది మిస్సింగ్ అన్నారు. ఎవరైతే కష్టించి చేపలు వట్టి, దున్ని పనిచేసే మనుషులు చచ్చిపోయారన్న మాట. 69లో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి టైములో తుఫాను వచ్చినప్పుడు కూడా ఇలాగే వ్యవహరించారు. అప్పుడు అదృష్టవశాత్తు జనతావాళ్ళు లేరు కనుక ఇవన్నీ త్రవ్వి బయటికి తీసేవాళ్ళు లేకపోయారు ఏదో స్టీమ్ రోల్స్ బిజినెస్ జరిగిపోయింది ఇప్పుడు కూడా అలాగే జరుగుతోంది. సుమారు 5 జిల్లాలు ఊడ్చిపెట్టుకు పోయాయి. పరిపాలన నిర్లక్ష్యంచే వాళ్ళ గుణపాఠం నేర్చు కొని వ్యవహరించాలి. కానీ అలాంటిదేమీ కనిపించడం లేదు. ప్రభుత్వం అక్కడ పతనం అయిపోయింది. కానీ ఇక్కడ దాని అవశేషం ఇంకా మిగిలిఉన్నప్పుడు ఈ ఉపద్రవంవచ్చింది కనుక ఏ మనిషికి ఆ మనిషి, ఏ పార్టీకి ఆ పార్టీ, ఏ నాయకుడికి ఆ నాయకుడు పరిష్కరించేటువంటిది కాదు ఇది. వాస్తవంగా చూచినట్లయితే ఈ దెబ్బ అంతా పేదవాడి పైన కష్టించే వాడి పైన, దిక్కులేని వాడి పైన. << శాసన సభాపతి సారిలు నాయకులు ఎక్కడ తమకు

వచ్చే వోట్లు ఉన్నాయి; పేపర్లలో తమ ప్రతిష్ట ఎలా పెరిగిపోతోంది, తమ నాయకుడు ఎవరు అనేటటువంటి చొప్పుదండు నీచ వ్యవహారాలు రాజకీయాలలో మనం ఉండడానికి కాదు. ప్రభుత్వం కూడా అట్లాగా ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వంకాదు నేను వస్తాను అనుకునే వాళ్ళుకూడా అట్లాగే ఉన్నారు. ఇక దిక్కులేకుండా సర్కిస్ చేసేవాళ్ళుకూడా అట్లాగే ఉన్నారు. మహావిపత్తు ఆంధ్రప్రజలకు వచ్చినప్పుడు దీనియొక్క సాంఘికవరిణామం ఏమిటి? దీనివల్ల ఆంధ్రప్రజలయొక్క జీవితంలో ఎటువంటి మహా తరమైన కల్లోలం బయలుదేరింది అంచనా వేశారా? లేదు. ఎప్పుడో తెలిఫోన్ చేశాం. ఎప్పుడో తెలిగ్రాం ఇచ్చాం. ఎక్కడవన్నీ శవాలు కప్పిపెట్టాము అన్నమాటలు తప్ప వేరే ఏమీలేదు. ఎంత ఖూమినష్టపోయింది, ఎంత పంట నష్టపోయింది, ఎంతమంది మనుషులు తినే పంట ఎన్ని లక్షల ఎకరాలు పోయాయి, ఎన్ని భవనాలు పోయాయి, పశువులు ఎన్ని పోయాయి, కోళ్ళు ఎన్ని లక్షలు పోయాయి ఈ లెక్కలా కావలసింది. ఇందుకోసమేనా చదువుకున్న చదువంతా? ప్రజాస్వామ్యం అంతా దీని గురించేనా? ఒక రాష్ట్రంలో ఎంతమంది చనిపోయినా మనంచేసేది ఏమీలేదు. అవతల పాశ్చాత్యదేశాలవాళ్ళు 50 వేలమంది చనిపోయారు అని చెబుతుంటే ఈ మనుష్యులు మనుష్యులు కారా? చనిపోయిన వారికుటుంబాల వారి అలో లక్షణా అని చేసేగోడు గురించి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా? అది ఏమీలేదు. ఇప్పుడు వచ్చినది అంతా కూడా ఎవడు అధికారంలోకి రావాలి, ఎవడినుండి అధికారం తీసేసి ఎవడికి ఇవ్వాలి అనేది. మొన్నటివరకు మంత్రి పదవులలో ఉండి, అన్నిటిని సమర్ధించిన మనుష్యులు తిరిగి ఇవతల సైదుకు వచ్చినట్లయితే, ఈనాడు ప్రజల తరపుర మాట్లాడే అధికారం ఉన్నదన్న మాట. ఇది మొనలి కన్నీరు కార్పడం కాదా? శవాల మీద రాజకీయాలు నడిపేట్లయితే ప్రజలు మిమ్మల్ని చిత్తు చేయాలి అంటున్నాను. ఈ దేశంలో పరిపాలనకు, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు మనం తగుదుమా అన్న తెలివి, బుద్ధిశక్తి ఉన్నట్లయితే ఈ కోస్తా ప్రాంతంలో 3 వందల సంవత్సరాలలో కొన్ని తరాలు నాశనము అయిపోయాయి, బ్రిటిష్ వాళ్ళ నుంచి మనం మిగిలాము అన్న జ్ఞానం తెచ్చుకొని, మన ప్రజానీకాన్ని రక్షించాలి. అప్పుడు 80 లో ఇచ్చిన లెక్కనూట్టి నిజానికి 808 మంది చనిపోయారు అంటే ఇప్పుడు 81 వేల మంది చనిపోయారు అన్నమాట. ఈనాడు ఈ శవరాజకీయాలు తెచ్చిపెట్టుకొని మనం అప్రతిష్టపాలు అయిపోయేట్లయితే అది సిగ్గుచేటు. నిజంగా ప్రభుత్వాలిదే ప్రధానబాధ్యత. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఉన్నది. జనతా ప్రభుత్వం ఉన్నది. కాంగ్రెసును తొలగించి జనతాను ఆధిపత్యంలో పెట్టినమీదట కేంద్రంలో జనతాకు బాధ్యత లేదా? వెంగళ రావుగారు వచ్చే ఎన్నికలలో ఎం.ఎల్.ఎ. అవుతే అవచ్చు గాని ముఖ్యమంత్రి అవలేదు. దిగిపోయిన ఇందిరమ్మ పుణ్యమా అంటూ, అక్కడ ఉన్న మంత్రుల పుణ్యమా అంటూ అయ్యాడు కాని నిజానికి కాదు. పరిపాలనా యంత్రాంగం అంతా మన అవసరాలను, అధిపత్యంలో ఉన్న పార్టీ అవసరాలను తీర్చడానికి ఉన్నది గానీ నిజంగా ప్రజలయొక్క సేవచేసే యంత్రాంగంగా లేదు. బంట్రోతు దగ్గర నుంచి ముఖ్యమంత్రి వరకు కూడా ఈ సైక్లోన్ వ్యవహారంలో నేను వ్యవహరించవలసి వచ్చింది. నేను ప్రజలచే ఎన్నుకోబడినాను. నా నియోజకవర్గంలో ఎన్నో కొంపలు పోయిన వారు, నీటిలో మునిగి పోయిన వారు, పనిపాటలు లేని వారు, ఆకలితో బాధపడుతున్న వారు ఉన్నారు.

అది తీవ్రమైనది కానేకాదు. ఆ టైడల్ వేవ్ కాకినాడను ముంచివేసినా 1-30 p.m. ముంచివేసేది. ఈ వ్యవహారము అంతా మన ఆంధ్ర ప్రజలకు సంబంధించి ఒక మనిషి నష్టం ఇంకొకరికి సంబంధము లేని వ్యవహారము కాదు. పరిస్థితిని ఈ నెల రోజుల నుంచి చూస్తున్నట్లుంటే ప్రజాప్రతినిధిగా నేను చెప్పేది ఈ ప్రభుత్వము మూమూలు ప్రభుత్వమే. బ్రిష్టునందరెడ్డిగారు కాలములో ఎలాగ వ్యవహరించినో ఇప్పుడూ అలాగే ఉంది, ఎవరో వస్తారు, విచారణ చేసి వెళ్ళిపోతారు. ఇది అంతా నాకు తెలుసు. ఒక మనిషికి సహాయము చేస్తారు, ఇంకొక మనిషికి సహాయము చేయరు. కలెక్టరుని అడుగుతే నేను పేదరికం నిర్మూలించడానికి పనిచేస్తున్నానా అంటారు ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగితే నేను అదెంత కలెక్టరుకి ఫోను చేస్తాను అంటారు. మనము కాగితము ఇస్తే ఆ కాగితము సెక్రటరీకి పంపిస్తారు. ఆయన సంతకం పెట్టి అసిస్టెంటు సెక్రటరీకి పంపిస్తాడు కలెక్టరుకు పంపినట్లు మనకు తెలియవస్తున్నారు. కలెక్టరుకు మేము పంపించుకోలేమా, మీరు పంపాలా అంటాము. ఇది జరుగుతున్న విషయము. కనుక ఈ ప్రభుత్వంపైన పేద ప్రజానీకము బ్రతికి సంత కాము చచ్చిపోవాలే కాని బాధలుపోవు. ఇది దురదృష్టకరమైన ప్రభుత్వము. నిజానికి చూచినట్లుంటే ఎంత నష్టము వచ్చింది. ఎన్ని వేల నష్టం వచ్చింది అని ఈ ప్రభుత్వము ముయివా సరయిన అంచనా వేసిందా అని నేను అంటున్నాను పంటల నష్టం 550 కోట్ల రూపాయలు అని దీనిని కాంట్రాడిక్టు చేయమని నేను అడుగుతున్నాను. 550 కోట్ల రూపాయలు అని చెప్పడానికి నాకు ఆధారాలు ఉన్నాయి. పంట నష్టం ఇంత అని చెబితే భవిష్యత్తులో ధరలు పెరుగుతాయి. బ్రతికి ఉన్నట్లుంటే వారు కూడా తీవ్రవాదులుగా మారుతారు. ఇంక పశువులు, కోళ్ళు మొదలైనవి సుమారుగా ఆరున్నర లక్షలు అని మీ లెక్కల ప్రకారమే అంటున్నారు. బిల్డింగు వగైరా నష్టం ఆరువందల కోట్ల రూపాయలు వచ్చిందని నేను అంటున్నాను. 175 కోట్లు అంటున్నారు. అది ఎట్లాగ చేశారని నేను అడుగుతున్నాను ఇక మొత్తం నష్టం మూడువేల కోట్ల రూపాయలు అని నేను పోచ్చరిస్తున్నాను. కనుక మీరు ఏ పద్ధతి మీద అంచనా వేశారని నేను అడుగుతున్నాను. ఏదో ప్రజలను మళ్ళీ పెట్టడానికి చచ్చిపోయిన వారి లెక్క తక్కువ చేశారు. అంతే కాకుండా నష్టంలో లాభం సంపాదించుకోవాలని, పంచుకోవాలని ధానిని తినేయ్యాలని చేసే వ్యవహారాలూ ఉంది. అందుచేత అక్కడ లెక్కలు ఎక్కువ కావాలి అన్నమాట. ఎంతమంది నిరాశ్రయులు అయ్యారు అంటే 40, 50 లక్షల మంది నిరాశ్రయులయ్యారని నేను అంటున్నాను. ఈ నిరాశ్రయుల రక్షణకు మీ సమాధానం ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను. మీరు కాగితాలు ఇచ్చారు. జి.వో.లు ఇష్యూ చేశారు. మీ జి. వో.లు ఏమిటో నాకు తెలుసు ఏ జి. వో. మీరు సక్రమంగా అమలు చేశారని నేను అడుగుతున్నాను తుఫాను చెల్లితన్న కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని ప్రాంతాలను నేను తిరిగి చూశాను. చచ్చిపోయినవారు చచ్చిపోగా బ్రతికున్నవారికి మీరు ఏమి చేశారని నేను అడుగుతున్నాను. వారు ధైర్యముతో, స్థిరమైనవారే ఉన్నారని చెప్పడానికి నేను గర్విస్తున్నాను. పోయిన కుటుంబాలు పోగా భర్తలు పోయిన వారు, భార్యలు పోయిన వారు, పిల్లలు పోయిన వారు ఎంతో ధైర్యముతో సాహసముతో ఉన్నారని నేను చెప్పుతున్నాను. కనుక అధ్యక్ష మహాశయా, ఈ 50 లక్షల మంది నిరాశ్రయులకు మీ కార్యక్ర

మం ఏమిటి? నిరాశ్రయులు అయిన వారు ఎవరంటే చేపలు పట్టేవారు, వ్యవసాయ కూలీలు, భూమిని దున్ని భాష్యాన్ని పండించిన వారు; దివిసీమను స్వర్గ సీమగా చేసిన వారు ఇప్పటికీ కూడా భూమిని భాగుచేసుకుంటున్నారు. మీ కార్యక్రమం ఏమిటి? మీకు కార్యక్రమం లేదు. ఉన్న కార్యక్రమమంతా రేపు ఎవడు మంత్రికావాలి ఇక్కడ ఉన్నవారు రేపు మంత్రి కావాలని అక్కడికి వెళ్ళిపోయి జనతాలో కలిశారు. అక్కడ బ్రహ్మాండమైన నాటకాన్ని సాగిస్తున్నారు. ఇది సిగ్గుచేటు అంటాను. ఇది నాకు తెలుసు. నేను ఈ కా సభలో 10 సంవత్సరాల నుంచి ఎలుగై తి చాటుతున్నాను. మీరు పతనమవుతారని చెప్పేను, పతనమయ్యారు. మీరు చేసిన తప్పులు ఒప్పుకోనక రేపో మాపో ఆధిపత్యము కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఏమైనప్పటికీ ఈ పరిస్థితిలో ఈ ఆంధ్ర ప్రజానీకము కష్టంలో ఉన్నారని ప్రపంచము అంతా మనవైపు సానుభూతితో చూస్తున్నారు. మీకు చేయడం చేకూరకపోతే ప్రభుత్వం నుంచి దిగిపోండి. రేపు మరల ప్రజల దగ్గరకు పోవాలి. మీకు టైము ఏమీ లేదు. టైము దగ్గరకొచ్చాక వెళ్ళికేకలు వేస్తే మూత్రం ప్రయోజనం ఏమిటి? జట్టు పట్టుకొని లాగేస్తే ప్రయోజనం ఏమిటి? ఎలాగైనా రెండు నెలలలో ప్రజలు తీర్పు ఇస్తారు. ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి తిండి, కట్టుకోడానికి గుడ్డ, ఉండడానికి ఇల్లు ఈ మహావిపత్తు వల్ల అవసరం అయింది, దీనిని ఒక గుణపాఠంగా నేర్చుకొంటారని ఆశిస్తూ తెలపుతుంటున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The House now stands adjourned till 400-p.m

(The House then adjourned to meet again at 4-00 p.m.)

(The House re-assembled at 4-00 p.m.)

(Mr. Speaker in the Chair)

DISCUSSION ON CYCLONE (CONT.)

(శ్రీ) వై. వెంకట్రావు:—అధ్యక్షా, గత 19వ తారీఖున సంభవించిన ముఘాను వల్ల తీరప్రాంతానికి కాక ముఖ్యంగా గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలకు విపరీత నష్టం సంభవించింది. ఆ నష్టంతో అపారమైన నష్టం ముఖ్యముగా రైతాంగానికి జరిగింది. రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు, చేతివృత్తుల వారు చేనేత వారు, అపారంగా నష్టపోవడం జరిగింది. రైతాంగానికి జరిగిన నష్టం వారి ఆంధ్రకందనలు, ఆవేదనలు చూస్తుంటే ఎంతో బాధకలుగుతుంది. నిమ్మ సమూలంగా పోయింది. అరటితోటలు, ఆకుతోటలు ఏమీ అందకుండా పోయాయి. తక్కినవి చెరకు కొంచెము రావడానికి అవకాశం ఉంది గాని చాలావరకు దెబ్బతిన్నాయి. ఇంత భారీ ఎత్తున మన ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి ఆదుకున్నందున శాంతి భద్రతలకు తావిచ్చింది. వెను వెంటనే 21 సాయంత్రంనుంచి, 22 ఉదయము నుంచి కూడా ఉచితంగా పేదలకు బియ్యం సరఫరాకావడం, అలాగే కేష్ అనిస్టెన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడికక్కడ మెషినరీ అంతా మూవ్ అయి చాలా ఉదారంగా పేదజనాన్ని ఆదుకున్నారు. పూరిగుడినెల వారికి చిన్న తాటాకు రేచిపోయిన రూ. 150 ఇసామని ప్రకటించారు. తరువాత పూరి డేమేజి అయితే రూ. 150, పార్లత్ డేమేజి అయితే రూ. 75 అని చెప్పి చిన్న నష్టం అయిన సరే ఉదారంగా

అదుకున్నందువల్ల, ఉచితంగా బియ్యం ఇచ్చినందువల్ల కాంతి భద్రతలకు తోడ్పడి నందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని కూడా సభా ముఖ్యంగా అభినందించాలి. ఎప్పుడూ వంద రూపాయల నోటు చూడనివారు ఒక్కసారి రెండు మూడు వందలు ఇస్తే ఏమీచేసు కోవాలని అన్న సంఘటనలకూడా నేను స్వయంగా కళ్ళతో చూసి చెబుతున్నాను. అనేక రకాల సంస్థలు వచ్చాయి. కేర్, చామకృష్ణ మిషన్, ఇలా రకరకాల సంస్థలు వచ్చాయి. బట్టలు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. మరి చి దుప్పట్లు ఇస్తుంటే వాళ్ళు ఎంతో సంతోషంగా కనిపించారు. అంత కష్టంలో కూడా, ఆ విధముగా పేద జనాన్ని ఆదుకోవడం జరిగింది. ఫైర్ ప్రయిస్ పాపులెట్టి నబ్బిడి చేసి అమ్మితే బాగుంటుందని నేను చెబుతూ వచ్చాను. రైతులకు ఐ.ఎస్.ఎమ్. లోన్ను ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాడు రైతు రుణగ్రస్తుడుగా ఉన్నాడు. పాడి పశువులు పోయాయి, పంటలు పోయాయి. ఈనగా చి నక్కలకు పెట్టినట్టుగా, సిద్ధాన్నంగా ఉన్నది. పోయిన పరిస్థితి వచ్చింది. రైతు అయోమయావస్థలో పడి ధీనంగా ఉన్నాడు. అటువంటి రైతులకు భారీగా ఆదుకోవాలి. ఐ.ఎమ్.ఎస్. నుంచి ఎక్కువగా ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ జిల్లాకు ఇచ్చిన ఎలాట్ మెంట్ తక్కువగా ఉన్నందువల్ల వెయ్యిరూపాయలకు పక్కవ ఇవ్వము అంటున్నారు. తోను అనేది భారీ ఎత్తున అందితేనే తప్ప రైతులు వారి కార్యక్రమాలు సాగించుకునే వీలులేదు లోన్ ఎరువులుగానే కాక కేష్ అసిస్టెన్సుగా కూడా ఇస్తేనే తప్ప రైతులు నడుపుకోలేరు. పశువులు చాలా పోయాయి. దానిని కూడా పూర్తి చేయాలి. ఆఫీసర్లు ఎంతో ముందుకు వచ్చి చేశారు. వారిని కూడా అభినందించాలి. డైరీ డెవలప్ మెంటు మేనేజింగు డైరెక్టరుగారు మంత్రి రాజారాంగారి ఆదేశానుసారం సంగం జాగ్రత్త మూడి డైరీకి నడిచివచ్చి, వారికి ఆదేశాలు ఇచ్చి, చెట్లు అన్ని కొట్టి చి నందువల్ల తేలజల విలువ కలిగిన వెన్న, పాలు జనరేటర్ లో ఎక్కించి నేవ్ చేస్తే, సెంట్రల్ ఎక్స్ యుజ్ వారికి కూడా చెప్పకుండానే చేస్తే సెంట్రల్ ఎక్స్ యుజ్ నాకు మా మీద ప్రాసిక్యూషన్ చేస్తాము అన్నారు. నోటీసులు ఇచ్చిన సందర్భాలుకూడా ఉన్నాయి. అధికారులు, ముఖ్యమంత్రిగారు, అని మల్ హాజ్ బెండ్రి మంత్రిగారు రాజారాంగారు శ్రద్ధతీసు కొని ఉత్సాహ పరిచినందువల్ల ఈ కార్యక్రమాలన్నీ చేయగలిగాము. ఈనాడు ప్రభుత్వం ఒక్క ప్కిము చేసుకున్నారు. ఎక్కడైతే పశువులు నష్టపడ్డాయో రీఫ్లేస్ మెంట్ చేయడానికి ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి పంజాబు, హర్యానా నుంచి పశువులను తెప్పించి అలాగే గ్రేడెడ్ ఎనిమిట్లను శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణము జిల్లాలకు తెప్పించి చేయబోతున్నారు. ఎస్.ఎస్.డి.ఎ. నుండి నబ్బిడితో సరఫరా చేయాలని పథకం కూడా వేసుకొన్నారు. ఉచితంగా ఫిడ్ ఇవ్వాలని నబ్బిడిమీద పశుగ్రాసం ఇవ్వాలనే ఆలోచన ఉంది. అడ్మిన్స్ట్రేటుకు ఖాదీబోర్డు వారు చాలా భారీ ఎత్తున ఇస్తున్నారు. బ్లాక్ స్ట్రెయిల్స్, కాన్సెంట్రేట్స్, కాల్షియం సహాయము చేస్తున్నారు. ఫిషర్ మెన్ చాలా ఇబ్బందులకు గురియ్యారు. వారిని కూడా చాలా ఉదారంగా ఆదుకుంటున్నారు. రైతులకు ఎరువులతో బాటు కొంత కేష్ అసిస్టెన్సు కూడా ఇవ్వాలి. గుంటూరు సెంట్రల్ బ్యాంకునుంచి ఇంతవరకు ఏమీ ఇవ్వలేదు. సత్వరము సర్వీస్ చేసుకొని రైతాంగాన్ని ఆదుకుంటే తప్ప రైతాంగము చెబ్బితాని పోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాడు.

వారిని ఆదుకొంటారని పరిపూర్ణమైన ఆశ వున్నది. కైండ్ తోపాటు కాష్ అసిస్టెన్స్ కూడ అందజేసే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

4-10 P. m.

క్రిమతి డి. ఇందిర (తెనాలి):— అధ్యక్షా, చాలామంది గౌరవ సభ్యులు తుఫాను తీవ్రత గురించి ఉచ్చైన ఉధృతం గురించి నిన్నటి నుంచి మాట్లాడుతున్నారు. ఒకసారి చరిత్రలో వెనకకు వెళ్ళినట్లయితే కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుంచి ప్రకృతికి మానవునికి అరుగుతున్న పోరాటంలో ప్రకృతిదే పైచేయిగా కనిపిస్తున్నది. ఈ నాడు ఆధునిక యుగంలో వైజ్ఞానికంగా, సాంకేతికంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నామని భావించుతున్నప్పుడు తిరిగి నవంబరు 19వ తారీఖున వచ్చిన తుఫాను గాని, ఉచ్చైనగాని కొన్ని వేల ఎకరాలలోని పంట మట్టిపాలైన పరిస్థితి చూస్తే తిరిగి ప్రకృతి అనపాళన చేస్తున్నదని తెలియుచున్నది. ఏ ప్రకృతి చూసినా కూలిన గుడిసెలు గండ్లు పడిన కాలవలు, వంకరలు పడిన ఎల్క్విక్ స్థంభాలు. వీటిని కొత్తగా కట్టుకోగలిగినా వాటి వెనుక మానవుడు పడిన పరిశ్రమకు, కృషికి అంచనా చేయలేమని మనవి చేస్తున్నాను. మా తెనాలి తాలూకా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి, లక్షన్నర ఎకరాలలోని మొత్తం పంట, చేతికి అందిన పంట నీళ్ళపాలై నది. తుఫాను తరువాత కూడ డ్రైనేజీ సౌకర్యాలు లేనందువల్ల మిగతా పంట కూడ నాశనం అయింది. అందువల్ల గవర్నమెంట్ తప్పకుండా డ్రైనేజ్ పథకాలకు డబ్బు కాంక్షన్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రెండు మూడు సంవత్సరాల నుంచి చూస్తూ ఉన్నాము. వరుసగా పెద్ద పెద్ద తుఫాను తాకిడి అవుతూ ఉన్నది. అందువల్ల లాంగ్ స్టాండింగ్ సీడ్ సప్లయ చేసే వేరే మాసాలలో పంట వచ్చే విధంగా, శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధన చేసి అందించవలసిన అవసరం ఉన్నదని భావిస్తున్నాను. దానిని గురించి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా మా తాలూకాలో ఎక్కువగా నిమ్మ తోటలు, తమలపాకు తోటలు, అరటి తోటలు వున్నాయి. అరటి తోటలు, తమలపాకు తోటలు నామమాత్రంగా కూడ లేవు. నిమ్మతోటలు మాత్రం వ్రేళ్లు కదిలిపోయి పడిపోయి వున్నాయి. వాటిని బాగు చేసుకోడానికి కూడ డబ్బు లేకుండా వున్నది. ఇదివరకు ఉన్న లోన్స్ లాంగ్ టర్మ్ లోన్స్ గా టీబీజీ చేసి, తిరిగి వాటిని బాగు చేసుకోడానికి డబ్బు యిప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అందరు స్వంతదారులు కాదు. కౌలుదారులుకూడ చాలామంది ఉన్నారు. పెట్టుబడి పెట్టలేరు కనుక కౌలుదారులకు కూడ తగిన సదుపాయాన్ని అందించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. రైతుల తరువాత ఎక్కువగా నష్టపోయిన వారు చేనేత పారిశ్రామికులు. ప్రతి మగ్గానికి 250 రూపాయలు యిస్తామని చెప్పారు. సంఘోషించవలసిందే. వారు నేస్తున్న బట్టలు కూడ నష్టపోయారు. వారి బాధ వర్ణనాతీతంగా వున్నది. అటువంటి చేనేత పారిశ్రామికులకు ధన సహాయం అందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హరిజన వాడలకు పోతే అవి హరిజన వాడలు కాకుండా ద్వీపాలు మాదిరిగా కనబడుతున్నాయి. ఇండ్ల స్థలాలు యిచ్చామని చెబుతున్నాము. వల్లపు భూములలో ఆ స్థలాలు ఉండడము వల్ల పైలోన్ పోయిన 15 రోజుల తరువాత అక్కడికిపోతే కూడ అన్ని

జలమయమై వున్నాయి. ఆ స్థలాలను ఎత్తు చేసి వారికి యిళ్లు వేసుకోడానికి ధన కహాయం అందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్స్ గురించి చెప్పారు. మా తెనాలి తాలూకాలో 10 లక్షల రూపాయలు కాంక్షన్ చేశారు. అవి రైతుకు దాశవా పంట వేసుకోడానికి కిరూపాయల లెక్కన కూడ సరిపోవడం లేదు. ఆ ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోన్స్ పెంచవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. అన్ని పంట కాలవలకు నీరు యిచ్చారు. గండి పడిన పంట కాలవను త్వరగా పూడ్చి సక్రమంగా చేయకపోతే మరల గట్టు తెగే ప్రమాదం వున్నదని ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యమైనది విద్యుచ్ఛక్తి. దాదాపు 800 పంప్ షెట్స్ వుంటే 400 పంప్ షెట్స్ కు కనెక్షన్ యిచ్చారు. సర్వీస్ వైర్ కొనుక్కొనక్కరలేదని చెప్పారు. కాని సర్వీస్ వైర్ సక్రమంగా యివ్వడంలేదు. అందుచేత సర్వీస్ వైర్ కొనుక్కొని తీసుకువచ్చిన వారికే కనెక్షన్స్ యివ్వగలుగు తున్నారు. ఇటువంటి అవకాశవకలు తొలగించి వెంటనే సర్వీస్ వైర్ యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. అధికారుల గురించి ఎన్నో చెప్పారు. మా ప్రాంతంలో సైక్లోన్ ఆయిపోయిన తరువాత అధికారులు సక్రమంగా బియ్యం పంపడంగాని, డబ్బు పంచడంలో గాని నిర్విరామ కృషి చేశారని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. అన్ని డిపార్టుమెంటు వారు నిర్విరామంగా కృషి చేస్తున్నారు. మన ప్లేటులో ఉండే మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటు వారు ఓపి చేశారో అర్థంకాకుండా వున్నది. సైక్లోన్ వచ్చిన నాలుగు రోజుల తరువాత నాలుగు డ్రమ్మల బ్లీచింగ్ పౌడర్ తీసుకొని కృష్ణాజిల్లాకు వెళ్ళినట్లుగా పత్రికలలో చూశాము. కొన్ని వేల మంది డాక్టర్స్ ఉండగా వారి సర్వీస్ ఉపయోగించుకోకుండా ఎందుకు ఈ విధంగా నష్టపడక నడిచిందో తెలియదు. కొన్ని వేల మందికి యినాక్యులేషన్ చేశారు అన్నారు. కాని ముఖ్యంగా హాస్ సర్జన్స్, ప్రియివేటు పాక్టీషన్స్ వాడవాడలకు వెళ్ళి యినాక్యులేషన్ చేసినారని తెలుస్తున్నది కొంతమంది అధికారులు సక్రమంగా పనిచేయలేదుకు సందేహం లేదని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. లక్ష్మణరావు (బందర్):—అధ్యక్షా, 19వ తేదీన వచ్చిన పెను తుఫానువల్ల కొన్ని వేల మంది ప్రాణాలు కోల్పోయిన సంగతి మనకందరకు తెలుసు. ఇన్నివేల మంది ప్రాణాలు కోల్పోయినప్పటికీ యింకా కొంచెం ధైర్యంగా ఎందుకు ఉన్నారంటే—అప్పుడప్పుడు వస్తున్న తుఫానుల అలవాటు వల్ల ధైర్యంగా ఉన్నారు. 1884 లో వచ్చిన తుఫాను వల్ల 35 వేల మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. 1977 లో మరల తుఫాను వచ్చినది. కొన్ని వేల మంది పోయారు. పీరియాడిక్ సైక్లోన్స్, సంవత్సరానికి రెండు మూడు వస్తున్నాయి. ఈ అలవాటు పడిపోవడం వల్ల ధైర్యంగా ఉన్నారని తెలియపరుస్తున్నాను. మొన్న వచ్చినటువంటి తుఫానులో కోస్తా తీరంలో ఉన్న మత్స్య పారిశ్రామికులు నూటికి 75 మంది చనిపోయారు. 15 పరసెంట్ ట్రైబ్స్ హరిజనులు చనిపోయారు. మిగతా వారంతా యాదవులు చనిపోయారు. గొట్ల చనిపోయారు. ఈ తుఫాను వల్ల కోస్తాలో మత్స్యపారిశ్రామికులు ప్రాణాలు కోల్పోవడమే కాకుండా ఇళ్లు కూడా కొట్టుకుపోయినాయి. ఎక్కువ నష్టపడినది ఫివర్ మైన్

అని చెప్పక తప్పదు. వెను తుఫాను వచ్చినప్పుడు యింత నష్టం లేకుండా సేవ్ చేసుకోడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా లేవా అంటే 1864 లో వచ్చిన తుఫానులో 35 వేల మంది పోతే అప్పుడున్న యింజనీర్స్ ఒక సూచన చేశారు. తుఫాను వల్ల మచిలీపట్టణం ముఖ్యంగా ఎఫెక్టు అవుతుంది. దానిని సేఫ్ గార్డు చేయాలంటే హాంసలదీవి నుంచి మచిలీపట్టణం వరకు 15 అడుగులు టైడల్ బ్యాంక్ కట్టినట్లయితే యింత నష్టం రాకుండా కాపాడుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని యింజనీర్స్ చెప్పినట్లు యివాళ కూడ రికార్డులు వున్నాయి. తుమ్మల పాలెం వరకు కట్టచేశారు, మిగతాది పూర్తి చేయకుండా ఉంచారు. దానివల్ల యివాళ తుఫాను వచ్చేటప్పటికి మొత్తం జనాన్ని తుడిచి పెట్టడానికి అవకాశం కలిగింది. ఇంత నష్టం కలగడానికి ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం ఏమీ లేదు. డిపార్టుమెంటు వారు చక్కగా చేస్తారు 17 వ తారీఖున సమాచారం రాగానే కరడాలను మునసబులను పిలిపించి గ్రామాలకు వెళ్లి ఇవిజన్ చేయించాలని ఉత్తరువులు ఇచ్చారు. 17 వ తారీఖునుంచి కుండపోతగా వర్షం రావడంవల్ల పల్లెటూళ్లకు వెళ్ళడానికి వీలు లేనందువల్ల కాలువలు ఉండడంవల్ల వారు అక్కడకు వెళ్లి సమాచారం ఇవ్వలేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఇవిజన్ చేయడానికి అవకాశం లేక ఇంతమంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. కోస్తా ప్రాంతంలో ఉన్న గ్రామాలకు ఒక గ్రామం నుంచి మరొక గ్రామానికి రోడ్డు సౌకర్యం ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప ఇటువంటి ప్రమాదాలు సంభవించినప్పుడు ఇవిట్టు చేయడానికి కూడా వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అనేక రకాలైన పేదవారు చనిపోయారు. మత్స్య పారిశ్రామికులు చనిపోయారు. వారి వలలు, నావలు అన్నీ పోగాట్టుకుని నిరాశ్రయులుగా ఉన్నారు. అటువంటి రిహబిలిటేట్ చేయాలని గ్రామాలకు పంపుతున్నారు. వారికి వలలు శేవు పడవలు లేవు. ఇచ్చిన రు. 150 లతో గుడిసె చేసుకుంటారు. అంతేతప్ప ఏమీ వృత్తి చేసుకోలేరు. చనిపోయిన వారిని గురించి తలపోసుకుంటూ విచారపడడం తప్ప చేయగలిగింది ఉండదు. ఈ పరిస్థితులలో రిహబిలిటేటు చేస్తామంటూ వారిని గ్రామాలకు పంపడం వల్ల సగం ఆకలితో వారు నానా అవస్థలు పడడం తప్ప మరేమీ ఉండదు. ఎక్కడో బంగ్లాదేశ్ లో ఇబ్బంది వచ్చిందని వారిని రెండు సంవత్సరాలు ఫీడ్ చేసాము. నిజమే, అటువంటి పరిస్థితులలో ఎవరికైనా చేయవలసింది. అదే విధంగా వీరందరికీ పనిపాటలు ఏర్పాటు చేసే వరకు ఫీడ్ చేస్తూ రిహబిలిటేషన్ వర్క్స్ కమిస్న్ ఐన తరువాత వారిని అక్కడకు పంపితే బాగుంటుంది. అందరం ఆఖరుకు వచ్చాం, మాట్లాడడానికి కూడా మైం తక్కువగా ఉంది. అవనిగడ్డ, అవనిగడ్డ అంటూ ఆ పేరే ఎక్కువగా వింటున్నాం. ఎవరు వచ్చినా అక్కడికే వెడుతున్నారు. పత్రికల వారే అవనిగడ్డ గురించే వ్రాస్తున్నారు. అవనిగడ్డ కంటే కూడా నష్టపోయిన ప్రాంతాలున్నాయని చెబుతున్నాను. గొల్లలమొదలలో 270 మంది ఉంటే 17 మంది మిగిలారు. మిగతా వారు చచ్చిపోయారు. తుమ్మలపాలెం వద్ద ముఖ్యమంత్రిగారు పాలికాష్టరుతో దిగి చూశారు. అక్కడి వారిని పరామర్శించారు. అక్కడ 84 మంది పోయారు చిన్నపాలెంలో మొత్తం ఏనాడుల కాలిని కనిపించకుండా పోయింది. 200 మందికి 10 మంది మిగిలారు. రంగనాయకుల పేటలో 840 మంది పోయా రవి అందరికీ తెలిసినదే. ఇటువంటి ప్రాంతాలున్న

వృత్తికి ఎంతసేపూ అవనిగడ్డ పేరు మాత్రమే ఫోకస్ అవుతున్నది. వచ్చిన నదు పాయాలు అవనిగడ్డ వారే పంచుకోడం సరిపోతున్నది. మిగతా వారు ఒకసారి పంచుకుంటే వారు పదిసార్లు పంచుకుంటున్నారు. కలెక్టరు గారికి ఈ సంగతి విన్నవించుకున్నాం. ప్రతిసారి అక్కడికే తీసుకుపోతున్నారని చెప్పాం. ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ను బట్టి అక్కడికి తీసుకుపోతున్నారని అనుకున్నా అవనిగడ్డలో కూడా నష్టపోయినవారందరికీ సరిగాన హామీ అందడంలేదు. కొన్ని ప్రాంతాలకు అందుతున్నదే తప్ప రియల్ సఫర్స్కు అందకుండా పోతున్నది. ఈ విషయం చెప్పడానికి నేను ఎంత మాత్రం జడవడం లేదు. చాలామంది చేనేతవృత్తి వారు చనిపోయారు. మత్స్యపారిశ్రామికాలకు వలలు, నావలు తయారయ్యేవరకు వారికి కొంత ఎడ్యూన్ రూపంగా కొంత సబ్సిడీ రూపంగా ఇస్తే బచారు మాసాలకు సరిపోయే గ్రాంట్ కొనుక్కుని ప్రతకడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ప్రభుత్వం వారు నావలు కట్టించడానికి 174 లక్షలు శాంక్ష్ షేసారు. అవి తయారయ్యే వరకు వారి మెయింటెనెన్స్ జరగాలి. అందుకు వారికి ఎడ్యూన్లు ఇప్పించాలి. ఎడో పాపం చేసుకుంటేనే వివర్స్గానో ఫిషరైన్గానో పుడతారని అనుకుంటుంటాము. వారికి ప్రొద్దుట మొకట సాయంత్రం వరకు పనిపాటలు చేసుకోకతప్పదు. ఇటువంటి ఇబ్బందులు వచ్చేవరికి పూర్తిగా నష్టపోతారు. చేనేత వారి మగాలు పోయాయి. ఇంటికి రు. 150 లు, మగ్గానికి రు. 150 లు, నూలుకు రు. 100 లు ఇస్తాం అన్నారు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం సెంటరింగ్ చేసి దాని ప్రకారం డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తామంటున్నారు కాని ఈ లోపల తయారు చేసిన మగ్గాలకు ఇవ్వము అంటున్నారు. ఈ మధ్యలో ఎవరి వృత్తులు వారు చేసుకోవాలని ఉద్దేశంతో మగ్గాలు తయారు చేసుకుంటే వారికి ఇవ్వకపోతే చాలా బాధకు లోనవుతారు. వారందరికీ మగ్గాలకు లోన్స్ ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. నష్టపోయినవారిలో త్రైబ్స్, హరిజనులు ఉన్నారు. వారందరూ జీవాల మీద ఆధారపడిన వారు. కొంతమంది పండుల మీద కొంతమంది బర్రెల మీద కొంతమంది గొర్రెల మీద ఆధారపడి ఉంటారు. జీవాలిన్ని పోయాయి. వారికి నమస్తం పోయినట్లే బపోయింది వారికి జంతువులు ఇప్పించక పోతే ప్రతికే అవకాశం లేదు. ఈ పని తక్షణం జరగాలి ఎప్పుడో శాంక్ష్ షే చేస్తాడు. రెండుమూడు మాసాలంటే ఈ లోపల వారు అడుక్కుతేనే పరిస్థితి వస్తుంది. కే ఎల్. రావు గారు ప్రభుత్వంలో ఉండగా మఫాను ఎడ్యూన్లుగా తెలుసుకోడానికి మచిలీపట్నంలో రాడారు ఏర్పాటు చేయాలని నాలుగైదు సంవత్సరాల క్రితం చెప్పడం జరిగింది. బందరులో స్థల సేకరణ కూడా జరిగింది. అదేమైనా తొలియదు అది ఉంటే ఈవాడు ఇంతమంది చనిపోయేవారు కాదు. ముందుగా తెలుసుకుని ఇవిట్టు చేసేవారం. బందరులో రాడారును వెంటనే ఏర్పాటు చేయించాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. టైడల్ కాంకు గురించి మొదటనే చెప్పాను. అది కూడా చేయించాలి. ఇదివరలో కొంత చేయించారు. అంతా చేస్తే 20-25 లక్షలు అవుతుందని అనుకుంటాను. ప్రతి గ్రామంలోను కమ్యూనిటీ హాల్స్ ఏర్పాటు చేయించాలి. అట్లా చేస్తే మఫానులు వచ్చినప్పుడు వాటిలో తలదాచుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది కనుక ప్రతి గ్రామంలోను కమ్యూనిటీ హాల్స్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

రోడ్డు అన్నింటికన్న ముఖ్యము. గ్రామాలకు ప్రజలను తీసుకురావాలంటే రోడ్డు, కాలవలపైన వంతెనలు లేకపోతే కష్టమవుతుంది. అక్కడి ప్రజలకు ఏ సమాచారము తెలియచేయాలన్నా కమ్యూనికేషను సౌకర్యం వుండాలి. దానివల్ల వేలకొద్ది జనము చనిపోయారు. వెంటనే రిలీఫ్ వర్క్స్ ప్రారంభించకపోతే మరల పట్టణాలలోకి వచ్చేస్తున్నారు. ఉప్పెనవల్ల దెబ్బ తిన్న ఏరియాలలో వున్నవారికి ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌చేంజ్‌లో పెర్సు రిజిస్ట్రేషను చేసుకొనలేదు అనిపెట్టకుండా వారికి సరిపోయిన ఉద్యోగాలు యివ్వాలి. ఎవరి ప్రాంతాలలో వారికి పనులు కలుగచేస్తే పని చేసుకొనడానికి అవకాశము వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్షా, ఉప్పెన, తుఫానులోను ప్రాచాలు పోగొట్టుకున్న వారి కుటుంబాలకు నా సొను భూతిని తెలియ చేస్తున్నాను. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నిటినీ అవి నష్టము జరిగినచోట ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి సహాయ కార్యక్రమాలను అమలుచేయవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వము మీద వుందని గుర్తించి కావలసిన అధికారాలను కలెక్టర్లకి యిచ్చి ప్రభుత్వ ఆదేశాల కోసము చూడకుండా ప్రజలను అదుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. మార్చినెలలో కేంద్రములో ప్రభుత్వము మారిన తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నాయకత్వము వైన ఎన్నో గాలివానలు తీసుకువచ్చి కొంత అల్లకల్లోలము సృష్టించ దానికి ప్రయత్నముచేశారు. ఆ ప్రయత్నములో మననాయకత్వము ఎటువంటి మార్పు లేకుండా నిలదొక్కుకొనడం జరిగింది. రాజకీయ వాదులు ఆశించినట్లుగా ఏమీ చేయలేకపోయినపుడు రాజకీయపార్టీలు ఈ తుఫాను రాజకీయాన్ని ఆసరగా తీసుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు అసమర్థతతో ప్రవర్తించారని వాఖ్యానాలు అసెంబ్లీలోను, బయట చేయడం జరిగింది ఇది చాలా దురదృష్టకరము. కేంద్ర నాయకులు, రాష్ట్రపతి వచ్చి ఆ ప్రాంతాలు విజిట్ చేశారు. ప్రధానమంత్రి విజిట్ చేశారు. జనతా పార్టీ నాయకులు, కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులు, కాంగ్రెసు పార్టీ పెద్దలు ఏ ఏరియాలో తిరిగి ఎంతగా ప్రజలకు సహాయపడుతున్నదీచూసి సంతృప్తిని వ్యక్త పరిచారు. ఈ సందర్భములో కేంద్ర ప్రభుత్వము మనకు కావలసిన పూర్తి సహాయాన్ని అందించలేదు. జనతాపార్టీ నాయకులు మన ఎహెస్‌లో వున్నారు. వారికి వున్న విలువ అంతా ఉపయోగించి జరిగిన నష్టమును భరి చేసుకొనడానికి ఎక్కువ నిధులు వచ్చే కృషి చేస్తే బాగుంటుంది. సెపెంబరు 12 న వంశధార వరదలవల్ల శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాల భాగము దెబ్బ తిన్నది. ఈ తుఫానువల్ల జననష్టము లేకపోయినా శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని 4 తాలూకాలలో పంటలు విపరీతముగా నష్టపోయినవి. కమ్యూనికేషన్సు పోయాయి. వెంటనే ఇద్దరు కాబినెట్ మినిష్టర్స్ ని ముఖ్యమంత్రిగారు పంపించి ఎంతవరకు సహాయము కావాలో అంతవరకు చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది రు.25 లక్షలవరకు యివ్వడం జరిగింది.ఈ మధ్య కొంతదెబ్బ దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలను బాగుచేయడానికి యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. జరిగిన నష్టాన్నీ భర్తీ చేయడానికి కనీసము రు. 2 కోట్లు అయినా కావాలని కలెక్టరు రిపోర్టులో యిచ్చారు, వెంటనే ఆ మొత్తాన్ని రిలీఫ్ చేసి జిల్లాలో నష్టపడిన ప్రాంతాన్ని మామూలుగా చేసే పరిస్థితి చూడాలని కోరుతున్నాను.

ANNOUNCEMENT.

re : Expunction of certain remarks made by Sri V. Srikrishna, MLA.

Mr. Speaker: I am to announce to the House that under rule 333 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the A. P. Legislative Assembly, I have expunged from the official report of the proceedings dated 27th December, 1977, certain remarks made by Sri V. Srikrishna, M.L.A. against the conduct of the Governor during the discussion on the cyclone. I am also to announce that all consequential alterations have been made in the above proceedings.

DISCUSSION ON CYCLONE, (CONTINUED)

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— అదృష్టా, ప్రకృతివల్ల మానవునికి ఎంత భయంకర పరిస్థితి ఏర్పడుతుందో ఈ తుఫాను ఉప్పనవల్ల మనకు తెలియవచ్చింది. 10 నవంబరునుంచి 19 నవంబరు వరకు ఫైకోన్ వాతావరణం కోస్ట్ పరియాలలో జాగా వున్నట్లు మనకు రేడియో ద్వారా తెలియవచ్చింది. 21.22 తేదీలలో ఆ ప్రాంత మంతా శివుడు తాండవం చేస్తున్నాడా అనిపించినది. మానవునికి వైరాగానికేమంచి స్థలముగా ఏర్పడింది. భూకానవైరాగ్యము అక్కడనే అలవాటు చేసుకోవచ్చు. ప్రకృతివల్ల భాధ కలగడము కొత్త పమీ లేదు, 1737 లో హుగ్లీ నదిమీద ఇట్లాగే జరిగి కిందలు పోయినట్లు అంచనా వేశారు. అట్లానే 1864 లో బందరు ప్రాంతములో జరిగిన ఉప్పనవల్ల వేల సంఖ్యలో జనము మరణించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈరాదు 1977 లో వున్నాము. ఇప్పటికీ మనలో మార్పు పమీ రాలేదు. 1737 లో 9 కలు చనిపోయారు; వైజ్ఞానికంగా అభివృద్ధి చెందినాము. మానవాయుధాలను కయ్యచేస్తున్నారు. సైంటిఫిక్ పజ్ అనుకుంటున్నాము. కాని మానవుణ్ణి ఈ భాదలనుంచి కాపాడలేకపోయి వందుకు చాలా బాధపడుతున్నాను.

అలిండియా మెటొలాజిల్ ఆఫీసర్ చెప్పిన ప్రకారం వడవతేది నుండి 19వ 4-40 p.m. తేదీవరకూ 42 సార్లు వార్నింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది. మనం సైంటిఫిక్ గా ఇప్పుడు చాలా ఎడ్యుక్స్ ప్లేజిలో వున్నాము. మూడు విధాల విజ్ఞానంవల్ల పరిస్థితులను తెలుసుకోనే అవకాశం వుంది ఒకటి ఉపగ్రహాలు, రాడార్ల ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు. మరదాసు, విశాఖవరకం, కలకత్తాలలో రాడార్లు వున్నాయి. వాటి ద్వారా 400 కిలోమీటర్ల దూరంలోవున్న పరిస్థితిని 24 గంటలలో తెలుసుకోవచ్చు. 1963 లో మనం అమెరికా నుండి రెండు ఉపగ్రహాలను నోవా 4 నోవా 5 అని రెండు ఉపగ్రహాలను తెచ్చుకున్నాము. అవి చిత్రాల ద్వారా వార్నింగ్ ఇస్తాయి. ఫోటోలో గుండ్రంగా చూపి మధ్యలో భాళి వుంటుంది. అలా కన్నీపై తుఫాను వస్తుందని గ్రహించవచ్చు. అలా ఫోటోల ద్వారా వార్నింగు చేయడం జరిగింది. నేను రాజకీయ కక్షతో మాట్లాడటం లేదు. మనం విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని ఉపయోగించుకోలేకపోయాము. దాని భాద్యత ఎవరిది? ఐ. ఎ ఎస్., ఐ. పి. ఎస్. అధికారుల బ్యూరోకనీ పమీ అయింది? మిలటరీ 18 వ తేది నుండి ఎలర్టుగా వుంది. మీకు పది కావాలంటే ఆ సహాయం చేస్తాం అని వారు చెప్పారు. కాని మనస్టేట్

బ్యూరోక్రసి దానిని పట్టించుకోకుండా, నిజ్జాన శాస్త్రాన్ని ఉపయోగించుకోకుండా 50 వేల పైన ప్రాణాలను తీయడం జరిగింది, దీనివల్ల మనం దాన్ని గుణపాఠాలు నేర్చుకోవాలి. మనం కొన్ని మొడరన్ ఎక్స్ప్లెమెంట్స్ విచేశాల నుండి తెచ్చుకోవాలి. జపానులో కొన్ని పరికరాలు సముద్రంలో వేస్తారు. అవి సముద్రంలో తేలుతాయి. అవి ఎప్పటికప్పుడు వాతావరణాన్ని రీడ్ చేస్తూ తెలుపుతూ వుంటాయి. అటువంటివి మన దేశానికి తెచ్చుకోవాలి, ఇన్ సైడ్ అనే ఆ పరికరాన్ని 1980 వరకూ ప్రభుత్వం తెస్తామని చెబుతున్నది. అరగంటకు ఒకసారి అది వాతావరణం సూచిస్తుంది. అటువంటి పరికరాలను మనం తెచ్చుకోవాలి. ఈ పరికరాలే గాక గోడలు కట్టటం, సముద్ర తీరంలో సరుకు చెట్లు పెంచడం కూడా చేయాలి. ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినా సరే ఇటువంటి పనులు చేయాలి. కాని యిప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ హుందాగా ప్రవర్తించలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీలో వున్నారు. దానికి తోడు అప్పుడు ఇందిరాగాంధీ వాతావరణం కూడా ఇక్కడ వుంది. ఆవిడను ఇంకా పెద్ద నాయకురాలిని చేయాలని, ఆమె ఈ స్టేటుకు రావాలని కొందరంటే పరికొందరు ఆమె ఇప్పుడు ఇక్కడకు వస్తే ప్రమాదం వాటిల్లుతుందని వారిలో వా తగాదా పడడంవల్ల ఆమె టూర్ వాయిదా పడింది. ఆ రాజకీయాల్లో పడి రాజమల్లగారు ఢిల్లీలో వున్నారు. తుఫాను ప్రాంతానికి నేను రెండు మూడుసార్లు వెళ్ళాను. అక్కడ ఒక్క పొల్తు వ్యాను కూడా కనిపించలేదు. ఇందిరాగాంధీగారి, వెంగళరావు గారు కాని ఎవరైనా సరే మనిషి ఆపదలో వున్నప్పుడు వారి పనులు కట్టిపెట్టి ఆ స్పాట్ మీద పనులు చేయాలి. ఆయన ఢిల్లీలో నాలుగురోజులు వుండి వెంగళ రావుగారికి యు రిసీవ్ ఇందిరాగాంధీ అని తెలిఫోను చేశారు. మనలను ప్రజలు ఎన్నుకున్నది ఇందుకా అని అడుగుతున్నాను. ఇంకా ఇందిరాగాంధీ పొగడటం ఆశ్చర్యంగావుంది. ఇందిరాగాంధీగారు ఇక్కడకు రావడం, వెంగళరావుగారు ఇక్కడ లేకపోవడం, వీరు తుఫాను సంభవించిన ప్రాంతాలలో వుంటడంతో రాజకీయాలు బయలుదేరాయి. శవామీన రాజకీయాలు పనిచేశాయి. మీ ముతా తగాదా లను వేరే పార్టీలకు అపాదించకండి. దివి తాలూకాలో వీరి వర్గం వారి కే రక్షణలు కలుగజేశారని రిపోర్టులు వస్తున్నాయి. గవర్నర్ గారు ఆల్ పార్టీ మీటింగు పెట్టాలని, ఆల్ పార్టీ కమిటీలు చేయాలని.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. అధ్యక్షా, ఇప్పుడే మీరు గవర్నర్ గారిగురించి శ్రీకృష్ణగారు మాట్లాడింది తీసివేయాలని రూలింగ్ ఇచ్చారు. వారిప్పుడు మరల గవర్నరుగారిని చర్చలోకి తీసుకువస్తున్నాను. మీరు పర్మిషను ఇస్తే మేమూ చెప్పగలము, గవర్నరు పనికొరారు. జీతాలు ఎక్కువగా వున్నాయి అనేవి గత రికార్డులలో వున్నాయి. అవిడ ప్రసక్తి ఇక్కడ తీసుకు రావడం మంచిది కాదు.

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి :— మొడరన్ జెర్మీలో ఇందిరాగాంధీ ఫోటో వేయడం అవిడ మాటలు చెప్పటం, ఒక ప్రక్క అవిడ చావు అవిడ చస్తుంటే...

శ్రీ జె వెంగళరావు :— ఎక్కడ అలా పంచారో మీరు ఒక్క సింగిల్ కేసు మా దృష్టికి తీసుకురండి.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—యజ్ఞనారాయణగారిని అవగండి, చెబుతారు. రాజకీయాలను మా మీద రుద్దకండి వ్యవహారాలను చక్కరించండి. పీపుల్స్ కమిటీ అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. కరప్షన్ ఈజ్ ప్రెజెంట్ అని కృష్ణారావు గారు చెప్పారు. పార్టీలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా ప్రజా కమిటీల ద్వారా అందరం కలిసి వ్యంగం చేద్దాము. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో జర్మని పూర్తిగా లేకుండా పోయింది. తిరిగి కొత్తగా జర్మనిని వారు నిర్మించుకున్నారు. దీనికో మనం ఒక గుణపాఠం నేర్చుకొని, పార్టీల ధోరణితో కాకుండా, వెంగళ రావుగారి గ్రూపా, ఇందిరాగాంధీ గ్రూపా అని కాకుండా అందరం కలిసి కొత్త అవనిగడ్డను నిర్మించటానికి శపథం తీసుకోవాలి. వెనుకటి పాపాలను చరిత్ర ఊమించింది. కాని ఇకచేస్తే రాబోయే జనరేషను ఊమించదు. ఏ సహాయం అయినానరే అందరం కలిసి చేయాలని, ఏ కార్యక్రమం అయినానరే అందరం కలిసి కొనసాగించాలని మనవిజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. కె. వి. సత్యనారాయణరాజు :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో 19 వ తేదీన సంభవించిన తుఫాను ఉపై మూలంగా ఆంధ్ర జాతికి వచ్చిన నష్టం కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల ప్రజలకు వచ్చిన యిక్కల్ల గురించి ప్రభుత్వం తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేస్తూ చేసినటువంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టిన పనుల మీద రిపోర్టుయిచ్చారు. అయితే దీనిని చాలా వివాద గ్రస్తమైన విషయంగా సృష్టించారు. తుఫాను ఒకరికి చెప్పి రాలేదు. ఈ జాతికి అనర్థం వచ్చి అది మన మీద కొట్టడం వల్ల ఆ ప్రాంతములో వుండే ప్రజలు యిక్కట్లకు లోను అయినారు ముఖ్యమంత్రి గారికి అశ్రద్ధ లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అశ్రద్ధ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు తుఫాను వచ్చినప్పుడు ఢిల్లీలో వున్నారని ఒక విమర్శ తుఫాను రాకుండా అరికట్ట లేక పోయారు ముందు జాగ్రత్తలు తో:ల్ సిబ్బంది తీసుకోలేక పోయారని గట్టిగా విమర్శలు ప్రతిపక్షము నుండి వస్తున్నాయి. తుఫాను సూచించే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కలిగినటువంటి కేంద్రాల నుండి వారి సూచనే సక్రమమైనటువంటి పద్ధతిలో రాలేదు. 18 వ తేదీనేమో అతిప్రమాదకరమైనటువంటి తుఫాను సంభవిస్తుందని 8 వ నెంబరు సూచన చేసిన తరువాత 19 వ తేదీ ఉదయం 5 వ నెంబరుకు దించి సాధారణ తుఫాను వస్తుందని వచ్చిన తరువాత స్థానికంగా వుండే అధికారులు ఏమి అనుకోవాలి? అయినప్పటికీ అంతకుముందు రెండు రోజుల నుండి వచ్చిన సూచనల ప్రకారం జిల్లాలలో వుండే ఆఫీసర్లు క్రింది వుద్యోగస్తులకు తాళిదులు పంపించి హెచ్చరికలు చేయించారు. ఒక విషయం వుంది. తుఫాను వచ్చినా, ఉపై వచ్చినా మానవుని సహజమైనటువంటి ప్రవృత్తి ఏమంటే తన యింటి గుమ్మం వరకు నీరు వస్తే గాని యింటి నుండి బయటకు రాడు. ఇవాళ సంభవించింది గాబట్టి యింత నష్టం అయింది గాబట్టి చర్చకు వచ్చింది. దాని మీద అభూత కల్పనలు సృష్టిస్తున్నారు. విశాఖపట్నం జిల్లాలో తుఫాను వరద వచ్చింది; కారదా నదికి గండువడి. అనకాపల్లిలో 8 నుండి 8 అడుగుల నీరు వచ్చి పల్లం అంతా మునిగిపోయింది. పల్లంలో వున్న ప్రజలు మెరక వచ్చి వరద వచ్చింది యిండ్లు కొట్టుకుపోతున్నాయంటే జనం కదలలేదు. గుమ్మం వరకు 4 అడుగుల నీరు వస్తే అప్పుడు మిడ్లెల మీద మంచాలు వేసుకొని వున్నారు. ఇంటి నుండి బయటకు

రాలేదు. సాధారణమైనటువంటి పాచ్చరికలు ప్రతి సంవత్సరము ప్రతి వర్షా కాలములో తీర ప్రాంతాలలో వుండేవారికి మూడు నాలుగు సార్లు రావడం వరిపాటి, ఇంత ఉప్పుతంగా ఉప్పెన వస్తుంది యింట్లు వాకిళ్లు కొట్టుకుపోతాయని ఎవరు వూహించనటువంటి విషయం, అనికోకుండా చాలా జన నష్టం సంభవించింది. రోడ్డు తెగిపోయాయి, ఎల్క్విసిటి స్తంభాలు కూలిపోయి తీర ప్రాంతాలలో కార్నర్ గ్రామాల్లోకి మనుష్యులు వెళ్ళటంవంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం రెండు గోజుల్లో సాధ్యమైనంతవరకు బాగు చేసి ప్రజలకు ఆహారపదార్థాలు మంచి నీరు పంపించి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద కార్యక్రమాలు చేపట్టినందుకు సంతోషించి ఆ ప్రభుత్వాన్ని అప్రిషియేట్ చేయడానికి బదులు ఒక అల్లకల్లోలం సృష్టించి ప్రజలలో అపార్థం కలిగించి ప్రభుత్వము మీద నిందారోపణలు చేసి ఆ నిందను రాబోయే ఎలక్షన్స్ కు బేస్ గా చేసుకోవాలని ఆలోచించినట్లు కనబడుతుంది. యథార్థంగా ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వ సిబ్బందిని నిందించడం సరే అవసరము లేదు. విశాఖపట్నం జిల్లా నుండి ప్రతిపక్షము ప్రభుత్వ పక్షము నుండి బాధ్యతారహిత మైనటువంటి స్టేటుమెంట్లు యివ్వడం వల్ల ప్రజలలో అభిప్రాయభేదం అయోమయ పరిస్థితి ఏర్పడింది. సామెత వుండి, పోతూ పోతూ పొయ్యిలో నీరు పోశారని: పొయ్యి మరొకరికి వంట పెరికిరాకుండా - బాధ్యత గల మనుష్యులు కూడా తమ స్థానాల నుండి వెళ్ళిపోయినప్పుడు నిందారోపణలు చేస్తూ వెళ్ళారు. అది ప్రజలలో అపార్థానికారణం అయింది. విశాఖపట్నం జిల్లా చూచుకుంటే అక్కడ వుండే వల్లం 4 లక్షల ఎకరాలు, మెట్టల 5 లక్షల ఎకరాలు, మొత్తం 9 లక్షల ఎకరాలు. ఎకరానికి పది వేల కిన్నెత్తు చేసినా 90 కోట్లు అవుతుంది భూమి, అలాంటప్పుడు 90 కోట్లు నష్టం వచ్చిందని బాధ్యత గల మంత్రివర్గులు స్టేటుమెంటు యిస్తే ప్రభుత్వములో వుండే సిబ్బంది గాని ప్రజలకు గాని అనిశ్చిత పరిస్థితి వచ్చింది. నిజం చెప్పాలంటే ఎలమండలి తాలూకా నైస్సరికంగా తేలెండ్ తాలూకా, మూడు నదుల వల్ల ఎలమండలి తాలూకాకు వరద వస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం వరద వస్తుంది, యీ సంవత్సరం చూడ వండిన వంట పోయింది. అయితే గ్రామాన్ని యూనిటుగా తీసుకొని రిమిషను యిస్తా మన్నారు, వల్లం అంతా పోయింది, మెట్టలొ కూడ పోగాకు మిక్కి పోయాయి. అందుచేత దయచేసి తాలూకాను యూనిటుగా తీసుకొని పూర్తి రిమిషను యిప్పించాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని రెవిన్యూ మంత్రిగారిని వినియోగార్థకంగా కోరుతున్నాను. ల్యాండు ఎక్విజిషను చేసి హరిజనులకు గిరిజనులకు యిండ్లు కట్టుకోడానికి వల్లం ప్రదేశములో స్థలం యిచ్చారు. ఇటువంటి అవాంతరాలు వచ్చినప్పుడు కష్టం. ఇకనుండు ల్యాండు ఎక్విజిషను వారి కొరకు మెరక పార్శితాలలో చేయాలి. వారికి ఎత్తు ప్రదేశాలలో యిండ్లు కట్టించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి టి. ఇ. ఎస్. ఆనందాబాయి (గన్నవరం) :—అగ్రహార, నవంబరు 19 వ తేదీన మన ఆంధ్రరాష్ట్రం కోస్తా ప్రాంతములో తుఫాను భీభత్సం ప్రజల నందరిని కదిలించి వేసింది. జననష్టం, యిండ్ల నష్టం, జంతు నష్టం, ఆస్తి నష్టం సంభవించింది. ప్రభుత్వం మా ముందు ఒక నివేదిక పెట్టింది. మెటీయోలాగికల్

డిపార్టుమెంటు యిచ్చినటువంటి వార్నింగ్సుకు ప్రభుత్వం ఏ రకంగా చర్య తీసుకుందో నివేదికలో తెలిపారు. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ చేయవలసిన పనులు సక్రమంగా సరైనటువంటి టైములో చేశామా లేదా అనేది ప్రజలకు పుస్తకాల ద్వారా చెప్పవలసిన పనిలేదు. అంతరాత్మ వుంది, దానికి జవాబు చెప్పకోవాలి. జరిగిపోయిందో జరిగిపోయింది చావగా మిగిలిన వారికి 150 రూపాయలు యిస్తున్నారు. వంద రూపాయలు కండ్ల చూడలేదు ఏదో యిస్తున్నామనే అభిప్రాయం కాకపోతే 150 రూపాయలతో సమస్తం పోగొట్టుకున్న ఒక కుటుంబం ఏ విధంగా బ్రతుకుతుంది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునాటి మన స్తత్వముతో మనము వుండకూడదు. మన ప్రజలు మన సోదరులు. వారికి కావలసిన పునరావాసం, ఆర్థిక సహాయం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. రైతు పరిస్థితి ఏమిటి? కూలీలకు మిగతా వారికి 150 రూపాయలు యిస్తున్నప్పుడు, ఎకరానికి 500 రూపాయలు లేక వేయి రూపాయలు రైతుకు ఉచితంగా యిస్తే రైతు యిబ్బందులలో వుండడు. పంట పోయింది; భూములు బాగు చేయించుకోడానికి డబ్బు లేదు. ప్రభుత్వం యిచ్చే లోన్ను కొరకు ఎదురుచూస్తూ వుంటే జరిగే పనికాదు పోతే చనిపోయిన వారికి మనిషికి వేయి రూపాయలు యిస్తామని చెప్పాము. డబ్బు యిస్తే ఏదో రకంగా ఖర్చు అయిపోతుంది, ఏ బ్యాంకులోనో వేయడమో లేక ఏదైనా వృత్తి కల్పించడమో చేస్తూ వారి జీవనోపాధికి పునయోగించేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. తల్లిదండ్రులు పోయిన అనాథలు వున్నారు. సరైనటువంటి పోషణ, విద్య కల్పించడానికి హోమ్స్ అన్నీ ప్రభుత్వమే పెట్టాలి. వ్యవసాయంపై మీద ఆధారపడకుండా ఈ బాధ్యతను ప్రభుత్వమే స్వీకరించాలని కోరుతున్నాను. అదేకాదు చిన్న వయస్సులో ఉండి భర్తలను పోగొట్టుకున్నటువంటి స్త్రీలు ఎంతో మంది ఉన్నారు. అటువంటి వారికి సంఘంలో ఈ వేళ సరైన గౌరవం లేదు. సరైన స్థానం లేదు. అలాంటి వారందరికీ డెస్టిట్యూట్ హోమ్సులో ఆశ్రయం కల్పించి కావలసినటువంటి సహాయం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఎదురుగుండు అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ టైడల్ వేపు వచ్చినా అక్కడ మనుష్యులు చచ్చిపోలేదని చెప్పి దానిని టైడల్ వేపు లిస్టులో చేర్చలేదు. అలాగే నాగాయలంకలో రైతులున్నారు. కాని వారి భూములన్నీ నాగాయలంక చుట్టూ వున్నాయి, నాగాయలంకలో టైడల్ వేపు రాలేదు కనుక వారికి తగినటువంటి సదుపాయం చేయడానికి విలులేదని లిస్టులో చేర్చలేదు, అటువంటి లాపెస్ ఉన్నాయి, నైకోన్ ఎఫెక్టు అయిన మా గన్నవరం ప్రాంతంలో అనేక మామిడి తోటలు ఉన్నాయి. అవి ఒక సంవత్సరంలో కాపు కాయవు. 4, 5 సంవత్సరాలలో కాస్తాయి. అవన్నీ రూటవుట్ అయినాయి. ఆ రైతులకు సబ్సిడీ ఇవ్వకపోతే, ఆ రైతులను ఆదుకోకపోతే వారికి జీవనోపాధి లేదు. దివితాలూకాలో కొంతమంది రైతులను నేను చూశాను. సర్వం పోగొట్టుకున్నారు. వారు కూలీలతో కలసి వెళ్ళి బియ్యం తీసుకొనే పరిస్థితులలో లేరు. వారు దాదాపు 6 రోజులు ఉపవాసాలు ఉన్నారు. వారు ఎవరికి మొర పెట్టుకోవాలో అరం కాకుండా ఉన్నారు. కాబట్టి ఇవన్నీ సరిచేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

5-00 p.m.

Sri M. Narayana Reddy:— Mr. Speaker Sir, we are discussing perhaps the saddest events of our times, that too, at the fag end of our term. Therefore, there is a need for an objective approach and a non-partisan attitude on analysing the situation and also offering solutions and measures for proper rehabilitation.

Cyclones are not uncommon to our Andhra Coast. What uncommon is the intensity of the cyclones and the devastation that has taken place after the recent cyclone. Experience has shown that every year we do have cyclones in particular months, particularly during April to May period and another during October to November period. So, it should not be difficult to gear up the administrative machinery and all those other agencies near the coast for saving the situation from becoming bad to worse. To prove this point, I may also refer to some of the worst cyclones that we had during the century in our own State. You will kindly recall that in 1927 November, your own Home town Mr. Speaker, Nellore was almost destroyed according to the recorded history and there was damage and loss. Again in October 1947, Masulipatam had a very serious cyclone which was characterised by very high tides, as high as 15 feet for the first time witnessed in that cyclone. The recent ones in May 1969 and in the same year in November 1969, the worst of its kind of cyclone we had in which more than 900 people died and more than 200 crores of rupees was the loss. Soon after the two cyclones that we witnessed in 1969, there was a Committee appointed under the Chairmanship of Sri Koteswaran, as it is called the Koteswaran Committee, who was the Director-General of the Meteorological Department and it consisted of all members which included 5 Members from our own State.

This Committee, after examining all the aspects of cyclones particularly in the Andhra coast, gave an elaborate report containing 49 recommendations. Some of them—out of 49, 27 were to be implemented by us and 22 by the Central Government. On perusal of the recommendations as well as the Report, you will find Mr. Speaker, everything is mentioned there, which we are now discussing in one way or the other. We are not discussing now anything now. The question is whether these recommendations were implemented by the Central Government through their various Departments like the Meteorological Department and others and so also our State Government. When I see the statement made by the Chief Minister and also other reports. I find that some of the very important recommendations were not implemented by the Central Government through their Meteorological Department. What is the contributing factor. We have read about the cyclone in Bangla Desh some years ago when atleast 15,000 people died, and in Japan and elsewhere also. What is the contributing factor due to which there was so much intensity and destruction? To my mind only two or three.

First is the unpredictability of the intensity of the present cyclone. The scientific capability as performed by the Meteorological Department could not pin point the intensity and other details of the cyclone so as to alert the population as well as the administration. When we refer in this regard to the alert given by them from their danger signal, when it was reduced to 5 p.m. as evidenced in the statement on the 19th November, it is evident that they were themselves not aware of the intensity of the cyclone on that day. I am not surprised and I am not blaming because they are not having the capability. It is very interesting for all of us to read, even after the Assembly is over.

The Committee particularly pin pointed there that it is not possible with the existing equipment in our country as well as in our Meteorological Department to pin point very serious cyclones of this kind. Then, what did they recommend? They recommended that in such a situation an Aircraft must go near to the cyclonic field, near the sea with scientific instruments and record the data and feed back to the Meteorological Department. Therefore, whatever radar and other equipment now had by the Department is not just enough to predict a cyclone of this kind. To my mind, that was not done. Therefore they failed in predicting. That was the main failure.

Then the question remains why such useful and effective recommendation was not implemented. Therefore, I only suggest that a Technical Committee must go again because that Committee was appointed soon after two cyclones in 1969. Now we had much more disastrous affect of a single cyclone. Therefore a Technical Committee must also go into the question whether the recommendations of that Committee were really implemented and if not who is responsible if not non-implementation would contribute to the fact of capability.

These are the main things which we have to seriously consider. They have said further that there must be installation of Weather Satellite Monitoring equipment at Masulipatam. Was this done? I do not think that all the recommendations that they have made were really implemented. Again they have recommended radio wind fighting station at Masulipatam. This report was given in 1971. 50 observation stations along the Andhra coasts must be established. I doubt whether these 50 stations were really established.

Cyclone would occur, as I said. again and again, every year. Serious cyclones have occurred within a period of 15 to 20 years. Even now, these issues have to be taken up and these useful recommendations have to be implemented so that we may not have this kind of situation.

Again, installation of High Power Cyclone Detection Radar, Weather warning service—now, we have a Weather Warning Service, but not very very reliable. Therefore, in order to meet the capability of this service and improve the predictability, this is necessary.

That is the harvesting time. So many labourers, thousands of them from different districts including Nalgonda and other places came to that place. The loss of human life was more on account of large number of people coming to the harvesting season. The height of the tidal wave was never so in the past. The height was 15 feet previously. As against that, this time it was 18 to 20 feet high which had more devastating effect. That was also not predicted. What I say is let us raise the debate to a level in the sense that what are the aspects that are really to be examined to take preventive measure in future.

There are number of low-lying areas. In Guntur, I have seen two days back, there were 30,000 huts or more in the low lying areas where no development took place in the past. Inundation took place more in those places rather than in other places. Similarly, in Divi area also low lying areas where there is no proper drainage system, were also inundated. These are the points. How do we face such a situation in future with a minimum loss of life? So, the Committee's recommendations would be very useful.

Three kinds of damage took place. One is, uprooting of houses which have not been taken proper care of. The labourers, harijans and other poorer sections were taken proper care and materials are also supplied. Even the tenants, whether they were real or otherwise, were given Rs. 75. The deceased family members were also given. The other aspect is that the suffering has not been properly mitigated. There is scope for giving more help. According to the Government estimate, 20 lakhs of acres were affected and destruction and suffering to the kisans included paddy, sugarcane, and commercial crops. They require all the relief measures because they have not only lost the entire crop but also the land. The land became useless on account of salinity and on account of sand cast on the soil, with the result the fertility will go down and to get their fertility it will take two or three years, as that of the pre-cyclone fertility standards. Therefore, there is the need that whatever the aid we are getting or we are likely to get has to be concentrated on helping the farmers who are the back-bone of our State. We have seen in Challa-palli where the sugarcane was damaged. there was hardly 6% of recovery as against 10.5%. Whatever sugar cane is left has no sugarcane contents at all. The lands were completely saline and sand cast which require tremendous effort.

In the relief measures land revenue exemption is now proposed. There is a confusion that only the land revenue but not the water cess is exempted. I hope the Revenue Minister will kindly clarify because in Madras on 29th of last month they have announced not land revenue, water cess but even sources due to Panchayati Raj. Whether we also meant the same thing I do not know-

With regard to the commercial crops, Mr. Narasa Reddy has announced remission. If there is remission of sugar cane cess the benefit would pass on to the affected ryots and the Central Government also is considering and examining the other cesses on this. Therefore, I suggest that this may also be clarified because the entire thing is lost and the sugar cane growers are very much affected.

With regard to our administration, I tell you very frankly, that it is rather crisis-oriented. The whole administration became an officer-oriented and decisions are taken on the spot and not by subordinates putting up files. Therefore, it is not fair to comment that they have not done any thing. In fact, they have done the best. The sufferers were fully satisfied with the field staff. At the same time we must also compliment all those charitable organisations, philanthropists, youth volunteers who are doing really wonderful work. We must express our gratitude to all those who have contributed to the mitigation of the suffering of the victims.

Let us not act in haste and panic. It is more than one month. Let there be no proper consideration of all the issues involved because after going through different reports I have found that these community centres costing solution. This situation would appear normal which is most unfortunate and cyclones are occurring at the time of harvesting season. Since that cannot be avoided because it is a natural phenomenon, we have to consider what we have to do. It is suggested that if you have number of para-boiled rice mills in the area either put up by Food Corporation of India or in the Co-operative Sector, the wet paddy can immediately be sent without losing the value of the paddy. Secondly, number of dryers can be mobilised. Food Corporation of India is having some but many are necessary.

Instead of taking thousands and lakhs of people to small centres, we can as well use tents. About the conditions of the hut-dwellers a number of tents can be kept ready. A permanent machinery is needed rather than on ad hoc basis. I would also suggest that underground wiring for the telephones and the wireless in the Tahsil Offices should be taken up.

For these cyclones, we must organise our entire administrative machinery and also others, when we will have to use them in such a manner that they would give the best relief to the victims.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అదృష్టా, ఈ సైక్లోన్ ప్రాబ్లెం చాలా లేటుగానే మనం డిస్కవర్ చేస్తున్నాం. ఏమైనప్పటికీ, డిపార్ట్మెంట్ జరిగినప్పుడు నా ఉద్దేశంలోనేట్ గవర్నమెంట్ వర్జిక్ సంస్థలను, యితర పొలిటికల్ పార్టీస్ ను మొబిలైజ్ చేయడంలో, అందరి సహకారం తీసుకోవడంలో ఫెయిల్ అయిందనే నా ఉద్దేశం. అలాగే, యిది నేషనల్ కెలామిటీ, అందరూ ఒప్పుకున్నటువంటిది. దేశంలోని అన్ని పొలిటికల్ పార్టీస్, అంతా ఒప్పుకున్నటువంటి విషయం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కేవలం ప్రకటనలు చేసి ప్లాన్ ప్రొవిజన్ మేరకు 72 కోట్ల, 75 కోట్ల యిచ్చి, పూరుకున్నది. మనకు వచ్చిన ఆపదకు ఆదుకోవడంలో ఫెయిల్ అయిందని నా ఉద్దేశం. సహకారం అందించడంలో ఫెయిల్ అయిందని నా ఉద్దేశం. వారు ఆమెత్తాన్ని బాట్ సైడ్ ది ప్లాన్ యిచ్చివుంటే జాగుండేది. తద్వారా మన దెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీస్ కి యిబ్బంది కలిగేది కాదు. కాని, వారు ప్లాన్ ప్రొవిజన్ నుంచి దీనినియిచ్చారు.

5-10 p.m.

కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎన్నికబుర్లు చెప్పిన దీనిని ఒక రాజకీయ ఆయుధంగా ఉపయోగించడం కోసం ప్రయత్నించిందే తప్పితే వాస్తవముగా కష్టములో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రజానీకాన్ని తక్షణం ఆదుకోడానికి పూనుకోవలసింది పూనుకోలేకపోయింది. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాధ్యత అన్నప్పుడు కొంత మంది 200 కోట్లు నష్టమని కొంత మంది 100 కోట్లు నష్టమని అంటూఉంటే మన సి. బి. కె. రావుగారు తమ ఉపన్యాసములో 3 కేల కోట్ల రూపాయలు నష్టమని చెప్పారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆస్ట్రేలియా ఒక పెద్ద మునిసిపాలిటీకి వచ్చే రిసోర్సెస్ కన్నా ఎక్కువలేవు. అన్ని రిసోర్సెస్ కూడా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేతిలో ఉన్నప్పుడు ఈ విషయములో వారు పూనుకొని ఆపదలో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోడానికి, వారికి జరిగిన

నష్టాన్ని తగ్గి చేయడానికి మాత్రము ముందుకు రాకదని చెప్పడానికి నేను సంకోచించడం లేదు. అలాగే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా కేవలం అధికార పక్షాల మీదనే ఆధారపడింది తప్ప అన్ని రాజకీయ పార్టీలను పిలిచి వాటిని పంపించి సహాయము తీసుకొని స్థాయిలో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రజలకు సహాయము చేయడంలో విఫలమైందని నేను తమకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో ఒక ఉదాహరణ చెప్పుకున్నాను. గత నెల 19వ సైక్లోన్ వచ్చింది. ఈ నెల 19వ తేదీన పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో లెజిస్లేటర్లు సీట్లెక్కారు. అంటే నెల రోజుల తరువాత వీరి అభిప్రాయాలు తెలుసుకోడానికి రెవ్యూ కమిటీకి పిలిచి వచ్చుడు ప్రజాప్రతినిధులైన ఎం. ఎల్. ఎలు, ఎమ్. ఎల్. సిలు, మాజీ ప్రెసిడెంటువచ్చారు. ఈ జిల్లాలో ప్రాదేశ్యము లేకపోయినా విపరీతమైన ఆస్తి నష్టము కలగడం వల్ల రైతు యొక్క నడుము విరిగిపోయింది. ఆ నష్టము ఎస్ఎస్ చేసే సందర్భములో ఈ ప్రజాప్రతినిధులను పిలవడం జరిగింది. దీని మీద మంత్రులు ఎం. ఎల్. ఎలు, ఎం. ఎల్. సిలు అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఇది చాలా అన్యాయము, రిసోర్సెస్ మాజిలైజ్ చేయడం కోసం మా అభిప్రాయాలను తెలుసుకోడానికి, మా సహకారం తీసుకోవడం కోసం ఎప్పుడో పిలవలసివుంది అని చెప్పారు. ప్రజాప్రతినిధులు తుఫాను వచ్చిన నెల రోజుల తరువాత జ్ఞాపకానికి వచ్చారని చెప్పడానికి ఈ ఒక పశ్చిమ గోదావరి ఉదాహరణ చెప్పాను. బ్యూరోక్రసీ వీర ప్రభుత్వము ఆధారపడుతుంది అని

తెలుసుకోడానికి ఇది ఒక మచ్చుతునక. ఏమైనప్పటికీ 22వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారు గన్నవరం వచ్చినప్పుడు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 20 పాళ్ళు వంట నష్టమయింది. 80 పాళ్ళు బాగుంది అని రిపోర్టు ఇచ్చారు.

ఆ లెక్క జిల్లా కలెక్టరు గారికి ఎలా వచ్చిందో తెలియదు. 50 శాతం కన్న ఎక్కువ పంటే నష్టమైపోయింది. అరటి పూర్తిగా పాడయింది. చెరకు 80 శాతం పోయింది. కలెక్టరుగారి లెక్క ప్రకారమే 2,88,000 ఎకరాల భూమిలో మొదటి వంట అంతా పాడయింది. అలాగే కమర్షియల్ క్రాపు అంతా నాశనమైపోయింది. అటువంటప్పుడు దీనిని ఎనెస్ చేయడంలో ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయాలు తీసుకోకుండా అన్ని లెక్కలు వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు ఇచ్చిన ప్రకారమే తీసుకోవడం జరిగింది. దీని వల్ల మనము రిఫ్ చాలా తక్కువ మందికి ఇచ్చే స్థితిలోకి వచ్చాము. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము తక్షణం పూర్తిగా చేయవలసినది ఏమిటయ్యా అంటే ఈ అరటి విషయ లో ప్రకటన చేసినట్లే చెరకు గురించి కూడా ప్రకటన చేయాలి వాటిని జోన్స్ గా డివైడు చేశారు. ఉదాహరణకు ఎక్కడైతే కొల్లెరు ఉండో దానిని జోన్-1గా ప్రకటించాలి, కాని దానిని ప్రకటించలేదు. అలాగే భీమవరము, ఏలూరు తాలూకాలలో 15 రోజులుగా ఒక కట్ట ధాన్యము కోసినా బయటకు తీసుకురాలేదు. సర్వనాశనమైపోయింది. పావలా పంట వండిందా, అద్దూపాయి పంట వండిందా అని మేము రిపోర్టులు అడిగామని రివెన్యూ మినిస్టరుగారు ఇండాక ఒక ప్రశ్న సందర్భములో చెప్పారు. పంట పాడవనివారు డబ్బు ఇచ్చి కరణాల చేత పాడయిందని వ్రాయించు కుంటారు. వాస్తవంగా వంట పోయినవారు, వారి దగ్గర డబ్బు ఉండనివారు వ్రాయించుకోలేదు. అందుచేత పంట పోయినవారికి రెమిషను ఉండదు, వారు డబ్బు ఇచ్చి వ్రాయించుకోలేరు. అందుకోసము ప్రభుత్వము ఈ ఏరియాలను జోన్స్ గా డిక్లార్ చేసి మేము అరటి పూర్తిగా తీసేస్తాము. చెరకుకు 50 శాతం ఇస్తున్నాం ఇస్తున్నాము సరిహద్దుకు 50 శాతము అని ప్రభుత్వము రెమిషను ప్రకటిస్తేనే తప్ప లేకపోతే పంటపోయిన వారికి ఏమీ అందదు. ఇది గతము యొక్క అనుభవము. ఇందులో అతిశయోక్తి లేదు. అందుకోసం ప్రభుత్వము ఇచ్చే రిలీఫ్ సక్రమంగా నష్టపోయిన వారికి అందించాలి, అందించే దృక్పథములో ప్రభుత్వం ఏట్లు చేయాలి. అంతేకాకుండా ప్రభుత్వము తాసిల్దార్లల మీద, కరణాలమీద రెవెన్యూ అధికారులమీద ఆధారపడకుండా నిజముగా నష్టపోయినవారికి రిలీఫ్ అందేలా చూడాలని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మా సోదరులు రిలీఫ్ గురించి చెప్పారు. రిమిషను అన్నప్పుడు లాండ్ రెవెన్యూ రిమిషన్ కాదు, అది సరిపోదు, రెమిషన్ అంటే సెన్లు కూడా ఫీసివేయాలి. ముఖ్యంగా రైతు మూడు సంవత్సరాలు వరుసగా డెబ్బ తింటున్నాడు. 50, 100 రూ.లతో బ్రతుకులేదు. ఈనాడు మొత్తము ఉత్పత్తి అంత డెబ్బ తింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక పరిస్థితి సర్వనాశనము అయ్యే స్థితికి వచ్చింది. 26 లక్షల ఎకరాలలో పంట పాడయింది. రేపు ఫివిష్యక్టులో ధరలు ఎట్లా ఉంటాయో ప్రజలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ముందుకు రాకుండా అసలు 5-20 p.m. ఆర్థిక పరిస్థితి దివాలా తీస్తుందన్న ఆస్పెక్టులో చూచినప్పుడు మనము ఈ రైతు

యొక్క ఆర్థికస్థితి నిలవడం కోసం మనము సహాయ కార్యక్రమంగా కేవలము రెమిషనే కాకుండా అప్పులు ఇచ్చి అధికంగా పంటలు పండించడానికి, అలాగే జాతీయ సంపదను పెంచే అవకాశం వీరికి కలిగించకపోతే మనము సర్వనాశనాన్ని, నష్టాన్ని భవిష్యత్తులో ఎదుర్కొనలసి వస్తుంది. ఆ యాస్పెక్టులో రిలీఫ్ కలిగించాలి తప్ప ఎకరానికి 20, 30 రూపాయలు రెమిషను ఇచ్చాము అనుకుంటే మాత్రము అది సరిపోదు. ప్రొడక్స్ పెంచడానికి చర్యలు తీసుకొనే విషయంలో ప్రభుత్వం గట్టిగా ప్రయత్నము చేయాలి. దీనికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎయిడ్ రావలసి ఉంది. అందుకోసం మనము వార్షిక విభేదాలు లేకుండా ఈ శాసనసభలో ఇప్పటి కయినా తుఫాను విషయంలో రాజకీయాలకు తావులేదన్నాడు. శవరాజకీయాలు పనికి రావన్నారు. ఎంత మంది ఎన్ని కబుర్లు చెప్పినా ఏకగ్రీవంగా 75 కోట్ల రిలీఫ్ చాలదు. 100 కోట్లు అది కూడా కేవలం ప్లానులో కాకుండా రిలీఫ్ గా ఇవ్వాలని ఒక తీర్మానము చేయడం కోసము ముందుకు వస్తున్నామా? అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. అలాగే అధ్యక్షా నా ఉద్దేశములో, ముఖ్యంగా ఆ ప్రాంతంలో స్థూడెంటు ఫీజులు అన్ని రద్దు చేయాలి. తల్లిదండ్రుల యొక్క ఆదాయము పోయింది. ఇందుకోసము కొన్ని ప్రాంతాలలో పోటీపై చేయాలి. ఈ ప్రాంతంలో విద్యార్థులకు అన్ని ఫీజులు రద్దు చేస్తున్నామని ప్రకటన చేయాలి. మొన్న వచ్చిన గోదావరి జిల్లాలో గాలి ఎక్కువ లేకపోయినా విపరీతమయిన వర్షము కురిసింది. ఇంత వర్షం ఎప్పుడు కురువలేదు. ఈ వర్షంవల్ల చాలా నష్టము వచ్చింది. దాని వల్ల ధాన్యం రేటు మాత్రము చాలా అన్యాయంగా పడగొట్టేశారు. బస్తాకి రి రూపాయలు తక్కువ చేసి రైతుల దగ్గర ఉన్న ధాన్యాన్ని మిల్లరులు కొనేశారు. అందుకోసం ప్రభుత్వం రైతుల దగ్గర ఉన్న ధాన్యాన్ని తగిన ధరకు కొనడానికి ఒక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరము ఉందని లేకపోతే మిల్లరులు తక్కువ ధరకు కాని రైతును ఇంకా నష్టపరుస్తారని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియపరుస్తున్నాను. అన్ని రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తలు సజ్జహీయనవారిని ఆదుకొని వారిలో ఉత్సాహం కలిగించడానిని ఎక్కువగా కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నారు. కాని మరి ఎందుచేతనో మంత్రి కృష్ణారావు గారిదృష్టికి ఏ ఒకరో ఇద్దరో మాత్రం వస్తున్నారు. ఆర్.ఎస్.ఎస్. రామకృష్ణ మిషన్ వారే వారి దృష్టికి వస్తున్నారు అన్ని రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తలు, విద్యార్థి ఫెడరేషను వారు, యూత్ ఫెడరేషన్ వారు, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు ఈ రోజుకు కూడా 1500 మంది కన్వెన్షన్ కు కార్యక్రమంలో సముద్రతీర గ్రామాలలో ఉన్నారు. రోడ్డు ప్రక్క ఉన్నవారి గురించి మాత్రమే చెప్పారు. పని చేస్తున్న వారి విషయంలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం గాని మంత్రులు గాని ఏమీ చెప్పకుండా, ఆ రకంగా

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు:—అందరినీ చూశాము. అన్ని సేవా సంస్థలు పని చేశాయి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—సమదృష్టి కావాలి అన్నప్పుడు వారి పేర్లు కూడా చెప్పాలి. పని చేస్తున్న వారిని నిరుత్సాహపరచడం మంచిదికాదు. భారతీ లిగిన్న ఎట్ హోమ్ అన్నట్లుగా ఉపన్యాసములేకాకుండా ఈ హోమ్ లో

ఉన్న ప్రతి యమ్.ఎల్.ఎ. తమ జీతం అంటే 300 రూ.లు కాదు 300 రూపాయలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. కొంతమంది ఇచ్చి ఉంటారు. ఇవ్వని వారు కూడా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా అందరూ ఈ సహాయ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనాలి. నేను పాల్గొన్నాను, మా పార్టీ సభ్యులంతా పాల్గొన్నారు. కుటుంబాలు కూడా పాల్గొంటున్నాయి. ఇది జాతీయ వివత్తు. రాజకీయ సమస్య కానేకాదు. ఆర్థికంగా నాశనము అయిపోయిన వారిని మనము ఆదుకోవాలి. అది మన కర్తవ్యము. ఎంతమంది యమ్. ఎల్. ఏ. లు ఇచ్చారో తెలియదు. ఏదో ఉన్నవారు ఇచ్చారంటే కాదు. అంతేకాకుండా మనము కూడా ఈ సహాయకార్యక్రమాలలో పాల్గొనాలి. ప్రజానీకానికి ఉత్సాహము, శక్తి కల్పించడానికి ప్రతి వారు ఒక మనిషిగా ముందుకు వచ్చి గతంలో జరిగిన లోటుపాట్లు జరక్కుండా చూడాలని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి నేను విన్నవిస్తున్నాను. వైక్టోర్ వచ్చి పంట నష్టమయిపోయింది. మొదట పంటపోతే రెండవ పంట మీదా, రెండవ పంట పోతే మొదటి పంట మీద రైతు నష్టకముతో ఉంటాడు. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి వార్ రిసోర్సెస్ గురించి డిపార్టుమెంటు వారు ఇచ్చిన రిపోర్టు, అంచనా తప్పని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఫస్ట్ క్రాప్ కు వచ్చే వాటర్-గోదావరిలో-గతములో కంటే ఎక్కువ డిస్ చార్జ్ ఎక్కువగా వస్తుంది. యఫ్.యన్.యల్. కంటే 5 అదనంగా నీళ్ళు వదిలిపెడుతున్నారు. మీరు యిచ్చినది పోగా, పశ్చిమ డెల్టాలో 9 వేల ఎకరాల కంటే అదనంగా లేదు. దానిని లెక్క చేసి, వారికి చూసకంగా శాధలేకుండా, వారందరికీ సెకెండ్ క్రాప్ కు యివ్వాలి. ఎక్కువ పండించమనేది జాతీయకార్యక్రమం, అందువలన, వారందరికీ సెకెండ్ క్రాప్ కు యివ్వాలని చెబుతున్నాను. అట్లాగే, పసుపుకు రెమిషన్ ప్రకటించలేదు. పసుపుకు— ఎకరానికి రెండు వేల రూ.లు పెట్టుబడి పెడతారు. దానికి కూడా రెమిషన్ ప్రకటించవలసిన అవసరమున్నది. రెమిషన్ కార్యక్రమం హైదరాబాద్ నుంచి డిక్లెర్ చేయాలి. ఇది కరచాలకు, త హ సీ ల్డార్ల కు వదలకుండా, వారిపై ఆధారపడకుండా ప్రకటించాలని చెబుతూ, యీ సమయం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

5-30 p.m.

శ్రీ వి. పాలవెలి (చోడవరం):—అధ్యక్షా, నవంబరు 19-20 తేదీలలో, అలాగే 25, 26, 27 తేదీలలో చాలా విపరీతమైన వర్షాలు కురవడం మూలాన అయితేనేమి, ఉష్ణోగ్రత, తాప ప్రమాణాన టెండర్ వేవ్ రావడం వలన అయితే నేమి మన రాష్ట్రానికి మోరమైన విపత్తు సంభవించింది. ఈ విషయములో సభ్యులందరూ ఏకాభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ఇది ఒక జలప్రళయము. ఒక సృష్టి అంతమై, నూతన సృష్టి ఆరంభమయ్యే సమయములో యిటువంటి ప్రళయాలు సంభవిస్తూ వుంటాయంటారు. ఆ విధముగా కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో యిటువంటి విపత్తు సంభవించడం చాలా దురదృష్టకరము. దీనిపై ఎన్నో రకాలుగా మాట్లాడినప్పటికీ, ఇది ఒక ముఖ్యమంత్రి, ఒక ప్రధాన మంత్రి ఆవగలిగింది కాదు; ఎవరు ఆవగలిగింది, ఎవరు ఏమి చేయగలిగిందీ లేదు. ఈ పరిస్థితిలో మనం యదార్థాన్ని గ్రహించి మాట్లాడడం మంచిది. ఈ పరిస్థితి

సంభవించినప్పుడు ఆహారాశ్రయ కష్టపడి పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని నేను హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు గాని, ఇతర మంత్రులుగాని ఈ తాకిడి విన్న వెంటనే హడావుడిగా అక్కడకు వెళ్ళి, అక్కడనే కొంతకాలం వుండి, సహాయ కార్యక్రమాన్ని అందజేస్తున్న విషయం మనం విన్న రించలేము, ఈ పరిస్థితిలో ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేదనడం సమంజసము కాదు. అయితే కొంతమంది పెద్దలు చేస్తున్న ప్రసంగాలు చూస్తుంటే, హాస్ యొక్క డిగ్నిటీ పెంచేవిగా లేవు. కేవలం వ్యక్తి దూషణకు పాల్పడడంవలన యీ సమస్యకు న్యాయం చేకూర్చినవారం కాలేరని, నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఈ ఘోర విపత్తు సంభవించినప్పటి నుంచి, మానవత్వం మీద అభిమానం, విలువ వున్నారంతా—నా ఈ దేశంలోని వారేకాదు, అన్ని ప్రాంతాలవారూ, దేశాలవారూ తల్లడిల్ల పోయి యీ ఘోర విపత్తు నుంచి వారిని రక్షించడానికి తహతసాలాడుతున్నారు; రెండు రోజులుగా దీనిపై మనం చర్చజరపడం కూడా ముదావరం. ఈ పరిస్థితిలో యీ సమస్యను ఒక నిర్మాణాత్మకమైన దృష్టితో పరిశీలించాలి. అభాండాలు వేయడం మంచిది కాదని, గిర్హా నీయమని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో జరిగిన విపత్తు ప్రమాద దృష్టిని ఆకర్షించింది. అదేవిధంగా, విశాఖ జిల్లాలో చోడవరం, అనకాపల్లి, ఎలమంచిలి, నర్సిపట్నం మాడుగుల శృంగవరపుకోట ప్రాంతాలలో జరిగిన ప్రమాదం కూడా తక్కువేమీ కాదు గత నూరు సంవత్సరాలలో యిత పెద్ద యెత్తున విపత్తు రాందని తవ్వద్దులు చెబుతున్నారు. ఇక్కడ జరిగిన ప్రమాదం కూడా ఏ మాత్రం తక్కువ అంచనా వెయ్యడానికి వీలేదు. అందువలన, యీ సందర్భంలో విశాఖ జిల్లాలో కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం అవసరంగా నేను భావిస్తున్నాను. దానిని కూడ దృష్టిలోకి తీసుకున్నారని నేను విన్నాను. అందుకు వారికి అగిన దనలు తెలియజేస్తున్నాను.

చోడవరం తాలూకాలో రోడ్లపై అరేడు అడుగుల లోతున నీళ్ళు రెండు మూడు రోజులు నిలిచిపోయి కమ్యూనికేషన్స్ పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి చోడవరం నుంచి అనకాపల్లి వరకు ఆ తరువాత మాడుగులకు వెళ్ళడానికిగాని మొత్తం స్థంభించి కమ్యూనికేషన్స్ లేకండా పోయాయి, మొత్తం తాలూకాలో 70 గ్రామాలకు పైగా యీ వరద తాకిడివలన నష్టపడినవి అయితే, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మాత్రం, తంతి సౌకర్యం పోయినా, యితర కమ్యూనికేషన్స్ సౌకర్యం లేకపోయినా, ఆ భోగిట్టా కలిసింగానే హడావుడిగా, అధికారులమనే గాక, మానవత్వం దృష్టితో విశాఖ జిల్లా కలెక్టరు, చోడవరం తహసీల్దార్లు, యితర తహశీల్దార్లు విజయ నగరం సబ్-కలెక్టరు, నర్సిపట్నం సబ్-కలెక్టరు సహాయ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించారు. వారిని యీ సమయంలో అభినందించకుండా వుండలేము సమస్యను రాజకీయపరంగా చూసి ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం, కష్టపడి పనిచేసినవారి గూర్చి ఒక్క ప్రశంసావాక్యం కూడా చెప్పకపోవడం అన్యాయమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మా విజయనగరం సబ్-కలెక్టర్ ఒక లేడీ. ఈ విపత్తు సంభవించినప్పుడు ఎటుపోవడానికి ఆస్కారం లేదు. అవిడ కన్నీరుమున్నీరుగా బాధపడింది. అవిడ, నేను ఒక రోజున గోరిట్నం చూడడానికి వెళ్ళాము. వెళ్ళడానికి ఆస్కారం లేకపోతే, కొంతవరకు నడిచివెళ్ళి, అక్కడ నుంచి పట్లో ఒక డ్రైనం వేసు

కుని వెళ్ళి చూస్తే అక్కడ అంతా శవదాహనమైపోయింది. నాటి యిళ్ళన్నీ కూలిపోయాయి. ప్రజలు గోడలపై చాచలు గొడుగులుగా వేసుకుని వున్నారు. పెద్ద యేరుకు నాలుగైదుచోట్ల గండ్లువడి నీరు ఉధృతంగావచ్చింది; అవలోనుంచి నీళ్ళువచ్చి విపరీతంగా నష్టం కలిగించింది. అదే పెనంలో ఆవిడ కూడావచ్చి సహాయ కార్యక్రమం చాలా అంచేసింది. అదేవిధంగా, బెండవోలు గ్రామం పూర్తిగా నాశనమైపోయింది. ఫకీర్ సాపేట గ్రామంలో అరడుగులలోతున నీళ్ళు వానం రోజులకుపైగా ఉడిలలేదు, మా శాలూకాలో యీ విపత్తువలన ఇళ్ళు అనేకం కూలిపోయినవి; చాలా గ్రామాలలో నష్టం జరిగింది; పంటలు నాశనమైపోయినవి. రోడ్లు ధ్వంసమైపోయినవి. సుమారు వంద చెరువులకు గండ్లువడినవి. వజ్రనష్టం కూడా వేలలో జరిగింది. ప్రభుత్వం ఎంతసహాయం చేసినా, ఒకరకంగా వారి నష్టం తీర్చేదికాదు. అయినప్పటికీ, అక్కడక్కడ అనేక సహాయ సంస్థలు ముందుకు వచ్చి విశేషంగా ఆహారధాన్యాలు పంపిణీ చేసినారు. స్థానికాధికారులు, అనధికారులు సహాయకార్యక్రమాలు కొనసాగించడం జరిగింది. అయితే, శాశ్వతంగా యీ ప్రమాదం నుంచి ప్రజలను, ఆస్తులను రక్షించే నిమిత్తం ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్ ఏర్పాటు చేయవలసివుంది. అలాగే శిస్తు రెమిషన్ విషయంలో పాత పద్ధతులు విడనాడాలి; అమలువున్న రూల్సును దృష్టిలోపెట్టుకొని నాలుగణాలు పంట, ఆరణాలు పంట అని అంచనాపేసి చెయ్యడం యీ సమయంలో సమంజసంకాదు. వరి వుంది, నాలుగైదు రోజులు నీళ్ళలో వుంది. నీళ్ళలో చేపి, పమైన మిగిలించేమోనని ఆశగా కోస్తే, దానిని నాలుగణాల పంట అని, ఆరణాల పంట అని అంచనా వెయ్యడం సరికాదు అది అన్యాయం. లది తినడానికి వనికీరాదు. మూకుమ్మడిగా నష్టం జరిగింది. ఆ ప్రాంతంలోని రైతులకు పూర్తి రెమిషన్ డిక్లర్ చెయ్యాలనినేను కోరుతున్నాను. ఒక యిల్లు కూలిపోతే 150 రూపాయలు యిస్తున్నాము. ఎకరా 5-40 p. m. పంటపోతేవారికి ఏమి సహాయం చేయగలుగుతున్నాము? పంటంతా నాశనం అయిపోయింది. అతను పెట్టిన పెట్టుబడి అంతా ధ్వంసం అయిపోయింది. రైతు లేచే ఝిన్డిలో లేడు అటువంటప్పుడు ఎకరానికి 300 రూపాయల రెమిషన్ ప్రకటన చేసినట్లయితే ప్రభుత్వానికొండులు పడిపోయేది ఏమి లేదు. కాని రైతుకు విశ్వాసం కలుగుతుంది. నేను బాధలో ఉన్నప్పుడు నా ప్రభుత్వం ఈ సౌకర్యం కలుగజేసినదే అభిప్రాయం కలుగుతుంది. చెరకు విరిగిపోయింది. సావ్ గా నేలకు పడుకున్నట్లుగా అయిపోయింది. దానిని లేవనెత్తుకోవాలంటే చాలా ధనాన్ని వ్యయం చేయవలసి వున్నది. అటువంటి ఝిన్డిలో ఆ రైతుకు సరసమైన ధర అందేటట్లు చూడాలి. ఎక్కడైతే కో ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు, యితర ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయో అక్కడ రైతుకు సక్రమమైన ధర అందేటందుకు ధర నిర్ణయం చేసేటప్పుడు ప్రభుత్వం ఉదారంగా ఉండాలనివిజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అలా కాకపోయినట్లయితే ఈ రైతులకు జరిగిన నష్టం తీరేదికాదు, వీరిని మనం చాల యిబ్బంది పెట్టిన వాళ్ళం అవుతాము. ఏటి ఓడ్డున వున్న గ్రామాలు చాల దెబ్బతిన్నాయి. వెంకటరావుగారు నడిమీద వంతెన కట్టాలని 27 లక్షల రూపాయలు శాంక్షన్ చేసి పాండేషన్ వేశారు. అ టాబ్యులేటర్

والی تنظیموں کو تکلیف پہنچے۔ میں بھی ایک یو۔ ڈی۔ اے کا ممبر ہوں اور دیگر ساتھیوں کے ساتھ سیلابی علاقوں کا دورہ کرنے کیلئے گیا تھا اور وہاں پر بعض مقامات پر یہ بھی دیکھنے میں آیا کہ وجے واڑہ کے بعض علاقوں میں جہاں غریب مسلم لوگ جھونپڑیوں میں رہتے تھے پٹیل کے حکم سے امدادی فہرست میں سے ان لوگوں کے نام خارج کر دیئے گئے تھے۔ وہاں بروقت میرے ایک ساتھی کی مدد سے پھر ان غریب لوگوں کے نام شامل کروائے گئے۔ ان تمام باتوں پر حکومت نظر رکھے تاکہ آئندہ ایسے واقعات ہونے نہ پائیں۔ اس وقت رحمت علی صاحب ایوان میں موجود ہیں۔ طوقان بادلوں باران کی وجہ سے جو مساجد وغیرہ تباہ ہو گئی ہیں اگر مسلم بورڈ کی طرف سے انکی تعمیر و ترمیم کا کام کیا جائے تو مناسب ہے۔ انہوں نے بھی کہا ہے کہ اس سلسلہ میں کام انجام دینے والے ہیں۔ میں ان سے کہوں گا کہ وہ ان تمام چیزوں پر خاص توجہ دیں۔ میں کسی کے اوپر تنقید کرنا نہیں چاہتا لیکن میں نے بعض مقامات پر یہ دیکھا کہ ایک ہی مقام پر پچاس جیپ گاڑیاں کھڑی ہوئی ہیں اور امدادی کام کرنے کیلئے ایس میں صرف بحث و تکرار ہو رہی ہیں۔ اور بعض لوگ بیٹنگ کر رہے ہیں۔ وہاں تو ضرورت اس بات کی ہے کہ جو لوگ فائدہ کشی سے مرہ ہیں انکی اسداد کیجائے اور امدادی کاموں میں مزید اضافہ کیا جائے اس وقت کام کرنے والوں کی ضرورت ہے۔ آپ کا شکریہ جو آپ نے مجھے وقت دیا۔

Sri A. Sriramulu :—Mr. Speaker, this is one of the widely participated debates of this House. A broad spectrum of opinion has become available as a result of two days deliberations. Some friends have expressed the view that the opposition is trying to bring politics into a national disaster. I wish to humbly submit to those friends that expression of opinion should not be construed to be a point in favour politics of importing or injecting into a question. No body is interested in politicalising the situation, but when a politician expresses an opinion and if another politician should think or should see politics in that particular opinion, I am sorry we are helpless, we are unable to help those people. Expression of opinion is a fundamental freedom which we have regained after an arduous struggle. So, opinion will be expressed, they will be expressed, shall be expressed whatever be the displeasure or discomfiture of the friends on the otherside. To-day we are asked to take into consideration the statement of the Chief Minister. What

are the points that we have to take into consideration? I have carefully gone through the statement of the Chief Minister. It looks as if it is the statement of defence of an accused person. It does not look like a policy statement of a firm, established and efficient and competent Government. As we go through the pages of this particular statement, I am obliged to make a comment. I am sorry for that. This statement is a monumental example of incompetence, gross irresponsibility, and supine indifference of the administration headed by our Chief Minister. I am very much pained to make this statement. I am doing it with a lot of authority and with a lot of sorrow. That is how the administration of the State has very badly let down the people of the State. Before going into the details of the total failure, the abysmal failure, the despicable way in which our administration functioned prior to the tragedy and after the tragedy, I want to put a few questions. The questions have to be answered by the Chief Minister and his colleagues. The first question I would like to put is this. Considering the horrors of the cyclone of 1961, a Committee was set up known as the Cyclone Distress Mitigation Committee. They have made as many as 49 recommendations and what exactly is the action taken by this Ministry or by this Government from 1961, till to-day. This statement I expected would give a little bit of information in regard to the steps taken by this Government in fulfilling or implementing the recommendations made by the Cyclone Distress Mitigation Committee. I don't know whether the Government is oblivious of these recommendations, though they have very vaguely and very ambiguously made references in their communications to the Collectors. I shall read one or two important recommendations contained in this report. Cyclones, as my friend Mr. M. Narayan Reddy observed are not uncommon to Andhra. They have practically become an annual feature, if not a biennial feature and cyclones are common not only to India but to all tropical countries in the world. Most of the civilised countries in the world have developed their own technology, their own methods, their own manners in which the distress arising out of cyclone has to be met. They have developed scientific methods also by which this distress can be mitigated. It is not possible to avert it. Our Chief Minister made an observation that even if the army had been requisitioned they too would have been washed off. I will call this arrogance if not ignorance. Army would not have prevented but army would have done certain things with which I am going to deal later on. Look at this recommendation No. 531 on page 8 of this report. 'The Committee considered it absolutely essential that suitable storm centres should be provided in the cyclone areas. In many of the places there may be already some strong buildings, Government offices, schools or even private houses

which can withstand the high winds and high tides. These buildings should have been notified in advance to be available for use as storm centres for specified areas during cyclone emergency. Wherever such buildings are not available, the construction of storm shelters according to the cyclone resistance specification will have to be taken up. In this project priority should be given to areas which are more vulnerable to cyclonic storm. 'This is the recommendation which was made. I just quoted this paragraph from the Report of this Committee. What exactly is the action taken by our Government in regard to this particular recommendation? There is no point in trying to repent now or advance all sorts of arguments in defence of a total abysmal failure. What exactly is the action taken? There must have been some action taken in regard to this particular recommendation of this Committee. Nothing was done. Similarly so many instructions have been issued to the district officers, to the officers in Hyderabad. These are the things that they will have to do. Unfortunately nobody bothered to do anyone of his duties. Look into the official document. People were not available in the Secretariat. Chief Minister was away from Hyderabad, knowing that the Cyclone was going to hit Andhra Pradesh. On 18th he knew quite well because of the warning. According to the official document, he was being kept informed of the minute to minute developments. Chief Minister thought he could sit in Andhra Pradesh Guest House in New Delhi and go on giving directions to the wooden headed bureaucracy that he has inherited or trying to patronise to do and he felt and satisfied that his bureaucracy would do full justice and would keep up his fair name. He was thoroughly disappointed. He must have been disappointed now. He has become a victim of his own making by his remaining in Delhi, by depending solely and purely on this administration which is not suited or oriented for improving the crisis, which is not trained to meet emergency, which is a status quo administration, a stagnant administration, which can only perpetuate red tapism and all the horrors of imperialist administration that we have in India to-day. That is what has happened. I shall read this:

"At about 8.30 P.M. on 18-11-77 the Chief Secretary received a call from the armed authorities stating that they were standing by for any relief measures in view of the cyclone warning. The Chief Secretary passed on a message to the Joint Secretary, Political to verify from the Meteorological Department about cyclone warning and issue instructions to all Collectors. Joint Secretary, Political ascertained from the Meteorologists about the warning. Dr Venkateswarlu told the Joint Secretary, that the cyclonic storm was likely to hit the coastal districts of Guntur, Krishna, East and West Godavari, Vizag and Srikakulam causing severe damage. He however, stated that Nellore

and Praksam districts will be saved. The Army Authorities also contacted the Joint Secretary, Political”.

6-00 n. m. Sir, I am reading this only to impress upon the Chief Minister as to how much the army was interested, and to how much the care taken by the Meteorological Department had taken to contact the Chief Secretary at 8.30 P.M. The Chief Secretary passed on the message to the Joint Secretary, Political a junior officer of no consequence. He thought that perhaps the Joint Secretary, Political would bear the entire brunt and give a direction and a lead to the administration to meet this crisis and the next sentence will be more amusing. The army authorities also contacted the Joint Secretary. I pay tributes to the army officers. How sincere they were and how earnest they were and how anxious they were about the impending disaster of the State and how callous, how stupid our officers were in not heeding, in not taking the services of the army people, who are ready. The army authorities also contacted the Joint Secretary, Political and informed him that they were standing by. The Joint Secretary, Political booked immediate calls to the Collectors of Nellore and all other districts and instructed them to take precautionary measures. In official parlance there is a phrase known as passing the buck. Our administration is reputed for passing the buck. A communication is received, pass it on to somebody and that somebody will pass it to someother body. The Joint Secretary, received a communication. He sent it to the Collectort, the Collectors sent it to all Tahsildars and Tahsildars sent it to R. I. and R. I. sent it to Village Officers and everybody comfortably went home and slept quietly that particular night when thousands and thousands of people are hit drowned and killed. This was a pathetic situation. That was there on the 18th night and also on 19th morning. In regard to precautionary measures that should be taken, the Cyclone Mitigation Committee has made another recommendation. The Committee considers that it would be distinct advantage if control rooms are specially organised at district headquarters to be incharge of any action to be taken during the Cyclone situation. The control room will be inconstant contact with the Meteorological office on one hand and for getting the latest cyclone information and that various subordinate offices for relaying the above information and organising safety operations in various parts of the district as warranted by the situation. It should have upto-date information about proper authorities of public, Government organisations and so on and so forth. This is obligatory and a responsibility cast upon every district officer. As soon as the first warning of the Cyclone has been received by a district officer, he must set-up a control room, he must have a wireless set there and he must alert everybody and a cyclone Committee, according to the recommendations, must have been constituted at

every district and that Committee should be immediately convened and representatives in that Committee must be associated with educating the people, with evacuation of people. This is all prescribed in this report of the Committee and this report became available to the Government in 1971. I am now asking the Chief Minister as to how many Collectors had followed this procedure and set-up a control room. It will be amusing to hear the Collector, Krishna. I understand that recently the Cabinet in its meeting has congratulated these officers for their gross failure, irresponsibility. Anybody heading the administration would have removed some of these officers for their negligence, inefficiency and for their incompetency. Unfortunately our Cabinet went to the extent of congratulating some of them. I shall read a newspaper report as to what the Collector, Krishna did. This is Hindu dated 22nd November.

The Collector was not at Masulipatnam, he was at Vijayawada or some here. Everybody took it very easy in a casual manner. This is a daily affair. Some warning is given and nothing is going to happen. That was the presumptive attitude, that was the illogical, irrational attitude that has upset the calculations. That has been responsible for this disaster. If we don't take proper action against some of these men, I am sure this is going to be repeated again. This has become a regular feature. Cyclone has become a regular feature of Andhra Pradesh and unless we fight this on a war footing, I am sure discussions in this House and again leaving the whole matter in the hands of somebody is certainly not going to solve the problem. This is the report that appeared in Hindu: 'When the Collector and S.P. reached Masulipatnam there was not a single soul in the streets. The cyclone intensified around 2 p.m. and lasted till 11.30 p.m. When there was a breather the Collector opened the doors of his bungalow and found water inside the compound. He presumed it to be rain water. This is what the Collector had stated. This has been given in quotations by newspaper Hindu. 'Early' in the morning I realised that a tidal wave had struck the coast. Just imagine, Sir. The Collector and S. P. came from Vijayawada to Masulipatnam. They saw no human being in the streets. They simply went to their bangalows and comfortably slept. If the tidal wave was of bigger height, perhaps the Collector would have woken up. The next morning he woke up and saw that a tidal wave has struck the coast.

Is it how Mr. Venpal Rao, our Chief Minister, controls our Collectors. Unfortunately useless people become our officers. This is the question I am putting to the Chief Minister, to the Ministry and to the entire House. Kindly answer whether the Collector is justified in going to his house, bolting the door and comfortably sleeping when people were dying in Bhavadevarapally, Hamsaladeevi and other places and when Mr. M. V. Krishna Rao was struggling in the dis-

strict. This is the question to which the Chief Minister has to answer. What action has he taken? Let me go a little further. We are told in the statement of the Chief Minister there was a forecast that a wind gale with a speed of 140 km p. h. will be hitting the coastal area on 18th and 19th. When you get that forecast, is it impossible for an administration or for a man with little commonsense to imagine that all telephones will be disrupted, telephone poles will be uprooted and all communications will breakdown? Does it need a technology? With a little commonsense one could understand. An illiterate man will certainly tell you if there is a wind of 140 km p. h. poles will be uprooted. What steps were taken when you had a warning on 18th morning itself that wind gales of 140 km p. h. wind certainly hit the coast. Why did you not install wireless sets in all the coastal areas. The Committee on cyclone Distress Mitigation has said that Government must have stamina to cater to the needs of the people who are living all along the 450 km p. h. of the coastal area and that the warnings are given at appropriate time and the recommendations of the Committee are implemented. What did the Government do Government (Joint Secretary, General Administration Department) simply communicated the warning to the Collector and the Collector communicated it to the Tahsildar. In Divi, there is no Tahsildar. They just passed on the message and this disaster happened.

What the Cyclone Distress Mitigation Committee has said in regard to the evacuation of the people is : There was...need for evacuating the people, cattle and livestock from the areas immediately after the warning received from the Meteorological Department. It was pointed out by many Collectors that many villages have no roads—even gravel roads—and they are facing many difficulties in reaching such villages. The villagers in these areas should be pursued to vacate from the low lying areas to other safety areas. Road communications should be provided for shifting them to safer places. In Divi, you have got excellent roads, even after the devastation. Communications were available with regard to Avanigadda and Nagayalanka. What action was taken by the authorities to evacuate these people. The Tamil Nadu Government did a lot in evacuating the people. I shall read a report which appeared in 'Hindu'. "The shore along Tiruvattayur in North Madras and Nagapattinam were the worst hit areas.....They evacuated to the places of safety." I have written to the Chief Secretary to Tamil Nadu Government but I have got no reply from him. Unofficially I have got information. Tamil Nadu Government forcibly evacuated nearly 20,000 people from the vulnerable areas. How many people were evacuated from Masula coast. From Chirala coast. What action was taken by the Government. This is the question to be answered by the Chief Minister and

his Colleagues in the Ministry. So many instances have been communicated. According to the report given in the statement of the Chief Minister, there are contradictions. The Chief Minister state something and the Collector, Guntur States something ...it is altogether different. On page no. 4, the Chief Minister has stated, "Anticipating that the telephone communications might break down due to the heavy gales, Government have ordered that police wireless stations in all these districts be kept open round the clock for passing on messages on cyclone....However, wireless messages from these Collectors started coming in throughout the night as the police wireless stations were kept open." This is the statement of the Chief Minister. Look at page number 43. It is the report of the Collector, Guntur in regard to the action taken by him. "Simultaneously, Sri G. P. Rao, I. A. S., Joint Secretary (Political), G.A.D., Hyderabad, telephoned by about 9-45 p.m. to the Collector informing the severity of the cyclone. By this time, wireless stations were closed for the day." I want to know whether the statement of the Chief Minister or the statement of the Collector is correct. "round the clock" means upto 9-45 P.m. —if that is the interpretation of the Chief Minister, I can't help. Both the Chief Minister and the Collector, Guntur deserve to be congratulated.

శ్రీ జె. వెంకటరావు :—వారు చదివిన కలెక్టరు ఓపోర్టు 18వ తారీఖుది, 19వ తేదీనాడు కాండ్ ది క్లాక్ వున్నారని చెప్పాను. సరిగా చదవండి.

Sri A. Sriramulu:—Kindly look at page number 4. No date is mentioned. If it is 19th, I only charge the Chief Minister and the Government why don't they take action on 18th itself. Information was available that wind gales at a speed of 140 k.m. p.h., will be hitting the coastal areas, then there was, lull, paralysis. Is it not negligence on the part of the administrative machinery? Failure of communications must have been visualised in the beginnig. It is indeed very interesting that the Army General Officer Commanding gave a statement as early as 18th. This was reported in Hindu on 19th. The Sub-Area Commander, Secunderabad was alerted to get in touch with the A.P. Government to render all possible assistance, in case the cyclone hit Masula coast. The Area Commandant was asked to keep ready steam boats, wireless sets, infantry men and swing in-to service at a short notice. What exactly was the difficulty of the State Government to seek its help I am still unable to understand the reason for this. Or does the State Government feel that the credit of doing service would be taken away by the Central Government? After all, Army belongs to the State: that is the national army. Army could have helped you restored all communications and a big net work of wireless sets, throughout the 400 KMs coastal line, could

have been set up. The Communications would have easily been restored. Unfortunately, even on 22nd, after his aerial survey, our Chief Minister told the press that atleast 100 villages had been marooned and steps were being taken to reach these places. The army was prepared to come to the rescue. Big boats were not needed. What was needed at the time was, country-boats. The District authorities were yet making efforts to reach the marooned villages. Even after 4 days after the disaster, there were inundated villages.

This Government never knew what was happenend except air dropping the food. Even with that, food did not reach to all the marooned people. Along with that, water was not air-dropped because our administration does not have that much imagination, along with food, water is necessary. They did not air-drop the water. Some of the food packets which were air-dropped fell on the corpses and people could not eat that particular food. That is quite natural. Afterall, air-dropping cannot guarantee such a pricinct drop where the food to be dropped. Why Government has alergy to take the services of the Army? On the 18th itself, when it became available, you could have immediately ask the army to let troops be moved to Vijayawada, Guntur and other places like Nellore. Let them be stationed there. Then they would have taken up all these works, setting up wireless stations, restoring the comuncations etc. Mr. M. V.Krishna Rao took lot of trouble requesting begging the villagers to come and clear the roads. The Army could have done all this job. It is a total failure on the part of the Chief Minister. He was under the wrong advice i.e., we have to bear for the army. we have to look for all the comforts of the army. This was the advice that was tendered to our Chief Minister. I don't blame very much our Chief Minister. He was guided by the I.A.S. men. That is all. He did not use his commonsense, though he had good commonsense-at times he uses. He wanted to justify that advice. Had the army been sent on 18th itself, the entire coast would have been covered.

In the statement another amusing expression is made. The Chief Secretary wanted to do air-survy. When he contacted for an air-craft he was told that no air-craft was available. It is not very difficult to have the State an air-craft of its own.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—మనకు ఎయిర్ కాగ్రీఫ్ట్ లేదు.

Sri A. Sriramulu:—Perhaps, it might have been disposed off. When Mr. P.V.Narasimha Rao was here as our Chief Minister, we had an air-craft.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఆ ఎయిర్ కాగ్రీఫ్ట్ ఎప్పుడో పోయింది. పున్నా పనికి వచ్చేదికాదు.

Sri A.Sriramulu:—If that air-craft had gone out of order, nothing prevented to have another. After all, we are spending crores and crores of rupees and the recommendations of the Cyclone Distress Mitigation Committee are also important. We are prepared to excuse all these failures. We have excused all these failures all these 4 years. On the 20th the Chief Secretary wanted an air-craft and sought the help of I. A. F. to make an air-survey. These people said that weather condition was bad. The Chief Secretary would have visualised this. Ultimately a picture was painted, to dispose off the deadbodies Army's help was sought. If you had entrusted the whole thing to the army, they would have done everything. But you did not anticipate all these things. You did not repose that much faith in the army. You thought of your own administrative machinery-Collector and the Law and Order machinery. The Chief Minister returned on 20th and on 21st, an inspection became possible. Sir, requisition for army air-craft was sent and for four days nothing was done. The Government simply kept quite. The District officers kept quite. In Machilipatnam, there was no electricity even on 22nd. There was no water supply.

When you were informed on the 18th itself that 140 k.m. p.h. wind gales would hit the coastal areas, you could have set up generators at Machilipatnam, Repalli, Guntur and Nellore. Is it a big task for the Government when you are capable of spending crores of rupees? It was dark in those places, there was no water supply. To-day our Chief Minister says that we have done best in the circumstances. This is the worst that you have done. This is the feeling of the people. I am reflecting the feelings of the people. On 25th, they wanted water tankers, on 26th water point detachments, on 27th jerry canes, on 28th micro-wave equipment. On 29th nothing could be done by P.&T. But our administration thought that P.&T. would do some magic and restore communications. Even on 29th there were no telephone communications. On 30th we asked the army for special speech communications between Vijayawada and Avanigadda & between Guntur and Bapatla. Collector, Guntur could not contact the officials at Bapatla. This was the miserable state of affairs in a Civilised society when so much technology was developed and when our army has got all the equipment. Does it go to the credit of the administration? I request the Chief Minister to answer as to why he felt a lergy to heed the advice to take the help of the army? That is the question which he has to answer. I only demand that the recommendation of the Cyclone Distress Mitigation Committee must be implemented whatever the cost, it doesn't matter. My friend Mr. Venka Satyanarayana was telling that Government of India must provide assistance. Government of India will certainly provide assistance. It make assistance outside the plan and it cannot be within the plan;

otherwise, the State cannot develop. As far as Janata Party is concerned, we are wedded to fight and to get much bigger assistance amount, because we are interested in the people. Janata is for the people. My friend Venka Satayanarayana need not hesitate that Janata Party is not going to support the additional assistance.

శ్రీ వి.శ్రీకృష్ణ :—మేము 900 కోట్లు ఇవ్వాలని జనతాపార్టీ నాయకుడు చంద్రమౌళిగారి అధ్యక్షత కింద 6 వేలనుంచి సమావేశమై చానికోసం సోరాడాము. ఆయన కమిటీ నుండి రాజీనామా చేశారు. మరల చేరి పోట్లాడమనండి. Sri. A. Sriramulu :—I am only requesting my friend Sri V. Srikrishna not to be guided by all things that are happening but kindly be serious about what is happening in the State.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఆ పాల్ ఎప్పుడు రావాలో చెప్పండి మనందరం కలిసి ఎప్పుడు పోట్లాడదామో చెప్పండి.

Sri A. Sriramulu :—When a competent administration is set up it will come ; not when incompetence is there.

Relief and Rehabilitation :—Relief absolutely unorganised. The Chief Minister has generously announced that Rs. 150 crores were allotted. That is dramatised. What happened now? I have got a report from Nellore. If you look at the report, you will simply be frightened. The flood affected people have been exploited.

For example, one village in Nellore has received Rs. 3 to 4 lakhs. If all the huts put together are destroyed and some of the houses also where destroyed, Rs. 4 lakhs would not be necessary. I am only quoting a small example.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అదేదో చెప్పండి. ఎక్కయిరి చేయిస్తాను.

Sri A. Sriramulu :—This is the native village of our Speaker. I will give the name of this village-North Mopur. There are other villages-Gudur, Vakadu, Sullurpet. But North Mopur is very important, you can check up. Anyway, some action has been taken here and there. I am not disputing.

6-20 p.m.

Mr. Speaker :—I also expressed that the amount was high.

Sri A. Sriramulu :—The Hon'ble Speaker also expressed that it was too much. There were persons-professionally trained persons in all places to make use of every calamity, people's calamity, and so unless the Government is very vigilant it is difficult - the whole thing will get siphoned off. Firstly, Rs.150/- for each affected person was announced it may be a magnanimous offer announced on the spur of moment-that is a different question.

శ్రీ జె. వెంగళ రావు :—150 కూడ సెంట్రల్ టీమ్ బప్పుకోలేదు. 50 అడిగితే 150 కూడ బప్పుకోలేదు.

Sri A. Sriramulu:—This House and also the Chief Minister I think should bare in mind that what somebody from Delhi or somebody from some other place says, cannot be a scripture it cannot be sacrosant.

శ్రీ తె. వెంగళరావు :—వారు కండిషన్స్ తో యిచ్చారు అయితే

Sri A. Sriramulu:—It cannot be sacrosant. I do not believe in the sanctity of some opinion expressed by somebody. I have my own freedom to express my opinion. If it goes against somebody I cannot help it. Let not somebody's opinion be cited to just counter my argument. This is my opinion - and if you want to contradict it on its merits, do contradict it.

శ్రీ తె. వెంగళరావు:—చెప్పారుగా జనతా పార్టీ తరపున ఎన్ఫోర్స్ గా.

Sri A. Sriramulu:— It is absolutely unjustified to counter my opinion with somebody's opinion as if that is sacrosanct as if that is the authority for me. It is not the authority and if my opinion is to be contradicted, it has to be contradicted on merits.

Sri J. Vengal Rao:—You are not the authority and I am not the authority.

Sri A. Sriramulu:—They may be the authority, I am also an authority for myself. I have my own authority. Now coming to these relief operations, it is absolutely unorganised and so many philanthropic organisations are taking so many things to the particular spot. They do not know to whom to deliver and who is going to distribute and how they are going to be distributed. There is no coordinating agency between various organisations which interested in providing succor to the affected people. That has not been done. That can be done only by setting up an all party committee at the village level, at the taluk level, at the town level and at the area level. This is the minimum that should have been done. On the 21st and 22nd that had not been done; that has to be done.

Among the various things that have been announced under the relief programme, I am disappointed that the farmers have not received a fair deal. Farmers do need a better treatment because they have lost everything they had- the small farmers and marginal farmers.

Sri J. Vengal Rao :—Unfortunately there is no allocation of amount released from the Government of India. What can we do ?

Sri A. Sriramulu:—Sir, after all I am winding up. The Chief Minister may answer all these points when he gives his reply. My suggestion is-if money is not coming, we cannot help it. We hold you responsible, we hold the Government responsible. If you are not able to get money, you have to quit; there is absolutely no other

alternative. If you cannot get money we only hold you responsible. We cannot go on asking outside agencies. As far as we are concerned in the House we demand you should do it, if you cannot do it and if you put forward an argument that they are not agreeing - that is altogether extraneous and outside my purview. As far as I am concerned I demand you should do it and you have a duty to tell me whether you can do it or not.

Sri J. Vengal Rao :—You are talking on their (Centre's) behalf. That is why I had to mention that.

Sri A. Sriramulu :—I am not talking on anybody's behalf. I am speaking on behalf of myself, as a Member of this House and as an elected representative of this House. I am talking with the authority that I have - the same authority that you also have; there is not much of a difference between yourself and myself. As far as farmers are concerned, a better deal must be ensured. My suggestion is apart from the I. M. S. loans in the form of fertilisers and pesticides, they must be given consumption loans; otherwise they cannot survive. At least the marginal and small farmers must be given these consumption loans, every farmer must be given a minimum of Rs. 1000/- as loan which can be repaid over a period of 10 years so that he can recover and rehabilitate himself, and all the financing institutions will have to mobilise for this purpose. As far as we are concerned, we shall stand for that and fight and whatever be the result, we are committed to it. The financing institutions are there not to benefit the multimillionnaires and business and industrial tycoons. They must come to the rescue of the farmers who is today in need of succour. My suggestion is that a minimum of Rs.1000/- per acre must be given to the marginal and small farmer and that is repayable over a period of 5 years or 10 years.

Subsidised inputs:—this is also very important. Something has been announced. It should be enhanced. Regarding Tobacco and Cotton growers, something has been announced for tobacco growers, cotton growers are also very important, some of our friends from the Congress benches have made out a strong case for providing assistance to the cotton growers. There are the growers of orchards, - banana citrus and so on and so forth. These people do need help. If they are not helped the entire economy of the State is going to get damaged. The booster in economy that we witnessed in the past 3 or 4 years will suffer and this will have an indirect impact on the economy of the State and on the national economy of our country. So it is not as if we are going to help certain individuals. We are going to stabilise our own economy and the nation's economy. This is the minimum that should be done as far as agriculturists are concerned in the village.

Coming to artisans, something has been given to artisans but an induct study has to be made in respect of artisans ; professionals are different for example, I quote a small illustrative example ; in Ponnur there are artisans who manufacture baskets for betel leaves and now all betel leaf gardens have been wiped out. Suppose we give them implements, bamboos, etc. What exactly should they do by manufacturing these baskets for packing these betel leaves. So you have to make an induct study. Even 5 weeks after the devastation, the Government does not have a blue-print of the plan for relief and rehabilitation. That is the most unfortunate and tragic feature. I expected the Chief Minister would give a blue-print of the plan of the Government for relief and rehabilitation. At least now planning has to be done not at the village level, but at the family level; family-wise planning has to be worked out, so that when the philanthropists and foreigners are coming forward with lakhs and crores of rupees, we must say : " This is our plan: you can choose any projects and you can make investigation." It should be a detailed plan for relief and rehabilitation of the people.

Finally, some of the workers and employees of these affected areas have been permitted to withdraw money from the compulsory deposit scheme and provident fund schemes. Unfortunately several stipulations are made that they should get a certificate and that they should do this and that. I request the Chief Minister to immediately cancel all those restrictions because we are all aware that the area is affected by cyclone. In that area they must be allowed to draw money which is their own money in the compulsory deposit scheme. Some of the industrial workers have not got it.

Before I conclude, I would like to say a word about the orphans; we must immediately start orphanages; there are hundreds of orphans and destitutes. I understand most of these orphans are being taken away by missionaries to some other places. We should not allow that and we must set up orphanages and destitute homes.

Lastly, the West Godavari assessment is absolutely irrational. 6-30 p.m. I agree with my friend, Mr. Vanka Satyam, the Collector has not made a correct assessment. I request the Government to call for a report of the Agriculture Department because it is said that 47% of the crop has been damaged while the Collector says it is only 25% or 30% which is totally unfounded. Similarly when Kaikalur has been included in zone-1 for full remission, how Kollair which is part of Kaikalur, has been omitted is not known. It is a matter to be considered by the Revenue Minister because when you have brought Kaikalur under zone- 1 for full remission without any explanation, Kollair area which is part of Kaikalur and also part of Ehuru, must be brought

and included in zone-1 for full remission. Kollair has been horribly hit. Not even 2 or 3 bags of paddy a ryot is able to get from an acre of land. This is my last suggestion to the Government. Thank you very much.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ రెండు రోజులనుంచి అనేకమంది గౌరవ సభ్యులు ఈ తుఫాను గురించి ఉపైస గురించి అనేక విషయాలు చెప్పారు. చాలా నష్టం జరిగింది, నిజమే. ప్రాణ నష్టం కూడా చాలా ఎక్కువగా జరిగింది. గుంటూరు జిల్లా, కృష్ణా జిల్లా, ఇతర జిల్లాలలో ఎక్కువ ఆస్తి నష్టం జరిగింది. అనేక మంది ఇల్లు కోల్పోయారు. పశువులను కోల్పోయారు. వారంతా కుదుట పడాలని అంటే వారికి మనం తగు సహాయం చేయాలి. ఒక దీర్ఘ కాలిక ప్రణాళిక వేసి వారందరూ తమ తమ కాళ్ళమీద నిలబడేట్లు అవకాశం కలుగజేయాలి. అలాగచేస్తే వారి పరిస్థితి మెరుగుపడుతుంది. సమాజంలో వారూ సిటిజన్లుగా ఉండడానికి రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకం, శారథ ప్రజానీకం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం, అందరూ పెద్ద ఎత్తున సహాయం చేయాలి. ఈ దుర్ఘటన జరుగకముందు వారి పరిస్థితి ఎలాగ ఉండేదో అలాగ చేయడానికి అందరూ కలిసికట్టుగా ముందుకు రావలసి ఉంటుంది. ఈ ప్రమాదం ఒక నేషనల్ కెలామిటీ అని అందరూ అంగీకరించారు. ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి సహాయ కార్యక్రమాల గురించి అనేక విమర్శలు ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు చేశారు. వీటిన్నింటినీ నేను వ్యక్తిగతంగా తమముందు చర్చించడం లేదు. అధ్యక్షా, చాలామంది మెటరియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటు వారింగ్సు గురించి చెప్పారు. 18వ తేదీన మెటరియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటు వారు తుఫాను గురించి, ఉపైస గురించి తెలియజేసినా ప్రభుత్వం కదలేదు. ఎవరూ పని చేయలేదు అని కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు సెలవిచ్చారు ఆపాచ్ రికలను ఎవరూ కాతరు చేయలేదని, దానివల్ల జన నష్టం ఎక్కువగా జరిగిందని గౌరవ సభ్యులు సెలవిచ్చారు. శ్రీ ఓ. శ్రీరాములుగారు 18-11-77వ తేదీన మెటరియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటువారు ఇచ్చిన వార్నింగు గురించి మాట్లాడారు. పార్లమెంటులో అనేకమంది పెద్దలు 48 గంటలముందు వార్నింగు వచ్చినా ప్రభుత్వం కదలేదని అన్నారు. ఇప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకులు 18వ తేదీ రాత్రి 11 గంటల మేరకు మెటరియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటువారు టైడల్ వేవ్ గురించి తెలియజేశారని అంగీకరించారు. దానిని గురించి సభవారికి అందజేసిన పుస్తకం లోని 38వ పేజీ చూస్తే తెలుస్తుంది. వారు ఏమన్నారంటే —

“Tidal waves height reaching 3 metres above normal tide level likely to inundate low-lying coastal areas of Nellore, Prakasam and Guntur districts at the time of storm crossing coast. Kindly alert your organisation for taking all precautionary measures”

కృష్ణా డెల్టాలో పెద్ద ట్రాజిడీ జరిగింది. కృష్ణా జిల్లా గురించి మెటరియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటువారు ఒక్క మాట కూడా తెలియజేయలేదు. అసలు ఈ విధికాలు అఫుల్ మోడెడ్ గా ఉన్నాయి అక్కడ. వీటిని నవీనపద్ధతులలో ఉంచేటట్లేసి ఈ వార్నింగు ముందుగా వారికి అందేట్లు చేయాలి.

మెటరియాలజికల్ డిపార్టుమెంటు వాళ్లు వారలు చూస్తే మనకు అరం అవుతుంది. టైడిల్ వేప్సు గుంటూరు, నెల్లూరులలోకి మీటర్లు ఎత్తున వస్తాయని చెప్పారు. కాని అక్కడ 18 అడుగులు ఎత్తున వచ్చింది. అది కృష్ణా జిల్లాకు వస్తుందని కూడా చెప్పలేదు. ఈ విషయం గురించి ఆ డిపార్టుమెంటు ఒక్క మాట అనకుండా ఉంటే గౌరవసభ్యులు అచ్చట కార్యక్రమాలు ఏమీ చూడలేదు అంటే అది ఎంత యధార్థమో అలోచించండి. సందేహాంధర ఆల్ ఇండియా పేషర్. లోకల్ డెయిలీ కాదు. అందులో ఏమని వచ్చిందో ఒకసారి చదివి వినిపిస్తాను. ఈ విషయం గౌరవసభ్యులకు అందజేసిన రిపోర్టు రీడవ వేజీలో ఉంది.

“Sunday Standard, November 19.

The entire administrative machinery of Andhra Pradesh has been geared up to meet all eventualities arising out of the cyclone. 6-40 p. m.

When the first indication of the cyclone hitting the Andhra Pradesh coast was received here on Friday, a contingency plan was worked out and all the Collectors of coastal districts were put on alert. “We are all on a round the clock alert”, a senior I. A. S. Officer told.

The officers had a single directive from the headquarters—no loss of human life ; if at all it should be the minimum.

Educational institutions were closed on Saturday so that the accommodation could be utilised for housing people evacuated from the low lying areas.

At midnight Saturday, officials in the State headquarters were still struggling to establish contacts with the Collectors of the coastal districts for assessment of the havoc caused by the cyclonic storm. Excepting for the Collectors of East Godavri and Prakasam districts, the others could not be contacted due to large scale disruption in communications. The Railways also suspended railway services.” ఇది అంతా ఒకసారి చూస్తే గౌరవసభ్యులకు తెలుస్తుంది. 20వ తేదీన రెవిన్యూ మంత్రిగారు హెడ్ క్వార్టర్సులో కూర్చోని ఏమీ చేసారు అని పరస్పరంగా వెళ్లారు. మెటరియాలజికల్ డిపార్టుమెంటు వారిని చూస్తే Cyclone is likely to hit between Vetapalle and Kakinada. అన్నప్పుడు హెడ్ క్వార్టర్సులో కూర్చోని అక్కడ ఏమీ జరిగిందో తెలుసుకొని ధైర్యము ఇవ్వడం అవసరమూ లేక అక్కడకు వెళ్లడం మంచిదో గౌరవసభ్యులు ఒకసారి అలోచించండి. కమ్యూనికేషన్స్ లేకుండా ఉన్నప్పుడు, తెలిఫోన్స్ కట్ అయినప్పుడు మనం ఈ కార్యక్రమాలు ఏ విధంగా సాధించాలి. అప్పుడు 20వ తేదీ మధ్యాహ్నం నుంచి ఆయా మంత్రులు తమ తమ జిల్లాలకు కారుమీద కాని ట్రెయినుమీద కాని బయలుదేరి వెళ్లడం జరిగింది అదే కాకుండా, సెక్రటరీ ఆఫ్ గవర్నమెంట్—గేడ్ ఆఫీసర్, మునిసిపల్ కోర్పొరేషన్ కమిషనర్. లాండ్ రెవిన్యూను దిల్ సుక్తా

వెస్టుగోదావరికి, సుబ్రహ్మణ్యంను కృష్ణాకు, శ్రవణకుమార్ ను గుంటూరు జిల్లాకు. అలాగే ఆల్ సినియర్ ఆఫీర్లును స్పెషల్ ఆఫీసర్లుగా పంపించి, కలెక్టర్లుపై ఆధారపడకుండా, అక్కడ ఏమి ప్రమాదం జరిగినా జాగ్రత్తపడమని ఇన్ స్పెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చెయ్యలేదని చెప్పడంలో ఎంతవరకు నిజం వుందో తమరే ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. సైక్లోన్ నునకు లాస్టు యర్ కూడా వచ్చింది. సెకెండ్ సైక్లోన్ వచ్చినప్పుడు నేను తమ కాన్ స్టిట్యూ యెన్సిలోనే వున్నాను. రోడ్, ఎయిర్ అన్ని కమ్యూనికేషన్స్ కట్ అయిపోయినవి, గెస్ట్ హౌస్ నుంచి కూడా బయటకు రాలే పోయినాము. బయట ఏమీ జరుగుతున్నదో కూడా తెలియలేదు, కమ్యూనికేషన్స్ పూర్తిగా స్తంభించి పోయినవి. జపాన్ వంటి దేశాలలోవలె మన దేశంలో సైన్స్ అండ్ సెగ్నాలజీ డెవలపు కాలేదు. ఇది కేవలం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క తప్పు. లేక మెటిరీయాలజికల్ డిపార్టుమెంటు తప్పు అనడం సరికాదు. మిలిటరీని పిలిస్తే వారు 18 రాత్రి అందరిని ఎవాక్యుయేట్ చేయించేవాళ్లు అని కొంతమంది గౌ. సభ్యులు అన్నారు. ఇందులోకూడా ఎంత వాస్తవికత వున్నదో తమరే ఆలోచించవచ్చు. అనేక మంది గౌ. సభ్యులు ఆ ప్రాంతాలనుంచి వస్తున్నవాళ్లు వున్నారు. సోమ శేఖరరావుగారు, లక్ష్మణరావుగారు అనేకమంది అక్కడనుంచి వస్తున్నారు. అక్కడ వుండే వల్లెకారులను కూడా అడగడం జరిగింది—వారన్న దేమంటే, మాకు తెలిసింది, ప్రతి సంవత్సరం వార్షింగులు రావడం, తుఫానువస్తే యిళ్లకప్పు తెగిరిపోవడం మామూలుగా జరిగేదే. కాని, యీవిధంగా 18 అడుగుల ఎత్తున వస్తుందని మేముపూహించలేదు. అప్పుడప్పుడూవచ్చినట్లే ఒకటి రెండు మీటర్లు వస్తుందనుకున్నాంఅన్నారు. వారికి చెప్పలేదని కాదు, చెప్పినా అంతతక్కువ వ్యవధిలో ఎక్కడకు వెళ్లగలరు? ఏమి చేయగలరు? అందువలన, పొలిటికల్ లైట్ చేసి యీ సమస్యను చూడడంతప్ప మరేమీకాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని గురించి, యీ మెటిరీయాలజికల్ డిపార్టుమెంటుగురించి, యితర ప్ర యీసరిస్టిటి గురించి మాంచెస్టర్ గార్డియన్ వారు ఏమి ప్రాకారో తమరు గమనించండి.

Impartial meteorologists doubt that Mr. Vengal Rao could been given 48 hours notice. The northward swerve of the cyclone track that took it from its earlier target of Madras to the city of Vijayavada was not noticed until late on the day before it struck.

The State Government was expecting gales and heavy rain, but little more. According to the Bay of Bengal pilot 41/ storms above force 8 and 16 above force 10, roar through the Bay each November. It is hardly surprising therefore that many of the inhabitants, of the coast merely settled down to wait for the cyclone. Sugestions that a million people should have been urged to get up and walk 50 miles inland on Saturday morning people who are well used to storms. and who had been told that this storm was just another of the same emerge on the ladderwasi

ఇక్కడ అనేక ప్రతీకలు యిష్టం వచ్చినట్లుగా వాళిశాయి. 'చందే చదివి విని పించారు గా'. సభ్యులు జైపాల్ రెడ్డిగారు, ఇదంతా రాష్ట్రప్రభుత్వం తప్పు అనే శారు. జేటపాలెం నుంచి కాకినాడ వరకు ఏమి సాధ్యమో నిష్పక్షపాతంగా తమరే ఆలోచించాలి. ఇన్ ఫర్ మేషన్ రాంగానే ఆంధ్రం కూడా అక్కడకు వెళ్లడం జరిగింది. 8-10 రోజులు నేను ఆ పార్లమెంటులోనే వున్నాను. మా కృష్ణారావుగారు అక్కడ వున్నారు. చేబోలు హనుమయ్య గారు గుంటూరులో వున్నారు. స్కాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టర్ గారు వెస్ట్ బోర్డులో వున్నారు. ఖట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు విశాఖపట్నంలో వున్నారు. అప్పడుదొరగారు కూడ అక్కడనే వున్నారు.

నారపరెడ్డిగారు ఒంగోలులో వున్నారు అక్కడనే ఆ 8-10 రోజులు వుండి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మెషిన్ రిని మరుగ్గా పనిచేయించారు య రార్థం ఆ విధంగా వుండగా పరస్పల్ విండిక్టి నెస్ తో కదలకుండా కూర్చున్నారు. ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేదు అనడం అది నిజాయితీపై ఆధారపడివుందని మనవిజేస్తున్నాను, పార్డున్న అనేక మంది సభ్యులు ఎకనమిస్ట్ టైమ్స్ ఇంటర్వ్యూనల్ చదివి వినిపించారు. అపత్రికల ప్రతినిధులు యిక్కడనే ఎనిమిదిరోజులపాటు పర్యటించారు, టైమ్స్ ఇంటర్వ్యూనల్ లో వారు ఏమి ప్రవాళారో నేను చదివి వినిపిస్తాను.

Rescue operations soon became entangled in politics. The State Government is controlled by the Congress Party But the Prime Minister Mr. Moraji Desai, Janatha Party, hopes to capture it in elections in next February. Nevertheless, there were charges from Delhi that the State had been negligent in warning the villagers. In truth, emergency operations were reasonably effective.

వెస్ట్రన్ ప్రెస్ యీ విధంగా ప్రవాసింది. వీరు కాంగ్రెసుకు అనుకూలంగా వ్యవహరించే వారు కాదు. వీరు జ తాకు అనుకూలంగా వుండే వారు. ఎందుకంటే వారు మొదటి నుంచి మా పార్టీపై గాని మాపై గాని ప్రేమతో వున్న వారు కాదు.

Their assessment would be most impartial other than the Sunday Standard and other papers.

Sri A. Sriramulu:—Janatha is a National Party. Is Manchester Guardian run by the Janatha or the Times International an official organ?

Sri P. Narasa Reddy:—I only wanted to say that the allegations that you alleged against colleagues and myself were untrue and seem to be based on personal prejudice rather than on facts.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—అధ్యక్షా, గత నెల 19 వ తేదీ రాత్రి జరిగినటువంటి తుఫాను ఘోరి విపత్తు గురించి చర్చించాలనే వుద్దేశంతోనే అసెంబ్లీని సమావేశపరచడం జరిగింది. బయట ప్రకటనలు చేయడంకంటే, అసెంబ్లీని సమావేశపరిచి, గౌరవసభ్యులకు వారి అభిప్రాయాలు చెప్పుకోవడానికి, అవ

కాళం కల్పించి, వున్న యదార్థాన్ని కూడా చెబితే జాగ్రత్తమందనే వుద్దేశంతో, బహుశా యిది మన చివరి సెక్షన్ అయినప్పటికీ కూడా, సమావేశపరిచి యదార్థాన్ని చెప్పాలని అనుకోవడం జరిగింది. నాకు తెలుసు—యిది ఆఖరి సెక్షన్; ఎన్నికలముందు జరిగే సెక్షను, ఉపన్యాసాలు ఎన్నికలకు పువయోగపడే విధంగా జోరుగా వుంటాయని నాకు తెలుసు అయినప్పటికీ, దీనిని ఫేస్ చెయ్యాలనే వుద్దేశంతోనే యీ అసెంబ్లీని సమావేశపరచడం జరిగింది.

6-60 p. m.

గత రెండు రోజులుగా జరిగిన సభ్యులు చాలామంది మాట్లాడారు, సరే, కొంతమంది క్లెక్లెన్ విషయం మరచిపోయి, వ్యక్తిగత దూషణ మొదలు పెట్టారు. కొంతమంది గవర్నమెంటును క్రిటికైతే చేసి, గవర్నమెంటును డిస్మిస్ చెయ్యాలని, ప్రెసిడెంట్ రూల్ ప్రవేశపెట్టాలని అన్నారు. అటు న్యాయంగా, సెక్షన్ వలన జరిగిన నష్టమెంత? ఎంతమంది బాధపడ్డారు? వాణికి లాంగ్ రేంజ్లో ఏమి చెయ్యాలి? ఇమ్మీడియేట్ రిలీఫ్ కు ఏమి చెయ్యాలి? వీటికి సంబంధించిన సజెషన్స్ కంటే, రాజకీయంగా చర్చను సాగించడం, చర్చను ఆ విధంగా పువయోగించుకోవడానికి ప్రయత్నించడం చాలా విచారించవలసిన విషయం. తమకు తెలుసు—యిది ఎవరో మనిషి చేసినది కాదు ప్రకృతిసిద్ధ మైనది. అపడం ఎవరితరమూ కానటవంటిది, ఎవరిచేతిలోనూ లేనటువంటిది. 118 సంవత్సరాల తర్వాత యీ పెనుతుపాను ఆంధ్రకోస్తాను దెబ్బకొట్టింది. అనేక వేలమంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. అనేక కుటుంబాలు నాశనమై పోయినవి. మన ఆంధ్ర రైతాంగం బాగా దెబ్బతిన్నది. ఇందులో సందేహమేమీ లేదు. ప్రభుత్వం దీనిని ఎంతమాత్రం తక్కువ అంచనా వెయ్యడంలేదు. పెద్ద యెత్తుననే అంచనా వేసింది. కొంతమంది చీఫ్ మినిస్టరు 18 వ తేదీన ఢిల్లీలో కూర్చున్నారు అన్నారు తమకు తెలుసు యిక్కడవున్న చీఫ్ మినిస్టరులోకి అందరికీ తక్కువగా ఢిల్లీకి వెళ్లే వాడిని నేను అక్కడినే. మిగతా వారు నెలకు 20 రోజులు అక్కడనే వుంటారు. నేను అక్కడికి పనిలేక వెళ్ళలేదు. 18 వ తేదీనాడు ఫ్రాన్స్ మినిస్టర్ రిసోర్సెస్ గురించి డిస్కషన్ కు పిలిస్తే నేను వెళ్ళాను. 19 వ తేదీన విజాపట్నాయక్ తో మీటింగు వుండడంవలన వుండి పోయాను. 19 వ తారీఖునాడు నాకు యిక్కడ చీఫ్ సెక్రటరీనుంచి కమ్యూనికేషన్ వచ్చింది; క్లెక్లెన్ వార్నింగ్స్ యిటా వచ్చాయి—అని. నేను వెంటనే చెప్పాను—వెంటనే కలెక్టర్లను ఎలర్ట్ చేసి, సెక్రటరీయట్ లో ఒక సెల్ ను ఏర్పాటుచేసి, ఎలర్ట్ గా వుంచమని చెప్పడం జరిగింది. శ్రీరాములుగారు ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ గురించి మాట్లాడారు. మా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ చాలా ఎఫెక్టవ్ గా పని చేసిందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఏ గవర్నమెంటుకంటే కూడా బాగా పని చేసిందని నేను ప్రూవ్ చేయగలను. ఎప్పుడూ కూడా చేయనటువంటిది వారు అదృష్టవశాత్తూ ఎలర్ట్ గా వుండి పనిచేశారు. బైడల్ వేవ్ ఎక్కడ తగులు తుందో భగవంతునికి కూడా తెలియదు. నెల్లూరు నుంచి కాకినాడవరకు తగులుతుందని వాడు చెబితే—దివి తాలూకాలో తగిలింది; విజానికి రేపల్లె తాలూకా కూడా పోయిందని అనుకుంటే, దగ్గరనేవున్న ఎదురుమండ అనే గ్రామం దెబ్బతిన్నది. నేను ఆ ప్రాంతాలన్నీ స్వయంగా వెళ్ళి చూశాను.

స్వయంగా తెలుసుకోవడంకోసం హెలికాప్టర్లో వెళ్ళాను. సంగమేశ్వరం లోనే గ్రామంలో నేను దిగాను. వైల్డ్ బురదగా ఉంది దిగిపోతున్నది అన్న సరే ఫరవాలేదని చెప్పి అక్కడ విగాము. ఆ గ్రామములో ఉన్న 300 జనాభాలో సుమారు 80 మంది చనిపోయారు. ఎవరయినా ఈ గ్రామానికి వచ్చారా అని నేను వారిని అడిగాను. అప్పుడే అక్కడికి పోలీసులు వచ్చి 70 శవాలను తీసేసారని చెప్పారు. అక్కడ ఉన్న మిగతా వారు నాగాయలంక కాంపుకు వెళ్లారు. అప్పుడు ఆ గ్రామంలో ఒక స్త్రీ, 9 మంది మగవారు మొత్తము 10 మంది ఉన్నారు. మీరు ఇంకా ఇక్కడే ఎందుకు ఉన్నారని అడిగితే మేము ప్రాణము పోయినా సరే మా ఇళ్లు వదలి వెళ్ళమన్నారు. అక్కడ ఇళ్ళూ లేవు ఏమీ లేవు. రెండు తాటాకులు వేసుకుని వారు ఉన్నారు. ఈ టైడల్ వేవ్ ఎట్లా వచ్చిందని నేను వారిని అడిగాను. నా వెంట కొన్ని బట్టలు గిట్టలూ తీసుకు వెళ్ళాను. రివిన్యూ మినిష్టరు గారు కూడా నాతో ఉన్నారు. అయ్యా మేము ఇటువంటిది ఎప్పుడూ చూడలేదు సాయంకాలం సుమారు అయిదున్నర గంటల సమీపంలో సముద్రంలో ఒక పెద్ద అగ్నిగుండములా కనపడింది. ఆ మెరుపు కనపడ్డాక ఒక పెద్ద నీటి కెరటము వచ్చింది. దానితో మేము తాటిచెట్టు ఎక్కామని వారు చెప్పారు. మిగతా వారు చనిపోయారు. అక్కడ ఉన్న స్త్రీని నీచెట్లా బ్రతికావని అడిగాను. నేను కూడా తాటి చెట్టు ఎక్కాను. తాటి చెట్టుపైకి కూడా నీళ్లు వచ్చాయి తరువాత ఆ కెరటము రెండు గంటలకి వెళ్లిపోయింది అని వారు చెప్పిన విషయ గాధ నేను విన్నాను. తమకు తెలుసు ఇది చాలా విచారికరమైన విషయము. రాజకీయాలకు దీనిని ముడి పెట్టకూడదు. ఎంతోమంది పిల్లలు తల్లులను కోల్పోయారు. ఎంతోమంది తల్లులు వారి బిడ్డలను కోల్పోయారు. ఎంతోమందివారి కళ్ళదుర్రుళ్ళు బిడ్డలను కోల్పోయారు. ఎన్నో బాబులు, ఇబ్బందులు పడినప్రజలు ఉన్నారు. వారినందరిని ఈ నాడు మనము అదుకోవలసిన సమయంలో ప్రభుత్వం ఏమూ త్రము వెనుకాడదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా ఎవరయినా ఈ సమయంలో ప్రభుత్వము అశ్రద్ధ వహించిందని చెవితే నేను వారిని బాగా ఒకసారి ఆలోచించుకొని చెప్పమంటున్నాను. శ్రీరాములుగాని చెప్పారు గవర్న మెంటుకు ఏమో పేను ఉన్నా వైలచే నడపాలి, దానిని ముఖ్యమంత్రి నడవలేడు. 20వ తారీఖు ఉదయం నేను చీఫ్ సెక్యూరిటీ ఫోన్ లో వెంటనే కమిషనర్సును అందరిని మధ్యాహ్నాని కల్లా బయలు దేరి సాయంకాలానికి వచ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు వెళ్లేలా చూడమని చెప్పాను. వారికి తూర్పు రెగ్యులేషన్స్ తీసేసి ఎంత అవసరమైతే అంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టడానికి ఫుల్ పవర్స్ ఇచ్చాము. 21 తారీఖు సాయంకాలానికి గుంటూరు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలకు కమిషనర్లు వెళ్లారు. రెవిన్యూ సెక్రటరీని అవసరమయితే రెవిన్యూ మినిష్టరు, ఇద్దరిని కూడా ఏరియల్ సర్వే చేయమని చెప్పాను. నాకు 20వ తారీఖున తుఫాను గురించి వైర్ లెస్ మెసేజి వచ్చింది. నేను రావాడానికి అప్పటికే మార్నింగ్ షేప్ వెళ్లిపోయింది. ఆ మెసేజిలోపెద్ద తుఫాను వచ్చింది. దీని గురించి కరకట్ట ఇన్ ఫర్ మేషన్ రాలేదు. సుమారుగా 450 మంది గుంటూరు, విజయవాడలో

చనిపోయారు. ఇంకా పెద్ద సంఖ్యలో వెరగవచ్చు అని ఉంది. నాకు అప్పుడు ఈ వినింగు పేన్ ఉంది. నేను వెంటనే హనుమయ్యగారిని వారి వారి జిల్లాలకు ఎలాగైనా సోకర్వాలు బస్సుగాని, పేను గాని—లేకపోయినా సరే ఎలాగైనా చేరుకోమని ఫోనులో చెప్పాను. హిందూలో పడిన వకటనను సభ్యులు శ్రీరాములు గారు చదిగారు. అది చిట్టాజిల్లా గురించి, ఇటీవ్ ఎ వెరి అన్చారిటబుల్ రిపోర్టు జిల్లా కలెక్టరు సూపరింటెండెంటు ఆఫ్ పోలీసు, ఆర్, డివోజు తెల్లవార్లు నిద్రలేకుండా ఉన్నారు. వారికి పడుకోవాలన్నా పడుకోడానికీ వీలు లేదు, గాలికి తలుపులన్ని పగిలిపోయాయి. జిల్లా కలెక్టరు ఇంటి చుట్టూ గుడిసెలలో ఉన్న వారు కలెక్టరు ఇంట్లో క్రింద ఉంటే కలెక్టరు తెల్లవార్లు నిద్రలేకుండా వైస ఉన్నారు. నేను స్వయముగా చూశాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:— అది నా రిపోర్టు కాదు. హిందూలో వచ్చిన రిపోర్టు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— అది అన్చారిటబుల్ రిపోర్టు అంటున్నాను. ఎందుకోసమంటే కలెక్టరుకు తెల్లవార్లు నిద్రలేదు. రంగనాయకులపేట దగ్గర ఉంది. మన లక్ష్యనరావుగారికి బాగా తెలుసు. ఎవరైనా నిజముగా చూసి ఉంటే వారికి యాధార్దము తెలుస్తుంది. వారు బాధపడిన వారు. సికోస్ట్లో లేకుండా హైదరాబాద్లో కూర్చోని గవర్నమెంటును విమర్శించాలి అన్న వారికి పొయింటు చాలా ఎక్కువగా తెలుస్తాయి. అసలు ఇబ్బంది పడిన వారికి చాలా తక్కువ తెలుస్తాయి. నేను ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. రంగనాయకుల పేట బందరుకు దగ్గరలోనే ఉంది. అక్కడ 200 మంది చనిపోయారు. వారిని తీసుకురావడం కోసం ఎవరూ వెళ్లలేని పరిస్థితి. కలెక్టరు వెంటనే ఆపరేషన్ బిగ్గ్ చేశారని మనవి చేస్తున్నాను. భాను ప్రతాప్ సింగ్ గారు రాజ్యసభలో మాట్లాడుతు 47 గంటల ముందు వార్నింగ్ ఇచ్చాము. మిలటరీనిపిలిచి జనాన్ని ఎవేక్యూబ్ చేసిఉంటే వారంతా బ్రతికేవారనిస్టేట్ మెంటుఇచ్చారు. ఆయనఅప్పుడూ సముద్రం చూసి ఉండరు. ఉత్తరహిందుస్తానములో సముద్రం వారికి కనిపించదు. మనదగ్గర సముద్రము నెల్లూరు జిల్లాలో తడ దగ్గర నుంచి శ్రీకాకుళము జిల్లాలో కలిగవట్నము దాకా ఉంది. ఎన్ని కోట్ల మందిని ఎవేక్యూబ్ చేయాలి. ఎన్ని వెహికిల్సు, ఎన్ని కెటాలియన్లు కావాలని నేను అడుగుతున్నాను. గుంటూరు టౌనులో ఎవేక్యూబ్ చేయాలి. అక్కడ సముద్రము లేదు. టౌను సికోస్ట్లో లేదు. 50 మైళ్ళ దూరములో ఉంది. వివరితంగా కురిసిన వాన వల్ల అక్కడ గుడిసెలన్నీ కూలిపోయాయి, వాటిలో వున్నవారు చనిపోయారు. పెద్ద పెద్ద భవనాలు కూడా కూలిపోయాయి. ఇట్లాంటి చోట్ల ఎట్లా ఎవేక్యూబ్ చేయించగలుగుతాము. బాపట్ల దగ్గర కర్లపాలెంలో కాంక్రీట్ లో కట్టిన భవనాలు పెక పెకా పగిలిపోయాయి. అది సికోస్టుకు దగ్గరలో ఉంది. బందరులో చెబ్బితని పొగాకు కంపెనీ గాని ఇండస్ట్రీ గాని లేదు. గౌరవసభ్యులు రత్తయ్య గారిని అడగండి. వారు 10 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి ట్రాబాకో క్యూరింగు

ఫ్యాక్టరీ కడితే అది గోడ కూలిపోయినట్లు కూలిపోయింది. అక్కడ ఈ గేట్ విపరీతంగా వచ్చింది: 100 సంవత్సరాలుగా ఉన్న మర్రిచెట్టు, ఇతరచెట్లు రోడ్డుకు అడ్డంగా పడిపోయాయి ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్ అన్నీ రిమ్ము తిరిగినట్లు తిరిగాయి. వాటిని క్లియర్ చేసిన కమ్యూనికేషన్స్ రెస్టోర్ చేయడం ఎంత కష్టమో ఆలోచించండి. కూలివారు దొరకరు, వాళ్ల ఇళ్ళు పాడయిపోయి గోల పెడుతున్నారు. ఏ డబ్బు డి. వారు వేరేచోట మనుషులను తీసుకవచ్చి రంపాలు తెచ్చి రెండురోజుల్లో కమ్యూనికేషన్స్ రెస్టోర్ చేస్తే గవర్నమెంటు మెషినరీ చేసినప్పటికీ ఒక్క మాట కూడా చెప్పకుండా ఇది అంతా వరప్టు మెషినరీ అని చెబితే ఇది వాల్చర్ బుల్ వద్దన్న కాదని రెస్పాన్సిబిలిటీ ఉన్నవారు అనేవి కాదని అంటున్నారు. ఇది ప్రజలకు బాగా తెలుసు. నాకు అదే సంతోషం. ఎంతమంది పైక్లోన్ విషయంలో వివరించినా ఈ సారి పైక్లోన్ లో ప్రభుత్వం వెంటనే నిర్ణయాలు తీసుకుంది సత్వరమైన వసులు చేసిందని ప్రజలు అంటున్నారు. సహాయము చేయడానికి ప్రభుత్వం నిలవడిందని ప్రజలు సంతోషపడుతున్నారు. నాకు అదే సర్టిఫికేటు తప్ప మిగతా సర్టిఫికేట్లు అక్కరలేదని కోరుతున్నాను. ప్రజలే తీర్పు ఇచ్చేవారు వారిజ్ఞమం కోసం పనిచేయడం ప్రభుత్వం యొక్క డ్యూటీ. మా ప్రభుత్వం సిన్సియర్ గా పనిచేసిందని నేను గర్వముతో మనవి చేస్తున్నాను. సిన్సియారిటీని ఎవరు శంకించలేరు. నేను ఇంకో మాట చెబుతున్నాను. నేను 20 తారీఖు రాత్రి వచ్చాను. 21 వ తారీఖున బ్రెస్ కాస్పరెన్సులో మనీ ఈజ్ నాట్ ది క్రయిటేరియా అని చెప్పాను. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఇస్తుందో లేదో అన్నది అప్పటికి నేను ఆలోచించలేదు స్టేటు గవర్నమెంటు ఎంత డబ్బుయినా ఖర్చు పెట్టి ఈ విషయంలో ప్రజల తరపున నిలబడాలని అర్థం జారీ చేయడం జరిగింది. 21 తారీఖు ఉదయం ఏడుగంటల కల్లా నేను నేను రెడిగా పెట్టుమన్నాను నేను ఎయిర్ ఫోర్టుకు వచ్చేప్పటికి గన్నవరంలో వెడర్ కండిషన్స్ బాగాలేదని ఎయిర్ ఫోర్స్ వారు చెప్పారు. 15 నిమిషాలలో నేను స్టిమ్ము చేయలేక పోతే నేను కారులో వెడతానని ఎయిర్ ఫోర్స్ కమెండరుకు చెప్పాను ఆయన పదిహేను నిమిషాలలో నేన్ రెడి చేశారు. నా వెంట ఎయిర్ ఫోర్స్ కమాండర్, మిలటరీ సబ్-మరియా కమాండర్, రెవిన్యూ మినిష్టర్, యితర మినిష్టర్లు, చీఫ్ సెక్రటరీ వున్నారు. మేమంతపోయి, ఓంగోలు దగ్గర నుండి వెస్ట్ గోదావరి కొల్లెరుదాకా రైల్వే చేసి, అవసరమైతే వెస్ట్ గోదావరి, వైజాగ్ వరకూ పోదామనుకుంటే వెడర్ బాగాలేదని నేన్ రిటర్ను చేశాను. గన్నవర్లో ఎయిర్ ఫోర్టుకు రావడం జరిగింది. ఆ రోజు భోజనం కూడా చెయ్యకుండా గన్నవరం నుండి బయల్దేరి పాలికాష్టర్ మచిలీపట్నంలో దిగి, అక్కడ కలెక్టరు తన కలిసి, ఎక్కడెక్కడ ఏమి చేస్తున్నారో ఆ ప్రాంతాలలో చూడడం జరిగింది. 21 ఉదయం దాకా కూడా ఆ జిల్లాలోగాని, దివిసీమలోగాని ఎక్కడ ఏమి జరిగిందో తెలియదు. అప్పుడు ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టర్ గారు అవనిగడ్డలోనే వున్నారు. ఆయన అదృష్టవశాత్తు బ్రతికాడు. ఆయన అక్కడ ఎంతో చేశారు. పిల్లలకోట్లు కొపోతుంటే వారిని తీసుకొచ్చి తెల్ల వార్తూ అక్కడనే పెట్టుకున్నారు. తమ

7-00 p. m.

కుటుంబసభ్యులు, తమ్ముడు కూడా ఎలావున్నారో తెలియదు. ఎంతో పోవడం జరిగింది. 21వ తేదిన చెట్లను కొట్టుకుంటూ, ఎంతో ప్రయాసపడి, ఎంతో బాధ భరించి గన్నవరం ఎయిర్ పోర్టుకు వచ్చి, కాగిలించుకుని ఎంతో దుఃఖంతో సుమారు పదువేల వరకు దివి ఐలెండ్ లో పోయి వుంటారని చెప్పేవరకూ ఎంత విపత్తు జరిగిందో ఎవరికీ తెలియదు. అంతవరకూ గుంటూరులో 400, మరొకచోటు 300 ఈ విధంగా పోయివుంటారేమో ననుకున్నాంగాని, శుభాను పుద్మతం యీ స్థాయిలో వున్నదని యంత మంది పోయారని ఆయాన వచ్చి చెప్పేవరకూ తెలియలేదు. అక్కడ వైర్ లెస్ లేదు, ఏ కమ్యూనికేషనూ లేదు, అంతా స్తంభించిపోయింది. ఎక్కడికి వెళ్లినా, ఎటు చూసినా అన్నీ మానవ శవాలు, జంతు కళేబరాలు అంతా స్మృతానదృశ్యం కనబడింది. మానవ శవాలు డి కంపోజ్ అయిపోతున్నాయి. వేలకొలది జంతు కళేబరాలు వున్నాయి. వీటన్నింటినీ రిమూవ్ చెయ్యాలి. ఎవరూ తీసుకుపోయే స్థితిలో లేరు. ఇది ఒక పెద్ద సమస్యగా తయరయింది. పొరపాటున మేము ఒక మాట అన్నందుకు మిలిటరీ వారికి కోపం వచ్చింది. అక్కడ కాంట్రైవర్సి లేదు. వారు చేస్తామన్న సహాయమంతా తీసుకున్నాము. మిలటరీ, యిర్ ఫోర్స్, నావి విశాఖవట్నంలో వారు సహాయం చేశారు, ఎక్కడా కాంట్రావర్సి లేదు. తరువాత కొంతమంది కాంట్రావర్సి తీసుకొచ్చారు తప్ప ఎక్కడా లేదు. డెడ్ బాడీస్ రిమూవ్ చేయడం విషయంలో మిలిటరీ వారు అనే మానసికాదు అన్నారు. చాలిపై వెంటనే ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. కాకినాడ నుంచి పోలీసు బెటాలియన్ ను పిలిపించాము. విజయవాడలో శ్యావెంజర్స్ యీ పని చేసేవారు, శవాలను పాతి పెట్టడం, దహనం చేయడంచేసి వారు ఒకమందిని పంపించమన్నారు. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైల్ నుంచి యా బై మంది ప్రిజనర్స్ వస్తామన్నారు పంపించమన్నాం, అయితే ఈ వశువుల కళేబరాలను, మానవ శవాలను ఎక్కడ పాతిపెట్టాలి, ఎట్లా దహనంచెయ్యాలి? ఎక్కడ పాతిపెట్టాలి అనేది ఒక పెద్ద సమస్య అయింది. అన్నీ వుల్గిపోయి వున్నాయి. నేను అక్కడనే కూర్చుని నిర్ణయం తీసుకున్నాను. వెంటనే సింగరేణి కాలరీస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ కు అవనిగడ్డ నుంచి వైర్ లెస్ మెసేజ్ ఇచ్చి, 200 లారిల కోల్, 200 మంది మనుషులను, వర్కర్లను పంపించి యీ కార్యక్రమం టేకప్ చేయమని చెప్పాను. తెల్లవారెటప్పటికి 30 లారిల కోల్, 200 మంది వర్కర్లు వచ్చి పని మొదలు పెట్టారు, వారందరి సేవను మనం మరచిపోకూడదు. నిజానికి ఆవాసన భరించలేము. అటువంటి పరిస్థితిలో వారు రాత్రింబవళ్లు అక్కడనే వుండి పనిచేశారు. పోలీసు బెటాలియన్, ప్రిజనర్స్ కాలరీస్ వారు ఆ విధంగా పదిహేనురోజులు అక్కడనే వుండి పనిచేశారు. ఇతర వారింటికి ఆర్గనైజేషన్లు కూడా వచ్చాయి. వారంతా ఎంతో కష్టపడి సేవ చేశారు. శృష్టాతావుగా రిజిస్ట్రార్ గారు గనుక రాజకీయ వుద్దేశంతో కూడి ఉన్నట్లు అయితే అయిదునిముషములలో దానిని నేను యాక్సెప్ట్ చేసేవాడిని. నేను అటువంటి వాటికి భయపడను. ఆయన మానసికంగా చెబుతున్నాడు, 20 సంవత్సరాలుగా, ఆ దివి బాబూకా అభివృద్ధి కొరకు కృషి చేసాడు, ఎంతో త్యాగం చేసి పనిచేశాడు, డెవలప్ చేశాడు. అయిదు నిముషాలలో అంతా కొట్టుకు

పోయింది. ఎంతోమంది ఆపులు చనిపోయారు. ఆ మానసిక పరిస్థితిలో ఆయన రిజైన్ చేశారు. నేను చెప్పాను — యిటువంటి టైములో మనం అదైర్యపడ కూడదు. ఇప్పుడే ధైర్యంగా మనం నిలబడాలి ఈ శవాలను, యీ పరిస్థితిని చూసి పారిపోకూడదు, పారిపోతే మనం అడ్మిన్ స్ట్రీటర్స్ అనిపించుకోము. అపదలో ధైర్యంవహించి నిలబడి. పనిచేసి, వాళ్ళందరిని మామూలు మనుషులుగా చేసేవరకూ మనం నిద్రపోకూడదు. ఆయన లేకపోతే, నేను వెళ్లి రెండు మూడు రోజులు అక్కడనే కూర్చున్నాను, పాలికాస్టర్లో వెళ్లి స్వయంగా పనులన్నీ పర్యవేక్షించాను, ఎందుకంటే అపద సమయంలో పారిపోయే అలవాటు నాకు లేదు, నేను ఎప్పుడూ పారిపోను. ఇంకొక విషయం కూడా చెప్పాలి. తిరిగివచ్చి, 21వ తేది రాత్రి నేను ప్రధానమంత్రిగారికి వెంటనే మెసేజ్ పంపించాను. సుమరుగా మూడు వేలమందివరకు చనిపోయినట్లు అప్పటికి వున్న వార్తలు, లాసెన్ వివరీతంగా వుంటాయని ప్రధానమంత్రికి చెప్పడం జరిగింది. ఆ తెల్లవారి నున రాష్ట్రపతి సంతకపెట్టిగారు ఫోన్ చేసి, మాట్లాడారు. మన రాష్ట్రంలో ఇంతమంది చనిపోయి, యంత బాధలో వుంటే నేను రాష్ట్రపతిభవన్ లో కూర్చోవడం నాకు యిష్టం లేదు, నేను రావాలనుకుంటున్నాను అని అంటే తప్పకుండా దయచేయండి అని అంటే వారు 21వ తేదిన రావడం, విజయవాడకు, అవనిగడ్డకు యితర ప్రాంతాలకు వెళ్లి స్వయంగా చూసి రాష్ట్రప్రభుత్వం చేస్తున్న పని గూర్చి ఒకటి రెండు మాటలు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ధైర్యం యిచ్చే మాటలు చెప్పారు. భాగా పని చేస్తున్నారని అది కూడా తప్పు అయిపోయింది ఆయనను కూడా బహిరంగసభలో విమర్శించే పరిస్థితి వచ్చింది. రాష్ట్రపతి వచ్చి ముఖ్యమంత్రిని పొగిడాడు అని, ఆయన ఏ పార్టీకి చెందిన వాడు కాదు.

శ్రీ జి. అయ్యపురెడ్డి:—ఎక్కడ విమర్శించారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు తమ్మారెడ్డి పత్య నారాయణ గారు వారంతా వున్నారు. జెజవాడ ఆల్ పార్టీస్ మీటింగులో రికార్డు అయింది, పెద్ద మనుషులు వున్నారు, వారిని అడిగితే చెబుతారు. అందువలన యీ కార్యక్రమమంతా చూసి, ఆయన ధైర్యం చెప్పి వెళ్లారు. ఈ కార్యక్రమమంతా వార్ ఫుటంగ్ స్థాయిలో చేయడం జరిగింది. స్టేట్ గవర్నమెంటు చెయ్యలేదు అని అంటే మరి ఎవరు చేశారు? ఢిల్లీ నుంచి ఎవరయిన వచ్చి చేశారా? లేక విమర్శించే వారు వచ్చి అక్కడ చేశారా? కాదుతో వెళ్లడం స్టేట్ మెంట్స్ యివ్వడం, యిది వద్దతి. స్టేట్ గవర్నమెంట్ అఫీషియల్స్. రాత్రింబగళ్లు నిద్రలేకుండా పని చేశారు, వారిని విమర్శించడం కాదు, అభినందించాలి. విమర్శించడం తేలిక, అది చాలా సులువు అడిగే వాడికి చెప్పేవాడు లోకువ అంటారు. ఇది చాలా పెద్ద బాధ్యత. ఇది నాచురల్ కెలామిటీ. ఎవరూ తీసుకొచ్చింది కాదు. దురదృష్టవశాత్తూ మన రాష్ట్రాన్ని పెద్దచెబ్బ కొట్టింది. మన రాష్ట్రం నాలుగు సంవత్సరాలుగా అర్థికంగా పటిష్టవంతమై అభివృద్ధి పథంలోకి అడుగు పెట్టింది. ఈ సమయంలో వచ్చి పెద్ద చెబ్బ కొట్టింది.

ఈ దెబ్బను భయపడకుండా ఎదుర్కోవలసిన అవసరం వున్నది ఎదుర్కొంటాము. నిమనవి చేస్తున్నాను. శ్రీరాములుగారు రికమండేషన్స్ ఆఫ్ ది సైక్లోన్ డిస్ట్రెస్ మిటిగేషన్ - మిటి అని కోశ్చెక్చర్ గారు అధ్యక్షులుగా 1971 లో వారు వ్రాసిన రిపోర్టు చదివి వినిపించారు. కోశ్చెక్చర్ గారు దగ్గరనుంచి నిన్ననే నాకు ఉత్తరం వచ్చినది వారు రిటైర్ అయి ఇరాన్ లో నివేస్తున్నారు. ఇప్పుడున్నటువంటి ఎక్స్ప్రెస్ మెంట్ అవుట్ డేటెడ్ అని చెప్పారు. మాడరన్ ఎక్స్ప్రెస్ మెంట్ ఎంతవరకు అయితే మెటలర్జికల్ డిపార్టుమెంట్ సిస్టమ్ లో ఇన్ స్టాల్ చేయడం అంతవరకు కంప్యూ రిడింగ్స్ రావు అని చెప్పారు. ఈ రికమండేషన్స్ ఎక్కువగా యింగ్లెండ్ మెంట్ చేయవలసి బాధ్యత గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాది స్టేట్ గవర్నమెంట్ బాధ్యత కాదు. క్లాజ్ 49 బహుశా చూడవలసి అడుగుతున్నాను. సేట్ గవర్నమెంట్ దగ్గర ఉన్న సాఫ్ట్ అండ్ బుక్ కూడ సెట్రల్ గవర్నమెంట్ యిచ్చి అమలు చేయవలసింది క్లాజ్ 49 లో వ్రాసి వుంది. స్టేట్ గవర్నమెంట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కాదు. ఊకే రిపోర్టు చదివేస్తే కాదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—లాస్టు యియర్స్ లో స్టేట్ గవర్నమెంట్ ఎప్పుడయినా అడిగారా? అడిగి ఉంటే దయచేసి ఆ కరస్పాండెన్స్ చూపించండి.

శ్రీ జె. వెంకటరావు :—అడగనక్కరలేదు. ఈ రికమండేషన్స్ లో వారి రెస్పాన్సిబిలిటీ అయిటమ్స్ వున్నాయి.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—అవుట్ జిఫ్ కాంకెప్టు కోట్ చేస్తున్నారు రికమండేషన్స్ అన్నీ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ యింగ్లెండ్ మెంట్ చేయాలని లేదు. సేట్ గవర్నమెంట్ యాన్యువల్ యిన్ సెక్యూర్స్ చేయాలి. సెంట్రల్ లో కేట్ చేయాలి. ఐడింటిఫికేషన్ చేయాలి. మాస్ శయారు చేయాలి. ఆ మాప్ ఎక్స్టిబిట్ చేయాలి. సైక్లోన్ వల్ల టి కమిటీస్ కేటప్ చేయాలి. అవన్నీ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ చేస్తుందా? సేట్ గవర్నమెంట్ చేస్తుందా?

శ్రీ జె. వెంకటరావు :—వారు కోట్ చేసినప్పుడు రిప్లయి చేయాలి. వారు కోట్ చేసినప్పుడు నేను వింటూ కూర్చున్నాను. నేను చెప్పేప్పుడు వారు ఎందుకు వింటూ కూర్చోరు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—సేట్ గవర్నమెంట్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ను రిక్వెస్ట్ చేసిన నేది నిజం అని అనుకొనేటట్లు అలాంటి స్టేట్ మెంట్ గానీ, రిఫరెన్స్ గాని యిచ్చి స్పీకర్ గారిముందర పెట్టండి.

శ్రీ జె. వెంకటరావు :—తప్పకుండా పెడతాము.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—రేపు పెడతారా?

శ్రీ జె. వెంకటరావు :—రేపో ఎల్లండో పెడతాము. మెటరియాలజికల్ డిపార్టుమెంట్ లో ఉన్న ఆఫీసర్ నా దగ్గరకు ఈ సైక్లోన్ వచ్చిన తరువాత వచ్చి చెప్పారు. ఆయన చెప్పినమాట తమతో మనవి చేస్తున్నాను. దెవలప్పు మెటెరోలజీ లేదు. అందుచేత యాక్చురేట్ గా చెప్పడానికి నీలు లేదని అన్నారు. అప్పుడే మెటెరోలజీ వచ్చినప్పుడు అమెరికాలో సెటిలైట్స్ ద్వారా మెటెరోలజీ

చూశారు. వారు సైంటిఫిక్ గా అంత దెవలపు అయ్యారు. మనం కాలేదు. ఆ ఇక్కడి ట్రైడల్ వేవ్ అమెరికాలో టెలవిజన్ లో చూపించారు. ఇవ్వాలి వారితో పోల్చుకుంటే ఎట్లా కదురుతుంది? మద్రాసులో మెటీరియాలజికల్ సర్వేలో ఉన్న అయన జపాన్ లో ఉన్నాడు. మన ఆంగ్లండు. ఆయన చెప్పారు. సైక్లోన్ వచ్చినపుడు జపాన్ లో కూడ ఎటు మూవ్ అవుతున్నది. ట్రైడల్ వేవ్ ఎక్కడ వస్తున్నది. యాక్చువల్ గా ఏ పాయింట్ లో కొడుతుంది టెలివిజన్ లో చూపిస్తారు వారు. మర దగ్గర అంత దెవలపు మెంట్ ఎక్కడ ఉన్నది? అసలు గ్రామాలకు పోనడానికి రోడ్లులేవు. వారు ఉండడానికి యిట్లు లేవు. మనం వారితో పోల్చి చూసుకుంటే ఈ కార్యక్రమం ఎట్లా అవుతుంది? దివి తాలూకాలో మంచి కమ్యూనికేషన్స్ ఉన్నాయని చెప్పారు. ఎక్కడ ఉన్నాయో నాకు తెలియదు నాగాయలంక కోడూరు దాకావే ఉన్నాయి. స్వర్ణగండి దగ్గర ఎక్కడ కమ్యూనికేషన్ వున్నది? సంగమేశ్వరం దగ్గర ఏమి కమ్యూనికేషన్ వున్నది. ఏ లారీ పోతుంది ఏ టీపు పోతుంది? రోడ్స్ వేయాలన్న అవసరం వున్నది. ఎంత డబ్బు వన దగ్గర ఎక్కడ వున్నది? ఎక్కడా లేదు. ఈ సైక్లోన్ సందర్భంలో ప్రభుత్వం అతి త్వరగా అన్ని కార్యక్రమాలు వెంట వెంటనే నిర్ణయాలు తీసుకొని రెడ్ అలర్జిమ్ లేకుండా స్పాట్ లోనే డెవలప్ తీసుకొని బీదనారికి లాభం కలిగేటట్లు చేసినది. కొన్ని పొరపాట్లు జరిగినాయని కంప్లైంట్ వచ్చినది. ఎక్కడో కొంత మంది అపీనర్స్ మిన్ ఇదివరకు మనదగ్గర ఉన్న రూల్స్ ప్రకారం కుటుంబంలో ఎర్నింగ్ మెంబర్ చనిపోతే ఎర్నింగ్ మెంబర్ అని సర్టిఫికేట్ ప్రాడ్యూస్ చేస్తేనే ఎక్స్ గ్రేషియా వేమెంట్ 1000 రూపాయలు యివ్వాలి. మిగతా ఎవరు చనిపోయినా ఒక్క రూపాయి యిచ్చే అలవాటు లేదు. ఇప్పుడు అది తీసిపని కుటుంబంలో ఎంతమంది చనిపోతే అంతమందికి వెయ్యి రూపాయలు యివ్వమని చెప్పాము. 5 సంవత్సరాల వయస్సు పిల్లలు పోయినా 500 రూపాయలు యివ్వాలని రూల్స్ త్రోసివేసి యిచ్చాము. ఎందుకంటే వారు చాల బాధ పడ్డారు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఈ డబ్బు అంతా ఎవరో కొట్టేస్తారని. నేను కత్తెక్కురుకు చెప్పాను. డబ్బు యిస్తే మధ్య వాళ్లు కొట్టేస్తారు కనుక బ్యాంక్ లో ఫిక్స్డ్ డిపజిట్ చేసి ఆ పాస్ బుక్స్ అప్పజెప్పమని చెప్పాను. ట్రైడల్ వేవ్ విషయంలో. సైక్లోన్ సందర్భంలో 150 రూపాయలు యిస్తే సరిపోదని శ్రీరాములుగారు, యితర మిత్రులు చెప్పారు. చమకు తెలుసు, ఇదివరకు 50 రూపాయలు ఉండేది. అది 100 రూపాయలు చేశాము. క్రితం సంవత్సరం నెల్లూరు జిల్లాలో, చిత్తూరు జిల్లాలో సైక్లోన్ వస్తే 150 రూపాయలు చేశాము. ఇప్పుడు 150 రూపాయలు యివ్వడమే కాకుండా ట్రైడల్ వేవ్ విషయంలో ఉన్న వారికి 100 వాచాలు, 250 తాటాకు, 50 రూపాయల యుటెన్సెల్స్ గుస్తున్నాము చీర ధోవతి, బట్టలు యిస్తున్నాం. ఇదంతా 500 రూపాయల వరకు చెల్లించి ఇవ్వాల్సి వరకు దీనిమీద అయిన ఖర్చు రూ. 14,83,00 000లు. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మంచి వచ్చినది 57 కోట్ల రూపాయలు. దీనికోసం ఎలాట్ చేసినది 8 కోట్ల రూపాయలు. అది కూడ లోన్.. మనం యిచ్చేది ఉచితం. ఇంకా చనిపోయిన వాగొందరికి యివ్వాలి. అది కూడ కలిపితే రూ. 20 కోట్ల దాటిపోవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంమీద ఈ బరువు

పడినా, సరే. ఈ బరువు భరించి ఆపదలో ఉన్నవారికి సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కార్యక్రమం చేశాము. వారికి 15 రోజులు, నెల రోజుల ఉచితంగా భోజనం కొన్ని కాంప్లెక్స్ పెట్టడం జరిగింది. 5,600 టన్నుల బియ్యం పంచిపెట్టడం జరిగింది. సుమారు 2,00,500 ధోవతులు, చీరలు, యితర మైనా పంచిపెట్టడం జరిగింది. ఇది గవర్నమెంట్ సైడ్ నుంచి. ఈ సైక్లోన్ వాడ ముఠా దేశంలోనే కాకుండా ప్రపంచం కూడా గుర్తించినారు. మన దేశంలోని చాలా రాష్ట్రాల నుంచి, బొంబాయిలోని బోలాపూర్ నుంచి ఒరిస్సా, కలకత్తా నుంచి బట్టలు వస్తూ ప్రోగు చేసుకొని, యుటెన్ సెల్స్ మొదలైనవి తీసుకువచ్చి స్వయంగా పంచిపెట్టిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఉత్తరాధికారులు చెప్పినట్లు అందిన గ్రామాలకే ఉంది కొన్ని గ్రామాలకు అందకుండాపోతే కోఆర్డినేట్ పేజీ పెట్టి, విజయవాడలో దీనికి ప్రత్యేకంగా ఆఫీస్ ను పెట్టి, అవనిగడ్డలో పెట్టిన గ్రామాలకు వెళ్ళాలో ఆ గ్రామాలకు వెళ్ళి వారిని స్వయంగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసుకొనే అవకాశం ఇచ్చాను. వారంతా కష్టపడి నచ్చిప్పుడు ఆ అవకాశం వారికి ఇవ్వడం జరిగింది, మెరుగైన విలేజ్ లో వారం, పది రోజులు పాలికాస్టర్స్ నుంచి కుకర్ ఫుడ్, ఫుడ్ పాకెట్స్, రైస్ ఇవ్వడం జరిగింది. గిట్ల ఇవ్వలేదు అని చెప్పారు. జర్నీ కేస్ తో కోర్డినేటర్ వాటర్ సప్లయ చేయడం జరిగింది మిలిటరీ నుంచి, మైసరాబాద్ నుంచి సెల్ కాంప్లెక్స్ నుంచి, తదిగర కాంప్లెక్స్ నుంచి, తదిగర కాంప్లెక్స్ నుంచి, ప్రాజెక్టు నుంచి టాంకర్స్ సుకొతీని వెళ్ళి టాంకు ద్వారా పూర్తి ఫైడ్ వాటర్ ఇవ్వడం జరిగింది ఈ కెలామిటీలో సుమారు 4014854 మందికి ఇనామ్యులేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది ఈ ప్రాంతంలో. కొంతమంది ఒక స్టేట్ మెంటు ఇచ్చారు ఐదు మంది కలరావల్ల చచ్చిపోయారంటూ. ఒక్క మనిషి కూడా చనిపోలేదు. మన హెల్తు, మెడికల్ డిపార్టుమెంటు ఎంత బాగా పనిచేసిందో అనడానికి ఒక్కటే నిదర్శనం—ఇంత పెద్ద కెలామిటీలో ఎక్కడా ఎపిడమిక్ రాకుండా చేశారంటే ఇదొక్కటే వారి ఎఫిషియన్సీకి నిదర్శనం. అనేక వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్స్ కూడా సహాయానికి వచ్చాయని చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఆర్మీ మెడికల్ కోర్ రాలేదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఏవో నాలుగు యూనిట్లు వచ్చాయి. అదెంత ? గోంగూర.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ గోంగూర అంత ఉందంటారా ?

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్—

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—గోంగూర అన్ పార్గ్ మెంటరీ కాదు. గంటూరులో ఎక్కువగా తింటారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు గోంగూర ఎక్కువగా తింటా
నలే ఉంది.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—గోంగూర అంతా తింటారు. పేరు గుంటూరుకి

Sri A. Sreeramulu :—I have a point of order, Sir, What is the
object of a language ? It must convey some idea. Can a responsible
Chief Minister use words which cannot carry any meaning ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—గోంగూర ఆంధ్రమాత, ఆంధ్రులు
గోంగూర వాడడంలో తప్పులేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆవకాయ అంటే అభ్యంతరం ఉండదేమో.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—రిప్లయి కూడా గోంగూర రిప్లయి లాగే ఉంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రి ఆంధ్ర ప్రజలను గోంగూర తిని
పించారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డిపార్టుమెంటు ఎట్లా పనిచేసాయో చెప్పడానికి 7-20 p.m.
వెప్పాను. డెడ్ బాడిస్ డిస్పీజిల్ విషయంలో యూనియన్ కార్ కాన్ డిస్పీ
జిల్ విషయంలో పోలీసులు, సిగరేట్ కాలరీస్ వారు, ఇతర వాలంటరీ
ఆర్గనైజేషన్స్ వారు, ప్రజిజర్స్ బాగా పనిచేసారు. ప్రజిజర్స్ చేసిన పనికి
వారికి పారితోషికంగా వారిలో ఐదు సంవత్సరాల శిక్షనా అనుభవించిన
వారందరిని రేపు ఒకటవ తాళిఖన క్రొత్త సంవత్సరంనాడు వదిలిపెట్టడానికి
కాబినెటు నిర్ణయించింది. వారు కష్టపడి పనిచేసారు శిక్షలకు
డిస్పీజిల్ చేయడానికి సంబంధించి ఇతర డిపార్టుమెంటులలో వారిని
కూడా ప్రభుత్వం పరమనెంటు చేస్తూ కాబినెటు నిర్ణయం చేసింది. ఎలక్ట్రిసిటీ
విషయమే తీసుకోండి. దాదాపు ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్ అన్ని అప్ రూట్ ఐపోయాయి.
వంకరలు తిరిగిపోయాయి. విజయవాడ వద్ద కడుతున్న ధర్మల్ స్టేషన్ కు కోటి
రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. ఎన్నాళ్ళకు ఎలక్ట్రిసిటీ రిస్టోర్ చేయగలుగుతారనే
అధైర్యం కలిగింది. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు మొత్తం 20 కోట్లు నష్టం వచ్చింది.
ఐనప్పటికీ వారు వార్ షిటింగ్ మీద పనిచేసారు. రాష్ట్రంలో ఉండే మెటీరియల్
తెచ్చారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పయ్యరులో 21 నాటికే వాటర్ నష్టం
రిస్టోర్ చేశారు. బందరులోను విజయవాడలోను రిస్టోర్ చేశారు. బందరులో
జనరేటరుతో రిస్టోర్ చేసారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు ఇంత నష్టపడి కూడా
బాగా పనిచేశారని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా మంది రైతుల గురించి మాట్లా
డారు. రైతులుంటే మాకు చాలా సానుకూతి ఉంది. మేము వారిలో నుంచి
వచ్చినవారమే. ఎఫ్ కెడ్ తాలూకాలకు రిమిషన్ వెంటనే డిక్లర్ చేయడం
జరిగింది. అంతమాత్రంచేత మిగతా చోట్ల రిమిషన్ కాదని కాదు. కమిషనర్లకు
పవర్స్ ఇచ్చాము. కలెక్టర్ల నుండి రిపోర్టులు వచ్చిన తరువాత ఏ తాలూకాలకు
ఎట్లా చేయాలో కలెక్టర్లకు పవర్స్ ఇచ్చబడుతాయి. రిలీఫ్ ఎవరేమన్న ఐపోయి
నప్పటికీ వారిని రిహాబిలిటేట్ చేయవలసిన పెద్ద బాధ్యత మనపై ఉంది. ముందు

తెంపరరి పెల్లర్లు చూపించాలి. తరువాత పర్మనెంటుగా రిహబిలిటేట్ చేయాలి. ఈ కార్యక్రమంలో ప్రభుత్వం నిమగ్నమై ఉండి. తెంపరరి పెల్లర్లు వేయడానికి సుమారు 27 లక్షల వెదుళ్లు ట్రాన్స్‌పోర్టు చేయడం జరిగింది. తాటాకులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతంలో సభరై న విద్యార్థులకు స్కూలు ఫీజు, స్పెషల్ ఫీజు, ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు, ప్రభుత్వానికి 50, 60 లక్షలు వచ్చేది పోయినప్పటికీ, వారికి ఎగ్జెంషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. అటువంటి నిర్ణయం తీసుకున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండాక లక్షమణరావుగారు మాట్లాడినట్లు, ఇందులో ఎక్కువగా నష్టపడినవారు పేదవారు, పల్లెవారు, వీవర్స్, హరిజనులు, యాదవులు—

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— శాలివాహనులు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అంచే?

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— కుమ్మరులు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— వీరందరి విషయంలో ప్రభుత్వం లీనియంట్ వ్యూ తీసుకున్నారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నష్టాన్ని భరించి నష్టానికి టైడల్ వేవ్ వచ్చిన ప్రాంతాలలో ఫిషరెస్ కు బోటు, కాటమరాన్స్, నైలాన్ నెట్స్ ఎర్పాటు చేయాలని కార్యక్రమం చేశాము. 75 శాతం సబ్సిడీగాను మిగిలిన 25 శాతం లోన్ గాను ఇచ్చి వారికి ఈ పనులపై కలిగించాలనే ఉద్దేశంతో ఫిషరీస్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను వారిని కోరడం జరిగింది. ఒంగురు, అవనిగడ్డ, చీరాల ప్రాంతాలలో వారికే ఈ పని అప్పగిస్తే ఈ లోపల వారికి కూలి దొరుకుతుందనే ఆలోచన ఉంది. దీనికి రెండు కోట్లు డైచీలుకు ఖర్చు అవుతుంది. ఐనప్పటికీ నిర్ణయం తీసుకున్నాము. ఫిషరెస్ లో ఎఫెక్టు ఐనవారు 40 వేలమంది వరకు ఉన్నారు. వీవర్స్ లో 65 వేల లూమ్సు పోగొట్టుకున్న వారు. అటు వంటివారికి లూం రిపేర్ కు రూ. 150 లు, నూలుకు రూ. 100 లు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వ నిర్ణయం తీసుకున్నది. కరష్టన్ రాకుండా ఉండడానికి జిల్లా కలెక్టరుకే స్వయంగా ఇచ్చాం. లూమ్సు ఎఫెక్టు ఐన కేసులు ఎన్యుమరేట్ చేసి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం. టైడల్ వేవ్ వచ్చిన ప్రాంతంలో 75 శాతం సబ్సిడీ 25 శాతం లోన్, మిగతా చోట్ల 50 శాతం సబ్సిడీ, 50 శాతం లోన్ ఇవ్వాలని నిర్ణయం చేశాము. శ్రీ కృష్ణగారు మిగతావారు మాస్టర్ వీవర్స్ గురించి చెప్పారు. దానికి కూడా ఒక స్కిము తయారు చేస్తున్నాము. హింద్ లూం డైరెక్టరు ఆ కార్యక్రమం చేపట్టాలని చెప్పడం జరిగింది. అది తయారైన తరువాత అమలు చేయడం జరుగుతుంది. కమ్మరి, కుమ్మరి, వడ్రంగం, కాల్లర్స్ వంటి ఆర్టిజాన్స్ ఉన్నారు. వారందరు పనిముట్లు కోల్పోయి వృత్తులు కోల్పోయినవారున్నారు. వారికి ఖాదీబోర్డు నుంచి లోన్స్ ఇస్తున్నారు అందుకు ఒక 50 లక్షలు ఇచ్చినారు. వారికీ రూ. 500 గ్రాంటుగాను 500 రూ. లు లోన్ గాను దీర్ఘకాలిక వాయిదాలలో తీర్చుకునే వద్దతితోరూ. 1000 లు ఆస్తి వారికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :— మంగళ్లు, చాకళ్లు కూడ యివ్వాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— వారికి కూడ దొరికేటట్లు చేస్తాము. అగ్రికల్చురిస్టుకి ఇప్పుడు యిచ్చిన లోన్స్ సరిపోలేదని చెప్పారు. దానికి కావలసిన డబ్బు

యిచ్చే ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. 88 1/2, 25 పెర్సెంటు చిన్నది మీద మార్జిన్ ఫార్మర్స్ కి లోను యివ్వాలని నిర్ణయము చేశాము. ఐ. యం యస్. లోన్స్ కూడా అపరేటివ్ పెక్టారు సెంట్రల్ బ్యాంకు నుంచి యివ్వాలని నిర్ణయము తీసుకొన్నాము అరటి తోటలు, తమలపాకుల తోటలవారికి యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేశాము. బ్యాంక్స్ కట్టకొనడానికి, ఇల్లు కట్టకొనడానికి, గొడ్డాలకు కట్టకొనడానికి, మామిడి తోటలు, నిమ్మతోటలు వేసుకొనడానికి అగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు నుంచి లాంగ్ టర్మ్స్ లోన్స్ యిప్పించడానికి ఏర్పాటు చేశాము. చవుడు వేసిన భూములు, ఇసుక మేట వేసిన భూములకు కొంత సబ్సిడీ యిచ్చి కొంత లోను క్రింద యివ్వాలని నిర్ణయము చేశాము

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పయ్య:— తమిళనాడు గవర్నమెంటు ప్రభుత్వ ఖజుతోనే రిక్లెయిమ్ చేస్తున్నారు మన ప్రభుత్వము కూడా అట్లా ఎందుకు వేయకూడదు ?

శ్రీ జె వెంగళరావు:— సజెషన్ యిచ్చారు కదా. చూస్తాము. కేంద్ర ప్రభుత్వము యిచ్చిన డబ్బు దేనికి ఎంత కేటాయించినది మనవి చేస్తాను.

Restoration of roads and bridges Rs. 10 crores;

Restoration of Public bulidings Rs. 5 crores;

Restoration of Aided Schools and other Educational institutions 1.93 Crores; Reconstruction of irrigation works- Rs, 5 Crores; Reconstruction of Tidal Banks Rs. 6 Crores.

Restoration of Electrical installations of A P.S.E.B. Rs. 10 crores;

Restoration of Drinking water Rs. 75 lacks;

Restoration of Municipal Property Rs. 1 1/2 Crores.

There is also provision for rehabilitation of weavers, artisans and handy capped fishermen; Construction of link roads. Rs. 50 lakhs; there is every detail here;

కాలువలకు వడిన గండ్లను పూడ్చి నీరు సప్లయ చేయడం జరిగింది. టైడల్ వేవ్ ని రద్దీలో పెట్టుకొని టైడల్ బ్యాంకు వేయవలసినదే. సి. పి. డబ్ల్యు. సి. సలహా తీసుకొని చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. టైడల్స్ పిలిచి చేస్తే అలస్యమవుతుంది. యిబ్బంది అవుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో 5 లక్షల వరకు నామినేషన్ అధికారము చీఫ్ ఇంజనీర్లకు యివ్వడం జరిగింది. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకి 20 కోట్లు నష్టము వచ్చినా 10 కోట్లు వారికి యిచ్చాము. రెస్టోరేషన్ ఆఫ్ డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ 75 లక్షలు. రిపేర్స్ అండ్ రెస్టోరేషన్ ఆఫ్ మునిసిపల్ ప్రావర్టీ డేమేజ్ దానికి ఒకటిన్నర కోట్లు యిచ్చాము. పీవర్స్ కి పమిచేసినది ఇందాక మనవిచేసాము. ఆర్టిజాన్స్ చేతివృత్తులు వారికి కొంత చేశాము. ఫిషర్ మన్స్ పని చేస్తున్నామో ఇందాక చెప్పాము. కన్స్ట్రక్షన్ ఆఫ్ లింక్ రోడ్స్ ఫర్ కౌస్ట్ విలేజెస్ 50 లక్షలు. ఇది తక్కువే. దీనిపైన ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. పక్కా

రోడ్స్ కేయవలసిన అవసరం వుంది. మనకు సీకోస్టు ఎక్కువ వుంది. ఎంత చేసినా తక్కువే అవుతుంది. గ్రేనస్ రిలిఫ్ క్రింద 9 కోట్లు యిచ్చాము. ఇప్పటికి 14 కోట్లు అయినది. 20 కోట్లు దాటిపోయింది. ఈ మొత్తము సరిపోదు అని మనవి చేస్తున్నాను. బందరు ఫోర్టు దగ్గర ఓపెన్ గోడౌన్స్ వున్నాయి. వాటి రిపేరుకు 50 లక్షలు ఇస్తున్నారు. అర్బనేజెన్ పెట్టాలని అన్నారు చామంది తల్లితండ్రులను పోగొట్టుకోకుండా చూడాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే అవనిగడ్డ దగ్గర వున్న పులిగడ్డ క్విట్టెట్ దగ్గర ఎగ్రికేషన్ డిపార్టుమెంటు లాండ్ వుంది. అక్కడ 20 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ లాంటిది పెట్టి, బోజనము పెట్టి చదువు చెప్పించాలని చెప్పాము. ఆ విషయంలో ప్రోసిడీ కావాలని చెప్పాము. ఎల్లిక్ హెల్త్ వారికి కోటి రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. స్కూల్ ఫార్వర్డు వెంటబుల్స్ అవి పెంచుకొనేవారికి, ప్రెత్తి, చిల్లిస్ అవి వేసే వారికి ఫెటెలిజర్స్ సప్లయ చేయడానికి 2 కోట్లు యిచ్చాము, సీడ్స్ ఫర్ ప్లాంట్ అండ్ ఫాడర్, పల్సెస్ కి 10 లక్షలు యివ్వడం జరిగింది. Subsidy for the Second Crop there is 25% Subsidy for Second Crop Paddy and to Small and marginal farmers Reclamation to 50,000 acres and 50% help to Small mariginal farmers.

కేంద్రము యిచ్చిన 75 కోట్లలో 50 కోట్లు 5. లక్షలు క్యాష్ రూపములో వచ్చింది. 45 వేల టన్నుల రైస్, 45 వేల టన్నుల వీట్ వచ్చింది. అక్కడ నుంచి వచ్చిన డబ్బు ముందు ఖర్చుచేసే తరువాత అవసరమైతే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగాలనేది నిర్ణయం. కేంద్ర ప్రభుత్వము అడ్వాన్స్ ప్లాన్ అసిస్టెన్స్ పేరుతో యిచ్చారు. ఇచ్చినది తీసుకుని తరువాత మార్కెట్ రూపాన్ని అనుకొన్నాము లోన్ ని అడిగినట్ అసిస్టెన్స్ క్రింద కస్టోడియన్ చేయాలని అడగడం జరిగింది. లాంగ్ టరమ్ మెజర్ క్రింద పక్కా ఇళ్లు కట్టాలని చాల ఫిలాంట్రోఫిక్ ఆర్గనైజేషన్స్ ముందుకు వస్తున్నవి. రామకృష్ణ మిషన్ వారు 1000 ఇళ్లు కట్టాలని 25 లక్షలు యిస్తామన్నారు. మరొక 25 లక్షలు ముఖ్యమంత్రి రిలీఫ్ ఫండ్ నుంచి మేచింగ్ గ్రాంట్ క్రింద యిస్తున్నాము. కాంట్రీ రూఫింగ్ లో ఒక్కొక్క యిల్లు 5000 రూపాయల ఖర్చుతో 1000 యిల్లు కడతామని అన్నారు. వారికి 5 గ్రామాలు ఇచ్చాము. దానికి ఒక మాఫర్ ప్లాన్ తయారుచేశాము. ఎవరైనా ఇళ్లు కడతామంటే పలానా విలేజి యిచ్చాము అని చెబుతాము. తాతాన్ వచ్చారు. ఒక విలేజి కడతామంటే సంగమేశ్వరం విలేజిని వారికి యిచ్చాము. ఒక పెల్లిర్ కూడ కట్టడానికి ఒప్పుకున్నారు. అప్పుడే తాతాన్ ఇంజనీర్స్ అక్కడకు వెళ్ళి పనిచేస్తున్నారు. సోమానిగాు ఒక విలేజి అడిగారు. వారికి యిచ్చాము. ఇండియన్ డిటానేటర్స్ ఒక విలేజి అడాప్టు చేసుకొంటామన్నారు. బందరు, దివి లోనే కాకుండా బావట్ల, రేవల్, చీరాల, ప్రాంతాలలో కూడా కొన్ని విలేజిస్ వారిచేత కన్స్ట్రక్ట్ చేయించాలని ఉద్దేశ్యము వుంది. తిరుపతి చేప స్థానము వారు 30 లక్షలు చీఫ్ మినిష్టరు రిలీఫ్ ఫండ్ కి యిస్తామంటే రిలీఫ్ ఫండ్ కి అక్కరేదు, 30 గ్రామాలలో వారి ఇంజనీర్స్ చేత కళ్యాణ మండపాలు కట్టాలని చెప్పాము. 30 గ్రామాలలో ఒక్కొక్కదానికి వారిచేత ఒప్పందము. దివిలో

10 గ్రామాలు 5 గ్రామాలు బందరు ప్రాంతములో, 5 గ్రామాలు రేవల్లె ప్రాంతం, 5 గ్రామాలు బాపట్ల ప్రాంతం, 5 గ్రామాలు చీరాల ప్రాంతంలోను కట్టాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. వారి యింజనీర్లతో కట్టిస్తారు. ఇప్పటికి చీఫ్ మినిష్టరు. రిలీఫ్ ఫండ్ 3 కోట్ల రూపాయలు డాటినది. ఇంటర్నేషనల్ రెడ్ క్రాస్ వారు 2 కోట్ల రూపాయలతో ఇండ్లు కట్టటానికి వర్మనెంట్ రిహాబిలిటేషన్ ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. అయితే వారొక మాట చెప్పారు. మేము ఎంత ఖర్చు పెడతామో అంత అవరూంట్ మీరు చీఫ్ మినిష్టర్ రిలీఫ్ ఫండ్ నుండి మ్యూచింగ్ గ్యారంటీగా ఇవ్వవలసిందని కోరారు. మేము ఇవ్వటానికి అంగీకరించాము. మొత్తం 4 కోట్ల రూపాయలతో వారు కొన్ని గ్రామాలు తీసుకొని ఒక్క దివి తాలూకాలోనే కాకుండా బందరు తాలూకాలో, రేవల్లె తాలూకాలో, బాపట్ల తాలూకాలో, చీరాల తాలూకాలో సీకోస్ వెంట వున్న గ్రామాలలో వర్మనెంట్ రిహాబిలిటేషన్ గా వక్కా హౌసెస్ విత్ కాన్క్రీట్ రూప్ అండ్ వాల్స్ వారి డిజైన్ తో, వారి ఇంజనీర్స్ తో కట్టిస్తున్నారు. వారికి ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేసి, వారికి కోఆర్డినేషన్ గా ఒక స్పెషల్ కమిషనర్ ను వేసి ఏ ఏ గ్రామాలు చేయాలో తెలిపాము. అప్పుడే రామకృష్ణమిషన్ వారు ప్రారంభించారు. మిగిలినవారు ప్రారంభించబోతున్నారు. కేర్ సంస్థ వారు బాగా సహాయము చేశారు. ఇతర సంస్థలు, యునీసిఫ్ వారు బాగా సహాయము చేశారు నలై న వచ్చిన ఖూములను సైంటిస్టుకు అప్పగించాము. 50 వేల ఎకరాల వరకు వుంటుందని అంచనా వేశాను. సాండ్ కాస్ట్ లాండ్స్ ను బుల్ డోజర్స్ తో బాగు చేసి రైతులకు రెండో పంటకు నీరు ఇచ్చి, ఇన్ ఫుట్స్ ఇచ్చి వారిని మళ్ళీ ఎట్లా మనుష్యులుగా చేయాలో అన్ని విధాలా ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొని చేస్తుంది. ఆపద సమయములో ప్రభుత్వం మా వెంట వుంది. ప్రభుత్వం మమ్ములను మరచిపోలేదు అనే ఆత్మ విశ్వాసం వారిలో కలుగజేయాలి. మీకు చాలా నష్టం కలిగింది చనిపోయినవారిని ఎలాగూ బ్రతికించలేము కాని ప్రభుత్వం మీకు కావలసిన సహాయం చేయటానికి సిద్ధంగా వుంది. ప్రభుత్వం మీ వెంట వుంది అనే హామీ వారికి నేను ఇచ్చాను. ప్రభుత్వం శక్తి వంచన లేకుండా, నిజాయితీతో ఈ సమస్యను ఎదుర్కోవడమే కాకుండా శాశ్వత పరిష్కారమార్గం చూచి వారిని తిరిగి మనుష్యులుగా చేసి వారి కుటుంబాలకు సహాయము చేయాలనీ కృతనిశ్చయముతో ప్రభుత్వం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రధానమంత్రి మొరార్జీగారికి కొంతమంది రిపోర్టు చేశారు. స్టేటు గవర్నమెంటు పాపులారిటీ కోసం, ఎన్నికలు దగ్గర పడుతున్నాయని బాగా ఖర్చు పెడుతున్నది అని వారికి కంప్లెయింట్ చేశారు. మొరార్జీగారు నన్ను అడిగారు. ఒక ప్రక్క డబ్బు సరిగా ఇవ్వలేదంటున్నారు, మరొక ప్రక్క ఎక్కువ ఇస్తున్నారని కంప్లెయింట్ చేస్తున్నారు, ఇది కరెక్ట్ కాదు. మీ ఇష్టం వచ్చిన వారిని పంపి ఎంక్వయిరీ చేయించండి అని వారికి నేను చెప్పాను. వారి మీద నాకు విశ్వాసం వుంది. మనుసులో ఏదీ వున్నా ముఖం మీద అడిగే మనిషి వారు. వారు నన్ను అడిగినప్పుడు మీకు ఫోల్స్ ఇంప్రెషన్ కలుగజేయడానికి అట్లా చెప్పి వుండవచ్చును. మీరు నమ్మువద్దు అని నేను చెప్పితే వారు అంగీకరించారు. మర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం థెయిల్ కాలేదు, మన మెషినరీ థెయిల్ కాలేదు. నా చూట్టిన

నేను సక్రమంగా సకాలంలో నెరవేర్చాను. విమర్శ చేసేవారు ఎప్పుడూ ఉంటారు కనుక వారి గురించి నేను ఏమీ చెప్పలేనని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి : — ఆపరేషన్ సక్సెస్, పేషంట్ డెడ్.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు : — సైక్లోన్ డిస్ట్రోన్ మెటీగేషన్ కమిటీ రికమెండేషన్ ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయాలన్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — 49 వ రికమెండేషన్ లో స్టేటు గవర్నమెంటు వద్ద డబ్బు లేకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వాలని వుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు : — రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయవలసిన కనీస విధులు కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయలేదనే నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — వారు డబ్బు ఇవ్వలేదు, మీరు చేయలేదు.

Sri A. Sriramulu : — When you are speaking, you don't want to be interrupted but when I am putting a question you are interrupting. మీరు ఇలా ఇంటర్వ్యూ అయితే ఏలా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — నేను 49 వ రికమెండేషన్ చదివి వినిపిస్తాను. It may be stated that the State Government did not get adequate financial assistance from the Govt. of India. No assistance was given by the Govt. of India for the long term measures recommended by the Committee. To quote an instance, the State Government afforded to spend Rs. 1 crore for the purchase of equipment, imputus, air-crafts or some launches to be kept at the cyclone..... ఇటువంటి పర్సెజెన్ చేయటానికి వారిని అడగడంన్నారు. అడిగితే వారు డబ్బు ఇవ్వలేదు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు : — మేము అవి కొనటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని డబ్బు అడిగాము అంటే అది ఎంత రెడిక్యూల్స్ నా వుందో ఆలోచించండి. దానిలో వున్న రికమెండేషన్స్ లో చాలా భాగం స్టేటు గవర్నమెంటు ఇంప్లిమెంటు చేయ వలసివుంది. అది మీరు గుర్తించారా లేదా? ప్రధాన మంత్రికి కన్ఫర్మింగ్ లేకపోతే చేయక తప్పదు. నెల్లూరు జిల్లాలో సైక్లోన్ రిలీఫ్ ఫండ్ లో ఓసెన్ ఎయిర్ థియేటర్ కడుతున్నారు. లెక్కలు బంగళాకు వాటర్ కోసం మోటార్ పంట్స్ కొంటున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — అది ఈ సైక్లోన్ లో జరిగిందా ?

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు : — ఈ సైక్లోన్ లోనే జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. దయచేసి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించండి. వెనై చేయించటానికి నా వద్ద మిషనరీ లేదు.

Mr. Speaker : — That is not correct.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — ఆ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఇంకా తప్పక ఎంక్వయిరీ చేస్తాను. నెల్లూరుకు డబ్బు ఎలాంటి మెంటు లేదు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—మాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ మీకు పాసాన్ చేస్తున్నాను. మీరు ఎంకవయిరి చేయించండి, మొరార్జీకి ఫిర్యాదు చేశారంటే ఇటువంటివి దృష్టిలో పెట్టుకొనే చేసివుండవచ్చు. ఇటువంటి కంప్లెయింట్స్ మీ దృష్టిలో వుంచుకొని ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించండి. మరో విషయం, ఇప్పటికి అయిదు వారాలు అయింది, అనేక సంస్థలు ముందుకు వస్తున్నాయి. గ్రామాలు అప్పగిస్తున్నాం అన్నారు. ఇందుకు సంబంధించి మాస్టర్ ప్లాన్ ప్లా ప్రింట్ తయారైనదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—తయారు చేశాము. స్పెషల్ ఆఫీసర్ వద్ద వుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—అలాంటి మాస్టర్ ప్లాన్, ప్లా ప్రింట్ తయారు చేసి వుంటే మాకు ఒక కాపీ అందచేస్తే ఏ పద్ధతిలో చేస్తున్నారో తెలుసుకోవడానికి అవకాశం వుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మీకు ఇవ్వటానికి టైమ్ పడుతుంది. ఇప్పుడే తయారైంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—నేను కొల్లెర్లు గురించి చెప్పాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ సంగతి చెబుతాను. కొత్తగా అది శ్రీరాములు గారి కాన్స్ట్రక్టయన్స్ తోకి వచ్చింది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—శ్రీకాకుళం నుండి చిత్తూరు వరకూ కాన్స్ట్రక్టయన్స్ యిస్తే సగం కైకలూరులో వుండి సగం ఏలూరులో ఉంది. నా కాన్స్ట్రక్టయన్స్ అని అడుగున్నానని అనుకోకండి. కైకలూరులో రెమిషన్ ఇస్తున్నారు, ఏలూరులో లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పోయిన సంవత్సరం మా గ్రామంలో 175 రూపాయలు ఇచ్చినప్పుడు దాని మీద వచ్చింది, నేను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి నప్పుడు నేను చర్య తీసుకుంటాను అని చెప్పారు. నేను నా గ్రామం, అల్లూరు గ్రామాలకు వెళ్లాను. అక్కడ అప్పటికి కొంత సంపదం జరిగింది. 175 రూపాయల గొప్పన ఇచ్చారు. కొంతమందికి అందింది. కొంతమందికి అందలేదని ఆరోపణ చేశారు. ఆ రెండు గ్రామాలలో ఎంత పంచిపెట్టబడింది అన్నది చూస్తే గవర్నమెంటు వారు చెప్పిన ప్రకారం అర్హత ఉన్న ఇండ్లకు 175 రూపాయల చొప్పున చూస్తే ఎక్కువగా పంచారు, మీరు చెప్పిన ఆరోపణ సక్రమం కాదు. విచారించండి అని చెప్పాను కాని నేను ఫిర్యాదు చేయలేదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది క్రిందటి సంవత్సరం కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అవును.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రెండు మూడు విషయాలు మీ దృష్టికి తెచ్చాను. పేద్యాలల్లు శ్యాంకర్లుకు ఇదివరకు అప్పులు యిచ్చినవారికి మళ్ళీ యివ్వమని యిన స్ట్రక్చర్స్ యివ్వమని చెప్పాము. ఇంతవరకు ప్రభుత్వానికి వ్రాశాను. శ్యాంకర్లు మీటింగు చేశారు, ఇదివరకే ప్రొపాజిషన్ అయినవి గాబట్టి ప్రభుత్వం గ్యారంటీగా

వుండి ఇదివరకు లోస్సును లాంగ్టర్న్ లోస్సుగా కన్వర్టుచేసి 18 నవంబరు నుండి యింటరెస్టుతో యివ్వడానికి అవకాశం వుంది. ఆ విధంగా యివ్వాలని ప్రపోజలు పెట్టాము. అది డిస్కస్ చేశారు. బ్యాంకర్స్ ఏమన్నారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— మీరు వ్రాసిన దానిమీదనే వ్రాశాను. రెవ్యూ జరుగుతున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఐ.ఎం.ఎస్. లోన్స్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు స్పాల్ ఫార్మర్స్కు యివ్వమన్నప్పుడు మళ్ళీ ఎన్యుమరేషన్ మొదలుపెడితే 10 రోజులు అవుతుంది. వేయడానికి నారుకావాలి. కూలీ కొరకు డబ్బుకావాలి, ఎరువులు కావాలి. అందుకని క్యాష్ యిస్తే బాగుంటుంది. నారు కొరకు దీనిని కన్వర్టు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అది కనుక్కుంటాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— మీరు యిచ్చే రిమిషను జనరల్ పరియాకు అంశా కలుపుకొని యిస్తున్నారు. జానువోటలు పడిపోయి మాగాణి పంట పండివుండ వచ్చు, అరటి తోటలు పూర్తిగాపోయి మాగాణి పండివుండవచ్చు. వాటిని మళ్ళీ 5 సంవత్సరాల వరకు పెంచే పనిలేదు. అందుకని మాగాణి పండినప్పటికీ జాను తోటలు, నిమ్మ తోటలు, పసుపు పీటన్నింటిని నేపంటుగా తీసుకొని చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— న్యూజివీడు తాలూకా వుంది 40 వేల ఎకరాల మ్యాంగో గార్డెన్సు సర్వనాశనం అయిపోయినవి. వారికి యిచ్చాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— పరియా మొత్తం లెక్కచేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— తూర్పు గోదావరిలో అరటి తోటలు చెబ్బు తిన్నాయి. అక్కడ రిమిషన్ యిస్తున్నాం ఎక్కడ చెబ్బుతింటే అక్కడ యిస్తున్నాం.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ఈదురుమండి వంచాయతి గ్రామములో బ దరు తాలూకాలో కొన్ని గ్రామాలు జిల్లా 1లో చేర్చుకోవలసి వుందని చెప్పాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— దానిని ఒప్పుకోవాలి.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ఇండ్లకు సహాయము చేసే విషయములో ట్రైబల్ ఎఫెక్టు అయినా నైల్లోను ఎఫెక్టు అయినా ఆ పరియాలకు తేడా లేకుండా సహాయం చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ట్రైబల్ వేవ్ లో ఇండ్లతో సహా పూసాల్సే కొట్టుకు పోయాయి. విజయవాడలో తాటి ఆకులు చెచ్చిపోయాయి. అక్కడ తాసాలు యిస్తున్నాము. ఇక్కడ తాసాలు యివ్వాలంటే ఎట్లా? 150 రూపాయలు యిస్తున్నాం.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— 150 రూపాయలు 5 మూలకు సరిపోతాయి?

శ్రీ. యం. నాగిరెడ్డి :—అగ్రికల్చర్ మార్కెటింగ్ కమిటీలు పెట్టారు. రైతులు నరుకులు తెస్తారు కమీషనుదారు కమీషను వేసుకుంటాడు, మార్కెటు కమిటీ సెన్ కాజేస్తారు. రైతులు తెచ్చుకున్న 70 లక్షల మిర్చి పోయింది. కమీషనుదారుడు యివ్వడు, మార్కెటు కమిటీ యివ్వడు. రైతులు అమ్ముకో దానికి తెస్తే పోయింది. ఎవరు రెస్పాన్సిబుల్ ?

శ్రీ. తె. వెంగళరావు :—భగవంతుడు.

శ్రీ. యం. నాగిరెడ్డి :—భగవంతుడు అంటున్నారు, ప్రభుత్వం మార్కెటు యార్డు పెట్టి భగవంతుడిమీద వేయడం న్యాయమా? రెండవది, గుంటూరు జిల్లాలో కమిషియల్ క్రాప్స్ ఎక్కువ. చిల్లీస్ కాటన్. వరి పండింది క్యూము, లేటివ్ గా అంచనావేసి పావళ పంట వస్తే యిస్తారట. మేజరు క్రాప్స్ చిల్లీ కాటన్ పోయాయి. క్రాప్ వైజుగా మిర్చికి, కాటన్ కు, జామ వగైరాలకు రిమిషను యివ్వడానికి వుత్తర్వులు యిస్తారా ?

శ్రీ. తె. వెంగళరావు :—తప్పకుండా యిస్తాం. నేను యిండాక చెప్పానుగదా. ఆ క్రిడిటు మీకు ఎందుకు ?

శ్రీ. యం. నాగిరెడ్డి :—నేను చెప్పిన తరువాత యిస్తున్నారు గాబట్టి ఆ క్రిడిటు మా ఖాతాకు వస్తుంది.

శ్రీ. కోన ప్రభాకరరావు :—సెకండుక్రాప్ ప్యాడి గ్రో చేయడానికి ఎకరానికి వేయి రూపాయలు యివ్వాలి. 350 రూపాయలు ఎరువులు వగైరాకు యివ్వాలి 350 రూపాయలు క్యాష్ యివ్వాలి. ఐ. ఎం. ఎస్. లోన్స్ 200 రూపాయల చిల్లర యిస్తున్నారు. క్యాష్ విషయం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు సప్లీ మెంటు చేస్తామన్నారు. అదేమి చేయడంలేదు. పైగా ఎ కాంపో సెంటు, బి. కాంపో సెంటుని పేరుపెట్టి ఇచ్చే 600 లతో 350 క్యాష్, 250 ఇన్ ఫుల్స్ అన్నారు. ప్రతి రైతుకు వేయి రూపాయలు కావాల్సి గనుక మీరు యిచ్చే యింపుట్టు ఐ. ఎం. ఎస్. నుండి యిప్పించండి. 600 రూపాయలు బ్యాంకు ద్వారా క్యాష్ యిప్పించండి. దానికి రిజర్వు బ్యాంకు వారు అభ్యంతరం చెబుతున్నారు. రిజర్వు బ్యాంకువారిలో మాట్లాడి దానిని సర్దుబాటుచేసి ప్రతి రైతుకు, ఎవరికి ఎంత ఎక్స్ సెండు వుందనే విషయం గాకుండా రిచ్ రైతు అయినా అప్పు లేనిదే సెకండు క్రాప్ వేసే పరిస్థితి లేదు గాబట్టి, అందరికి వచ్చేట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ. తె. వెంగళరావు :—నిన్న యీ రోజు యిక్కడే కూర్చున్నాం. అఫీసుకు కూడ పోలేదు. రేపు మధ్యాహ్నం కాన్ఫిరెన్స్ లో రిప్లయి వుంది. రేపు యీవినింగు కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారిలో అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారిలో మీటింగు పెట్టి మెంబర్సు రైతుల విషయంలో ఏ ఏ పాయింట్సు రేజ్ చేశారో అవి అన్ని నేను అగ్రికల్చర్ మినిస్టరుగారు కూర్చుని చూస్తాం.

శ్రీ. సి. వి. తె. రావు :—ఎలక్షన్స్ ఎప్పుడు వస్తాయో చెప్పగలరా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఫిబ్రవరిలో వస్తాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—పొగాకులో పోయింది పోగా మిగిలిన దానికి ఒక్కొక్క బేరన్ కు ఎంత సబ్సిడీ యిస్తున్నారు? రెండవది, ఐ.ఎం.ఎస్. లోన్స్ లో కోల్ కూడా యిస్తామని చెప్పారు, కోల్ డీలర్స్ ఒప్పుకునే పరిస్థితి లేదు. సింగరేణి కాలరీస్ వారితో మాట్లాడి బొగ్గు తరలించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—బేరన్ కు 500 రూపాయల సబ్సిడీ యివ్వడానికి నిర్ణయం అయింది. సింగరేణి కాలరీస్ వారికి డబ్బు యిచ్చి కొనుక్కుంటామంటే యివ్వమని చెబుతాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గుంటూరు ప్రాంతములో టుబాకో బేరన్ కు యిచ్చే సహాయానికి కావలి కాటాకాలో యిచ్చే దానికి తారతమ్యం వుందని చెప్పారు. దానిని విచారించి వారికి న్యాయం చేయండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కావలి తాలూకాలో తమకు యింటరెస్టు వుందంటే ఆలోచిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు యింటరెస్టువుంది నిజమే. ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాను. తక్కువ లోన్స్ సెకండు ట్రైము యివ్వడానికి లేదు అన్నారు. ప్రత్యేకంగా రెండు సంవత్సరాలనుండి తుఫాను వచ్చింది. రూల్స్ రిలాక్స్ చేసి అవసరముంటే—యివ్వాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—నేను మాట్లాడాలి.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—ఈశ్వరీబాయిగారికి ఏమి సైక్లోను వుందండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సైక్లోను ప్రాంతాలు తిరిగి వచ్చారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఇండ్లు కట్టిస్తామని చెప్పారు. లోలెవెలులో గాకుండా కొంత పైలెవెలులో కట్టిస్తారా? రెండవది, టాటావారు వచ్చి ఏదో పెట్టరు కట్టిస్తామన్నారంటున్నారు. అనాథల గురించి కడుతున్నారు. ఆ ఆశ్రమానికి వారి పేరు పెట్టాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది అనాథాశ్రమం కాదు. పెట్టరు. వరద వచ్చినప్పుడు అందులో ఎక్కి కూర్చోడానికి వీలుంటుంది.

Mr. Speaker:—The House now stands adjourned to meet again at 8—30 a. m. to-morrow.

(The House then adjourned to meet again at 8—30 p. m. on 28th December, 1977.)

